

नचापिप्रभवंति नकाश्चिद्दकतास्तिवेदस्मतांचतुर्भुवः ३० तथास्मरंति ते धर्मकल्पे कल्यांतरांतरे अन्ये
 कृतयुगे धर्मास्त्रितायां द्वापरैः परैः ३१ अन्ये कलि युगे नृणां युगहासात्पुरुषतः तपः परं कृतयुगे त्रैतायां ज्ञा
 नसुतमः ३२ द्वापरैः यज्ञमेवाहुर्दानमेव कलौ युगे कृते तु मानवा धर्मास्त्रितायां गीतमस्य च ३३ द्वापरैः शंख
 क्लिरिषताः कलौ पाशाशस्त्रभृताः त्यजेद्देशं कृतयुगे त्रैतायां गीतमस्य च ३४ द्वापरैः कुलमेकं तु कर्तारं च
 कलौ युगे कृते तु लिप्यते देशस्त्रैतायां गीतमस्य च ३५ द्वापरैः कुलमेकं तु कलौ कर्तारं विलिप्यते ३५ कृतपतति सं-
 भावत्रैतायां स्पशंनेन तु द्वापरैः भक्षणो तस्य कलोपतति कर्मणा ३६ अभिगम्य कृते दानं त्रैतायां साभि स-
 त्रणं द्वापरैः याच्यमानं तु कलौ दीयते सेवया ३७ अभिगम्योत्तमं दानं मध्यमं साभि सत्रणं अधमं याच्यमानं
 स्यात्सेवादानं तु निकलं ३८ कृते यातु गताः शणास्त्रैतायां सांससंश्रिताः द्वापरैः रुधिरं यावत्कलावन्मनिषे
 विणः ३९ कृते तस्त्रिणिकः शापस्त्रैतायां दशभिर्दिनेः मासेन द्वापरैः श्रेयः कलौ संवत्सरे ण तु ३० युगे युगे
 पुण्ये धर्मास्ते पुण्ये भुये द्विजाः तेषां निदानकतं व्यायुगरूपं दिजोत्तमाः ३१ धर्मः सत्यश्च साधुश्च तु यो धिन
 कलौ स्थितः अदनात्तदनाद्यत्वं तुच्छमायुरकार्यतः ३२ धर्मश्च लोकदमार्थं पाखंडार्थं तपस्विता विधि
 धाराय नार्थं स्यात्कलौ सत्यात्पुकारिणी ३३ अल्पक्षीरं कृता गावः स्वल्पसस्या च मेदिनी स्त्री जनन्यः स्त्रियः
 सर्वाः सुरवार्थं कृतमैः ३४ पुकषा निर्जिताः स्त्रीभिः सृपालादस्युभिर्जिताः जितो धर्मश्च पापेन सत्यं

नः ३६ कृतं तु ब्राह्मणयुगं त्रेतातुलाभियं स्मृतं वैशंपतुद्वापरयुगं कलिः शूद्रयुगं स्मृतं ३७ चातुर्वर्णिकनारीणां त
यातुरीयजन्मनो पतिद्विजात्सु पास्त्यापि धर्ममहती कलो ३८ कृते यत्कौटिदस्य स्यात्त्रेतायां लक्ष्मिदस्य तत्र
द्वापरीः सुतदस्य स्थाच्छतदस्य कलौ फले ३९ युगस्वरूपमारव्यातमन्यच्च गदतः शृणु वर्णानामात्रमाणां च रा
वेषां धर्मसाधनं ४० कृष्योभृगुश्चरेद्यत्र स्वभावेन महीतले वसेत्तत्र द्विजातिस्तु द्यूद्रो यत्र तु तत्र तु ४१ हिम
पर्वतविंध्यन्धोर्विनशानप्रयागयोः मध्ये तु पावनो देशोऽस्लंच्छदेशस्ततः परः ४२ देशेष्वन्येषु यानद्यो धन्याः
सागरगाः शुष्माः तीर्थानियानि पुण्यानि सुनिष्पिः सेवितानि च ४३ वसेयुस्तदुपातेषु शभिच्छतो द्विजाय
तः सुनिष्पिः सेवितत्वेन पुण्यदेशः प्रकीर्तितः ४४ यत्र पानमपेयस्य देशोऽस्मात्स्य भाक्षणं अगम्यागमनं
यत्र तं देशं परिवर्जयेत् ४५ एवं देशः समारव्यातो यासि को हि द्विजन्मनो एवमेवानुवर्तेरन्दे शं यमांसु
काक्षिणाः ४६ उधित्वा यत्र तत्रापि स्वाचारं न विवर्जयेत् षड्कर्माणि प्रकुर्वन्नि ति धर्मस्य निश्चयः ४७
पराशरश्च यत्साहशास्त्रं पुत्रस्य वत्सलः अथ तत्संप्रवक्ष्यामि द्विजकर्मादिकं द्विजाः ४८ षड्कर्मव
र्णधर्माश्च प्रशासो ह्यस्य च अदोत्यवात्सो यैतो तु सीरं सीरप्रयोगिणां ४९ अमावास्यानि भिस्मानितपश्चप
शुपालनं अन्नतोयप्रशाराच्च वात्स्यावात्स्यावसुंधरा ५० अयथार्थं क्लृषोपापतदघस्यापिशोधनं वलिंसीता
भरवस्यापि विवाहाः कन्यकावराः ५१ स्त्रीसुं धर्मो मखाः पंचद्विजातिस्वर्गसाधना विधिः प्राणान्न होत्रस्य
निर्पेकादिकसंस्थितिः ५२ व्रतचर्या चतुर्धर्मः प्रशंसा पुत्रजन्मनः कृत्स्नो गृहस्थधर्मश्च भास्वभास्यं तथैव
च ५३ निधिद्वस्तुकथनं पात्रशुद्धिस्ततः परं द्रव्याणां च तथा शुद्धिरुपाकर्मादिकर्म च ५४ अनध्यायाः

वसुतं बलिर्नारायणीयश्चस्नातकशीचमेवच ५५ परिषत्याथश्चित्तानिद्रतानि
 : विधिवत्सर्वदानानि तेषांचैवफलानिच ५६ स्मिदानप्रशसाच विशेषोविप्रकालयोः इष्टापूर्तौ
 तथाविह न्तयोर्भिन्नफलानिच ५७ प्रतिग्रहविधिसत्रथथायस्यप्रतिग्रहः विनायकादिशांतीनांविधया
 यद्विजोत्तमाः ५८ वानप्रस्थस्यस्यसौम्यतथाधर्मोयतेरपि चतुराश्रमभेदोपिचतुर्निदानथैवच ५९ योगो
 विभूषमार्गोचकालंभद्रान्भमेवच दिष्टातीतंपरंध्येयंसर्वमेतत्पराशरः ६० प्रोक्तवान्व्यासमुख्यानांशेषसु
 निविश्रावितं नित्युक्तःसुव्रतःशेषख्यापनायद्विजन्मनां ६१ पराशरोव्यासवचोःवगम्ययदाहशास्त्रं चतुरा
 श्रमार्थं युगानुरूपचसस्तवर्णहितायवदप्यत्यथसुव्रतस्तत् ६२ शक्तिसूनोरनुज्ञातःसुतपाःसुव्रतस्त्रिदं च
 तुर्णामाश्रमाणांचहितंशास्त्रमथाब्रवीत् ६३ इतिबृहत्याशारीयेधर्मशास्त्रेव्यासप्रभेसुव्रतप्रोक्तसंहि
 तायांशास्त्रत्रयोदेशकश्चननामथसौःध्यायः १ पराशरमतंपुण्यपवित्रपापनाशनं विहितं-
 ब्राह्मणार्थोपमसंस्थापनायच १ चतुर्णामपिवर्णानामाचारोधर्मपालनं आचारहीनदेहानांभवेद्धर्मःपरा
 श्मुरवः २ षड्कर्माभिरतो नित्यंदेवतातिथिपूजकः कुतशेषंतुमुंजानो ब्राह्मणोनावसीदति ३ कर्मणि का
 नीहकथंचतानिकायांणिवर्णेश्चकिमाद्यकानि तेषामनीहाकरणेविधिश्चसर्वंप्रसादात्मतनुश्चमर्त्यं ४
 तत्षड्कर्मवद्व्याभियल्लुपंतोद्दिजातयः गृहस्था अपिसुच्यंतंसारैर्दृढबंधनैः ५ अथोद्देशकसंशास्त्रं
 यच्छ्रुतंश्रुतिदृष्टिकत् तदुक्तंमहत्सुसांश्रुणुध्वंपापनाशनं ६ संध्यास्नानंजपश्चैवदेवतानोचपूजनं वै-
 श्वदेवतयातिथ्यंपड्कर्माणिदिनेदिने ७ अथसंन्यासप्रवस्थाभिवेवताकथननामसिः वर्णार्थिच्छकदसायु-

क्वायदिपांचयद्योचितं ८ यावन्मंत्रं यथोपास्तिरूपस्वार्थानभेदं च आवाहनं विसर्गं च यावन्मात्रं क्रमेण तु ९ दिव
सस्वप्नांत्रं च संधिः सञ्ज्ञेति गीयते ॥ सांपास्यासहिजेर्येलात्स्यत्तेर्विध्वंसुपासितं १० मथ्यान्हेपिचसंधिः स्यात्
ईस्वान्हाः परस्य च पूषाण्हाः होपराणहश्चक्षुदापांचेति मुक्तिक्रमः ॥ ११ ॥ पूर्वासंध्यासु गायत्री त्रिस्राणीं हि सवाहना २
क्तपध्मारुणादेवीरक्तपध्मासनस्थिता १२ रक्ताभरणरक्तगीरक्तमाल्यांबसतया अक्षमाला स्वर्गराचवरहस्ता
मगर्चिंता १३ प्रातः संध्यां सनदात्रासुपासीत यथाविधि सादित्योपश्रिमांसं आमथोस्तमितभास्करां १४ प्रागादि
स्योदयादिद्रान्मुहूर्ते वैधमेरति उत्थायोपासयेत्संध्यां यावत्स्यादकंदरानं ॥ विश्वं मातः सुराभ्यर्च्यैषुष्येणां यत्रिवैध
सि आनाहयाभ्युपास्यायं मेतद्यं नो भिषुनीहिमां १५ संध्यामाथ्यान्दि कीर्त्तेतासावित्रीशं सुदेवता हृषेद्रवाहना
देवी ज्वलस्त्रिशिखरिणी १६ श्वेतांबरधराश्वेतानागाभरणसूषिता श्वेतस्वर्गक्षमाला चकतासुरकिशाक
रा १७ जनाधारधराधात्रीयैर्द्राद्रिमवानया स्वर्गाविभातभूराद्यास्वराधातूतमाहया १८ मातर्गवानिविश्वेशे
विरवेविश्वजनाचिने शुभेवरेवरेणयेहि आहूतं हिपुनीहिमां १९ संध्यासायंतनी कृष्याविष्युदेवी सरस्वती
वर्गगारुथ्यागन्त्राचशंखचक्रगदाधरा २० कृष्यास्त्रभूषणैर्युक्ता सर्वज्ञानमया च स्या सर्ववाग्देवताः सर्वा
ब्रह्मादिवचनिरस्थिता २१ वीणाक्षमालिकावारहस्तास्मिन् वरानना चतुर्दशजनाभ्यर्च्य कल्याणीशुभ
वाक्प्रदा २२ मातर्गदेविवरदेवरेणयेवचनमदे सर्वाभरणखुले आहूतं हिपुनीहिमां २३ ब्रह्मेशकह
रीणां नुसंगरत्नूभयोर्भवेन् गाथाद्विक्रयांसंध्यायां सर्वदेवाः समागताः २४ पूजाश्रिकांक्षिणो ये च ये च
केचिज्जलार्थिनः श्रद्धान्त्रभागधेयायेये च्चाग्निहृत्तमाग्निः २५ अन्यान्तु च्चावचानीहस्थावराणि

ॐ कामपदतेतपामाव्यायनाहिंसा यस्तस्यांनार्थयेदेवान्पथेनपितृसुक्ता धृगात्
हसौंथिताभिरुमृच्छति ३७ ईशान्यभिसुखोभूत्वाद्विजाःपूवसुखोपिवा संध्यासुपासयेद्युह
८ निबोधतत् ३८ आमणिवंधनाइस्तौपादोवाजातः शुचिः प्रक्षाल्याचारगेहिद्वानंतर्जनि
करोद्विजः ३९ निर्मलाफेनपूताभिमनोशाभिः प्रयत्नवान् आचारेद्रुहतीर्थेनपुनराचरनाच्छुचिः ३० शु
खनिर्गर्जनं कृत्वा द्विस्तेनैवापगण्यपि अङ्गिश्च संसृशेत्त्वानिसर्वाण्यपि पियुद्धये ३१ अंगुणेनप्रदेशिन्या
सव्यपाणिस्थवारिणा द्राणं संसृश्यनेत्रे च तेनाजामिकयाश्रुतो ३२ नापि न गत्कनिष्ठाभ्यापदाः करतले
नच शिरः सर्वाभिरंसेत् अंगुल्यग्रैस्तु संसृशेत् ३३ आचम्यपाणसंपोषकलाचोपपशूरोत्पुना अचोपसा
र्जनं मंत्रयातः केनित्संति हि ३४ सूयंश्च भूमि मंत्रेण प्रातराचमनं स्मृतं आपात्रं तु मध्यान्ते सायमग्नि-
श्चमेति च ३५ मंत्राभिसंघित कृत्वा कुशपूततथाजलं आचम्यधिधिषन्दीमान्नांघ्यापासनमान्तरत् ३६
सौकाराचैवगाथत्रैजस्वाद्याहनिपूर्धिकां आपोहिष्ठाद्विजल्यति देवतात्रापि पूर्णं ३७ छंदोभिर्योगि
योग्यं अमंत्रान्नास्त्रणसंयुतं एतद्दीनं न कुर्वीत कुर्वाचैस्थान्त्वासुरं ३८ सृष्टुमीतो पुत्रायेवैराजान् अत्र
तसर्वं विद्यात्सर्वत्र नान्यतः ३९ यस्मिन्मंत्रे च यो देवस्तेन देवेन चिह्नितम् मंत्रं गदेवर्गनिष्ठायोगि
तत्र तु देवता ४० येन यदपि णाहृष्टमिदं प्राप्तासु येन वै मंत्रेण तस्य समीचीनोऽनुनर्पांगस्तवात्मकः ४१
यत्र कर्मणि चाग्ने जपहेमाचर्त्नारिकैः शिवायै नमत्रेण निरुक्तस्तस्य पराच्छुभः ४२

चार्थोपभयं चोऽत्र वर्तते तत्र स्वनाह्मणो देशं च संवस्यति श्रुति क्रमः ५४ एतद्विपंचकं ज्ञात्वा क्रियते
 कर्मवर्हिजोः तदन्तं फलं तेषां पावदं दानिदशनात् ५५ एकाशो नापि च न्यूनं कुर्यात्कर्माह्मिजा नभाः तेना
 शौहन्यते कर्ता मृतो गतं तमुच्छति ५६ कुर्वन्नशोहिजः कर्मजपद्मो मादिकंचन नाशो तस्य फलं विदंत्केश
 मात्रं हितस्य तत् ५७ आपद्यते स्थाणुगतस्वचं वापि प्रदीयते यातया मानिच्छंदां सिपाचं निफलदान्याणि
 ५८ सिधुर्दपथिच्छंदां वेगाय च मद्भुति सधु आषोहिदेवतं मादुरायो हि धादिशुहिजाः ५९ कोक्तिशोभा
 शुचस्तु दुपदा धार्पुस्यते आस्तुष्टुपापावच्छंदा आपद्येवतुंदेवतं ५६ अघमपणस्तुक्तस्य कर्तव्यं वायमप
 णं छंदास्थानुष्टुपां मादुरापद्येवतुंदेवतं ५७ शोनामपयावपुष्टकविनिचोर्गास्त्यकल्पितः उदुत्पामिनि
 प्रसंखयोगाय च सूयंदेवता ५८ त्रिचामित्यस्य कुत्सास्तु या कर्ता सूयंदेवता मणवां पुष्टुवः स्वयं गायत्र्या पा
 ल्पुचां वयं ५९ दुपदा घमपणं सूक्तं सार्जनं व्याहरेदिति स्मृतिभिः परिशिष्टेऽथ विशेषस्तोयसेचने ५९
 उक्तो योर्थावगागेन कर्तव्यः सोऽपि साहिजोः आषोहिष्टेति च नाम धादापदेन च ५५ पदांते तु शिष्या
 रिपदशब्दे तु न क्षिपेत् प्रसोमाश्रितं याकाशो मूढ्यां काशो भुनक्तुं वि ५६ एवं चारिहिजः शिं चंस्तपचंस्तव
 देवताः क्रगते सार्जनं तु यास्तदाते वारं साहितः ५७ क्रगधं वा प्रकुर्वीत शिष्यानां मतमीदृशा उदुत्पामि
 चंदेना नामुपस्थाने नियोजयेत् ५८ हेमाः शुचिपादित्यादिके चिदिच्छंति स्मूरयः अच्चात्तनाभिदत्त्यामी
 लादेना मुनमास्तुपं सोमोपेणास्तु जद्ग्ल्यागमे सा च्चात्तनीः शुशा ५९ म्शुवः स्वमहजनस्तपः सत्यतयव च
 आयास्ति सोमहायो क्तासां सचं च योजना ६० अभिनर्वां शुस्तयादित्यो वृहस्पत्या एव च इन्द्रश्च

इदं वताः असुदाहताः ६१ गायत्र्युष्णिगनुष्टुबृहतीपंक्तिं वच विष्टुपूचजगतीचिवच्छदा
न्यनुक्रमान् ६२ परद्वाजः कश्यपश्चगातसोत्रिस्तथैवच विश्वामित्रोऽजमदग्निर्वसिष्ठः ऋषयः
न्यनुक्रमान् ६३ एताभिः सकलं व्याप्तमेतास्मोनास्तिचापरैः ॥ संसेतस्वर्गलोकावैसत्यादूर्ध्वनविद्यन्तः ६४ तस्मा
क्रमात् ६५ एताभिः सकलं व्याप्तमेतास्मोनास्तिचापरैः ॥ संसेतस्वर्गलोकावैसत्यादूर्ध्वनविद्यन्तः ६४ तस्मा
सोकात्सगसुक्तिरवाचीनायपेक्षया प्राणसंयमनेष्वेता अभ्यस्ताः पूरकादिभिः ६५ आसापोज्योतिरित्ये
तच्छिरः पश्चात्सुज्यते प्रत्योकारसमायुक्तो मंत्रो यतैर्निरीयके ६६ अत्रोकारवदार्थादिवदुब्रह्मविदा
जनाः प्रणवाद्यतगायत्रीप्राणायामेष्वयविधिः ६७ गायत्र्यादिकचित्रांते मंत्रे श्रुत्या सुदीरितैः उपसीर
न्दिजास्तावधावच्चोदंतिभास्करः ६८ गवावालपवित्रेण येतुसंश्रुत्या सुपाराते सर्वतीर्थामिषेकं तुल्यं न
नात्र संशयः ६९ गोवालदंभं सारं च रवद्भुक्तं कमेव च दर्पात्तान्त्रितिलैर्वापि एषिस्तापेण कृद्भिः ७० उद्यंतं तं विवस्वतं
तर्थापितृन्देवानात्मानं चिद्द्विंशत्येत्त्रियत्काल्यस्तु विख्याता मंदहानामरादासाः ७१ उद्यंतं तं विवस्वतं
वलादिच्छंतिस्वादिस्तु दिनदिने स हस्त्रांशुरलक्ष्यं सौरभिद्रुतः भासुर्हीनः कृतो नित्यं तद्वरयत्त्वमिवा
१. ७२ अतस्तस्य च तेषां च भवेद्युक्तसुदारुणं किं भविष्यति युद्धे सिमन्निन्य भूलुरविस्मयः ७३ अ
रुणस्य च ये बाणाज्जले तोये च भास्वतः विलक्ष्यास्ते निवर्तते मंदहानाम दशनात् ७४ हे धाराशब्दं मुकुर्वाणाः श
यस्माद्यतो याता ह्यशक्तिः अत्रासाश्च शरीराणां स्वामिन्येव कथं गताः ७५ हे धाराशब्दं मुकुर्वाणाः श
फस्तुरणवजिताः शुष्कां गानिर्बेवाजाताः सूर्यस्य दनवाजिनः ७६ ततो देवगणाः सर्वे सुनयश्च त
पोथनाः तैसं ध्यायदुपासतः क्षिपंतितज्जलमहतं ७७ ओंकारब्रह्मसंयुक्तं गायत्र्या च्चापि मन्त्रितं द

त्यंतेनतंदेत्वावर्ज्यामृतेनवारिणा ७८ सहस्रांशोरयेतिष्ठन्मयोधीयाचततुः श्रुतीः याज्ञवल्क्यः समी-
ह्येनश्चिद्दृश्यानां चोक्तः ७९ मत्वेत्सुदितादित्यसंध्यापाप्ति करोग्रवेत् उदितेसतियासं आबालकी
शोपगाहिंसा ८० राध्यायेननविज्ञानानचराध्याउपासिता सजीवन्पिप्यूद्रः स्यात्सादापातकसंशु-
तः ८१ नात्रेपात्रिंशत्संवायव्यदिव्यमेवच वारुणंमानसंचेति सप्तस्नानान्यनुक्रमान् ८२ श-
नआपस्तुवेगां चंद्रालं गानुगाथियं पस्मनास्नानमानेयंगवोरंणुभिरानिलं ८३ आतपेसतियात्
ष्टिर्मादिव्यस्नानसुच्यते योहंनद्यादिकंस्नानंवारुणं तत्कृतिं ८४ यद्यानमनसाविद्योमानस-
कथ्यतेतुर्ग्रेः असागंयंनुकायस्यकालशक्त्याद्यपेक्षया द्यसर्वाणिफलतुल्यानिस्तुभित्याहपराश-
रः स्नानांगानांस्नानमन्वाधेः परमस्मृतं ८५ कृतेनयेनसुच्यंतं गृहस्था अपिसाहिजाः नित्यादि
नात्रयागांतुस्नानां गौथसांपरं ८६ उपस्तुथसियत्स्नानं कियेतनुदितेरवौ प्राजापत्येनतत्तुल्यंमहा-
पातकनाराणं ८७ प्रातरुत्थाययोविप्रः प्रातःस्नाथीसादाभवेत् सर्वपापविनिर्मुक्तः परं ब्रह्माधिगच्छ-
ति ८८ अस्नात्वानाचंरुक्मजपहोमादिकंचन क्षिद्यंतेहसुशुप्तानि इंद्रियाणि क्षरंति च ८९ अंगानिस-
गतांयांति उच्यमान्यथमःसाह अत्यंतमालिनः काथानवच्छिद्रममन्वितः ९० स्वप्त्येपदिवारानौप्रातः
स्नानंशोधनं उच्यः स्नानंयंसांति सर्वेपिपितरोनराः ९१ दृष्टाहृष्टकरं पुण्यंशंसांति सुनयोपिहि मा-
तःस्नानिर्हृयोविप्रः शोहः स्यात्सावकमंसु प्राप्नोति तत्कृतं पुण्यं सर्वेषु च स्याद्यथायवत् ९२ अविद्वा-
न्स्नानकालं तु यः कुर्यादंतधानं पापीयान्चौरवेयातिपितृशापहताहिजः ९३ यच्चभस्त्रुषुकेषु

सु नहस्ताभ्यांनवस्त्रेणजलेविद्वान्मार्जयेत् ९५ मार्जितेपितरस्तोत्रेसर्वाअर्पिंहं
पंतः तथासर्वमनुष्याश्चतुर्जन्तूनायतंदिजे ९६ द्वापुःशोचति तत्सर्वेतीर्थेपितृदिवोकसाः नतोः स्व
द्यधसौगच्छेन्नियशास्तेशापतिहि ९७ यातुःस्नानार्थिनस्तोर्थेचितितंतजलाशय तद्देहसुपतिष्ठति-
तृसयेपितृदेवताः ९८ अतो न चितयेतीर्थेव्रजेदेवतुचितितं देवस्वातनदीस्योतः सरस्तुस्नानमाचरेत्
९९ स्नानेनघादिवद्देवुसद्भिः कार्यसदंबुषु कृत्रिमतोयबंधत्वतोयंत्रचक्रत्रिमं १०० नतीर्थेस्त्र्या-
कुलेस्नाथाप्नासज्जनसमाकुले दमहीनान्यचित्तश्चनगोनशिशोविना १०१ कदाचिदिदुषामत्यानस्वा-
तव्यपरापसा अतुक्कुहुष्कृतानशेनस्नानकर्ताविलिथते सप्तवापंचवा पिडान्स्नानादु-हृत्यतत्रतु वृथा
स्नानादिकानीहविशेषणविवर्जयेत् ३ वृथैवोषोदकस्नानं चथाज्जाप्यभवेदिकं अत्रात्रिचं चथादानं
वृथासुकमसादिकं धमासेनभासिनरनायात्कदाचिन्निष्कगामुच ४ जस्वलाशवंत्येतावर्जयित्वारासु
द्रशाः पनापोमृत्रपुरीपाभ्यानाग्निदहनकर्मणा नस्त्रीदुष्यतिचारेणब्राह्मणोवेदकर्मणा धनस्नाया
स्तुषितास्वसुनस्वसंदोभयेचताः ननिर्गतासुतीथाच्चपतंतीष्वाहतासुच ७ रविसंक्रातिवारिसुग्रह
णैत्रशशिदाय ॥ व्रतेषुचैवपषाधुनस्नायादुष्यावारिणा ८ नस्नायाच्छूद्रहस्तेननेकहस्तेनवापुनः
उद्धृताभिरपिस्नायादाहर्ताभिर्द्विजातिभिः ९ स्वभावाभिरनुष्याभिःसहैमाभिसाथिद्विजाः नवाभि
निदेशाहाभिरसंस्पृष्टाभिरद्वैजैः १० चःस्नानमाचरेन्नित्यतंप्रशंसति देवताः तस्माद्बहुगुणस्ना
नसदाकार्येद्विजातिभिः ११ उस्नाहाप्यायनेस्वातं प्रसक्तिशक्तिवृष्टिकं कीर्तिक्रान्तिवधुः वृष्टि

शीमाग्यातुः प्रवर्धनं १९ स्वर्गेनदगाभिलुंकरुणैः स्वानंत्रराहते नृगोद्विद्विनवायेचंवेत्तानं मनानं
 कं हृत्तापकीर्तिमरणसुतस्वानाममृत्ययः आचुरकोदिवारेपुनेताभ्यगकककमानं २० गतिगगाहनं
 स्वानंभित्यंसर्वेषुवर्णेषु शकैरहरहः कायंतस्याथर्मिकृत्यप २१ गेसाकृत्तक गां धेनवपाणिपारि
 कांतथा स्वानार्थमियतोभित्यंस्वानःकालेयमानंरत्न २२ स्वगनोगियंतपीयोपुन्यापदान्नापारुवे इमो
 चाचम्ययिधिवच्छिसोयंइंकरत्तसा २३ मुदंतुगिः स्वगात्राणिकयात्तदालंवेदय गदिकेजवेद्विनं
 वकभात्यांगंनुभित्त्रिभिः १७ प्रदाल्न्वहस्तावानम्यनगस्कृतनतज्जालं गुलापायसइदोवदयगगाप
 तोजलिः १८ उरुहृदितिसंवेगकृयाद्रोगामिसंवेगे निपिनाः कवनः केनियानगलायंभिनः २९ गन
 स्थानेषुयनीयंनदेषुगयतमातया योगादिपुगयतीयाभिकृतिमादिदुयोगरेत् ३० गच्छांगनानगाना
 पित्तीयंमन्यन्त्तचित्त् महाआहृतिभिःपुआदानंभवयतीपिरानं ३१ इदुगामिगिलापुगंभापा
 ड्मुखोविशेत् वेअन्योदिदीह्येततदुयादानंमनतः ३२ गंगंमगच्छकं पुलकाप्रचणिसानंइदक
 आचम्याथाहरेभृत्नांतथाकायसमालभेत् २३ अन्वकांतरेयकांतगिणुकोवेयशुंरे पुनिकंदर
 सेपापंचनयापूवसन्तितं २४ मृत्तिकाहरणंसेचगितियसिमज्जोवनीनः संमालकोत्रिभिःवेद्विद्वि
 घवादिभिर्द्विजः २५ शिरश्चायानुरश्चरुगादांजयेकभागं तास्करागिभिसोसंज्ञेदाणांअयागिनि
 द्विभिः २६ उच्युज्यसर्वगात्राणिभिमज्जेचपुनः पुनः उत्तियानम्यगात्राणि गामंगनोगकंभाभेत् ३५ गान
 स्तोकरितित्युक्तायारवोदराकमेगतु २७ इगंमंनवरुगान्नन्तः सान्त्वोपागारइत्तमं गनंत्तगंगंत्त

भिम्ज्याचम्यचात्मानंदंभीमंत्रिञ्च प्रावयेत् सर्वपापापन्नोदार्यथासवदंगत्रमेणतु ३९
 हविष्मतीरिमा आपद्दसापस्तथैवच ३० देवीशपद्भित्तिदास्या

सापोदेगीइतित्युचं

तिमंशुनात्तन्मंत्रेणापिचप्रावयेत् ३१ हिरण्यवर्णाइतित्रिषवमान्यस्तथापरं तस्त्वमंदाधावतिपवि
 ञ्णयानिषवन्तः ३२ स्नानकर्मात्मकैर्मंत्रैरन्यैरथ्यंबुदेवतैः स्नाव्यात्मानंभिम्ज्याद्यआचातस्त्वन्मदाच
 सेतु ३३ कालकायमदशानांतथाचैवोदकस्थत्र माकृत्येभतिचैवाथविधिरन्योविपर्यये ३५ सोकापंचिवगा
 र्नामहात्वाद्दितिभिःसाह त्रिषण्णवैकधासृत्यास्त्विति विद्वानपिद्विजः ३६ छंदोमुत्सुपरैर्युक्तैस्सशारवास्व
 रंसायुतं आवत्संप्रणवस्त्वायाच्छतशोधयातंदसा ३७ चिद्रूपपरमंज्योतिनिरालंबमानामयं अव्यक्तमव्य
 यंशानृत्नायाहापिहरंस्मरन् ३८ गायत्रीवारिसंस्नातः प्रणवैर्निर्यंतीकृतः विष्णुस्मरणंशुद्धेशोरग्यःस
 रंयुक्तमसु ३९ योर्धातवद वेदाथः स्नातः सर्वेषुवारिषु नशुद्धैदशुचिस्वातन्त कुद्धशुचिर्यतः ४० मं
 त्रंअमनसात्नानंनगोमयमृदुभुक्तिः तैर्हनिः स्वस्मत्प्राञ्चस्नानात्कलसवत्सुसुः ४१ प्रावपूतः पवित्रःस्था
 मंत्रपूतस्तथानरः उक्तपेनपवित्रस्तुनित्यन्ताथीशुचिर्नरः ४२ विधिदृष्टपुत्रकर्मकरोत्यविधिनानुराः न
 क्तैर्निकलमाप्नोतकुरागात्रंहितम्यवन् ४३ उर्यथैतजलमत्स्याविपद्यतेतुतत्रच तिष्ठंतोपिनतेस्त्वानफ
 अर्धाविधिरासायुक्तं चत्कर्मक्रियतेत्याः शुचिभिरैकचित्तेऽतदानत्याथकल्पने ४४ उदानमनुदानं

स्मरितं तु तमेव च द्रुतं च स्मरितोदात्तं स्वरं विधात्तथा लुतं ४७ स्वरान्तं व्यंजनान्तं च विरगान्तं तथैव च सालुसा
 पृथक् च ज्ञातव्यं परमं च यत् ४८ वृत्तं शतक्रतुं हंति वृज्जेषणशतपर्वणा यथा तत्राप्रवक्तारं मंत्रं हीनं स्वरदि
 ; ४९ स्वरतो वपातः सम्यक्संस्था स्नानजादिषु सर्वमंत्राः प्रयोक्तव्या हीनाः स्युरफलाचृणा ५० नाभोर
 धस्तादंगानि क्षालयित्वा मृदं प्रसा उपरिष्टाद्रवस्त्रेण समंत्रैः प्रोक्ष्य शुचिर्भवेत् ५१ चतुरश्रं तुरस्त्रं श्रोत्रोद्गी
 चर्जघयास्तथा द्वौ द्वौ च जानुनोर्न्यस्य ऊर्वोः पंचचपंचच ५२ द्वावपि च तथा गुद्ये दशादशोदरवक्षसाः द्वौ द्वौ
 च गलवाकोश्च द्वौ द्वौ वसोसुखेपि च ५३ द्वौ द्वौ च चक्षुषोः श्रुत्योः ससोक्रारांश्च मूर्धनि न्यस्तप्रणवसर्वांगः क्ष
 तः स्यात्सर्ववारिषु ५४ अकारं मूर्ध्नि विन्यस्य उकारं नेत्रमध्यतः मकारं कंठदेशतु म्रस्त्री भवति वैद्विजः ५५
 अंब्यं गाक्लिष्टयोतेषु विद्वान्शुक्ले च वाससी परिधाय मृदं बुभ्या मूर्ध्नादो च समाजयेत् ५६ तद्द्वारां सोरसं प
 त्तौशाणां दोसाविकानितु कुतपयोगपट्टं वा द्विवासास्तु यथा भवेत् ५७ नजीर्णनीलकाषायमांजिष्ठेन
 तु वाससा भूनाद्युपहतनेन शुचिः स्यात्लेकवाससा ५८ एवं वा सोऽयथा मासं परिधाय मनः शुचिः अन्यत्क
 लोत्तयसंगमाचम्य प्राञ्जुरवः स्थितः ५९ प्रत्योकारसमायुक्ताः प्रणवाद्यंतं कास्तथा महावाह्यतयः समेदे
 दसंयुताः ६० प्रणवाद्यंतगायत्री शिरस्तस्यास्तथैव च त्रिरावर्तनमेतस्याः प्राणायामो विधीयते
 ६१ शक्त्या सुसंयमं हृत्वा तथा चम्य विधानतः उपास्य विधिवत्संध्यासु पस्थाय च भांस्करं गायत्री शक्ति
 तोजस्वातपयेद्देवताः पितृन् ६२ अन्वारब्धेन सव्येन पाणिना दक्षिणेन तु वृथता भित्तिसेक्तव्यं नाम्ना तु म
 णवादिना ६३ ब्रह्मेशकेशवान्पूर्वप्रजापतिमथा ब्रवीत् छंदोयक्षाचृषानि ज्ञानाचार्यांस्तथापि ६४

॥ इति नमिशास्तथा देवान्देवासुगोश्वेवनागान्नागकुलानि च ३५ सरितः सागरांस्तीर्थान्य
 ॥ किन्नाश्वेचराज्यदाम्भुष्यान्थतर्पयेत् ३६ सनकश्चततः पश्चात्सनन्दनसनातनः
 ॥ पंचशिखवस्तथा ३७ मनुष्यान्धानांश्चतेषांचैवकुलान्यपि सुपर्णांश्चपिशास
 ॥ अनृगंमात्रकुर्वन्नुमसादं तु मनोपरि ततः पूवाग्रदं मधुमाग्रधुमकुशेषु च प्रादेशकिषुशुर्द्धुब्रह्मा
 ॥ अन्वारव्यापसव्येन प्राणिनादक्षिणेन तु दक्षिणजानुसूतले गोदेवभ्यः सत्तयेज्जले
 ॥ साहापितृभ्यश्च नमः स्वधा मन्यते कवचः केचिदित्येवंतर्पणक्रमं ३८ तर्प्यमाणेषु कर्म
 ॥ तर्प्यामि पितृन्देवानित्याहुरपरे पुनः ३९ सिद्धमानिनतोयेनमन्वते मुनयो पर दे
 ॥ अग्निव्याप्तोपइतश्च तथावर्षदोषि च येनः पूर्वैव पितरः सोमपानामुदीरये
 ॥ पितृभ्योपवीतिनः दक्षिणाभिमुखोदाभ्यां कराम्भुमे चयेत् ७७ मूलम
 ॥ रुक्मयोग्यतिलैस्ताम्रमंत्रैर्दमोः क्षिपेत्सुचः ७८ विनाशेषु सुवर्णाभ्यां वि
 ॥ विनादमंत्रमंत्रैश्च पितृणां नोपतिष्ठति ७९ दमैर्लोहितदमैश्च काशवीरण बल्लजैः
 ॥ नतर्पयेत्संततीभिर्विहानद्भिः कथंचन पात्रस्थामिभिः सद
 ॥ वसुधुद्रांस्तथादित्यान्मस्कारसमन्वितान् एते च दिव्यपितृनाम् ॥

:समाचरेत् २४४ एवं हितपंपांकृत्वासर्वेषां विधिबहुजः निष्पीडयेत्तानानव
 स्त्रकलातोयेन शोभितुः १ निष्पीडयति यः पूर्वज्ञानवस्त्रमनुद्धिमान् निराशाः पितरस्तस्य यांति देवाः र
 हर्षिणाः २ निष्पीडयेत्तानवस्त्रं तिलदर्मसमन्वितं न पूर्वतं पणादस्त्रं चोपमिसि न पादयोः ३ एषु च त
 डयदस्त्रं रादात्मानां फलशेषेत् वस्त्रनिष्पीडने विप्रदमंश्लोकमुदीरयेत् ४ येमेकुले लुप्तपिंडाः पुनदा
 रभिवर्जिताः तेषां प्रदत्तमदायमिदमस्तु तिलोदकं ५ पितृवशं भृताये च मातृवशं कुमृत्तुना तेषां न
 मिर्गवस्त्रेषां तिलमित्रेण चारिणाः ६ जलमध्ये तु यः कश्चिद्ब्राह्मणज्ञानदुर्वलः निष्पीडयति चेद्ब्रह्मज्ञा
 नतस्य सुखा भवेत् ७ यदा सुमलनिःशेषः शौचस्नानादिकुर्वतः तस्यापस्य च्यपो हार्थमिसमंत्रमु
 दीरयेत् ८ यन्मायादूषितं तोयं मलेः शरीरसंभवेः तस्य पापस्य निष्कृत्यै च दमणस्तवतपणं ९ अक्षुपे-
 त्योयदमणेभ्यो दद्यादेतज्जलाजलिं अन्यथा म्रितितेसं सुकृतं पूर्वसंचितं १० अपुत्राये मृताः केचि
 लुमासो योपितोपि वा अस्मद्देशे तु नेभ्यो वैदं तं वस्त्रजलमया ११ चास्ति क्येनापयो विप्रस्तपयेत्सि
 तृदपताः सातचुसिकृतो धर्मास्त्रा बुयात्परमागतिं १२ चास्ति क्येनापयो विप्रस्तपयेत्सि
 पितृदेहनिःस्वावपितरस्तज्जलाथिनः १३ पितृणां पितृतीर्थेन देवानां देवकेन तु इति मत्वा प्रकुवाणा
 सुच्यंते गृहमेधिनः १४ पंचतीर्थानि विप्रस्य करेति घृतिदक्षिणे ब्राह्मदेवं तथापि त्र्यं प्राजापत्य च भोमि
 कं १५ ब्राह्मपञ्चिमले रवायां देवमगुलिमूर्धनि प्राजापत्यकनिघादोमथ्ये सोम्य विजानता १६ अंशु-
 क्रुयाद्यो हरहस्त्रैव सम्यक् जाला विधानतः १७ समाप्त्या इह स्था

पदमध्यं स्नात्याजस्वानहुत्वाचक्ष्वादत्वाचयोद्भुते १८ सोमृतं नित्यमभ्रातितस्यस्तानम
अस्नात्यान्मूलमुक्तेः अत्र स्नापूयसाणितं अजुक्त्वं कृमीन्कीदानददच्चशकृत्तथा १९ आल्हा
२० लशोक्तापदं तथा दुः सप्रनारानं चैवकार्यस्तानमतः सदा २१ चित्तप्रसादवलरूपत-

उर्जस्वितात्विषमदात्सुकुपस्यचीर्णस्तानयशोविषमवपु-

२२ १ गीर्णागच्छंद्द्विजराचमः सुतः प्रामोमयायस्तुपशिशुषोत्रतः पापप्रणाशोवितनोतिक्

२३ स्तः स्नानविधिः सलगतः २४ उद्देशतोमयोप्रोक्तः स्नानस्यपरमोविधिः द्विजन्मनाहितार्थ

२५ विधिः २६ द्मिदृहलगरशरीरविधमंशास्त्रे सुव्रतप्रोक्तसंहितायाः प्रदु मणिस्नानविधिः

२७ मधिर्गंगाराशोर्गेदितं यावद्विद्योजपोयस्तुयथाकार्योद्विजातिभिः २८ जप्यानिब्रह्मसू

क्तानिशगराक्तानिचंयद्दि वैष्णवानिचसूक्तानितयासौराण्यनेकथा २९ सारस्वतानिदोर्गाणिवारुण्या

न्यानिन्नानिच गौराणिकानिचान्वानितयारिद्धांतिकानिच ३० सर्वेषां जप्यसूक्तानां क्रमां च यशुयांत-

या सांभ्रांचं गदादादीनां गायत्रीपरमोजपः ४ तस्याञ्चैवतु ओंकारो ब्रह्मणाय सुपासितः आभ्या

नुपरगंगायं चैन्नोन्मेषेपिनविद्यने ५ तयोस्तु देवतार्थादिसमासेनाभिधीयते येन विज्ञानसात्रेण द्विजो

ब्रह्मन्गामुयात् ६ आरीन्नेवयदाग्निचित्सादेवाशुरगानुयं तदेकादशरमेवासीदात्मवित्यस्तविन्धकः

७ गतगोद द्वित्यं पि एकाकीरानमेदते चिंतयामासगायत्रीप्रत्यक्षासाश्रवत्तदा ८ गायत्रीसाभव

सन्नाप्रणवो गूर्लुगिस्तदा पुनरन्योन्यदापत्यादिनिताभ्यामभूज्जगत् ९ प्रणवो हि परतत्वं त्रिवेदे त्रि

: प्रज्ञंत्रिरवस्थितं १० त्रैमात्रं च त्रिकालं च त्रिलिंगं सुनयो विदुः सर्वमे-

११ क्रमयजुः सामवेदश्च त्रिवेदीति निगद्यते सत्वरजस्तमश्चैव त्रिगुणः प-

१२ ब्रह्मा विष्णुस्तथे शानस्त्रिदैवतमितिष्यते अग्निः सूर्यश्च सोमश्च त्रिधा मेति प्रकीत्यते १३
अंतः प्रज्ञं वहिः प्रज्ञं धनमज्ञं सुदाहृतं हृत्कंठतालुकं चेतिति त्रिस्थानमिदमुच्यते १४ अकारोकारमश्चेति
त्रिमात्रं प्रोच्यते बुधैः घृतं मव्यं भाविष्यं च त्रिकालमिति संस्मृतं १५

संस्मृतः त्रिस्वभावस्थितो देवो मंतव्यो ब्रह्मवादिभिः १६ पर्येषस्य तिर्यत्रैव विन्धुसुसुद्यते यतः

त्रकः समात्रोपि सादिरव निरादिकः १७ सजप्यः सर्वदा मद्भिर्ध्यातव्यश्च विधानतः वेदेषु चैव शास्त्रेषु

बहुधाभाव्यवस्थितः १८ तथा सात्यपि चैकोयं घटाकाशा इव स्थितः कर्मरंभेषु सर्वेषु त्रिमात्रः सप्रकीर्ति

तः १९ स्थितो यत्र यथोक्तश्च स्मृतं व्यासतयैव च ऋग्वेदे स्वरितो दात्त उदात्तश्च यजुः श्रुतौ २०
सविज्ञेयो दीर्घः सलुत एव च सनलुकारमिद्धं तेषु प्रणवो विष्णुरुच्यते २१

रे ब्रह्मसाक्षकं शेषं उच्चारितश्च तस्याथ विआतो च यदक्षरं तदक्षरं सदा आयेद्यत्तत्रैव प्रकीच्यते २२ घं

दास्व नितवत्तस्य विआतिः शब्दवेधसाः कुर्वन्ति ब्रह्मविद्भिर्प्रोयदीच्छेद्योगमात्मनः २३
व्यस्यत्यत उच्चारितस्य यत् तद्याद्येद्यस्तु सजानी शब्दब्रह्म विदुच्यते २४ याज्ञवल्क्यो सुनीनां च प्राग्

वीज्जनकस्य च वासिष्ठोऽपि तं मूयात्स्वभावशब्दवेधसाः २५ तैलधारामिवाच्छिन्नं दीर्घं घं टानि नाद

वत् अपास्तं प्रणवस्याद्यं यस्तं वेदसंवेदवित् २६ स्थित्वा सर्वेषु शाब्देषु सर्वं व्याप्तमनेनैव न तेन हि वि-

नाभिं चंद्रचूर्णानि गरि गरिण्यत् २० उद्गीथमक्षरं धेतुदुद्गीथः सा उग्रस्यथे उपास्यो मध्यतस्तेषु नादेषु
 श्रावयेद्यदि २० मृगवाद्याः स्रुतामेदाः मृगवेपथुं स्थिताः वाड्नयमृणवेसर्वतस्मात्प्रणवमभ्यसेत्
 २० वृष्णापनत्रगिश्रेयगमिस्रं हृतं मदन आद्ये छंदः स्मरं च त्रिभ्यो गोत्वादि कर्मणिः ३० उल्लप्समेतत्तु
 यतः सगसंख्यात्वेति प्रद्वन्द्वयपियत्र एकादशं गापिजर्गनियेन व्याप्तानि कोन्वः परमोस्ति तस्मान्
 २० अंगेन अंगेन प्रज्जनीयं यगान् देवाद्दृग्णचिगन्त्यत् दुस्तरसंसारपयोधिमग्ने ताराय विष्णुः प
 रमः स्रगन्तः ३० इत्युक्ते गृह्यसंज्ञात्वेन दुर्ममेशाक्षरस्य च जप्यसुरातते देवीगायत्रीसाधुनोच्यते ३३ इ
 निश्रीभं देवागारां रेभिर्गास्त्रैस्तुत्रं प्राक्तसं हितायो गृह्यसिण्डुणवस्वरूपकथनं गायत्र्याः सप्त
 सद्व्यामिदं गव्यादिः करंगान् अद्वाराणां तु यिन्यासां पंचवत्तु देवताः १ जपेयथाविधा कार्यायथा
 श्रान्तगानं २ गंगयथा च क्लं च्यायथा यन्नाभिन्वापके ३ यत्कुरु जपहोमादौ चथावज्जप्यते तु सा
 ध्याम्यनिययादीलयावतन्नित्रं गत ३ गायत्रीतु पंतत्तं गायत्री परमागतिः सर्वो मरे भिये ध्याता
 रानं व्याप्तं चयाजगत् ४ उत्तरयत्तं त्रिपादा यद्युत्तसं स्या विरोदिदे गायत्री प्रकृतिज्ञेया औकारः सु
 रान् गानः पंगुत्तं गोरग्नयां गाङ्गगन्तं चतुर्तं पादास्त्रयस्त्रयोवेदास्तेषु दत्वात्तराणि च ६ चेतु
 त्रिंशति रंगस्यै हिं व्यामिदं जगत् ६ आदाय चंक्रं प्रथमतु गादं चम्याद्वितीयतु तथा च जुम्भ्यः सा
 र्गस्य गीतुं गुणोपागन्ता रागिधितुं स्वयमेव सर्वं ७ देवत्वमस्याः सपिता सुराच्यः छंदोपि गा यत्र
 भयस्य रस्याः विश्वस्य गित्रा द्विजराज इत्यंगु निनिंयोगस्तु जपादिं केसु ८ अस्यां तु तत्त्वाक्षरविंश

गत्यक्रीरपादत्रितयंचतस्यां भूरादिकाभिसिद्धिः प्रयुक्तसोकारमेतद्वदनंपरस्याः १ केचिदुता
 त्ररूपेति सावित्रिदेव्याः श्रुतितत्त्वविज्ञाः इयंचवक्त्रसकलासराणामित्येतयाव्यासमशेषमेतत् १२
 स्मः कीर्त्यन्ते चितयेनपादपादचवदत्रितयेनचास्याः प्राणादिकेनत्रितयेनपादपादेस्त्रिषिव्यासमशेषमेतत् १३
 अत १३ यस्तुर्यमस्याद्विजवेत्तिपादसवेत्तिविद्वान्यरमंपदंतु व्याप्तिः परास्याः सकलापिचैपायोवेत्ति
 र्नांसतुषित्तमः स्यात् १४ गायत्रीयो नजानाति जालोपास्तेनयोद्विजः नामधारकमात्रोसोनविप्रः शुद्ध
 एवसः १५ किंचेदेः पठितैः सर्वैः सेतिहासपुपाणकैः सांगैः सावित्रहीनेनचनविपत्वमवाप्यते १६ गायत्री
 मेवयो ज्ञात्वासास्यगम्यच्यतेपुनः इहासुनचपुज्योसौ ब्रह्मलोकमवाप्नुयात् १७ गायत्रीचतथावेदा ब्रह्म
 णातोलिताः पुष्य वेदेस्योपिषडंगेस्योगायत्र्यतिगरीयसी १८ यदक्षरं तु देवत्वचतुर्विंशतिपृच्यते रात्र्या
 संयद्विषोर्धेनकूर्वच्चहालमाप्नुयात् १९ जानीयादक्षरदेव्याः प्रथमवाशुशुक्लणे आपजनाद्वितीयंतु
 एतीयंशाशिद्वतं २० विद्युत्स्त्रुगैयतुपंचमंतुचमस्यच षष्ठचवारुणतत्त्वंसमंतुहहस्पतः २१ प
 अन्यमष्टमत्तनवमचंद्रदेवतं गार्धवदशमं विद्यात्वाष्टमं कादशतथा २२ मेत्रावरुणमन्य देवतथा-
 न्यचत्रयोदशं चतुर्दशं सुरशस्यपागिदमहाणास्मृतं २३ मरुदेवतं क्रौंचं पंचदशं यदक्षरं २४ प
 चोदशतलनथाचागिरमंपरं २५ एकविंशतुर्वेरस्यहाविंशशंकरस्यच कुर्वजपादिकेनियः परं अयोधिनस्कति २६
 विंशंजापतेः २७ एकविंशतुर्वेरस्यहाविंशशंकरस्यच कुर्वजपादिकेनियः परं अयोधिनस्कति २८

दियुतं मन्त्रानोत्सुपिन्यसेत् अक्षराणि च सर्वाणि वा छन्दस्सत्त्वमालनः ३६ पादागुष्टयुगेत्वेकमेकैक
गुत्कयोर्द्वयोः जानुनोश्च द्वयोरेकमेकैकनूककयोर्द्वयोः ३७ गुत्के कल्यांतयेकैकमेकैकजटयोरसोः स
नद्रयेतयेकैकन्यसेदेकंगलेनया ३८ वक्त्रतालुनिहकृत्योश्चतुर्विकैकमेवच सुवोर्मथ्येतयेवैकैकल
लाटेचैकमेवहि ३९ याम्यपश्चिमसोम्येषुएकैकंचेवमूर्धनि गावत्रीन्यस्तसर्वांगोयाथत्रीत्रस्रउच्यते
३९ लिप्यतेनेवपापेनपदापत्रमिवाभाया प्रोक्तः प्रणवविन्यासो व्याहृतीनामथोच्यते ३९ सप्तभिर्व्या
हृतीन्यस्यभावेदहोजपादिषु मूलोक्तंपादन्यस्य सुवलोक्तंजानुनोः ३३ स्वलोकैकैकरिदेशेनुना
पिदेशेगहस्रया जनलोकं गुहृदयं कंठदेशे तपस्तथा ३३ सुवोललाटसंध्योरसु सत्यलोकः प्रतिष्ठितः
हिरण्यग्रेपरेनोशेषिरजंत्रहानिकलं ३४ तत्तु ज्योतिषां ज्योतिस्तद्यदात्मविदो विदुः देवस्य सवि
तुर्भागो चरणियंचधीमाहि ३५ तदस्माकंधियोचन्तु ब्रह्मत्वे च प्रचोदयात् छंदो देवतमार्पचविनियोगं
नत्राहाणं ३६ मंत्रं च निश्चिन्नात्वादि जक्त्रमसमाचरत् स्वरतोषणं तश्चैव परिपूर्णं भवेद्यथा ३७ हीन
नेगमसुजीतमंत्रं पुमानर्थोपि च देवतायतने कुर्वाज्जपेन घादिकेषु च ३८ आश्रमे सुयतीनां च गोष्ठे
गान्तरुहंपि वा ३८ चतुर्वन्त्यमपूर्वसुत्थुत्तमादिक्रमेण तु दशगुणं सहस्रं स्यात् फलं विष्णोः पञ्चानंतकं
३९ आश्रमीपि जपकुर्वात्संख्यं तद्भवेद्यथा असंख्यमासुरचस्मानस्मान्नात्तद्गणयेद्भुवं ४० स्फटिके ज्जाक्षर
द्राक्षपत्रजियसुद्भवंः अक्षमालात्रकं व्याप्रशक्ता चोत्तरोत्तरा ४१ अभावे त्वद्दामालायाः कुशग्रंथ्या
याणां च याकथं चिद्गणयेत्संख्यं नद्भवेद्यथा ४२ प्रणवो मूर्धुवः स्वश्च पुनः प्रणवसंयुतं अंत्यो

तिस्रु चत्वारिंशत्त्रितयं चतस्रां पुरादिकाभिस्तिष्ठतिः यथुक्तसंस्कारमेतद्दत्तं परस्थाः ९ कैचिदुता
 यो वदन्तं गन्तं निष्ठा विन्निदेव्याः युतितत्त्वविन्नाः इयं च वक्रं सकला मराणा भित्तेतया व्याप्तमशेषमेतत् १०
 पुरादिकं त्रितयेन पादं पादं च वेदत्रितयेन चास्याः प्राणादिके त्रितयेन पादं पादं देस्त्रिभिव्याप्तमशेषम
 स्थाः ११ यस्तु यमस्याह्निजवेत्तिपादं सवेत्तिविद्वां न्यमं पदं तु व्याप्तिः परास्थाः सकलापि चैवा यो वेत्ति
 त्रैनां सत्तु पित्तमः स्यात् १२ गायत्री यो न जानाति ज्ञात्वोपास्तेन यो ह्रिजः नासधारकमात्रे सो न विप्रः शुद्र
 एव साः १३ किं वेदं पठितोः सर्वैः सेतिहासपुराणकैः सांगैः सावित्री हीनेन न विप्रत्वमाप्यते १४ सायत्री
 गेन पासात्तासा म्यगम्य च्यते पुनः इहा सुत्रचतुर्ज्यसौत्र ह्यलोकमवाप्नुयात् १५ गायत्री च तथा वेदा ब्रह्म
 जानो लिताः पुरा वेदस्योपि पण्डितेभ्यो गायत्र्यतिगरीयसी १६ यदक्षरं तु देवस्यं चतुर्विंशतिषु च्यते संन्या
 योतीयं शाशितं वतं १७ विद्युत्तत्रतुरीयं तु पंचमं तु यमस्य च षष्ठं च वारुणतत्वं सप्तमं तु दृढस्यतः १८ प
 अन्यमष्टमं तत्र नवमं च द्रवतं गोपर्वं दशमं विद्यात्वाष्टमं कादशां तथा २० सेनावकं षण्णमन्यं दृत्तथा
 न्यत्र त्रयोदशं चतुर्दशं पुरेशस्य प्रागिदं ब्रह्मणा भूतं २१ मरुदेवतं क्रोशं पंचदशं यदक्षरं सौम्यं
 विंशं प्रजापतेः २२ एकविंशं तु नेरस्य ह्यविंशं शंकरस्य च अश्विनैको न विंशश्च विदु
 इति ज्ञात्वा ह्रिजः साम्यन्सर्वां अक्षरं देवताः कुर्वन् प्रादिके विप्रः पदं च येषि गच्छति २३ पादं च

दिश्रुथंतमात्मनोवसुधिन्यसेत् अक्षराणिचसर्वाणिवांछन्प्रहस्तमात्मनः ३६ पादांगुष्ठयुगलेकमेकैक
 गुल्फयोर्द्वयोः जानुनोश्चद्वयोरैकमेकंनूरुकयोर्द्वयोः ३७ गुत्थेकृत्यांतयैकैकमेकैकजटरोरसोः स
 नद्वयेतयैकैकंन्यसेदेकंनलेतथा ३८ वक्त्रतालुनिहृक्शुत्योश्चतुर्वैकैकमेवच सुवोमंथ्येतयैवैकैकं
 लोटेचैकमेवहि ३९ याम्यपश्चिमसोम्येषुएकैकंचैवमूर्धनि गायत्रीन्यस्तसर्वांगोगायत्रीब्रह्मउच्यते
 ३९ लिप्यतेनैवपापेनपद्मपत्रमिवांभ्रमा प्रोक्तः प्रणवविन्यासोव्याहृतीनामथोच्यते ३९ रासभिर्व्या
 हृतीन्यस्यभवेदहोजपादिषु मूलैकंपादयोन्यस्यशुक्लैकंपुजानुनोः ३९ स्वलोकैककारिदेसेनुना
 मिदेशमहस्तया जनलोकं तुहृदयं कंठदेशे तपस्तथा ३९ सुवाललाटसथोरुसत्यलोकः प्रतिष्ठतः
 हिरण्ययेपरेकोशेविरजं ब्रह्मनिष्कलं ३४ तत्सु ज्योतिषां ज्योतिस्तद्यदात्मविदोविदुः देवस्यसन्नि
 तुभांगोवरणीयंचयीमहि ३५ तदस्माकंधियोचस्तु ब्रह्मत्वेचप्रचोदयात् छंदोदैवतभार्पचविनियोगं
 चब्राह्मणं ३६ मंत्रंपचभिधेनात्वादिजक्तमसमाचरत् स्वरतोवर्णतश्चैवपरिपूर्णंभवेद्यथा ३७ हीन
 नेवमधुजीतमंत्रं तुमात्रयापिच देवतायतनेकुयोज्यपनघादिकेषुच ३८ आत्रमेधुयतीनांचगोष्ठे
 यास्तगृहेपिवा ३८ चतुर्वत्यसंपूर्वेषुत्थुत्तमादिकमेणतु दशगुणंसाहस्रस्यात्फलविध्यावनंतकं
 ३९ आशमीपेजपकुर्वत्यसंख्यतद्भवेद्यथा असस्वमासुरथस्थानस्मात्तद्गुणयेद्भुवं ४० सफटिकेज्जाक्षर
 द्राक्षपत्रजीवससुद्भवेः अक्षमालाप्रकृतं व्याप्रशस्ताचोत्तरोत्तरा ४१ अभावेत्क्षदामालायाः कुशाग्रंथ्या
 यप्राणिना चंथाकथचिद्गुणयेत्संख्यतद्भवेद्यथा ४२ प्रणयोमृगुवः स्वस्वपुनः प्रणवसंयुतं जंत्या

प्रणवांते तथा वादावाहुरन्येजपक्रमं आदावेवतु चोकार भा
 यत्योकारमसोक्तुर्वन्दासंसाक्षमाश्रुयान् ४६ अक्षरं
 मातिलोम्येन सौकारेण क्रमेण तु फट्कारांतां चतुर्वीतप्रेच्छन्परिवधुधः ४६ होमेषिचजपकुर्वोत्पणवा
 वर्तनंबुधः अभिमेतायहोमादोस्वाहांतांतासुदीरयेत् ४८ संकीर्णतां यदापश्येद्रोगाद्वा द्विवतोपिवा
 तदाजपेच्चगायत्रीसर्वदोषापनुत्ये ४९ रुद्रजाव्यानिकार्योणिसूक्तेचतुरश्वस्य च शिवसकल्पजाप्यं
 चसर्वकुर्याद्विधान्तः ५० जाव्यानिमंतिपापानित्रीयोदद्युक्तदर्थिनां अतो जपसदाकुयाद्यदर्छि-
 क्षुभमात्मनः ५१ द्रुपदांवाजपेद्देवीमजपांजंबुकांतथा प्रणवंचमदास्यसेद्यदिमहात्मिच्छति ५२
 मध्यस्थेपुरुपे लोकराक्षिणिः समर्पितमया चेदं सूचारव्यमहात्म्यामजपांविदुः ५३ रविमंडल-
 ः ब्रह्मणा प्रागधेयस्तु तेषांचैवविधिः सतः ५५ उपांशुजपं कुर्याद्वा हाणोवाथमानसं
 ङ्गः सहस्रोमानसः स्मृतः ५७ उपांशुजपः प्रोक्तो पाशुमानसस्तथा
 ५८ विधियज्ञाः पाकूपज्ञान्येवहवीमरवाः सर्वेतेजपयज्ञस्य कलानाहं तिषोड-
 कुर्वीदन्त्यन्मवाकुर्यान्मैत्रोवाहाहाणोवाथमानसं ६० शान्त-

जन्मप्रनितंसाहस्रेणपुराकृतं अयुतेनत्रिजन्मोत्थं गायत्रीहंतिपातकं ६१ अस्मिन्कलोचविदुषाविधिविस्तृतं
मंत्रकृतं मघद्वारागुणतद्भूतादेवुगतोधिकं ६२ नचतच्छक्यतेकतुंगं त्रान्नायस्यदुपुणान् अयथाया
कृतात्पागान्मंत्रशिद्धिरंशायसी ६३ नचकमन्त्रचहसन्त्रयान्मघमवलोकयन् नान्यासंकोनजल्पंश्चनेचे
नोर्ध्वारास्तथा नोर्ध्विणापीडयन्त्यापीडयन्त्यादेनैवेवहिकरावपि नैवेविधेजपंकुर्यान्मन्त्रसंचलयेत्करं ६४ मच्छिन्ना
निन्दनानिज्ञानचनिरहं हतं जमानिचयुगुमानितेपोफलमनेतकं ६५ यएवमभ्यसेन्नित्यं ब्राह्मणः
संगतं द्वियः ब्रह्मलोकमनाप्नोति ध्यानादेवाचनानादपि ६७ अथान्यत्संप्रवक्ष्यामियथातातपितामहः क
थगान्नेभसाः पृष्टान्नायत्री ध्यानसुत्तमं धृष्टं यदक्षरेषु यदूर्णेषु यत्र यत्र यत्तमरेत् यत्कलकलभाते कृत्वा य
यातस्याः सागचनं ६८ तत्र कृतिः साचस्वांतं विकारो बुद्धिरेव च तुरित्येतदहंकारवशाब्दविद्धि पापह ७०
रं सगोचरिणस्तान् च यं संशोधमंत्रगं गोश्रोत्रंदेत्वचं वावचक्षुः स्वरसनातथा ७१ धीना मन्त्रमवाचात्प
हिहं सोपीनपाद्वयं योत्तपस्यं सुखं वा योनः शंभकारभाकतं ७२ चोतेजोदजलं यात्सागायत्र्यास्तस्वचि
तनं चतुर्गिरातितानां प्रत्येकं चाक्षरेषु यः ७३ गायत्र्याः संस्मरेद्योगी सयाति ब्रह्मणः पदे तकारंपाद
योन्यं सग्रहविष्णुशिवाकृतिं ७४ शान्तं पद्मासनारूढं ध्यानाद्दहतिकिल्विषं सकारं शुल्कयोन्यं स्पेद
तरीणु यसोनिभां ७५ पयमध्यस्थितं सोम्यनिर्देहं चोपपातकं विकारं जघयोर्दीप्तं अधिदेवं द्विजोत्तमः
७६ ब्रह्महत्याकृतं पापहं न्यादूतं त्सृते क्षणात् तुकारं जानुदेशे तु इंद्रनीलसमं प्रभं निर्देहं त्सर्वपापा
निग्रहं क्षणानुपद्रवं ७७ ऊर्वो वै विमलं ध्यायन् शुद्धस्फटिकसद्युतिं विज्ञातं हंति तत्सापस गम्या

मित्रं देहं कृतं पापं संस्रमन्नाशयेद्द्विजः ७४ णिं

तं गुरुहत्याकृतं पापं नारायंचिंतनादिह ८० यं कल्यांतरकार्पणं च
यागिनांगरदं आहुत्रं ह्यग्निसौम्यं ८१ मकारं चादिवर्णांभेधोन्मत्तमहाधुति
प्रात्निकं नक्तं गजस्य गार्हपत्यं गार्हपत्यं ८२ जठरं घृगवर्णं तु मात्राद्वयविभूषितं गोहत्यादि कृतं पा
पं गणारक्ष्यं निरसोपगतं ८३ प्रवालुरक्तं देकारं ध्यानं तद्विशये हृदि हृदि कुंदं दुवर्णां पापकारं ममृतं स्वग
रं ८४ पित्र्यागृहीतं गार्हपत्यं गुरुहत्याकृतं पापं वकारं पापप्रणस्यति ८५ स्यकारं विन्यसो
ने दन्वापुंस्तदिकं नृपिं गान्मोपाजितं गापस्यकारं पापप्रणस्यति ८६

तं प्राणिहत्याकृतं गार्धपत्यं नारैगप्रणस्यति ८७ मकारं पदानां तु सुकरं तुं दीप्ततेजसं पूर्वजन्मकृतं
पापं परं परं नस्यति ८८ द्विकारं नाशिकायं तु पूर्णं चंद्रसमप्रभं

पिपरं रंगं गत्यां श्रीनिवणं सुधां सुवत् मनावाकायं पापं चिंतितो देवनश्यति ९० चौकारो द्वौधु
दं नो मृगं नानादनरो द्वियंतो ध्यायन् नित्यं द्विजो नूनं सर्वपापैः प्रमुच्यते नकारं तु सुरवे पूर्वहादशादि
कृतं नित्यं गुरुहत्याचंद्रिजः त्रैश्रः प्राप्नोति त्रैश्रुणः पदं ९२ प्रकारं दक्षिणे वक्त्रे कालाग्निं कद्रसं नि
तो गुरुहत्यां द्विजं त्रैश्रुणं पदमाप्नुवान् ९३ चौकारं पञ्चिमे वक्त्रे विद्युद्दीप्ति समप्रभं एकवारं द्वि
गोप्यात्वांगणानं पदमाप्नुवान् ९४ दुकारं सुरवे वक्त्रे शुक्लवर्णां रामधुतिं सकृद्धानां द्विजं त्रैश्रुणं प्राप्नु
वान् पदं नच्यं ९५ चात्तरकृषिात्तरात्क्रानुवंदनं सत्यं स एष त्रिगुणाः योक्तं च त्रुविशति मस्कृत्

यं यंपश्यति चक्षुः श्रोत्रं श्रुत्वा श्रुतिपाणिना यं यमाप्नापते किंचित्तत्सर्वं पूतमेव च १७ जायते तु त्रिप
 दाज्ञेया पूजने तु चतुष्पदा न्यासे जप्येत् तथा ध्याने अग्नि कार्त्तेश्चार्त्तने सर्वत्र त्रिपदाज्ञेया त्राह्मणेस्त
 स्वचित्तकैः ज्युक्तानामसादेवी यजुर्वेदप्रतिष्ठिता १९ अंतर्जलत्रिरावत्यमुच्यते त्रहस हत्यया सादे
 वीदुपदानाममत्रवाजसनेयके १०० अंतर्जलत्रिरावत्ययुरुतल्यगपापकृत् सोपनीचिरामस्तानि म
 हानां राद्विजोत्तमः १ ब्रह्मणः पदमाप्नोति यद्ब्रह्मण निवर्तते विनाश्याद्भ्रमादाद्वाजपकुसुरिसंय
 दि रमरणा देवतद्विष्णोः पदमाप्नोति वैश्रुतिः २ तद्विष्णोरिति संत्रोयं स्मर्तव्यः सर्वं कर्मसु आवत्यः
 प्रणवो वापि सर्वस्यादित्यतो हि साः ३ अप्स्यसत्प्रणवं नित्यमेकचित्तः समाहितः गायत्राच्च भूदा देवी
 मभ्यस्थान्युक्तिमाप्नुयात् ४ वैदिकं तु जपं कुर्यात्पौराणं च रात्रकं यो वेत्ति तानि त्रैतानि चान्ये तानि
 च सांश्रुतिः ५ जपेन येनेह कृतेन सुसो ददाति मार्गं सवित्पिकर्तुः अयं हि सर्वं द्वि कृतां वरिष्ठो
 विधेः पदं यास्यति निर्विकल्पं ६ यदुक्तं सर्वशास्त्रेषु तथा सर्वश्रुतिष्वपि उपनिषन्मतं तद्दोषि प्रात्वे तस्य
 कीर्तितं ७ न्यासांतनुत्रं न वचं धेहं जग्राह नोकारमसिसुतीदृणा विप्रो वशयस्त्रिपदानचक्रे लोकेशु क
 ष्टः किमुक्तस्य कुर्यात् ८ तस्योद्देशो मया प्राक्तो विधिर्जाप्यस्य पावनः देवांचनविधानं तु संभवदथाम्य
 तः पर ९ इति बृहत्साराशरीये धर्मशास्त्रे जपविधिः देवांचनमहवक्ष्ये यदुक्तं सुनिभिः पुरा
 वैदिकैरेव तन्मंत्रैर्यस्यैस्तस्यैतरपि १ अर्चयन्वेदिके मंत्रे नानुग्रहसुपेक्षते वैदिके नुग्रहस्तस्य
 किं वेदादधिकं पर २ ब्रह्मणो वैधमे मंत्रे विष्णुं स्वेः शंकरं स्वकैः अन्यानपि तथा देवानचये न्निजमं

गायत्रीकारन्यन्तांगः पूजयेद्विष्णुमव्ययं ८४ विन्यस्य
 शुचिः शांतीदेवयागसुपाचरेत् ५ विष्णुरादिरयं दे
 नः ग इराणाञ्जितः नारयद्रहणमात्रेणपापराशिच्छिनत्तियः छतदचनेप्रवक्ष्यामिविष्णोरमित
 तेजसाः गेनानानुनयः सर्वे विष्णोः सायुज्यमाप्नुयुः ७ षट्स्वमीषु हरेः सम्यगचने सुनिभिः कृतं
 अफगनीन्द्रयेसूर्यस्यडिलेप्रतिमासुच ६ अग्नौक्रियावतादेवोदिविदेवोमनीषिणां प्रतिमास्व
 ल्यनुदीनायोगिनाहृदयेहरिः ९ आपोत्थायतनेतस्यतस्मान्तासुहरिः सदा सर्वगत्वेनविष्णोःसु
 स्यादिलभावितात्मानां १० दद्यात्सुकवसूक्तेन आपः पुष्पाणिचैवाह अर्चितंस्थादिदतेनविष्णु-
 गुणनगामकं ११ आसुप्तुप्रस्यसूक्तस्यत्रिष्टुभंतस्यदेवतं पुरुषोयोजगद्दीजसृष्टिर्नारायणः स्मृ-
 तः १२ तस्यसूक्तस्यसर्वस्यत्रचान्यासंयथाविधिं देवेचैवात्मनियथासंप्रवक्ष्याम्यतः परं १३ ह-
 स्तान्यासतथाकृत्वास्मृत्वापिथ्युतथाव्ययं शिरवाबंधचदिरबंधसंचित्यविष्णुमात्मनि १४ विन्यसे
 द्वयगांशमोहृतीयां दक्षिणेकरे तृतीयां वामपादे तु चतुर्थीं दक्षिणेन्यसेत् १५ पंचमीं वामजनीतु
 पृष्ठीं दक्षिणतो न्यसेत् सप्तमीं वामकट्यां च दक्षिणस्यातथाष्टमीं नवमीं नाभिमध्ये तु दशमीं
 येन्यरोत् एकादशीं वामबाहोर्बादशीं दक्षिणेन्यसेत् १७ कंठत्रयोदशीं न्यस्य तथा वक्त्रे चतुर्दशीं
 अदृशोः पंचदशीं कृत्वा षोडशीं मूर्ध्नि विन्यसेत् १८ एवं न्यासविधिं कृत्वा पश्चादागं समाचरेत् आस
 नं चितयेत् चैव रुमपृत्रं सकर्णिकं १९ व्यात्ततीनामथ न्यासे तं कर्त्यादिति न हि ज्ञः फलैर्नैकपाट्योन्व

स्वप्रवर्तकं तु जानुनोः २० स्वलोकं कटिदेशे तु नाभिदेशे महशाया जनलोकं तु हृदयं कंठदेशे तपस्तथा
 २१ त्रुशेनं लाटमथ्यास्तस्य लोकाः प्रतिष्ठितः हिरण्यमये प्रपन्नित्यविरजं ब्रह्मनिष्कलं २२ तं तच्छुभ्रं ज्यो
 तियाज्जातिस्तद्यदात्मविदो विदुः आवाहनमथयाह विण्यारमिततजसः यथाचाक्रियते तत्र स्वदेहवि
 तने च तथा २३ आद्यथायाह यद्देवमृचाच्छुक्रपात्तमं यथादेहेतया देवेन्यासं कुर्याद्द्विधानतः २४ द्वितीय
 यासनं दद्यात्प्रायं नृनीयया ननु ध्योर्पिः प्रदानञ्चः पंचम्यात्रमने तथा २५ पञ्चास्नानं प्रकुर्यात्तसम
 म्यागसानतया यद्वापुर्वीतनाष्टम्यानवम्यागंधधूपनं २६ पुष्यं दयं दशम्यातु एकादश्या च धूपयेत् २७
 दश्यादीनां कंद्याश्च दद्यात्प्रयत्नितं २७ चतुर्दश्याजलिकुयात्स च दश्याप्रदक्षिणा षोडश्या द्वासान
 कुर्याच्छंभुना यं णिपूजयेत् २८ स्नानेन वस्त्रे च न वधे दद्यादाचमने हरेः पण्मासात्सिद्धिमाप्नोति यो च वै
 द्यगंगार्ह २९ आदित्यगंडलं देवं आत्वा विष्णुमनामये स याति ब्रह्मगणः स्थानं नात्र काचाधिचारया
 ३० यं योर्द्विजगपदि गंडलमथ्यवर्तनारायणः सरसि जासनसाग्निविष्टः केशूरवान्मकरकुडलवान्
 निसिद्धीद्वारार्हिरण्यगणपुर्भृतशंखचक्रः ३१ सूक्तनविष्णुविधिना समुदीरितेन योनेन नित्यमजसा
 द्विगुणं तर्गुर्नि सन्म्यानयेत्यवति यश्च स विष्णुदेहं विप्रो धियाद्भिवरपाकृताधदेहः ३२ पंचरात्रवि
 धानेन स्याद्विलेगापि पूजयेत् अनमथ्यगतो वापि पूजयेज्जलमथ्यतः ३३ द्वादशारं नृवं व्यूहं पंच
 तत्तत्र रागानु आगाने पातवस्त्रस्य पत्रिकायास्तथा द्विजः ३४ जले पि हि जले न वं मंत्रैरेवा च वै द्
 रिं गण्यं नीथिन तजस्त्रत चितयद्दसिसेवत ३५ ब्रजं क्षिप्रन्यथाशीनः शयानोपि समदाहरिमा ॥ संस्र

केनूणां ३४ रुद्ररुद्रविधानेन वस्त्राणंच विधानतः सूयंसां हितमंत्रैश्च तदीरि
 दुर्गाकात्यायनीदेवीतियावाग्देवतामपि स्कंदविनायकं चैव योगिनीक्षेत्रपालका
 निधिवत्पूजयत्सावन्योगिनीमक्तितसरः विष्णुनासुप्तसन्नेन विष्णुलोकमवाप्नुयात् ३६ ग्रहांश्च
 पूजयन् आद्वात्मणः शान्ति तसरः आनोग्यपुष्टिसंयुक्ता दीर्घमातुरवाप्नुयात् ४० ग्रहागावीचृपाविप्राः
 गार्द्रः पूज्यानां दानरैः पूजिताः पूजयंत्येते निर्दहंत्यपमानिताः ४१ यो हितः सर्वसत्त्वेषु नृपयोगो ब्राह्मणे
 पुत्र रक्षामुत्रच पूज्यो गोविष्णुलोकमवाप्नुयात् ४२ उक्तं गृहस्थस्य सुसुवर्चनस्य धन्यो विधिर्विष्णुपेदाप
 न्मथो नुर्याद्विजातः प्रतिवासर यो वेदोक्तमंत्रैः समयाहितायां ४३ देवपूजाविधिः प्रोक्त एष तूद्देशतो
 मया गन्धद्वयस्वतः पुण्यो विधिर्मयाधुना ४४ इति श्रीबृहत्साराशरीचेयमंशास्त्रे सुव्रतश्रीकंसः
 देवपूजाविधिः वेत्सुद्वयं प्रवक्ष्यामि यथाकार्ये दिजातिभिः स्वगृह्योक्तविधानेन जुहुयाद्दे
 सदेविके १ हगिन्यस्य द्विजापावययालासंशृतं हविः जुहुयाद्विधियद्गन्थायथास्थानं चिन्तितः
 २ यद्दानं द्वापि होतव्यमग्नौ किंचिद्द्विजातिभिः फलवायुदिवामूलं घासेदाकृतथापयः ३ अहुत्वानं द्विजाः
 श्रीयावत्किंचित्सत्यमग्निं अग्नीयाच्चिदहुत्वापि नरकं प्रतिपद्यते ४ जुहुयाद्वांजनद्वारवर्जमभ्यहुत्वा
 रानं अचुरागतो द्विजलोस्तुतिः कुलः पुरुषर्षभाः ५ यच्चाग्नीहोतयेत नैव यस्य वाग्नेन दीयते अग्नीज्यं
 तु द्विजातीनां पुंस्तथा च द्रायणं चरन् ६ लोकिके वैदिके वापि चैव देवो हि नित्ययाः लोकिके पापनाशा
 यो वैदिकस्वगमाप्नुयात् ७ अग्नावाद्ग्निसोत्रस्य तथा चावसथस्य च यस्मिन्मन्त्रोपचेदन्नेन च द्वा

मोर्गर्थायते ॥ अग्निः सोमः समस्तोतीविश्वेदेवास्तथैव च धन्वतरिः कुहुस्तददनुमतिः प्रजापतिः
१ द्यावाग्रभ्याः स्विष्टकृते हुर्वेतेभ्यः पुनरस्तुतः कुयाद्दलिततः पञ्चात्सवदिक्षुप्रदक्षिणं १७ सुत्राग्णे
तस्मिन्मन्त्रयमाचनसाहासुगैः वरुणायसहतेस्तु सोमायचसहासुगैः १४ मरुद्भिश्चक्षिपेद्द्वारिअ
श्विनश्चतबाहरेत् वनस्यतिभ्यः संपंभ्योमुसलोत्सवलेहरेत् १५ त्रियैचभाद्रकाल्येचउच्छिपिपाद
योः क्रमान् ब्राह्मणानुगार्यतिमध्येचैववलिहरेत् १६ वास्तवेसानुगार्यतिवास्तुमध्यवलिहरेत्
निश्वेभ्यश्चैवंदंभ्यावलिमाकारासुस्त्रिपेत् १७ युचरेभ्यश्चभूतेभ्योनक्तचारिभ्यएवच वास्ताः पू
भेनरुर्गानवलिंरावानुग्रतये १८ पितृभ्यावलिशयतुसर्वदक्षिणतोहरेत् पतितेभ्यः श्वपाकेभ्यः पा
पानापापरागिणां १९ कुम्भिकादपतंगानांयवभ्यापिबलिहरेत् एवंसर्वाणिभूतानियोविभ्रानिद्वमन्
येत् २० गत्त्यानपरभाञ्जानियन्ञ्यातिः परिचेधसाः २१ गृह्येनेवैश्वदेवतुयाक्तेमेतन्मनीषिभिः अ
नभिनरुर्गानुर्गानिभ्येभदंगयत्ति २२ महाव्याहृतयस्मिन्सः स्तुथाचिवतथापरा इत्याहुतीश्चतस्र
स्तुनयाद्वकृतनिच २३ अथकयजामह इत्यादिचाहुतिद्वयं वैश्वदेवेचजुहुयाद्विशेषान्यत्रवेपुनः
२४ अत्यगत्निवृत्त्यंगायुः शुद्धिविद्वयै जुहुयात्थ्वकदेवंबिल्वपत्रैस्तिलसंथा २५ विनाचकाय
होतव्याभृगस्यहृतयस्तथा सर्वविभ्रापशात्पयपूजयेद्यत्नतस्मृते २६ गणानात्वितिभेत्रेणस्वाहाका
शातपादतः चतस्रो जुहुपानसंगेणेशायनयाहुतीः २७ तद्विष्णोषितिजुहुयाद्विधेः संपूर्णताकु
तेः प्रणवननगायत्र्याकविज्युक्दतितद्दिजाः २८ एतोहिंसर्वदेवत्योतत्सरनतुकिचन एताभ्याच

श्रीतेनगोविकारेणतिलतेले

पनाभ्यक्तंनानुयादपि निःस्नेहायवगोधुमशालयोहवनीयकाः ३७

कमहविस्तुहविर्यतः अभ्यक्तमेवहोतव्यमतोरुक्षविजयेत् दारिद्र्यन्धिचता

ऋदान्महवनेषुः ३८ जरराग्नौक्षयैकेरुक्षमज्जनहृयते ओंकारपूरविकाः सर्वाः स्वाहाका

तिकफलाया ३९ जुहुयाद्गिनकोविप्रोगृहमेधाहिनित्यशः बलिचोपांतभूतेभ्यः सर्वेभ्योप्यवि

द्यतः ३९ हुत्वानुकुष्णवत्मानेकताजलिः प्रसादयेत् त्वमग्नेद्युभिरतेनमंत्रेणभक्तिमान्द्विजः

ब्रह्मन्मिन्मंत्रनुजपेदेसर्वकामिकं ३९ अहाव्यग्नेइतिल्वेनमंत्रचप्रयतोजपेत् अन्यहोताश

नमंत्रजपित्वानुप्रसादयेत् ३९ अन्यानिचेवसूक्तानिपवित्राणिततोजपेत् सर्वशांतिकृत्कृत्ययत

थाग्निदेवतेतिच ३९ ज्ञानेधनमरोगित्वंगतिभिच्छ्रुतथाद्विजः शंशुमग्निरविविध्यामन्त्रयेद्भक्तिः

क्रमात् ३९ अजानन्योद्विजो नित्यमुहुत्वात्तिनृतंहविः पितृदेवमनुष्याणामृणयुक्तः सयात्यर्थः ३९

शाकवापितृगंवापिदुत्तानावश्रुतेद्विजः सर्वकामसमायुक्तः सोत्रापिसुखमश्रुते ३९ स्वरेणवर्णेन

चयद्विहीनयैवहीनक्रिययापियच्च तथातिरिक्तंमम तद्धमस्वतदस्तु चास्तपरिपूर्णमेतत् ३९

संवापापनोदायसर्वकागफलायच द्विजन्मनोहितार्थायैवैश्वदेवसुदीरते ३९ इति श्री बृहत्या

शाश्वरैश्वदेवविधिः अथातिथ्यंभवस्यामिन्वानुर्वण्यफलमदं चानुर्वण्यतिथिः प्रोक्तः का

रु प्राप्तिः ३९

धिरुच्यते १० द्रुच्युग्याधपरिच्योतः प्राणत्राणाभ्याचक्रकः गृहीतयात्रामात्रः सच्चिद्ब्रह्मरसुपागतः ३३ वि
गायकुर्योतिथिः श्रायंरात्राश्रायसुपागतः इति गत्वामहाभक्त्याष्टशुयाज्ञोजनायत ४ स्वपुण्येनममाया
तः शान्तं देवगर्वातिथिः निदंत्वासायंमापानिगमायं संप्रयास्यति ५ ब्राह्मणेः सह गोज्याशाप्रक्त्याप्रदा
न्वपाह्वयं आशानार्चोदिकं दत्त्वा दत्त्वा स्वक्यं दत्त्वा दिकं ६ योगिनो विविधैस्सुषेफमंतिधरणीतले नरा
गागुपकाशयन्त न शान् स्वरूपिणः ७ तस्मादम्यन्वयेत्सामंत्राह्मकालेतिथिं द्विजः श्राद्धं किचा फले
दं गन्तं च गायत्रिं जनिथिः ८ तस्मादपूर्वमवात्र पूजयेदांगतातिथिं क्रापिकदाचिदायच्छेत्तारयेद्यस्तु
पुंगं गान् ९ येनित्रं त्वाग्निहोत्रं च तत्राचनयान् च गवक्कृद्विजः संप्रदत्तेतिथयः प्रोक्ता अपूर्वाश्च दिनेदिने १० अ
नियः मरुदं दत्तं गन्तारार्थे गिहागन्तः संसारपकमग्नमासुद्धस्वायनाशनः ११ नैकात्रमेव सान्विभो
गुर्नद्विरुच्यंतनिथिः अन्यत्र पुं वृं द्रष्टो यो नाशो वतिथि कुर्यते १२ क्षत्रियोपियथागच्छेदतिथित्वेन वै
ग्नाग्निं गुं चतुस्रसुग्निं पुं गमनस्तु न माशयेत् १३ वैश्यावायदिश शूद्राविप्रग्रेहसमाजं तू राभृत्यैः
शं द्रुगान्कव्य इति याराशानदत्तु १४ कृषोवायदिवाकाणः कुषीवाव्याधितोपिवा आगता वैश्वदेवा
ते द्रुपुत्र्याः शर्वदं वनतु १५ दान्ति यगापि वैश्येन तथैव हृपलेन च आतिथ्य सर्ववर्णानां कतं व्यस्थादस
शयं १६ यान्तिथिप्रगुं च दून्त्या पुंगं गायगातं तथा बालकृद्वादि कंचैव तस्य विष्णुः प्रसीदति १७ देवा
गनुयाः गितरश्चरां रं सुयेन तृप्तन च भूरिदष्टं तस्यान्मदा तु स्वभरांगनापिस्तस्या तिथेः केनसम
त्वमसि १८ इति श्रीबृहदारण्यकसंहितायां अथर्षमं ब्राह्मणेऽतिथिपूजाविधिः वर्णधर्मोच्चवद्व्यामिचत्सुक

शान्तं च भवत्संवाहये हृषं कृषी १४ वाहयेदिवसास्यार्धततः स्नानं समाचरे
 ५ बंधनं पालनं रक्षां द्विजः कुशान्नवागृही वत्साश्च यत्नतोरस्या-
 गावोदूरेण चरत्स्नानं भवति शुभायतः ७ प्रा-
 दोग्धुर्हि पयसो नैव वर्धते ताः कदाचन ८ अनादेव तृणां स्थस्का
 : पूज्याः कथं न ताः ९ स्पृष्ट्वाश्च गावः शमयंति पापं संसेविता
 १० यस्याः शिरसि त्रिहासो-
 ११ अन्यायादेवताः सर्वा गवां लोभसुताः
 : १२ दहंति स्पर्शनात्पापं पथसापोपयंति याः प्रापयंति दिव
 किमपूज्यं हि तस्या गोरिति पाराशरा ब्रवीत् १३ गौ
 प्रभूता च दशाहा वंदे गिधे च न्नरकं व्रजेत् १४ दुर्वला व्याधिता भी
 साधुभिर्नैव दोग्धं व्याधामि कैर्धनमी सुभिः १७ कुलाते पुष्यता गावः कुलाते
 बहुवर्षिताः कुलाते च लचितास्त्री कुलाते बंधुविग्रहः १८ एकत्र पुथि वीसर्वा संशैलवनकानना तस्या
 गौर्ज्यायसी सा दादेकत्रो भयतो सुर्वी १९ यथा क्ति विधिना चैतावर्णैः पूज्याः सुपूजिताः पालयन्पूजय
 न्नेताः प्रेत्येह च समोदते २० दक्षिणाभिमुखं वागावः २१ तयाभिमुखं वागावः २२ तया चैतान प्राक्प

रवत्या

: २१ याजिगोसृषशालायांसुतीक्ष्णलोहयंत्रकं स्थायं तु सर्वदा तस्यादुःखलाब्धि विमोक्ष
 कृत् २१ भावो देवाः सदारक्षाः पाल्याः पोष्याश्च सर्वदा ताडयन्ति च ये पापा ये चाक्रोशंति तानयाः २३ नर
 काग्नौ च पच्यन्ते गोभिः श्वासप्रपीडिताः सपलाशेन शुष्केण तादं डेन निवर्तयेत् गच्छागच्छेति तां ब्रूयान्मा
 मापीरिति वारयेत् २४ यांसंस्मृत्यनमस्कृत्य कुर्वतां च प्रदक्षिणां प्रदक्षिणीकृतं तेन सप्त द्वीपावसुध
 रा २५ नृणो दकादि संसृक्तं यो ददाति गवांन्हिकं सोऽश्वमेधसंगुण्यं लभते नात्र संशयः २६ गवांकेडुय
 नं धर्म्यगोप्रदानसमं भवेत् तुल्यगोशतदानस्य भयतो गोग्रपातियः २७ पृथिव्यां यानि तीर्थानि आसि-
 मुद्रसर्पांसि च गवांशुंगोदकस्यापि कलानाहंति षोडशी ३७ पातकानि कुतस्तेषां ये पांगृहमलं कृतं ।
 सुवालवत्साभिः रादाश्रीभिरिव स्वयं ३९ ब्राह्मणानां गवांचैव कुलमेकं द्विधा कृतं तिष्ठेति यत्र मंत्राश्च-
 यत्र संति हवींषि च ३७ गोभिर्यज्ञाः प्रवर्तन्ते गोभिर्यज्ञाः गोभिर्यज्ञाः सप्ततीर्णाः सषडंगपदक
 माः ३१ सुरेतायस्य भ्याग्रे पृष्ठतो यस्य ताः स्थिताः वसंति तद्दये नित्यं तासां मध्ये वसंति ये ३२ ते सु-
 प्याः पुरुषाः क्षोण्यं नाकलोकैः पिदुर्लभाः ये गोभक्तिकरानित्यं यो ते ये च गोप्रदाः ३३ शृंगमूले स्थिते त्रि-
 स्ताशुंगमध्ये तु केशवः शृंगाग्रे शकरविद्याश्च यो देवाः प्रकीर्तिताः ३४ तीर्थानियस्याः शृंगाग्रस्थ्यावरा-
 णि च राणि च सर्वे देवाः स्थिता देहे सर्वे देवमया हि गोः ३५ ललाटाग्रे स्थिता देवानासां मध्ये तु षण्णसुरवः
 केवलान्धतैनागोत्कर्णयोर्व्यवस्थितौ ३६ सौरमेत्याः स्थितौ तस्याश्च सुसुषोः शशिभास्करौ
 वसवश्चाप्येजिन्हायाचरुणाः स्थितः ३७ मारस्वती च नृकरो यमयक्षो च गण्डिका

वेजाह्वीजकं कालिंदीगोमयेतस्यादेवताअपराअपि अष्टाविंशतिदेवानाकाट्यालामसुस्थिताः ३३
 उदरेगार्हपत्योभिनर्तुद्वयेदक्षिणस्तथा सुखेव्याहवनीयस्तुकुक्षोसम्भावसथ्यकौः ३४ एवंथोवर्तते
 गोधुताडनक्रोधवर्जितः सपुष्टांश्रियमाप्नोतिस्वर्गलोकेमहीयते ३५ कुलंतस्थानकंघेतपूति
 गंधनवर्जयेत् यावत्सिववतितद्गंधंतावत्पुण्यंप्रवर्धते ३६ प्रयस्विनीसवत्सायः सुशीलंतरुणीतथा
 गांशिवस्थालचेदद्यात्तेनदत्तजगत्रयं ३७ इतिबृहस्पाराशरीयोगोमहिम्नः उक्षाणोवेधशा
 मृष्टाः सम्यस्योह्यादनाथच तैरुत्सादितसस्यैश्चसर्वमेतद्विधार्यते ३८ यश्चेतान्पालयेद्यत्नाद्बुधे
 चैवयत्नतः जगतितेनसर्वाणिपालितानिनसशयः ३९ यावद्गोपालनेपुण्यंश्रोकंपूर्वमनीषिभिः
 उद्वृणांचपालनेपुंसांफलंदशगुणंभवेत् ४० जगदेतद्दृतसर्वमनदुःस्त्रिश्चराचरं दृषाप्यततोरुद्व्याः
 पालनीयाःप्रयत्नतः ४१ धर्मोयंभूतलेसाक्षाद्भ्रूणात्प्रवतारितः त्रैलोक्यभारणापालमन्नाचात्र
 सूतये ४२ अनाथत्तानिघासानिमक्षयतिस्वकामतः फ्रामित्वाभूतलदूरमुदाणाः कैर्नपूजिताः ४३
 त्यादयंतिसस्थानिमर्दयंतिवहतिच आनयंतिदवीयस्तदुक्षतः कोऽधिकोभुवि ७ स्कंधेनपृथ्वा
 चवहतिभारंनाक्षतिकिंचिद्धनिकस्यदुःखं स्वीयेनदेहेनपरस्यजीवान्बुधंतिरक्षतिचवर्धयति ४
 धन्यास्तुगावोवसुधातलेस्मिन्विभ्रत्यमुगोदृषगभंभारं भारः पृथिव्यादशताडितायाएकस्यचोक्ष्णा
 त्थीपिमाधुवाचः ५ एकेनदत्तेनदृषेणयेनभवंतिदत्तादशसौरभेभ्यः माहेत्यपीयंसरणीसमानान
 स्माहृपात्सूज्यातसोऽस्तिनान्यः ६ उत्याद्यसस्थानितृणान्यदंतिताम्येवभूयः सततंवहति नभारवि

३: ३११ चतुर्थेऽप्येतेषु चैवायदावत्सोऽहो भवेत् तदानामास्य
दनकीलसुखादिरोवाथशेषकः द्वादशांगुलकः कार्यं २
हयानां तायास्यदिक्रदारवती विदध्यात् सौम्याककुप्रहार

शमिच्छुपमात्मनश्च १४ गावो वृषावागजवाजिनोवापरेपि सर्वेषु शवादिजः
द्राग्याम्यसुरवाउत्तरदिङ्जुरवावानान्याशकास्तेखलुबंधनीयाः १५ शालाप्रवेशो वृषगोपशूनांरा
जापिथला द्रजवाजिनां च होमचसत्वाचिं विशास्त्रयुक्त्या कुर्याद्विधिशो द्विजपूजनं च १६ इति
दृष्टत्पाराशरीये धर्मशास्त्रे वृषभप्रशसा लंगलचमवदस्यामित्यक्ताष्टथल्यमाणतः हलीषायास्तथा
मानप्रतोदस्यसुगस्य च १ चत्वारिंशत्तथाचाष्टावंगुलानिकुठः स्मृतः उर्ध्वोर्ध्वमंगुलेर्भेद्याहलीषावेध
तश्च २ षोडशैवतुतस्याधः षड्विंशतिनथोपरि वेधस्तस्यास्तु कर्तव्यः प्रमाणेन षडंगुलः ३ अंगु
लेश्चाष्टाभिस्तस्माद्द्वेधः स्यात्प्रातिहारकः तस्याधस्ताच्चत्वारिसवेधश्चतुरंगुलः ४ अंगु
स्यवेधादूर्ध्वंप्रकल्पयेत् त्रीवादशगुणान्चोर्ध्वं हस्ताग्राहीततः स्मृतः ५ सापितस्यैः शुभाकार्यानि द्वेध
रत्रंगुलो भवेत् पंचांगुलसुरस्तस्य शिरसीति विभावने ६ पृथुत्वशिरसो धार्यहस्तनलप्रमाणक
अंगुलानितया चाष्टांगुलसः पुशुता भवेत् ७ वेधाद्बहिः प्रतीकारिषट्त्रिंशद्गुला भवेत् सुती
दण्डलोहफलास्यान्मुक्ताष्टादिविकारकृन्-नसीरंक्षीरवृक्षस्यनबिल्वपितुमंदयाः इत्यादीनाम्युक्त
वीणो ननेदतिचिरं गृही ८ प्रसास्यो नत्कुर्याद्दामसौकीर्णतैर् तैः तयोः काष्ठं ९

नश्यते गृही १०० अंजलासप्तहस्ता चतुरस्रा चतुर्गुला शालादिशुभकाष्ठानां हलीयाविदुषां मता
 १०१ तस्यावर्धः सकर्णायाः कार्थीनववितस्तिभिः नीचोच्चरुषमाननतशास्ताप्रवदंति हि १०२ चतुर्ह
 स्तंशुगंकार्ये स्तंस्थानेऽर्धचंद्रके मेषशृंग्याः कदंबस्य शालाद्यन्वतमस्य च १०३ शम्भाविधाद्बहिः क
 र्यादशांगुलप्रमाणिका तन्मानेन प्रवाली चतदंतरदशांगुलं १०४ प्रतोदश्च समग्रं थिर्वैषेणवश्च चतुः
 करः तदत्रेचापिकर्तव्यायवाकारातुलोहवत् १०५ हीनान्तिरिक्तं कर्तव्यं नैव किंचित्प्रमाणतः कुर्या
 दनुडुहोर्देन्यादहत्यानकं प्रजेत् १०६ यथा दृश्यथाशांभवाहकस्य प्रमाणतः प्रभूश्च कर्पणापालशी
 रंतस्त्रावदंति हि १०७ योजनंतुहलस्थाथप्रवस्थाभियथा तथा ज्येष्ठानक्षत्रमसुक्तेषु ण्येह निविधीय
 तेः १०८ अन्यत्रापि शुभेभे तु दिनयत्रतुवथ्यते शुभेसाधिगते चंद्रे तन्त्रकार्ये विपश्चिता १०९ यत्तल्लस्य
 हितं वापि पुण्यं वा मनसि स्फुरेत् तत्र विद्वाद्भिर्जश्रुषः पुण्येह निकरोति तत् ११० सातृश्राद्धिजः कुर्या
 यथोक्तविधिना गृही द्रव्यकालानुमानेन कुर्वाणो धर्मतः कृषिं १११ प्रोक्ष्ति रथमडकं पुष्यभूपदीपैः स
 मर्थ्य च इंद्राय च तथा श्विभ्यां मरुद्भ्यश्च तथा दिजः ११२ कुर्याद्बलिहृतिविद्वाद्गुग्धान्नकश्यपाय च
 तथा कुमार्थे सीतार्थे अनुमत्ये तथा बलिं ११३ नमः स्वाहेति मंत्रेण सवांच्छन्नात्मनः शुभं दधिगंधा
 द्युतैः पुष्पैः शमीपत्रैस्त्रिलोक्तया ११४ दद्याद्बलिं चृषाणां तु मध्वाज्यप्राशनं तथा संभृष्यसीरफालान्
 हेन्माचारजतेन वा ११५ प्रलिख्य मधुसर्पिभ्यां तल्लुर्वीतप्रदक्षिणां अग्नेर्गृष्णोर्मेडलं कृत्वा कुर्यात्सीर
 प्रवाहणं ११६ पुण्यं लोंगल कल्याणः कल्याणाय नमो भिस्त्विति सीतायाः

दधिदूर्वांसतेः पुष्यैः शमीपत्रैः शुभप्रदैः २० सीतां पूज्यत्

सप्तधान्यानिचादायप्रोक्ष्यपूर्वासुरोहला ३३ तानिदत्वाष्टणोः क्षेत्रे तु
किरन्मूमिं कृषेद्भुजः नतिलेनयवैर्हीनं द्विजः कुर्वीत कर्षणं ३४ तद्विहीनं प्रकुर्वीत प्रशंसति देवताः
निलुपत्राञ्छ्युतं तोयदक्षिणस्यां पतेदिशि तृथति पितरस्तेन यावन्मिलविक्रयः ३५ विक्रीणीतेति
लान्यस्तु सुत्कान्यद्धान्यसामकान् प्रमुच्यति पितरस्ते तु प्रयाति हितिलेः सह ३६ तुषाज्जलयवस्थं तु प
त्रेष्वोष्णैः कृतेन पयोदधिधृताद्यैस्तु तपयेत्सर्वदेवताः ३७ देवपर्जन्यमूसीरयोगात्कृषिः प्रजाय
ते व्यापारात्सुकपस्यापितस्मान्नत्रोधतो भवेत् ३८ शालीक्षुशणकर्पांसवार्ताकममृतीनिच वाप-
येत्सर्वजीजानिसर्वे चापिनसीदति ३९ चंद्रक्षयतिथौ विप्रो यो पुनक्ति हृषं क्वचित् तेषु च दशवर्षा-
णित्सर्जति पितरो हतं ३९ चंद्रक्षयेद्द्विजो विद्वान्यो पुनक्ति पशानं भोक्तुमासाजितं पुण्यं भवेदश
नदस्यतत् ३९ चंद्रार्कयोः समायोगे तं कस्तं वादि कृतं तत्सर्पसंख्यया तस्य मूषूणहत्यानसंशयः ३८
चंद्रार्कयोः समायोगेथः कुर्यात्स्त्रीनिषेवणं स्युः शुक्रभोजिनस्तस्य तं मासं पितरो हताः ३९ वनस्प
तिगते सोमे यो ध्यानं गच्छति द्विजः प्रमृष्टद्विजकर्मणं तं त्यजं त्यमरादयः ४० वासासीदुप्रणार्थे तु
रजकस्याति केक्षिपेत् पिबेति पितरस्तस्य मासं वस्त्रमलांबुतत् ४१ सोमस्येद्द्विजो याति त्यक्त्वा
न्ययस्तु वाशनं सदेवपितृशापग्निदग्धोनरकमावसेत् ४२ अष्टमीकामभोगेन षष्ठीते लोपभोग
तः कुहूश्चंद्रतकाष्ठिनहिनस्त्यासप्तसंकुलं ४३ चंद्रापतीतो पुरुषस्तु देवाद्घादमत्यायदितं तका

४१ ताराधिनाथः स्वदितस्तुतेनपानः कृतः स्थाशिनृदेवतानां ४४ तत्राभ्यज्यविषाणानि सुपाणां च रावास
 पि चरणाय गिगुज्यते आगता निशिगो जयेत् ४५ उसाधये च सस्थानि सर्वाणि तृणान् चारिणः जगत्सर्वेषु
 तं वैरुगुज्यते निते च्याः ४२ येनेकेन प्रदत्तेन दत्तंगोदराकं गेत् यद्दूषेण स्थितो धर्मः पूज्यंते किं न ते वृताः
 ४३ गान्धासंगल्लतो नित्यं चाद्दनीया च या विधि सयाति नरकं योरयो वाहयेदगालयन् ४८ नाधिकारो न ही
 नांगः पुणितानां न दूषितः चाद्दनीयोनयद्देपावाहयन्दाय मस्रुते ४९ वर्जयेद्दुष्टदोषास्तु वाहने दोहने नरः
 गान्धासंगल्लनः संगं गान्दयन्तु गामाप्नुयात् ५० अन्नायं ह्यपभान्दृष्ट्वा ससर्ज परमेस्वरः अन्नेनाप्यायते
 सर्वत्रैवो गयं स चारं ५१ अग्निर्जलति चान्नायं वाति चान्नायं माकतः गृह्णाति चोभासां सूर्योरसान्ना
 यरशिर्गाः ५२ अन्नं प्रागायन् चान्नमन्नां जीवितमुच्यते अन्नं च जगदाधारं सर्वमन्ने प्रतिष्ठितं ५३ सर्वथा दे
 नानादिनामन्नं जीवः प्रकीर्तितः तस्मादन्नात्संरतं नमृतं नमविध्यति ५४ द्यौः सुमान्दरणी नारी वीजमंभो
 दिग्भ्रुतं युगाधीतो गरां योगादन्नादीनां हि संभवः ५५ मूलमापो हि सर्वस्य स्रवं मसुप्रतिष्ठितं आपोऽमृतं
 रान्नाया आपः शुक्यलमहः ५६ बीजमापो हि सर्वस्य सर्वमद्भिः समावृतं सद्यथाप्याचनादाप आपो ज्येष्ठ
 तारागतः ५७ किञ्चिन्कालं विनाप्यन्नं जीवंति महज्जादयः न जीवंति विना ताभिस्तस्मादापोऽमृतं स्मृताः
 ५८ दन्नागिराद्दिग्गसां किं न दत्तं कलीयुगे तयान्नेन प्रदत्तेन संपदं तं भवेदिह ५९ अतोप्यन्नायं भावेन क
 तं यं कर्मां दिग्गैः ययोर्केन विधानेन लांगलादिप्रयोजनं ६० सीतेसौम्ये कुमारिलां देवलक्ष्मी सुगर्विते
 शान्तिरुगो रं यथा शिद्धानयामं गिरिदागव ६१ शक्तिस्तु नो विना नान्नासीतायाः स्थापनं विना विनाशुस्त

एष एव विधिर्ज्ञेयो धान्यानां च प्रवेशने

श्रीसां प्रशानभूमिं च वृक्षाद्यायाक्षितितथा ६४ भूमिं च निरवात
 यूपान् च यनस्थानमेव च अन्वामीपि हि निर्वान् कुरुपि कुरुपुं ६५ नोरवरां वाहयेद्भूमिं च अथ शार्क
 राश्रुतां गगोचरां न प्रदत्तान नदीपुलिनं तथा ६६ यद्यसौ वाहयेत्तस्माद्द्वेषान्मात्सरतोपि च क्षीयते सोऽपि
 रासां पौः सपुत्रपशुवांधवः ६७ तामिस्त्रं नरकं घोरं पापीयान्यति निश्चितं योपहृत्य परकीयां कृषिकृद्वाहये
 द्भुगं गार्ष्टमिस्ते यपापेन सचिरं नरके वसेत्क्षूकसंख्यमपि स्वर्णभूमिं भंगुलमात्रिकां तथैकामपि गाहृत्वा
 मृध्वंतं नरकं वसोत् ६८ नदूरे वाहयेत्क्षेत्रं न चैवात्यंतिके तथा न वाहयेत्स्थितिं क्षेत्रं वाहयन्तुः शिवतः सदा ६९
 त्रैवेणं वृत्तिं कुर्याद्यासुप्त्रो न विलोकयेत् न लंघयेत्सशुनं श्वेन पिंघाद्यां च शूकरः ७० वंशाश्च यत्नतः कार्यो
 मृगादित्रासनाय च तथाषु पद्मं वं राजा तस्करादि ससुद्भवं ७१ संरक्षेत्सर्वतो यत्लाघसा कृत्वा त्यसौ करान्
 पि कृन्मानवस्त्वेवं गत्वा पंक्तपेद्भरां अनवद्यां शुभां स्मिग्धां जलावगाहनक्षमां ७२ धरणी वाहयेत्स्निग्धां
 यत्र तोयं स्थिरी भवेत् वाहयेत्सलिलात्सर्पभट्टद्वेषे संभवः ७३ शासद्यसुचकैर्भूमौ कंवाघं वापयेद्दली
 अथित्य कासु क्पांसं वंदत्सत्रतु हेमजं ७४ वासंतं ग्रीष्मकालीयं वाष्यं स्मिग्धेषु तद्विदः

जलोपांते पुत्रं क्षवः ७५ मूलं वृता कशाकानिकं दलानि जलांतिके विद्यां न वृष्टिपानीये क्षेत्रेष्वेवं यवादि
 कं ७६ गोधूमान् च मसूराश्च वल्ब्याः खल कुशास्तथा समास्तेषु च ते वाप्याधान्यान्यन्यनियोगतः ७७ कु
 नत्यासुद्रमाथाश्च राजमापादिकास्तथा वाप्याभूमि विशेषेण विजानता ७८ तिलाचट्टविधा

वाया भ्रतरीग्रामेयत्र मृदंनुयोगजमयेवापयत्कृषिकृत्वरः ८० सपथयच्चरतः सधन्नाष्टपादात्स्यथष्ट
 ई नितंन्यंगमात्मीयांस्सयमेनकृषिंत्रजेत् ८१ प्रथमं कृषिवाणिज्यं द्वितीयं पशुपालनं तृतीयं क्रीत-
 शिर्कृतं चतुर्थं नृपसेनं सप्तमं त्रिंशत्सर्वेभिरुत्सवनेयस्याः पापभाहुर्मनीषिणः तस्याः सीरविदारणकिंनपापक्षिते-
 र्भवेत् ८२ तुंगकच्छदमात्रं पित्रोश्चतं दायमावुतः असंख्यकं दनिनां शादसंख्यातं भवेदयं ८३ चद्रुषे
 सन्वयंथानां तयागं गरिणागणि अंहः कुघटिकानां चतदिने कृषिकारिणां त्रैकाहेधातकाचानचयस्या
 पंगुगयारणि कदयाणां चयसांपतदिने कृषिर्जिविनां ८४ वणानां च गृहस्थानां कृषिष्टसुपजीविनां
 तदैनगां विगुयं यं याद्गत्स्यतीपतिः ८७ द्वादशो नवमो वापिसप्तमः पंचमोपि वा धान्यभागः प्रदात
 ज्ञः गीरिणावगं कृषुयं ८८ अस्मार्थं च्युदभूगोत्रविंशोशीक्षेत्रेषु कर्मावेत् एकैकांशाय कर्षः स्याद्यव
 स्रागस्रमोश्चांगे सरं नृपस्यापियर्णिभिः कृषिर्जिविभिः सस्यभागः प्रदातव्यो च तस्त्वो वलिभाभि
 नो ९० ब्राह्मणसु कृषिं कुयं न्नाहयेदित्च्छाधरां न किं नित्तस्य चिद्द्यात्सप्तवंस्य प्रमुयतः ९१ ब्रह्मा
 ने ब्राह्मणानास्नात्यधृत्तं गृजदादितः तद्रक्षणाय वाहुं स्यामसृजन्सुभियानपि ९२ पाशुपाल्याशनेत्स
 तात्करागं नयागिराः द्विजदास्वायसुणयायपश्चाद्भूद्रमकल्पयत् ९३ यत्किंचिज्जगतिस्त्रभूहमा
 श्रगत्रादिकं स्वगायं न द्विभियाणां ब्रह्मास्त्रयमकल्पयत् ९४ ब्राह्मणाश्चैव राजान् च द्वावप्येतौ धृतव्रतौ
 नगयारं न र्किं न्द्वर्गत्रगाभिरक्षणे ९५ तस्मान्ब्रह्मणो दद्यात्कृवाणो धर्मतः कृषिं ग्रामेशस्य नृ
 पार्यापि कियं गपसोचलिं ९६ अथान्यत्संप्रवक्ष्यामि कृषिकृत्वरिणः संशुद्धः कर्षको येन

लोपकारायसर्वपञ्चादिसिद्धये नृपस्यकोशवृद्धयर्थं जायते कृपिकृन्मरः १८
 नृष्णापीडिताः प्रजाः उपयुजंति सस्यानि क्षेत्रजातानि नित्यशः १०० पुष्टयर्थं शुद्धिमेकां वा ददत्यापं च्य-
 पोहति यस्पक्षेत्रमभ्यावंति सस्यान्वदंति प्राणिनः १ तावंतोपि विमुच्यंते पातकात्कृपिकारकाः कृत-
 कार्यदेहेपि ग्राह्येणो न्यतसोपि वा २ आरदानः परक्षेत्रे पथि गच्छन्मलिष्यते क्षेत्री विमुच्यते पायान्वियतं
 कृषिसंभवात् ३ गृहीतं क्षेत्रं त्रिणोधान्यं निवेदयति वाणवपि अनिवेदिते तदर्थं स्यात्पातकं कर्षकस्य च ४
 वशुद्भावतो धर्मोत्थने न तदिशोधयेत् ५ शुद्धितुं कलयन्धान्यं सर्वपापं व्यपोहति कृषिकृद्यदहोरात्रं चि-
 चिकिंचित्स्वशक्तिः प्रदद्यादर्थिनामन्तं नैवाद्यं व्यपोहति ६ यत्किंचिदर्थिने दद्याद्दिक्षाभात्रं च भि-
 क्षवे अन्नसुसंस्कृतं वापिते न सीता विषुध्यति ७ सीताय सं च यः कुर्यात्सिद्धसस्यै स्वलागति अनंतकृत-
 पापेषु श्चुको भवति कर्षकः ८ स्वलयं संप्रवक्ष्यामि यत्कुर्वणो द्विजातयः विमुक्ताः सर्वपापेभ्यो स्वर्गो-
 कस्तमवाप्नुयुः ९ चतुर्दिक्षु स्वले कुर्यात्सोक्ता मतिपनां वृत्तिं सैकं द्वारपिधानां च विदध्याच्चैव सर्वतः १०
 स्वर्गोद्ग्राजोरणास्तत्र विंशतोप्यनिवारयेत् श्वसूकरभृगालादीन्काकोलूककपोतकान् ११ त्रिसंध्यं शो-
 णां कुर्यादानीतान्युक्षणां बुभुभिः रक्षां च भस्मना कुर्याज्जलयाराभिरक्षण १२ त्रिसंध्यं सर्वेषु शो-
 राशयभृषिं स्मरन् प्रेतभूतानि नामाभिनवदेत्वलमध्यगः १३ सूत्रिका गृहवत्तत्र कर्तव्यं परिरक्षणं ह-
 रत्सरक्षितं तस्माद्राक्षसाः सर्वमेव हि ०० प्रशस्तदिनपूर्वां केनापराद्धेन संध्यथोः धान्योन्नानं प्रकुर्याति

श्रीनारदः ११ यत्रेन्द्रं तन्मिदं शक्तिः काले रौहिणे एव हि तत्र प्रक्या प्रदत्तं यद्भवेत्सर्वे तदस्य १२ स्वल
 पंतं दक्षिणे पात्रे मृगानि भिन्नासुरा भागधेय मयां कृत्वा तां गृहं तिहसामिकां १३ शतकला दयो देवाः पितरः सो
 मब्रह्मः मनकादि मन्त्राश्च ये चान्ये दक्षिणाशिनः १४ एतद्दुदिरय विप्रैश्चः प्रदद्यात्प्रयमं हली अन्ये पासयि
 नां पश्चान्नाकरागांतनारं १५ ईनानामप्यनाद्यानां कुष्ठिनां कुशरीरिणां क्लिवांधवधिरादीनां सर्वेषामपि
 दीयते १६ यर्गानां गतिनां च ददद्भूतानि तपयेत् चांडालांश्च मृगपाकांश्च श्रीत्यासु च्चावचाह्दत् १७ ये केचि
 द्युवना क्लृप्तयुद्ध्यास्तैः तिथियद्भिः स्तोकैः शीरिभिः सर्वैर्वर्णैर्भिर्गृहमेधिभिः १८ दत्त्वालुमधुरां वाचक
 मांशेषधिर्गात्रिणाः कश्चंशराशानं गेहैश्चाद्भ्रमास्तुदयं त्रयेत् १९ शरद्भेमतवासंतनवाल्मेः श्राद्धमीरितं नाक
 नान्तं दृश्यात्तदश्चल्लघगत्रुणं २० कृपासुराद्यथान्यनिखलयज्ञं समाप्य च सर्वसत्त्वहितैस्तु कर्तव्यं हासुत्रसु
 रीभ्रणं २१ कुरंगं रत्नयज्ञं प्रगो नलाभाः कृपितो न्यतः सुसंन कृपितो न्यत्रयदिधर्मेण वर्तते २२ अवस्त्रत्वे नि
 रन्तं कृपितो नैव ज्ञायते अनानिद्यं च नदुःस्यत्वं गोभानान कदाचन २३ निर्धनत्वमसत्सत्त्वं विद्यासु क्तं स्पन
 कृपित् भरया निन्नापायं च नगुरीलस्य कर्हि नित् २४ वदंति सुनयः केचित्कृष्यादीनां विशुद्धये लाभस्यां
 प्रायत्नं च रंशं रुरि कृद्भ्रुं २५ प्रतिग्रहाच्चतुं यं शं वणिगलाभाच्चतीयकं कृपितो विशकं चैव ददतो नास्ति
 पातनः २६ सारोद्वान्नाथपद्मगंदसानां चैकं वंराकं त्रयस्त्रिंशं च विभ्राणां कृपिकमानलिप्यते २७ कृष्याद्यदुस्य
 तपसादिनामप्यानि धूयंशिरागसाल्निथाय युक्तो गृहस्थो पिपराशरं प्राक्तमस्यामथा कश्चिदत्रादिशेषः २८
 देवामन्याः पितरश्च रंशं साप्याश्च पदाश्च रंशं कंनराश्च गानो द्विजेंद्राः सहस्रं सर्वसत्त्वं कृष्यान्वृत्तानि मननाक्रोरो

कुडुं बिसीरेण विवारितापिस्याद्भूतधात्रीवरदासुदात्री

; तेमरादिवरभ्राताः सर्गलोकभवानुसुः ३५ षड्भूमिभिः कृषिः प्रोक्ता

गृहं च गृहिणीमाहुस्तद्विवाहस्तथोच्यते ३६ इति बृहत्पाराशरीये धर्मशास्त्रे सुव्रतश्लोके

संहितायां कृषिकर्मसीताधर्मोपधर्मो नाम तृतीयोऽध्यायः ३ स्वयंच वाहितैः क्षेत्रैर्धान्यैश्च स्वयम

चित्तैः कुर्याद्विवाहादिपंचयज्ञांश्च नित्यशः ३७ अधो विवाहानारीणां संस्कारार्थं प्रकीर्तिताः ब्राह्मणिका

न्कर्मणो तान्मप्रवस्थास्यतः पृथक् ३८ आत्यादिगुणयुक्ता यं स्वैभतिवराय च कन्यालंकृत्य दीयेत विवाहो वै पसः

स्मृतः ३९ रेतोमज्जा तियस्यासु मूत्रं च हादिकेनिलं स्यात्सुमान्मलक्षणैरेते विपरीतस्तु षट्कः ४० यायज्ञोर्वतमा

त्रे तु ऋत्विजो कर्म कुर्वते कन्यालंकृत्य दीयेत विवाहः स तु देविकः ४१ वराय गुणयुक्ता य विदुः पे स ह शाय च क

न्यागोदयमादाय दीयेतार्षः स उच्यते ४२ कन्या चैव वरश्चोभौ स्वेच्छया धर्मचारिणौ स्यातामिति हि यत्रोक्ता दा

नें कार्षं विधिस्तयः ४३ एतावदेहिमेद्रव्यमित्युक्ता प्राग् वराय च यत्र कन्या प्रदीयेत सर्वे देस्य विधिः स्मृतः ४४ यत्रा

न्योन्यामित्यपेण उभयोर्वरकन्ययोः तयोस्तु यो विवाहः स्याद्गोर्धर्वः प्रथितस्तु सः ४५ युद्धे हलाबलात्कन्या य

त्राच्छिद्यापहृत्य च उर्यते स तु विद्वद्भिर्विवाहो राक्षसः स्मृतः ४६ भुतत्वात्प्रभता वा छलात्कन्या प्रगृह्यते सर्वे

स्यः स तु पापिष्ठः पेशाचः प्रथितोष्टमः ४७ आद्या आद्यस्य षड्भोजोक्ता धर्म्याश्चत्वार एव हि

आयस्य च दयस्य च ऋषुपंचमश्च तथा षष्ठः स्मृतोऽत्रिचतुरर्थयोः द्वितीयस्यापि योक्ता एतथोक्तेन चाष्टमः

वैध्याच्चानुरूपेण द्वितीयाः परमाः स्मृताः सर्वे सप्तममेकस्य द्वितीयस्येव कीर्तिताः ४८ अत्यावित्यधर्मो योक्ते

उदाद्रोशक्तिस्मृतुना तथाशुभास्वरूपेण प्रोक्तो देत्यस्तुमानवः १५ तार्येते शक्ततोपस्ताच्चतुराधविवाहजैः सा
 न्यनाद्रिगुणान्तरगान्दगमाप्तत्रयश्रयद् १६ स्त्रीणामजीवशार्थैवंशशुद्धौ प्रयत्नवान् वरं हिवरयेन्दीभाज्जात्या
 द्विगुणसंयुतं १७ जातिविधानयः शक्तिरारोग्यं बहुपक्षता शीलं च विनासंपत्तिरष्टावैते परे गुणाः १८ जातिवि
 दान्कृतं च शीलं चैनयंत्रयः अरोगित्वं विशेषगुणुस्त्वेसत्यपिलक्षयेत् १९ जातिरूपं च शीलं च वयोच वमरोणि
 तां सागरन्तं विशेषगुणं लक्ष्यं रमाश्रयेत् २० सज्जातिरूपं च तथ्याश्रयसंहटं संतोषजननं स्त्रीणां प्रज्ञा
 नानाश्रयं दूरं २१ नजातिं न च विद्यां च विननाचरणं स्त्रियः किंतुताः प्रीतिभिच्छंतिनस्मात्प्रीतिकरं श्रयेत्
 २२ पित्राय स्वरागोत्रं लंभात्राय स्वरापि उता न च तामुद्धहे कन्यादा रकर्मण्यनादृतः २३ कन्यायाश्च वरस्था
 भियत्राभयोर्मांगं दुग्निः तया कंन्यां वरं धीमान् वरयेद् शशुद्धये २४ नानाभगानि सर्वेषां सतां सति वरं प्रति सं
 नानरवागिगुण्यश्चात्रात्लादिशुचनान्यतः २५ दूरस्थानाभिविधानां सुदूषणां गरीयसां शूराणां निर्धनानां च
 नदेयानन्यकारुण्यैः २६ नातिदूरे ननासन्ने अत्यात्वे चातिदुर्वले हृत्तिहीने च मूर्खे च पद्सुकन्यानदीयते
 २७ गत्रयेदगिरिकां गीं कन्यां हीनां गरीगिणीं सलोमालोमहीनां च निर्वाचमति वाग्युतां २८ पितापिता
 यदोपानागानागानागहोषिया कन्यादास्तु क्रमेणैते पूर्वगावे परः परः २९ पिंगलां कृष्यापिंगासां दुष्टवाका
 रुगिरवनां ३० त्रुलांगानुगादां च सदावाश्रियवादिनां ३१ त्यजेन्नगनदीनास्तीं पक्षिहृदाक्षर्षनाभिकां अहि
 पंगारागान्नीनं यशीपणनाभिकां ३२ स्वजातिगुद्धहे कन्यां सुरूपालक्षणां चितां अरोगिणीं सुशीलां च
 तथापानाचगतीगपि ३३ सर्वागियवसंपूर्णाभयगोत्राकुलाद्भवां हंसमातंगमनां मृदुगीं च सुलोचनां ३४

गद्यगुणः कायोच्चवसावश्चाद्गुणः लज्जाचतुर्गुणात्सामाहारश्चतदर्धकः ५२ नजातिर्नैवविचंचनचरूप-
मांश्रते किंतुतामिः पुमानपदतिमत्तैवयुज्यते ५३ किंतुवाणाः स्त्रियोपतुंरासुव्यधननाशकाः अनायासेन
तास्त्रपरासन्नप्रमर्शति ५४ नारीणांचनदीनांचगतिर्नज्ञायतेनृमिः कुलकुलप्रपतेच्चकालक्षेपोनविद्य
ते ५५ नैत्राचारिचिन्तानिस्त्रीणांदिवानजानते किंपुनःश्रणिमात्रास्तुसर्वथानएतुद्भयः ५६ तस्मात्ताः
सर्वयारदयाः सर्वांसायेंनृमिः सदा श्रयुर्देवराद्यैश्चपितृभ्रात्रादिभिस्यथा ५७ विवाहात्साक्यितारक्षेद्यौ
ननस्यांनिस्रया रक्षेयुगोर्केलुत्रानास्तिस्त्रीणांस्वतंत्रता ५८ स्वातंत्र्येपविनश्यतिकुलजाअपियोषि
तः प्रस्नातंत्र्यगतः स्त्रीणांप्रजापतिरकल्पयत् ५९ अशौचाश्चसंशौचास्ताअभैध्याअपिप्रावनाः दुर्वचो
पिभुग्वानस्मास्त्रादनेपंचभताः ६० शौचंवाचंचमेवत्वंसोमगंधप्रावकाः ददुस्तासांवरानेतास्तास्त्रा
नोऽनगरास्त्रियः ६१ गतांशोभार्थयंत्रियुमच्चित्तानुसारिणाः यथेच्छाकामिनः सर्वेतास्त्रामिद्रोपरंददौ
६२ नग्नानदिच्छयान्कर्मगणितुगान्भस्याद्यथास्त्रियः रक्षणीयायतस्तास्तुसर्वोपायेनयोपितः ६३ सामाह
गन्धगिन्नायेंदंन्यस्तागुणांनो अर्धकानराणांताः स्त्रीणांताः पृथग्रतं ६४ नदिवापिस्त्रियंगच्छेदि
च्छंनदिच्छयानि नपगंभुनसंध्यासुनतांसाच्चित्तुपुत्रे ६५ नोदक्यांनदिवागच्छेन्नसगंधीत्रतस्थिता
अपिगच्छेद्विद्वान्कदातुःक्षयगेनिच ६६ गंध्यादमेपरित्याज्यानवमेचमृतप्रजा एकादशेस्त्रीजननी
रापरयामिगदिती ६७ ननक्षेत्रिगंगंक्रुगंस्त्रिगिग्राहीतुयोषितः कुर्याच्चैस्त्रितरस्तस्वरतोभुजः पतं
ति ६८ तापोर्निनयुस्त्रांसांशायांथिनिगृहंधनं भागोर्धनाःतुतोत्सत्तिगांथांथिनः शुभोदयः ६९ नगृ

मन्त्रांशुगनादांनपतिर्ग्रीतिकरासपि स्वधृन्धशुरशुर्वादिशुश्रुषाकारिणीप्रियां ३४ अव्यंयांकुलजातांताम
 नमिशान्तसंगं प्रसेदशुपागंधांचशुपमिच्छन्सुदहेत् ३५ विप्रःस्वामपरेद्वेचराजास्वामपरांतथा वेषः
 स्नाचतुर्यचक्रयेणैवंसुदहेत् ३६ पितृतःसप्तमीमेकेमातृतःपंचमीमपि उदहेदितिभन्यतेकुलधर्मस ॥
 मात्रिताः ३७ उक्तलक्षणकन्यायाः कुलापाणिग्रहं द्विजः धर्मोदाहेनकेचापितदादद्यादुताशनं ३८ दशाद्यकालेवाद्
 यात्तदुक्तंरुमंक्रुद्विजः यदावापिमवेच्छुदासंपत्तिर्वायदाभवेत् ३९ कृतावृत्तौस्त्रियंगच्छेस्त्रीच्छयावाव
 ःभरन् सर्वेतिदिच्छयाकुर्याद्ययोभयोर्भवेदृतिः ४० भोज्यालंकारवासोभिः पूज्याः स्युःसर्वदास्त्रियः यथा-
 केविन्नशोचंतिनित्यंकार्यं तथा नृभिः ४१ आसुरिंचंयशःपुत्राः स्त्रीप्रीत्यास्युनृणांसदा नश्यंतेतेतदप्रीती
 णासाशापादंशयं ४२ स्त्रियोयत्रतुपूज्यंतेसर्वदाभूषणादिभिः पितृदेवमनुष्याश्चमोदंतेतत्रवेशमनि ४३
 स्वयस्तुष्टाःश्रियः साक्षाद्दुष्टाश्चेदुष्टदेवताः वर्धयंतिकुलंतुष्टानाशयत्यपमानिताः ४४ नावमान्याःस्त्रि
 यःसद्भिःपतिन्धशुरदेवैः फ्रात्रापित्राचमानाचतथाबंधुभिरेवच ४५ स्त्रियाश्चपुरुषस्यापिभवेद्यत्र
 भयोर्पतिः तत्रधर्मार्थकासाःस्युस्तदधीनायतस्त्वमी ४६ षट्कर्मणिनृणांतेषांचयेयाभार्यापतिव्रता
 पतिलोकृतुतायांतिपमानेनयोगवत् ४७ पतिव्रतासुधाधीस्त्रीअपिदुष्कृतकारिणं यातिघांपतिसु
 हृत्कैकीवपतिरंगं ४८ जीवन्वापिमृतोवापियतिरेवप्रसुःस्त्रियाः नान्यास्तिदेवतातासांपतिरेव
 प्रशुर्पतः ४९ मनसापिदिदुष्टास्त्रीथान्यभावापतिं प्रति सायातिनरकघोरं तद्द्रोहादणुतोपिवा ५०
 नियोज्याग्नेहृत्प्रेसुसर्वदासन्ममिः स्त्रियः गुहायांसक्तचित्तास्तास्तदेवाहेतिशोचिंतु ५१ स्त्रीणां

मदरुणः कामोव्यवसायश्चपशुणः लज्जाचतुर्युगातासामाहारश्चतदर्धकः ५२ नजानिर्नैववित्तंचनचरूपः
मयेदते किंतुताभिःप्रुमानेपदतिमत्वेवसुज्यते ५३ किंकुवाणाःस्त्रियोभार्तुरायुष्यधननाशकाः अनायासेन
तास्तस्यपराशक्तमवैतिहि ५४ नारीणांचनदीनांचगतिनज्ञायतेनृभिः कुलकूलप्रपतेचकालक्षेपोनविद्य
ते ५५ चेद्यचारित्रचित्तानिस्त्रीणांदेवानजानते किंपुनःप्राणिमात्रास्तुसर्वथानदनुद्भयः ५६ तस्मात्ताः
सर्वथारद्व्याःसर्वेप्राचेनृभिःसदा श्वशुरैर्देवराधैश्चपितृभ्रात्रादिभिस्तथा ५७ विवाहाह्लाक्षितारद्वेषो
वनस्यांपतिस्तथा रदोरुवांधैकेषुत्रानास्तिस्त्रीणांस्वतंत्रता ५८ स्वातंत्र्येणविनश्यतिकुलजाअपिचोषि
तः अस्मातंत्र्यमतःस्त्रीणांप्रजापतिरकल्पयत् ५९ अशौचाश्चसशौचास्ताअमेध्याअपिपावनाः दुर्वचो
गिसुवानस्तास्तस्मादन्वेपयेन्नताः ६० शौचंवाचचमेध्वत्वंसोमगंधर्षपवकाः ददुक्तासांवरानेतांस्तस्मा
न्मोघतरास्त्रियः ६१ गार्तरिवोभविष्यंतिशुभच्चित्तानुसारिणः यथेच्छकाभिनःसर्वेताम्राभिद्रोवरंददौ
६२ तस्मान्तदिच्छयाकामीसुमान्नस्याद्यथास्त्रियः रक्षणीयाद्यतस्तास्तुसर्वोपायेनयोषितः ६३ सामाह
मृत्कृभिर्न्याधैर्देवेभ्यस्ताचृणांतनो अर्थकायानराणांताः स्त्रीणांनानातःपृथग्भ्रतं ६४ नदिवापिस्त्रियंगच्छेदि
च्छत्तदिच्छयापिच नपर्वंसुनसंध्यासुनंतरात्रिचतुष्टये ६५ नोदक्यांनदिवागच्छेन्नसगर्भांत्रितस्थिता
अधिगच्छेदविद्वान्यस्तदायुःक्षयमेतिच ६६ वंध्यादमेपरित्याज्याचवमेचमृतमजा एकादशेस्त्रीजननी
राद्यस्तत्रिययादिनी ६७ नवक्रेपिगंसंकुर्यात्प्राणिग्राहीलुयोषितः कुर्याच्चैस्त्रितरस्तस्यरेतोभुजःपतं
तिहि ६८ गायोधीनसुरवंसुंसांभार्याधीनगृहंधनं भार्याधीनासुतोत्पत्तिमांशोधीनःशुभ्रोदयः ६९ नगृ

गार्थहंतवः पार्थहीने सुहृदने ७० सुशीत्याहृहयेणसोपेन
 गृहस्थः स्यात्कयात्तान्वलतस्ततः ७१ शीतोवायदिवसात्तेषु च यथाजन्हापयेत् कस्यपि
 न्मूनादोपापनुत्तये ७२ पंचसूनावहंतनसर्पेयां गृहयेपिनो क्रेडसुरप्रके यमस्तुतिपेभणतपसका
 ७३ यदादोवेदगारम्यकालापात्साद्विजोत्तमः अध्यापयेद्विजाशिव्यान्सोथेनसुरससः स्मृतः ७४ सनात्साहस
 हः सर्वान्देवोश्चगनुजान्पितृन् तपयेदंशसायत्तथापितृगजाः सवेसतः ७५ शीतोवायदिवसात्तौ गजनीशोति
 हुताशनं विधिवन्वित्शोविमः समुदेवगमः स्मृतः ७६ दयासासासुरश्लिषेः दुतयोपाश्लिषिजा कुंभसिद्धिस्त
 यानेभ्यः सर्वेभूतमसवीगतः ७७ आयातगततिथिगामयायोपोजयति नित्यतः अन्यातगागामोक्षोपशासन
 व्येष्टिरुच्यते ७८ एवंपंचमशालुकुर्वंगधुगासाज्वपाचयोः ससंतर्पणितृत्वेनासाशुव्यास्तनयमाप्रयात् ७९
 गृहस्थायेउपासीरन्वाचंभेनुंचतुस्तानीं स्वर्गोक्तसापितृणां तु भूज्यास्तंतिथिनं द्विगं ८० यत्सासनासनापते
 यजुर्वेदेउदाहृताः स्वाहाकरोचपद्भुक्तरोक्वंतनारस्तायासगा ८१ दंजाचोपासार्पणं पशान्गवधमज्जनापत्त
 पितृणांहितुर्यस्यइतिवेदोनिवर्यनः ८२ इतिनिर्गन्तंभिगित्वाकलेनर्पिगुंः प्राणाग्निर्भोजनविनागान्नीता
 न्मसापहं ८३ अदत्तापोष्यवर्गस्य अकृत्वाप्रयगादिकं असाक्षिगंनगोः श्रियाद्यानसो गिगित्तर्पदि ८४
 ८५ मां क्रुश्यादिक्रमेणाम्भज्यायुः कीर्तिं श्रियंञ्चतं अग्निर्गिदियन्नात्तु भवनश्रुतिपादसत्ता ८६ अथग
 प्राग्निहोत्रस्यश्रुयन्ताद्विजसत्तमाः यद्व्यगागोंगिगि सुणयः प्रत्यन्तं हुन्नागान्ता ८७ पूर्णविदियेनापयत्त
 संसारचपेनाराक्तः तदिदस्तुद्विलंयोतिगन्धर्देकस्तुतः ८८ सत्येयानादत्ताभ्यगतस्तुतः ८९ ९०

वैश्विफलभागावद्ब्रह्मणः पदमव्ययं ६८ यः कालाकालविद्विप्रो नैनस्य शीसि कर्हि चित् शोसृष्टेनाधिशोच
 त्रयद्ग्लानैतिसंस्मृतौ ६९ दशपंचांगुलिव्याप्तनासिकायां यहिः स्थितं जीवोयत्र विबुधैतस्माकलापोऽशी
 स्मृता ७० सर्वमेतत्तया व्याप्तत्रैलोक्यसत्त्वाचरं ब्रह्मविद्येति विख्यातावेदांतेषु प्रदर्शिता ९१ नवेदं वेदमिना
 हुर्वेदानां परमं पदं तत्सदं विदितं येन स विप्रो वेदपारगः ९२ आहुतिः सा पराज्ञेया सा च शांतिः प्रकीर्तिता गा
 यत्री सा च विज्ञेया सा च संध्या प्रकीर्तिता ९३ तज्ज्यंतश्च विज्ञेयं तद्भुतं तदुपासितं तोकलां यो विजानाति स
 कलाज्ञो दिजः स्मृतः ९४ तत्तुरीयं पदं शांतं यस्मिन्लीनमिदं जगत् तस्मात्वापरमं तत्त्वं भूयः पुरुषो भवेत्
 ९५ प्राणमार्गो रुद्रयः प्रोक्तास्ति स्त्रोनाड्यः प्रकीर्तिताः इडा च पिंगला चैव सुषुम्णा च नृतीयका ९६ इडां च वै
 ष्यावीनाडी ब्रह्मणा पीपिंगला स्मृता सुषुम्णा चैव शरीनाडी त्रिधा प्राणवहा स्मृता ९७ उत्तरं दक्षिणं ज्ञेयं दक्षि
 णोत्तरं संज्ञिकं मध्ये तु विषुवंशोक्तं पुरंद्वयविनिःसृतं ९८ संक्रांतौ विषुवेषु चैव यो विजानाति विग्रहं नित्यं
 क्तः स योगी च ब्रह्मवादिषि रूच्यते ९९ मध्याह्ने चार्धरात्रे च प्रभाते स्तमये तथा विषुवंतं विजानीयात् पुरंद्वय
 विनिर्गतं १०० तदुत्तरीयं मरणं मनोसंस्थानं भेष च प्राणायामोऽप्यसेदग्निमात्मा ध्वस्युः प्रतिष्ठितः १०१ ज्वल
 येत्सूरकेणाग्निं स्थापयेत्कुंभकेन तु रेचकेणार्धवक्त्रेण ततो होमं करोति यः ३ यत्तद्भुदि स्थितं पद्मसंयोजना
 लं च वस्थितं तस्मिन्विक्रमि ते पद्मे प्राणो वायुर्विसर्पति ३ वामहस्तधृते पात्रे दक्षिणे चांभसि स्थितः सना
 दसु च रेदि प्रो अच्छिन्नांत्रं पूरयेत् ४ पूरयन्सूरकं माहुर्निश्चलं कुंभकं विदुः निर्गच्छति शने वाचो रेव कंतं
 विनिर्दिशेत् ५ स्वाहांतोः प्रणवाद्यैश्च पुमान्नास्त्वा च वायुभिः जितात्मा योजितः षष्ठः षडाहुत्याहुतं स वे

सृष्टमात्रेण पुनराचमनं चरेत् ७ सुख्यमाहवनीयोगिनो

दक्षिणाग्निश्च गृह्णाग्निश्चापि दक्षिणे ८ः सम्यञ्चीतर तश्चित्य इत्यग्निस्वारणक्रमः प्रा
दचित्तयेत्तद्देवतु ९ होतारंप्राणमित्याहुः कृद्रातारमपानकं ब्रह्माणं व्यानमित्येके दानम
ध्वः मित्यपि १० समानं चेह यज्जानमित्यर्त्विजां क्रमं बुधाः अहंकारंपशुं चात्र प्रणवं चूपमित्यपि ११ बुद्धि
रित्यरणिः सृष्टिलोमानि च कुशाः स्मृताः मनोविभक्तास्त्रिजक्तास्त्रैरिति प्रचक्षते १२ कृत्वाग्निमात्रगोका
रं हंकारं च तथा पुनः उत्तिष्ठ जननाग्ने हरिलोहितपिंगल १३ सप्तपरिधये तु मंशुदन्दिदेवं तंच यत् ॥
द्विजिह्वजठरागामे स्वाहो प्राणायव्यत्ययः १४ इंद्रगोपकवर्णाथ त्रिजिह्वायाग्निदेवता ॐ स्वाहेति अपा
नाय स्वाहाकारांतु चरेत् १५ पद्मजिह्वल्लवर्णाथ बहुरूपाय चानये परानलाय व्यानाय ओं स्वाहा इति
चोच्चरेत् १६ गोक्षीरसमवर्णाथ पर्जन्यवन्दिदेवत स्वाहो दनाय सों कारमलनाय परिस्त्रिये १७ तडित्स
मानवर्णाथ चाश्वग्निदेवतायते ओं स्वाहेति समानाय ओं स्वाहाचेति वेधसे १८ तर्जनीमध्यमांगुष्ठलगना
प्राणस्य चाहतिः मध्यमानामिकांगुष्ठैरपानायाहुतिः स्मृता कनिष्ठानामिकांगुष्ठे व्यानस्य परिकीर्तिता १९
मध्यमानामिकास्वन्यासुदाने जुहुयाहुधुः समाने सर्वैरुद्धृत्य आहुतेः स्यात्समानता २० जलं पीत्वा च तृष्यं
तिरेचयेच्च शनैः शनैः ततो न्यदन्नमश्रीयात्सूरणायोदरस्य तु २१ विप्राणामग्निहोत्रस्य ये द्विजानैव जा
नते अपानिनस्तु संजंति तेषां सुखमपानवत् २२ शाल्वाधिचयोसुं क्तैयथोक्तमिदमाचरन् इहा सुत्रव
पूज्यत्वं ब्रह्मसूत्राय कल्पते २३ त्रिः सप्तकुलमुधृत्य दातु रवहितलुप्यं शोक्नुश्चापि हि

तत्कलं ३४ दाताचेवतु श्रीकाचतासु श्रीस्वर्गगामिनौ योजानातिविधिचेमसमवेद्ब्रह्मविजयमः ३५ एकंपिबति
गंडुपंत्यजेदधैधरातले पीतेनपितृत्वसिस्तुभृत्यक्तेभूमिदेवताः ३६ पिवेदेकचंगंडुपंब्राह्मणोज्ञानदुर्बलः स
इत्यापितृदेवांश्च आत्मानंनरकंनयेत् ३७ रहस्यसर्वशास्त्राणांक्षित्तावत्संतदुर्लभं ज्ञानानासुत्तसंज्ञानंकम्प-
चिन्मप्रकाशयेत् ३८ यो ज्ञात्वात्थप्रकाशयानिसुसामविदुषां वदेत् प्राणायामफलं हृत्वा आत्मानंनरकंनयेत्
३९ यो म्नीयाद्विधिवद्विप्रः कृत पात्रपरिग्रहः पूजितान्ममवाग्दुष्टभाषोशानंसासाक्षिकं ३९ वाग्यतोन्यस्तपा
श्रीश्च न्यासावधावपिद्विजः तस्यत्रिरात्रियुण्यासिदानेपिसुनयोविदुः ३९ चतुस्त्रिकोणां वृत्तांचविप्रसत्रपि
शांक्रमात् प्राहुः परिहृतंसंतस्तद्धीनं नतुराक्षसं ३९ गृह्णीयात्यागपाशानंतथासुक्तासकृत्यथः अनन्यम
मृतंतस्याद्भुक्तमन्मद्विजन्मनां ३९ काले सुक्तासमुत्थायभक्ष्यविप्रसमीक्ष्य अहंपतिंसुखंस्थित्वाचितंभेह
दिकृत्यकं ३९ गार्वांग्योजनवेलायांमिदशाः सत्ताथपंचवा दलाशेषंसमभन्नीचात्सापत्यामृतकैः सह ३९ रि-
र्दसकलंसापिकिंचित्स्थित्वासुखेनतु स्वस्त्रीयरतिकार्येषुसापिस्यात्तत्सरापुनः ३९ उपास्यपत्रिमामांसांघ्यां-
हुत्वांचेवहुताशनं किंचित्सायंसमन्नीयात्सायंभ्रातनितिश्रुतिः ३९ स्वाध्यायमभ्यसेत्किंचिद्यामयुगंसंशयी
तत्र शयनेमध्यमोयासौब्रह्मभूयायकल्पते ३९ शयीतशयनेपश्चादेकंतेवास्त्रियाराह सेवनंमेशुनादी
नांवदंतिमुनिपुंगवाः ३९ ऋतुदशपासुपुत्रार्थांआधानविधिनाद्विजः प्रसाधभास्मगायोनिभितिसंज्ञनिदर्श
नात् ४० कृत्वागीनविधानंतुस्त्रीयोगमभ्यसेत्सुनः नवेदविकृतौयोनीषिकारादि कृताः प्रजाः ४१ बृह-
शुहृतंसुत्थायभ्रातःसंध्यासुपक्रमे आसूर्यदर्शनात्संध्यासायंचैवार्कदर्शनात् ४२ बहिःसंध्यासुपासीत

४३ अमृतमद्यगंधंचदिवामेथुनमेवच पुनतिष्ठ
उदयेस्तमयेथानोस्तावलोध्येतिस

सीसंतोत्पथनंपष्ठेकार्थमासेहमेपिवा ४४ जातस्थजा
दिनेचैकादशेनामशार्थादिद्विजजन्तानां ४७ तुर्थेनिःक्रमणेमासिपष्ठेनप्रा
चूडाकर्मतृतीयेवेकार्येवाकुलथर्मतः ४८ स्त्रीयांसर्वेधिसंत्रंस्थक्कार्थेकाथविशुद्धये यस्यन-
स्युद्विजस्येताः क्रियायदिकथंचन ४९ सर्वात्म्यः शर्वथात्याज्योद्विजोयस्माद्विजन्धनः सुंजमौवंशणानांच
त्रिदत्तारशनास्मृताः ५० कार्यांशशणमेयोर्णान्युपवीतानिद्विद्विति पालाशवटपीलूनांदंडाञ्चक्रमशोभताः ५१
कार्णांचरीरवंचास्तमजिनानिद्विजन्धनां शिरोललाटनासांताः क्रमादंडाः प्रकीर्तिताः ५२ अत्रयासात्त्वचोद-
ग्धाउक्ताः शुभकरानृणां गायत्र्यात्रिसुजगत्याचत्रयाणासुपनायनं ५३ गायत्र्यामविशेषोवासुंजादिवपरेशु
च तत्सावितुस्तासवितुर्विम्बारूपापिवाक्रमात् ५४ उपनायनिकामत्राविप्रादीनासुदाहताः ब्राह्मणोवि
प्रगेहेषुनृपस्त्रेषूत्तमेषुच ५५ वैशोविषनृपस्त्रेषु कुर्याद्विद्वांसुद्वत्तये एकान्तेनद्विजोऽश्रीयाद्ब्रह्मचारिद्व
तेस्थितः ५६ विद्वान्द्विजोऽतीनासुपवासमसास्मृता प्रतिग्रहोनिभिक्षास्यान्वतस्यांपरयाकता ५७
गोमपानसमाभिद्याततोऽश्रीयात्साभिद्यया भिक्षयायस्तुसुंजीतनिरहारः सउच्यते ५८ भिक्षामनभियास्ते
पुसाचारेषुद्विजेषुच भिक्षेतभिक्षांक्रमशोशुरोः कुलंविजयेत् ५९ स्वसारंसातरंवापिमातृस्वसारमेवच
भिक्षेततयमंभिक्षांयाचान्यानविमानयेत् ६० भवतिभिक्षांमेदेहिपिदांभावतिदेहिमे भिक्षांदेहिमेभव

नितकमंगेनद्रुद्राहरेत् ६४ द्वादशाहं व्रतं भाग्यं पञ्चवायुतिप्रति अधीत्याथोत्सृजेत्तदेदलातुशुरवेवरं ६२ य
 चमुस्नातकाः प्राक्कानिद्याव्रतोपसेगिनः विद्यासमाप्यथः स्नायाद्दिद्यास्नातकउच्यते ६३ अर्द्धकदादशाष्टा-
 निसगर्गाणिद्द्विजन्तानां सुरयकालो व्रतस्यायमन्यउक्तोविपर्यये ६४ ह्यिगुणाब्देतुकर्तव्याः क्रमादुपनतिर्द्विजे
 इन्नगानधिक्रात्रात्पञ्चकालादनंतरं ६५ नाथाप्यानेवचोदात्त्याव्यवहारविवर्जिताः नाथाज्जानार्थकार्येषुप्र
 गोज्यासंदनिवृत्तिः ६७ स्त्रीवन्निर्लोकमनश्चनेर्निर्लोकमदेहवद्मसः उच्चोरसोनपत्याश्च अहश्यास्तेपिगर्हिताः
 ६८ अजस्रनिर्दिशकुरुः प्राप्नुयुस्तेसदागुमां दीयायुस्त्वप्रजावत्समरोगित्वं यशोदिवं ६९ क्षीणासु स्वंद्रिद्र
 न्प्रमत्रान्यंयंगिनानां गर्हितस्त्वनलोकैः प्रोक्तुर्निषिद्धकारिणां ७० प्रातर्वाचदिवसायं नाद्यादन्नमनर्चितं
 नानाद्यमनगंगानंयुगामंशुद्भिजः सदा ७१ आपोराजं विनानाद्यान्नाद्यादन्नमनर्चितं अनाद्यं नदिवासायं
 युगभिन्नुच्यन्नामृतं ७२ पांडवाद्धानिधिमस्यद्द्विधिशतिनृपस्य चतुर्विधितिरन्यस्यप्रात्यास्तेस्युरतः परं
 ७३ उगनगानर्गन्निर्गन्नाद्याः शूद्रभूमिणः व्यवहायानवयाज्या इतिथर्मविदोविदुः ७४ स्त्रीणासु द्वाहृण
 गंगंयंत्रजः पानगंगिभिः स्त्रीपुंसयोश्च विन्यासस्तयोरन्योन्यसुच्यते ७५ स्वस्मिन्यस्माद्द्विभर्त्सेयापतिर्वि
 गान्गंगिभिः अनागायानगानं त्वत्रवेदानिदशनं ७६ पतिर्विशतियज्यायांगर्भोभूलेहमातरं तस्यासु
 गनं गान्नादरांगगारिज्रायने ७७ आयोक्तातेनयेजायाचदस्यांजायतेपतिः यइमंप्रवनं प्राच्यं बीजम
 स्यांगिभ्यते ७८ दंगाकृत्तुगं सुयाद्दिगायांपिजननीतुवः आत्मानाजायतेत्रात्मानोपापस्यविधारिणी ७९
 गागीजायागन्यपादनिगंदयगिधिता पुन्नाम्नस्त्रायतेयस्मान्परकालुनसुच्यते ८० यः पिताजातसुत्र

णतिब्रह्मणः पदं ८१ तेनशासंफलंसर्वमैहिकाशुभिकंचयत्
 णाधिभिः ८२ पुमांसः पुत्रानिच्छंतुते वैलोकेश्वरादसः प्राणोत्तमभिमन्थार-
 शवोचिवाहाः जायासश्वावाकृपणंहिपुत्राज्योतिः परंपुत्रइहायसुत्र ८३ सपुण्यकृत
 नाश्विरायुषः विशेषेणापिधर्मलात्सपरंब्रह्मविंदति ८४ पुत्रेयाप्राप्यते स्वर्गो जातसात्रेणनि-
 तस्मादिच्छंति सर्वेपिपशवोपिवयांस्यपि ८५ जायायास्तहिजायात्वंयदस्याजायते पुनः पुत्रस्यापि-
 पुत्रत्वंत्रायतेनरकार्णवात् ८६ यः पितासतुपुत्रः स्याज्जाथैवहिजनन्यपि नपृथक्केचिदुक्त स्नास्तयोआ-
 योरपि ८७ अयं हि पंथापुरुषस्यतस्यध्रुवंभवेत्पुत्रजनिर्हि यस्य तद्दीक्ष्यचोर्ध्वं पशवोवयांसिपुत्रार्थिनो
 तरमाप्नुहंति ८८ अनिष्यसाणानिच्छंतिपितरः स्फुलेसुतान् कश्चिद्भलागयांचानोचंशोपिडान्यदास्य
 ८९ यक्षस्यन्योन्मथेननालंसोक्षतिवाष्टुषं दानदोवाक्कुरुक्षेत्रेज्ञानीषाथमविष्यति ९० शुद्धशौचं क्वि-
 हिप्रमाणोदासिगोगृहे एष्टव्यं पितृभिः सर्वपुत्रेभ्यः सकलं फलं ९१ जीवतोवाक्यकरणात्सयाहेभूरि-
 जनान् गयायांपिंडदानञ्चत्रिभिः पुत्रस्यपुत्रता ९२ पुच्छेशिरसिभ्यः शुक्रः शुक्रपालोहितं वपुः देवा
 भीष्टोचिलोयमुत्सृष्टः पावनोवृषः ९३ रक्तकृणोपिवाशुक्रमुविषाणाः शुभिक्षणः योनहीनातिरिक्तगो
 तंवांसमुत्सृजेत् ९४ दुहितापितयासाधीन्मथुरयोरुपास्तकृत् पतिव्रताचधर्मलासिञ्जोत्सृद्धतिरु-
 त् ९५ सपितासतुर्वैपुत्रस्तसमादुहितापिच पुत्रश्चदुहिताचोमौपितुः संतानकारको ९६ तल्लुतः पा-
 र्हेशांस्त्रीन्ममातामहादिकान् दौहित्रः पुत्रवस्त्वर्ग्यज्जोशास्त्रेषुतोअतो ९७ आधानादिकसंस्काराः

शोचाम्भेन द्विजन्मनां कर्तव्यास्तेसरासरोक्ताः केवलकुलक्रमेण तु १८. चत्वारिंशच्चत्तेसर्वेनियेकाद्याः प्रकी-
 र्तिताः सरवर्दाद्याश्चिधियास्तथैवांतीष्टकर्मच १९. कुलाचारोपिकर्तव्यइतिशास्त्रविदोविदुः देशाचार-
 स्तथाभ्यंद्दनुवानपरारायः २०. आचारः परमो धर्मः सर्वेषामिति श्रुत्यः हीनाचारस्य पुरुषः प्रेत्यचेह विन-
 रयति १. क्रैगागीचसततं च्याधितोत्वायुरेयच आचारोव्यवहारश्चदुशाचरोधिपर्ययः २. नृणामाचार-
 मोपमंः स्मादभोमिधिपंथ्यात् तस्मादाचारवर्तेतव्यस्यंतुविकर्जेत् ३. आचारवंतोमनुजालभंतेवित्तं-
 तथापुत्रमुतांश्चसौरव्यं धर्मंतयाशास्त्रतमीशालोकमत्रापि विद्वज्जनपूजितांच ४. वेदाः सहांगाः
 सपुराणगिद्याः शास्त्राणि सार्वाणि च न द्विहीनं कुरुः स्वधीतान्यपिन स्मृतानि नरंपवित्रं सुनयोवदंति ५. ये
 धर्मानेनाः किचयाग्निर्हीनाः जीवन्निवेदंमनुजाधमास्तान् वेदास्यजेयुर्मरणस्यकालेनेडिशकुंताइवजातप-
 द्याः ६. आचारहीननरदंद्गताश्च वेदः शोचंति किं कुरु कृतवंत इति स्मृतिं यत्सोमवदपुषिपुण्यशुभप्र-
 हींशरान्यनंदनमगवान्निधिरं वगोच्यः ७. कर्तव्यं यत्मतः शोचं शोचं च भूला द्विजाः स्मृताः शोचाचारवि-
 हीनानां गंगां गुं निफलाः क्रियाः ८. नत्सर्द्धिविधिभोक्तं वात्समाभ्यंतरतथा विष्णुवशोधनं वात्स्यं चित्त-
 राट्स्मदंनरं ९. गुदिरद्विर्वाहिः शोचंनत्कर्तव्यं द्विजातिभिः भावशुद्धिपरं शोचमाहुः स्यात्तरं बुधाः १०.
 गण्डिगापदं याग्यं शोचगाहुर्गनीपिणाः यस्मपुंसस्य तच्छोचं शोचं तस्य किमन्यकैः ११. वाङ्मनोजलशो-
 चागिरादायं पां द्विजानां विधिः शोचैरुपेतोचः सस्वर्गेनात्रसंरायः १२. स्त्रियं रिरं सुद्रं विणो जिहोषु-
 षो विधिः प्राणं राजः परस्य विवक्षुमन्यंतमवाच्यवाक्यं कथं सशुद्धिं ससुपैति शोचात् १३. किंभिः का-

तस्मात्तस्य न दातव्यं सह दात्रासमञ्जसि १५ यथाभस्म तथा सूखौ विद्वान्यज्वलिता

१६ यथाशूद्रस्तथासूखः शूद्रस्यैव च समसत् १७

१७ गृहीतायो न चैद्विद्वान्तदातरो हिको यथा आत्मानं तारयेत्तच्च नदी

१८ योसूखोपि सदाचारः पक्कमभिरतः सदा सनयेत्स्वर्गमात्मानं तृडांश्चैव न पीडयेत् १९
 न विद्यानतपायस्य आदत्ते च प्रतिग्रहं आददानस्त्वनाचारो दातारमपि वर्जयेत् २० तिलत्सर्पे च गाम्भूमि
 मविद्यागाददीप्यः प्रस्मीभवति सोऽन्हायदारुः स्यादफलं च तत् २१ तस्माद्विद्वान्नादद्यादल्पशोपप्रति
 ग्रहं विपत्त्यापरिज्ञानी विषेणालेन न शयति २२ सर्वे गवादि कंदानं पात्रे दातव्यमर्चितं विद्वद्भिर्नृत्सुपानेषु
 गतिमिच्छद्भिरात्मनः २३ हस्तिरूष्णाजिनाद्यास्तु गर्हितो यत्र तिग्रहाः सद्भिर्भ्रातान् गृह्णासु गुरूतरस्तु
 पतंति २४ कृष्णाजिनप्रतिग्राही हयानाशुक्रविकर्यो न वश्चाद्भुयाभोक्तानसूयः पुत्रेषा भवेत् २५ या
 गृह्णाति कुरुसेनेत्रासंगो द्विसुखी हयं न वश्चाच्चान्नुस्यं च वज्र्यानि मील्यवाहुजाः २६ एते योऽसंधता-
 भित्तयावन्मनुसहस्रकः २७ विष्णोश्च वान्दृश्वराभ्यजाता पृथ्वी च राक्षस्य सुनोशागोश्च काले सुपात्रे-
 विधिवत्सदा प्राप्नोति लोकत्रयमेतदुक्तं २७ वेदविद्वान्सदाचारः सदा तिष्ठति मन्त्रिभ्यो भोजनं चैव दाने
 जन्मर्तुनी गोत्रमन्त्रैः २८ अस्यासनसंगीयानं ब्राह्मणं यो व्यतिक्रमेन प्रोक्तं चैव दाने च हिनस्त्यास

१० शोक्तमनिग्रहाभावेनासायां ब्रह्मदापदि विमोश्च्यतिगृह्णन्वायतः स्थातापिनाघभाक् ३० गुर्वोदिया-
 व्यगगायं देवाद्येनरावतः प्रत्यदेयाहिजाग्यस्तु मृत्ययेचात्मनोपिच ३२ दधिद्वीराज्यमांसासनिगंधेषुषा-
 नुमन्वयान् राध्यासनासनशाकं मत्पारव्येयनकहिंचित् ३३ अपिदुष्कृतकर्मस्यसमायातमयाचितं पति-
 नंमत्सदानेभ्यः प्रतिश्राद्धमसंशयं ३४ शक्तः प्रतिगृहीतुं यो वेदवृत्तः सुसंवृतः दीयमानं न गृह्णाति स्वर्गत-
 म्याल्यकं फलं ३५ प्रतिग्रहं भृगंचापि याचितं यो न यच्छति स कोऽपि गुणितग्रस्तो भृतो दासत्वमृच्छति ३६ अदा-
 नानसां रदानं प्रतिश्राद्दानयाचने तातु मीनरकं यातो दाता चापि प्रतिग्रही ३७ अपानत्रस्य हि यद्दत्तं दानमल्प-
 मभिर्द्विजैः गृहीतान्दशगाद्यानि भासन्तु मविच्यारतः ३८ वंदति सुनयः केचिद्दानप्रतिग्रहप्रति प्रत्यदा-
 दिंगमं कस्यादानं याचकयोरिदं ३९ दानहस्तो भावेदूर्ध्वं गृहीतुश्च भावत्यथः दातृयाचकयोर्भेदः कराभ्या-
 येन लक्षितः ४० मूनादीनांचतुर्गां तु नयानि नंदितभूपतेः न विद्वाच्यति गृह्णीयात्सति गृह्णन्त्रजस्यथः ४१
 दृशादरागुणं गृह्णां नृनाद्याश्चक्रिमधकत् वेरयानि पिद्धनृपतिः प्रतिग्रहपरः क्रमात् ४२ परपाकं वृथा-
 गां रंदगां मृगं पिद्धं निं अजुपाकं वृथा गांसं न भास्यलभुनादिकं ४३ न भोक्तव्यमभोज्यान्मं कं दमूल-
 कमादिकं गणान् व्यगं पेपंच द्विजैरत्यंतगहितं ४४ मत्स्युक्तं सदा ब्रूयाच्छनेर्धर्मसदाचरेत् यमान्म-
 नि यमान्कुर्याद्दादं स्थयं तगाचरेत् ४५ मातृपितृनुं गाध्यायाश्चुक्षुष्ट्वद्दान्मदाचरेत् एतान्त्वद्दास्तथा-
 नान्यान्निगंभिर्भागादयेत् ४६ दमं च सवंदाकुर्यादानं राक्त्यासदेवहि दयां जंतुषु कुर्वीत तद्दीनो-
 नारभात्रयः ४७ साहिजांचसन्मानं दानं दत्तसदाजनाः दयध्वमपि चैवेयांश्रुतिर्वाजसनेयिकी

नंदिवि ददद्देतिदमंदानंयदोभित्तिचशिस्तयेत् ४९ रसारसैः समा

या रसैर्नैलवणं ग्राह्यं समतोहीनतोपिच ५० तिला अपिसमादेचाधान्यैरन्येर्द्विजा
नतेयंत्रेण नधीज्वाद्भ्रुुरेतन्मनीषिणः ५१ विक्रयव्यपदेशेन दुग्धदध्यादिसर्पिषां लोभात्कु-

द्विजन्मायः सतुशूद्रसमस्त्रहात् ५२ शुश्रूषान्नतिरस्कुर्थादुपास्थान्नावधारयेत् ननिंदेच्चसमस्यन्वी
न्पिक्रीणित्गर्हितान् ५३ अदेयानिनवेदघादत्याज्यानिम्रवैत्यजेत् अभाष्यान्नेव भाव्येत हीनां गार्थां-
श्चनक्षिपेत् ५४ नसंपदेच्चपित्राद्यैः पतितार्थैर्नसंभसेत् नमतिनीचवर्णाच्यदघादुच्छिष्टमेव वा ५५ मतिं
शूद्रस्य योदघान्नं कं प्रतिपद्यते नतस्य किंचिदारव्येथप्रतादिनियमादिकं ५६ आचक्ष्वाणस्तु तद्धंसेनर
कागौप्रपच्यते नाद्यादन्ननिषिद्धस्य संभारयाथरात्रिषु ५७ वेदविद्यादियानानि न विक्रीणीत कर्हि
चित्नापत्यानि न सद्यानि सूरुतिंचान्वयेसति ५८ नापः पिवेच्च प्राणिभ्यां न कंडुप्रतिकुडूवेत् विदिक्म
त्सुगुरयस्तु शयीतान्हा न संभयोः ५९ पादुकादिनपालाशं न हृत्सादिनिहंतनं नोत्सायं षीवनाद्यंतु न
कदाचिद्गवादिषु ६० पद्भ्यां स्पृशान्वावाद्येना नोच्छिद्ये न च तद्गतिः न लब्ध्या वत्सतत्राद्या वा स्वर्गो नात
रागतिः ६१ नदयोर्विप्रयोनरिन्याः सौरभ्योर्नपतिस्त्रियोः विप्राग्न्योर्विप्रपिंडानां नो ग्रीक्ष्णोर्विष्णुताक्ष्य
योः धरसौरभेयोर्नलाग्न्याश्च माहेयीजलधोरपि मासुव्योमादिकानांतु न कुर्यादंतरागतिं ६३ सोज
नादिषु भक्तानां न पश्येद्दिगात्तांशुकं न गच्छेत्स्त्रीजनं युक्तं अस्त्रीयान्मत्तयासह ६४ उत्तरीयं विना
भैवननग्नो न शयीत च नामेह चैवमागादी न निषिद्धकु कुञ्जुखः ६५ नोपगंगा मया चोदिन विद्या-

दिगृहान्तिके अतिकालादियानेच शुभमिच्छन्विवर्जयेत् ६६ ज्येष्ठेन्द्रचापकद्राद्या मूलनाम्नाननिर्दि
 शीत् इन्द्रचापंध्यंतीगोनरिव्यातव्यपरस्यते ६७ वर्जयेद्वावनेचैवपादयोः कास्यभाजने पेशून्यंम
 मंभेदंचनवदेन्लेछभापितम् ६८ प्राकृतंचकुशास्त्राणिपारखंडहेतुकानिच नश्रोतव्यानिविश्रेणया
 तनाकारणानिच ६९ नकरंमस्तकेदद्यान्नकरंमस्तकंतथा नजानुनोः शिरोधार्येनप्राप्तशिराश्रमे
 त् ७० त्रैदाश्ववद्वाश्वकदर्थचौरह्वीवाभिशस्तागणिकातुयाच योष्टद्विजीवीगणदीक्षकायेनभोज्यमे
 पामशानंद्विजेन ७१ कुरानराः क्रूरविकित्सकायेयापुंश्रलीयोचविरोधिशत्रू ब्राह्म्योत्रमर्त्यामिहिला
 जिनाश्वस्यान्नाद्यमेपामशानंद्विजेन ७२ येदांभिकायेचसुवर्णकाराउच्छिष्टमौजीपतितश्वयश्च येवि
 प्रभार्यावृद्धयाजकायेविमस्यचैतेपिनभोज्यधान्याः ७३ यः सोमशस्त्रास्त्रकृतंलुतक्रक्षीराज्यमांसलव
 णाजिनानि द्वांभानिभिक्षांचतिलान्कलानिविकेतुरेषामशानंभोज्यम् ७४ जीवंतिवृत्त्यारसदानपानांक
 मारकायेपिचतनुवाद्याः राजानुशंसोरजकः कृतमोभोज्याशननेवविहिसकाश्च ७५ येतैलधारालुसु
 राकृतार्थेपेशून्यवाचोवितथंवदाश्च येवंदिनोयेपिचचाकिकाश्चविप्रस्यचैतेपिनभोज्यसस्याः ७६ म
 ध्यासनंमधुच्छिष्टंदधिद्वीररसौदनाः मनुष्योपलपूपाश्चकुशाभृतुष्यवीरुधः ७७ कौशेयकेशकुत
 पाविपनीरसास्तथा शाकैकशाफिप्याकगंधानौषधिमूलकान् ७८ विक्रीणंति यएतानिवस्तूनिम
 नुजाधिसाः तेषामन्नंभोज्यंस्वयंसहोपपतिवैशमनः ७९ योपथ्यस्यकदर्थस्यसुंजीतान्निद्विजाधिसः त
 ल्लसणाच्छूद्रवत्सस्यानृतोविद्व्यूकरोभवेत् ८० योन्नंवाहुषिकस्याद्यादजापालादिकस्यच अन्यस्या

८३ पाणिश्रुतीतभार्यायां सत्यांशस्तुनशधमः शुद्धीहस्तेनसुंजीतपति

८२ द्यत्कायेनोडभार्यातुत्यक्तः सपितृदेवतैः द्यत्कादेवैः सपापीयान्शुद्धादव्यधमः

८१ यः शुद्धीभजते नित्यं शुद्धीचगृहमेधिना वर्जितः पितृदेवैश्चरौरवंचात्ससौद्विजः ८४ यः शुद्ध्या

चस्वयंजातोयोन्यस्यावाससुद्भवः अन्यस्यांवाभवेत्सोपितस्थकिमेत्यचिंतितम् ८५ सर्वास्सुंजीतनरका

न्विंशतिष्वेववर्जनात् रौरवाद्यान्क्रमेणैतान्यापिषोयावदंवरम् ८६ हेमंतशिशिरतौचप्रोष्ठपद्यापरन

स्यच पंचत्सपरपदंतुकार्याःसाग्निभिरष्टकाः ८७ हेमंतशिशिरैर्वैकातथैकेकापयाथवा प्रोष्ठपद्याद्वि

अष्टकाइतिकेचन ८८ दर्शश्चपूर्णमासीचतथैवाग्रयणद्वयम् चालुर्मास्यव्रतान्येवकार्याणिस्त

८९ अनूचानकुलेजाताः सदैवव्रतचारिणः अग्निहोत्ररतानित्यंमातृपित्रादिपूजकाः ९०

९१ वृत्तवंतश्चयेविप्राः स्नातकारोपकीर्तिताः ९२ संक्रातयोः

९३ शुभर्क्षदिनयोगाश्चकार्याः साग्निभिरष्टकाः ९४ नशुद्धाद्विक्षितेनेवकर्तव्यं कर्मस

९५ चंडालत्वमवाप्नोति यज्ञार्थं शुद्धयाचकः ९६ लब्धयज्ञाययोविभ्रोनदद्याद्यज्ञकर्मणि सभासः का

कोशुग्रीवाशमशाने निर्जले भवेत् ९७ शिलोच्छृत्निर्विप्रः स्यादथर्वेकाहिकाशनः

९८ भिक्षुसूलधान्यकः ९९ पूर्वं परतरः श्रेयानेषांसद्भिः प्रकीर्तितः सोमपस्याश्चि वर्षान् स्नातू र्वेकस्ममाशनः

१०० सोमेषुंष्टिपशुयज्ञांश्च कुर्वीत प्रतिवासरम् इष्टिर्वैश्वानरीयातु कर्तव्ये तदसंभवे १०१

१०२ तौनकुर्यान्दीनदक्षिणाम् तत्कृतं तु भवेद्यथेयाप्रभुयास्यशुयोनिताम् १०३

चिन्तयन्तं नापि दातव्यं श्रद्धापूर्तं नमनैः ११ शूद्रान्त्राहणोश्च न्वेमासं मास्मद्भैमेव वा तद्योनावेव जा
 गंतं सत्वागंतं विदुर्गुणाः ३०९ आर्यदरस्थशूद्रान्त्रो मृतः स्वाचोपजायते दशाहादशाचाद्यो वा गृध्रशूकरपुङ्क
 गाः ३ उदरस्थितशूद्रान्त्रो यो ध्यानाधिभित्तराः जुह्वन्वापि जपन्वापि गतिमूर्खान् विंदति ३ असृत्तद्ब्राह्मण
 स्यान्नदाधियान्नपयःसृत्तम् वैश्वस्यत्सन्ममेवाप्स्यशूद्रस्य रुधिरसृत्तम् ३ आमंशूद्रस्य शूद्रान्त्रपकमु-
 च्छिद्यत्सृज्यते तस्मादात्मचपकं च शूद्रस्य परिवर्जयेत् ४ कणभिक्षां निराकुर्याद्यदि कुर्याददृत्तकः सच्छू-
 द्राणां गृहं कृत्वा न्नतद्गोपणं लिख्यते ५ निरशूद्रान्त्रपसंभूतो भिद्यते सोमद्यमांसतः द्विजभक्तो विणिगृह्णतिः स
 भ्राच्छूद्राः प्रकृतिर्निमः ६ उदरस्थस्य शूद्रस्य घृष्टं व्रीक्षितं चाप्युदकस्य च श्वसृष्टं शकुनोच्छिष्टं प्रयत्नेन विवर्ज्य
 यंते ७ उच्छिष्टं च पदास्पष्टं शुक्लं च गतितेक्षितम् पशूपितं चिरस्थं च केशकीटादिदूषितम् ८ पंतस्युच्छि-
 ष्टं गगामानं प्रयत्नं निगमंयेत् नाश्वीरन्तेतदशनं शमिच्छंतो द्विजातयः ९ शूद्राणामपि भोज्यान्नाः सु-
 दग्धिनापि नादयः शक्नेहगरानं गोज्यं चिरस्थमपि च द्रवेत् १० अनाक्ता अपि भोज्याः स्युः सद्यश्चित्तय
 गादयः गर्भिण्यवन्नासृतं भयागवादेवं जयेत्सयः ११ स्त्रीणामेकराफोद्गीणां तयारण्यकभातिकम् प्रसूता
 ब्राह्मणी गोज्यगद्विभ्योः गालयेत् १२ दशरात्रेण शुद्धं निभूमिसंस्थं न वंपयः शाकादिकं च विज्ञातं कवक
 भिनगर्गेण १३ गोरां क्रीडादिभिर्जुष्टं प्रयत्नेन परित्यजेत् यैवयः कव्यमश्नति तथा विद्याभुजश्च ये १४ शु-
 कदिदृशदान्युदाः कपोनपिंक्तसारिकाः सेयाद्यांश्च पंचनखांसिंहाद्यान्मत्स्यकांस्तथा १५ धर्मशास्त्रा
 दिनां गायान्त्राणां अर्चयेत् तदयं प्राणात्सयेमांसं श्राद्धयतोत्सवेष्वपि १६ यत्र वा तत्र वा कालेना

यदैवाभिसंप्रतिस्तथैवामंत्रयेद्विजान् १७ कृत्वाचविधिनात्र्याहं पश्चात्तत्त्वयमभ्युते
 नाद्यादविधिनामांसंमृत्युकालेपिथर्मवित् १८ सप्तयेन्नरकेतिष्ठेत्पशुरोमसमाःसमाः गृहस्योपिहियो
 नाथात्पिशितंतु कदाचन १९ ससाक्षात्साधुभिः प्रोक्तोयोगीचम्रहलोकगः नस्वयंतुपशुंहन्याच्छ्रद्धका
 लेषुपस्थिते २० क्रव्यादौः सारमेयाद्यैर्हंतंमृगादिकंहरेत् इदंशाकवदिच्छंतिपवित्रंमुनिसत्तमाः २१
 यस्ययस्यस्यादन्नेदेहीतिदेहिनः सतदत्तिनिरातंकोलोकहृष्टंनिगद्यते २२ अन्नादेरपिप्रदास्यस्त्रेहमद्यामि
 पस्यच महाफलानिवृत्तिः स्यात्सदृत्तिः स्वर्गसाधना २३ एकोष्टंशतमन्वेनयजेतपशुनाद्विजः नान्यस्तुमांस
 मन्त्रानिस्वर्गप्रामिस्तयोः समा २४ हेमराजतशंखानांपात्राणां वैणवस्यच चर्मणोरजवस्त्राणां शुद्धिर्भवति
 वारिणा २५ स्फाटीनां यज्ञपात्राणां धान्यानां वाससामपि अन्येषांचयक्रूपाणां प्रोक्षणाच्छुद्धिरिष्यते २६ मार्ज
 नाच्यस्य पात्राणां हस्तेन मखकर्मणि अंभोजमंत्रकैरुष्योः शुभ्यतः कौशिकाविके २७ श्रीफले रासुपदा
 नां सारिष्टैः कुतपस्यच मृन्मयानिपुनः पाकैः क्षौमाणिभित्तसर्षपैः २८ शुभ्येतकारुहस्तस्थंपण्यशुद्धं
 प्रसारितम् भैक्ष्यस्य प्रोक्षणाच्छुद्धिः संसृष्टिः स्थान्मयवत्तु २९ स्त्रीसुरवंतु सदाशुद्धं भूमिलेपविवर्जिता
 : ३० द्रव्याणि चैव शुभ्यंति वह्निनाप्लवनेनच कव्यादाद्यैर्हंतं मांसं सर्व
 दाशुचिकीर्तितम् ३१ तृप्तिकृत्सौरभेष्याश्च स्वभावस्थमहीगतम् वदंति सुरयोवारिपवित्रभित्तिसर्वदा ३२
 गोवह्निर्मानवच्छायाजलमभं वसुंधरा विपुषोमक्षिकावायुर्नहुष्यंति कदाचन ३३ शुचिः प्रस्रवणेव
 स्नास्तथाजान्मौसुखेशुची ननुगोसुस्रवतोमेध्यानचगोसुखजामलाः ३४ सोममास्करयोमोक्तिः

द्विः प्रकीर्तिता ओषाधपरसुखं शमष्टुसस्त्रेहं सोजनादनु ३५ नदु धं क्रत्विजः प्राहुः स्त्रीवृद्धशिशुरोगिणा
 म् स्वात्वासुक्काचपीत्वाचक्षुत्वासुत्वातथैवच ३६ गत्वारथ्यादि केषुं सांशुद्विराचगनेनच नागोमूत्रपु
 शीयाम्यांनग्निदंहनकर्मणा नस्त्रीदुष्यतिचारेणआक्षणावेदकर्मणा ३७ पद्या रमलोदकलकासुन
 र्मेभांडस्यतौचैः स्वयमेवशौचात् पुंसानिशास्वधनिचासस्त्रानांस्त्रीणांचशुद्धिर्विहितसदापि ३८
 नभसःपंचदश्यांचपंचम्यांचतथापरे नभस्यस्यचतुर्दश्यासुपाकर्मयथोदितम् ३९ तद्विदःकेचि
 दिच्छंतिनभसःश्रवणंनतत् हस्तेनवाथपंचम्यामध्यायानोवदतितत् ४० चत्रशाखोपनीतः स्याद्ब्र
 ह्मचारीद्विजोत्तमः तच्छाखाविहितंतस्यउपाकर्मदिकीर्त्यते ४१ अतोवेदाधिकारित्वं वेदगादस्यक्र
 श्यते अनुपाकृतविभादेर्वेदाध्ययनदुष्कृतिः ४२ मुंजोपवीताजिनदंडकाष्ठमाज्यंनतत्स्याद्ब्रतचा
 रियांतु अक्लिष्टमेकोन्नतलोपपापं सस्कारमन्युनरहयेषुः ४३ औपधीनांतुसद्भावेस्वशाखावि
 हितंहितम् रोहिण्यांचैवहस्तस्यउपाकर्मणिकुर्वता ४४ नभवेदसुपाकर्मोद्भाक्षणः स्नानकोद्विजः
 कर्मच्युतौभवेद्ब्राह्मोत्राद्योनिष्कृतिरुच्छुचिः ४५ अथातःस्याद्नध्यायोमृतशुर्वोदुष्यहम् निधा
 तादिषहोरात्रमधीत्वारण्यकश्रुतीः ४६ अष्टकासु तथाष्टम्यापूर्णिमास्यांशशिशिसंघे मन्वाद्दोषुग
 पक्षादाविंद्रपातोच्छ्रियेपिच ४७ चालुर्मास्यद्वितीयायांचतुर्दश्यामहर्निशम् अहोरात्रंनृपेसंस्थ
 व्रतिभिश्चोत्रिचयेतौ ४८ अत्रअहमनध्यायमिच्छंतिचापरित्यहम् आशौचैसूतकांतंतुथावच्छु
 द्विस्तथोर्भवेत् ४९ देशांतरगतयेतेश्रुतेपिस्यादहर्निशम् शुर्वोदौचनृपस्यादौइनिवाशिष्ठजोन्नवी

ते गृह्यत्वहोरात्रं सुक्ताश्रितिकमेव च तद्भस्त्राद्युत्थुरनध्यायमृतुसंघावहर्निशम् ७७७ पञ्चाधरे
 रायातेरहोरात्रं विदुर्बुधाः अकालगर्जिते वृथावगिर्नदीर्यचसत्तम ७७८ स्वनेयुदुःखितानां चरत्तरादी
 नांचनिःस्वने पतितः शवशूद्रांत्यसन्निधानेन कीर्तयेत् ७७९ आत्मन्यशुचिदेशे लुविद्युत्स्त नितरोदि
 ते मृते च कलहे देशविप्लवे लोकाविद्वुरे ७८० पाशुवर्षेषु मध्ये च त्वग्दाहग्रामदाहयोः नीहारे च प्रथमे विद्वा
 न्मंथयोरुभयोरपि ७८१ धावंश्च न पठेद्विद्वान्मृत्युतिगंधे तथैव च विशिष्टे चारते गेहं गात्रासृजुः निर्गमेन
 या ७८२ भोजनायोपविष्टस्य उच्छिष्टस्यार्द्रपाणिनः वांते व्यन्नेन श्रज्जीर्णे महारात्रेति मारुते ७८३ रजो
 वृष्टीचयानादौ आरूढस्युतथा द्विजः सर्वेति सफलास्तस्य वेदाः प्रोक्तफलप्रदाः ७८४ ये चैते सुपठंत्यज्ञाः
 पाठलोभेन लोभिताः नशाश्च ताभवेद्विद्यानिष्फला चैव जायते ७८५ यः पठेद्विधिवद्विधांतदतींद्रिय
 संयमीं ब्रह्मत्वमिह लोकेऽपि सुखमैश्वर्यमश्नुते ७८६ जनानां मृण्वतां भार्गवो च्छन्यस्तु पठेद्विजः नि
 ष्फलास्तस्य वेदास्त्युर्वेदविप्लवदोषभाक् ७८७ यः पठेत्स्वरहीनं चलक्षणैः न विवर्जितम् संकीर्णग्रामम
 ध्येतु स भवेद्देवविप्लवी ७८८ ये स्वाध्यायमधीयीरन्मनध्यायेषु लोभतः वज्ररूपेण ते मंत्रासूक्ष्मि तेषां
 पतंति हि ७८९ नाक्रामेदमरादीनां छायां च परयोपिताम् वांतधीवगविष्णुत्रकपौष्ठास्थिकपालिकाम्
 ७९० नाविज्ञेयाः कदापि स्थिरं नृपविमोरगादयः - श्रियं चाजस्त्रमाकांक्षेन्न स्पृशेन्मर्मकस्य चित् ७९१ नीत्या
 वतंते सततं धर्मार्थौ च सदा र्जयेत् न किंचित्ताडयेद्द्वीमान् सुतं शिष्यं च ताडयेत् ७९२ ताडयेन्नासितो
 धस्तात्ताडयं त्यत्र कर्हि चित् आचारेण सदा विद्वान् च तं तयोर्जितेन्द्रियः ७९३ सत्रह्यपरमस्येति वरेण्यो

मुत्रचेहच आचारमूलंश्रुतिशास्त्रवित्तमाचारशाखाश्चतदुक्तकृत्यम् आचारपणानिहिततन्त्रिवांग-
 आचारपुण्याणियशोधुगानि ३८ आचारवृक्षस्यफलहिनाकस्तस्मात्सुखादर्थफलं हि सुक्तिः तस्माद-
 नंतंफलदसहितंस्वाचारमेवाश्रययत्नपूर्वम् ६९ योधर्मशास्त्रेविहिताश्चकेचिद्भर्मादिजायैरपितेनस-
 र्वे चत्नेनकार्यैः पितृदेवभक्तैः श्राद्धं चकार्याण्यथतानिवदंय ७० यत्नेनयमौगृहमेधिविभेर्वित्तेनतान्ना-
 वपुधाचकार्यैः आयुःप्रजाः श्रीर्जनपूजितत्वंलभेततस्मादिदिविदेवभोगान् ३७१ इतिवृहत्सा-
 रशरीवेधर्मशास्त्रेसुब्रतमोक्तंरहितान्यांचतुर्थीध्यायः ४० श्राद्धं वृद्धावचंद्रं भछायाग्रहणसं-
 क्रमे व्यतीपातविषुवत्क्षणापक्षेपात्रार्थलक्ष्यिषु १ अष्टका अनयेदेचश्राद्धंमतिचदारुचिः पुण्य-
 श्राद्धस्यकालोयसृषिभिः परिकीर्तितः इत्युगादिषुचकर्तव्यंतथामन्वंतरादिषु कथितः श्राद्धकालोचं-
 मन्वाद्यैर्मंवल्लभिः ३ नववन्नेनचतोयेननवच्छत्रगृहेतथा नवैक्षवेपुवांछंतिपितरोपिमघास्मपि ४
 काणः पौनर्भवेरोगीपिशुनोवृद्धिजीवकः कृतसौमत्सरीकूरोभिन्नशुक्लुकुनखोगदी ५ वृद्धोप्रजन-
 नश्चित्रीप्रयावदंतावकीर्णिनः हीनांगश्चातिरिक्तंगोविक्लवः परिविंदकः द्यूक्लीवाभिशास्तवारुष्टभृ-
 त्कराध्यापकस्तथा कंन्यादूषीवणिगृह्णतिविनाग्निःसोमविक्रयी ७ भार्याजितोः नपत्यश्चकुंडाशीकुं-
 डगोलकौ पित्रादित्यागकृत्स्नेनवृषलीपतितज्जकाः ८ अशुकवृत्तिस्तस्मातः परपूर्वाप्रतिस्तथा -
 अजापालोमाहिपकः कर्मदुष्टाश्चनिदिनाः इत्योमस्त्यतिग्रहयाहीनिदंयश्चप्रतिग्रही गृहसूचकदू-
 तौचपितृकार्येषुवर्जिताः १० भेतस्युक्तैलनिर्णिकाबहुयाजकयाचको बककाकविडालाश्चशूद्र-

वृत्तिश्चग्रहिताः १३० चानुष्टोवा लदुष्टोचानित्यमभिययाक्चयः आसक्तोद्धृतकामादावतिवाक्केवदूषितः १३
 निराचाराश्रयेविद्याः पितृमातृविवर्जिताः विद्वांसोपिनतेभ्यर्व्यापितृश्राद्धेषुमानवैः १३३ नवेदंः केवलं
 वापितपसाकेवलेनवा संवृत्तैरेवसाप्रोक्तापात्रताब्राह्मणस्थत्वं १३४ यत्रवेदास्तपोयत्रयत्रवृत्तं द्विजा
 ग्रजे पितृश्राद्धेषुतयत्नाद्विद्वान्विग्रं समर्षयेत् १३५ वेदशास्त्रार्थविच्छांतुश्चिर्धर्ममनाः सदा गायत्री
 ब्रह्मनिताकृत्सितृश्राद्धेषुपावनाः १३६ रयंतरं ब्रह्मज्येष्ठसामविश्रिसुपर्णाकः त्रिमशुश्रान्तियोविप्रः पि
 तृश्राद्धेषुजितः १३७ मातामहश्चदोहित्रोभाग्नेयोमातुलस्तथा मातृष्वस्मै यतज्जश्च तथा मातुलपु
 त्रकः १३८ जामाताश्चशुरोवंशुभाचोभाताचतत्सुतः सुव्रताश्च सदाचाराएतेश्राद्धेषुपावनाः १३९ अ
 त्विगुरुकृपाध्यायआचार्यः श्रोत्रियोपरः एतेश्राद्धेषुसंपूज्याशानिसंवेधिबांधवाः २० अग्निहोत्रो
 चयोविप्रआवासथ्याग्निकोपिवा पितृमातृपरावेतांभोक्तव्योहव्यकव्ययोः २१ कृष्यं कृत्तिजीवी
 योभाक्तोमात्रादिकेषुच षट्कर्मनिरतः पूज्यो हव्यकव्येषुसर्वदा ३३ क्षत्रवृत्तिसमाचारोमात्रादिम-
 क्तितत्परः शुचिः षट्कर्मसुक्तश्च हव्यकव्येषुसंपूजितः ३४ इत्युक्त्युणसंपन्नाभ्राह्मणान्पूर्ववासरे
 निमंत्रयेत्तान्मत्स्यानियोगारव्यानपूर्वकम् ३५ सव्येनदेवतार्थचपित्रथर्मपसव्यवान् चरितव्यं
 ततस्तैः स्यादुक्तं पितृव्रतं द्विजैः ३५ जिते द्वियैस्तुभावं स्यादहोरात्रमंतद्वितैः तस्मिन्लहनिआ
 तवायत्रश्राद्धेषुपस्थितम् ३६ निमंत्रयेत्तान्मात्स्यातैश्चभावं जिते द्वियैः विप्रैरः प्रार्थ्वेषुपुष्टस्थाः
 पितृमातामहादयः सुंजनेक्रमशाः श्राद्धे तथापिंठाशिनोपिच ३७ निमंत्रितो हिजः श्राद्धे नशयी

११ गान्दुष्टान्कदुष्टानानित्सगन्धियगाकयः आसक्तोद्युतकामादावतिवाक्केवदूषितः १३
 शिवाः पितृगान्दुष्टविवर्जिताः विद्वांसोपिनतेस्यर्चापितृत्राद्धेसुमानवैः १३ नवेदोः केवले
 लिंगना संवृत्तेरेवसात्रोक्तापात्रतान्नाक्षणस्य च १४ यत्रवेदास्तपोयत्रयत्रहृत्तं द्विजा
 देवुगंपत्नाद्दिद्वाग्निमंसगचंयेत् १५ वेदशास्त्रार्थविच्छांतशुचिर्धर्ममनाः सदा गावत्री
 तृन्त्राद्देवुपागताः १६ रयंतरंनहृज्येष्टसामविश्रिसुपर्णकः त्रिसुश्चात्तियोविश्रः पि
 तृः १७ गानामहश्चदोहित्रोभानेयोभातुलस्तथा मातृष्वस्त्रेयतज्जश्चतथाभातुलु
 गानान्यशुरोवंशुगायाध्यानात्तत्सुतः सुतृत्ताश्चसदाचाराएतेत्राद्देवुपावनाः १८ अ
 ध्यायआचारैः त्रौत्रियोपरः एतेत्राद्देवुसंपूज्याज्ञानिसंबंधिबोधवाः २० अग्निहोत्रा
 भवाराध्याग्निर्कोपिना पितृमातृपरावेनोभोक्तव्योहव्यकव्ययोः २१ कृष्यं कृत्तित्तिजीवी
 पटकर्मनिरतः पूज्यो हव्यकव्येषुसर्वदा २२ क्षत्रहृत्तिसमाचारोभात्रादिम-
 त्तानिः २३ इत्युक्तगणसंपत्त्वात्त्वाद्वापान्नान्नतायमे

सद्युगान्येकविंशति ॥ शो जितेन तु विमेषणयत्यापंतस्पजायते तेनासौ लिप्यते मूढोयः शूद्रो भोजयेद्द्वि
जान् ॥ यः शूद्रो भोजयेद्द्विप्रान् शृतपाके नदुर्मतिः स गच्छेन्नरकं घोरं पुनरावृत्तिवर्जितं ॥ यत्
किंचित्क्लिष्वपं विप्रैः कृतपूर्वमुतिष्ठति तेनासौ लिप्यते पापीयः शूद्रो भोजयेद्द्विजान् ६५ शूद्रान्नं यो हि
जोसुं क्तेमतिपूर्वं द्विजाधमः कृमिलंयाति विषाचां सद्युगान्येकविंशति ६६ शूद्रोच्छिष्टं तु योसुं क्तेपंचा
हानिद्विजोत्तमः तद्विषाचां कृमिलं सप्रामोति च शतं समाः ६७ अतो न भोजयेद्द्विप्रं निर्वपेन्नैव पू
जयेत् आदानं भोजनाद्युक्तमिति पाराशरो ब्रवीत् ६८ न भोजयेत्त्रिभयं शूद्रं यद्यपि ब्रह्मचारिणी
द्विजन्मानोपिकुर्वन् शूद्रमाशाशनेन तु ६९ यदेवस्युः प्रवासस्थाभार्यायत्र ससन्निधौ व्यवधानेन
स्त्रायां यात्र हणेषु त्रजन्मनि ७० कुर्यादाशाशनं शूद्रमिति पाराशरो ब्रवीत् अग्नौ करणपिंडांश्च कु
र्यादाशाशनेन तु सतिलैर्देधिमध्वाज्यसंपृक्तैः सकुशौरपि ७१ यवाद्यं संस्कृतान्मेन हव्यं वापि च नि
र्वपेत् जलेन पथसावापिनस्यादशूद्रं कृद्यथा ७२ आमान्मेन द्विजैः कार्यं न कदाचिदपि द्विजाः -
अपथित्वा विनेकोस्तु तथापि पाकमाश्रयेत् ७३ न कुर्यात्परपाके न कार्यं पिंडविवर्जितम् नैकशूद्र
द्वयं कुर्यान्न च कुर्यात्परान्मुक् ७४ पित्रादीनां स्वगोत्राद्यतथा मातामहस्य च तेषामेकेन पाकेन क्रा
यै पिंडविवर्जितं ७५ केचित्सपिंडमिच्छन्ति समगोत्रतयानघ अपि मातामहो न स्याद्भिन्नगोत्रत
या तथा ७६ पृथक्कृतुं मशस्यत्वादर्थपात्राद्यसंभवे अवश्यं तद्विकर्तव्यमेकदेवतमाश्रयेत् ७७ ते
पांनो दाह संस्कारान्यसंस्कार संस्कृताः सांकल्पिकं भवेनेषां शूद्रं कार्यं मृताहनि ७८ केचित्

४६ पितुः पुत्रेण कर्तव्यं कुर्वान सज्येष्ठाप्यनुजस्य च देवहीनं तु तल्लुकर्यादि तिथिर्मवि
 आदीनां च कर्तव्यं समीहं ते यतोप्यमी नावज्ञेयास्तु ते सर्वे कृते तु स्थान्महाफलं ४८ः पितामहस्तद
 सत्यस्तः पूज्य एव सः गौतमस्य मते चैतदिति वाग्निष्ठजोः ब्रवीत् ५६ः विद्यमानस्त्रयाणां स्या
 पस्थितः पितृवसितृपित्रादेः कुर्याच्छ्राद्धमसंशयं ५७ः पुत्रिकायाः सुतश्चाहं निर्वपेन्मातुरेव सः
 तस्य तु निर्वपेत्सञ्चानृतीयं तु पितुः ५८ः अतएव दिजः पुत्री सुबहेन्मकथंचन उदोदुः पुत्रपुत्रो
 सोमास्तुरेव हि पुत्रकः ५९ः पुत्रश्च दुहितुः पुत्रः समो तो धार्मिके पथि
 क्तिजो ब्रवीत् ५९ कुर्याद्यथापितुः आहं तथा मातामहस्य च पुत्रदौहित्रयोर्लोकै विशेषो नोपपद्यते ५९

सुदयं चैव द्विविधं पार्वणं स्मृतं यथाकाम्यं तु काम्यं स्याद्दवावाभ्युदयं स्मृतं ५७ क्षत्रियायां तु योजातो
 वैश्यायां तु तथा सुतः ब्राह्मणस्य पितुस्तौ तु निर्वपेतां दिजाग्रयवत् ५८ क्षत्रियस्य सुतश्चैव तथा वैश्या
 नोपि वा अतान्नेन दिजांस्तर्प्य आहं इयं च निर्वपेत् ५९ आमानेन तु शूद्रस्य तूष्णीं च दिजपूजनं
 इच्छेत्वा तु निर्वाप्य सजातीनाशचेदथ ६० यः शूद्रो भोजयेद्दिमान् शृतपाकाशननसु
 नोभिलिष्यते शक्तिजो ब्रवीत् ६१ शूद्रः पाकं दिजे स्यञ्च विभवां यो ददाति चः कृमिर्मवति विषायां

ससुगान्येकविंशति ६३ शो जितेन तु विप्रेण यत्प्रापंत स्पजायते तेनासौ लिप्यते मूढोयः शूद्रो मोजयेद्वि
जान् ६४ यः शूद्रो मोजयेद्वि प्राप्नुत पाके न दुर्मतिः स गच्छेन्नरकं घोरं पुनरावृत्तिवर्जितं ६५ यत
किंचित्क्लिष्यं विप्रैः कृतपूर्वतु तिष्ठति तेनासौ लिप्यते पापीयः शूद्रो मोजयेद्वि जान् ६६ शूद्रानं यो दि
जोसुं क्ते मतिपूर्वे द्विजाधमः कृमिलं यति विषाचां ससुगान्येकविंशति ६७ शूद्रो जितेन योसुं क्ते पंचा
हानि द्विजोत्तमः तद्विषाचां कृमिलं स प्राप्नोति च शतं समाः ६८ अतो न मोजयेद्वि प्रं निर्वपेन्नैव रू
जयेत् आदानं शो जनाद्युक्तमिति पाराशरो ब्रवीत् ६९ न मोजयेत्त्रिभयं शूद्रं यद्यपि ब्रह्मना रिणी
द्विजन्मानोपि कुर्वन् शूद्रं आशानेन तु ६९ यदेवस्युः प्रवासस्था मार्या यत्र ससन्नियो च्यवधानेन
प्रायां चात्र हणेषु त्रजन्मनि ७० कुर्यादा माशनं शूद्रं मिति पाराशरो ब्रवीत् अग्नौ करणपिंडां अक्रु
र्यादा माशनेन तु सतिलैर्दधिमध्वाज्यसंपृक्तैः सकुशोरपि ७१ यवाद्यं संस्कृतान्नेन हव्यं वापि च नि
र्वपेत् जलेन पयसा वापि न स्यादशूद्रं कृद्यथा ७२ आमन्नेन द्विजैः कार्यं न कदाचिदपि द्विजाः -
अपथित्वा विनैकोस्तु तथापि पाकमाशयेत् ७३ न कुशोत्तरपाके न कार्यं पिंडविवर्जितम् नैकशूद्र
द्वयं कुर्यान्न च कुर्यात्तरान्शुक्र ७४ पित्रादीनां स्वगोत्राथ तया माता महस्य च तेषामेकेन पाकेन का
र्यं पिंडविवर्जितं ७५ केचित्सपिंडमिच्छंति समगोत्रतया न च अपि माता महोन स्याद्भिन्नगोत्रत
या तथा ७६ पृथक्पुत्रं मशस्यत्वादर्थपात्राद्यसंभवे अवश्यं तद्विकर्तव्यमेकदेवतमाशयेत् ७७ ते
पानोवाह संस्कारान्यसंस्कारसंस्कृताः सांक्लिकं भवेत्तेषां शूद्रं कार्यं मृताहनि ७८ केचित्

भिच्छंति त्रससंस्कार वत्तया आद्यो हि त्रससंस्कार त्रसस्मा सिद्धं प्रदीयते ७९ पर्वस्वपिभिभि
 लउपस्थिते पाकशुद्धयर्थमेवैतत्पूर्वमेव विधीयते ८० वैश्वदेवः कदाकार्यः आहुका
 पाकशुद्धिस्तु विशेषाशुक्लोच्छिष्टेषु वर्जयेत् ८१ वैश्वदेवो यत् त्रसस्मा ३१३ काले विशेषतः
 वः स्यात्सु आदेकादशे हि द्विष्ट एको द्विष्टे एको द्विष्टे तथैव च अयतो वैश्वदे
 षाः पावणस्य च ८४ आसने त्वासनं दद्याद्वासे वा दक्षिणे पिवा कालस्तु कुतुप त्रसस्य रोहि
 दक्षिणं ८५ पितृ कार्येषु चोदद्याद्दक्षिणं दक्षिणोदमेवासनं नाभंति पितर त्रसस्य साह्यं निवत्सराणि च ह
 त्रसमाह्वामन एवात्र पितृ कर्मणि चासनं देविके दक्षिणं तद्दिति वा सिद्धं जोषीत् ८७ कुत्र काले
 प्रकृतं व्यंशं तस्यैतत्कर्मणो वेदस्य निश्चयं तत्र कृदन्त्राक्षयं भवेत् ८८ पंचदश सुहृत्तं हि त्रसस्य
 दिनं स्युतं अपराद्धं स्मृतं रात्रिस्तन्मध्यं कुतपो मतः ८९ यथा यथा वद्धस्व तं पुंसच्छायै न सो
 तथा तथा पवित्रः स्यात्कालश्चा चर्चनादिषु ९० छायायां रुषस्येन त्रससादाहो भवेद्यदा आधान
 आह्वदानादेः सकालः क्षयं कृतस्युतः ९१ अद्युतं तु सुहृत्तानां वर्णाष्टशतं सद्युतं त्रिंशद्विंशत्सैरद्वोरा
 त्रिभितिमाभ्यंदिनीत्युतिः ९२ मध्याह्ने तु गते सूर्ये न पूर्वै न च पश्चिमे तुलाय संस्थिते चैव सोष्टसो
 गमस्यं ९३ तस्मात्सर्वत्र यत्नेन रौहिणं सुनलं चक्रे गले विधिना दत्तं न देवपितृणां मितं ९४ अद्

वृद्धिर्भवेद्यत्र तत्राब्दसुभयात्मकं श्राद्धं तत्र प्रकुर्वन्ति मासयोरुत्सवोरपि नवंश्राद्धं दिवसं कुर्वन्त्यासयोरुत्सवो
 रपि पिंडवर्ज्यमसंक्रांते संक्राते पिंडसंयुतं १७ पृथिविभिवसे मासस्त्रिंशद्भिः पक्षउच्यते संक्रांतिरहि
 तः पक्षस्तत्र कार्यं सपिंडकं १८ सिनीवालीमतिक्रम्य यदा संक्रमते रविः युक्तसाधारणो मासैः सक्ता
 लउत्तरो भवेत् १९ संक्रांतिवर्जितः कालः समूलः पापसंभवः रक्षसां भागधेयो सा तुलनादिदुवर्जितः
 २० तत्र नैमित्तिकं श्राद्धं कार्यं पिंडविवर्जितं नित्यं तु सततं कार्यं भित्तिपाशाशो व्रवीत् २१ अहोभिर्ग
 णितैर्यत्स्यत्तत्कार्यं तत्र सर्वदा त्तिथिनक्षत्रयोगाश्च जातकर्मादिकाश्च ये २२ नैमित्तिकाश्च ये चान्येका
 योक्ते वैमलिस्तु चे तीर्थस्नानं गजच्छायादिसुखीगोप्रदानवत् मलिस्तु चेपि कर्तव्यं सपिंडीकरणदि
 कं २३ आश्रायणममावास्यामष्टकाद्यहसंक्रमं अधिमासेपि कार्यं स्यादिति शक्तिसुतो व्रवीत् २४ नित्यं
 च नित्यशः कार्यं भिष्टीः काम्याश्च वर्जयेत् वार्षिकं पिंडवर्ज्यं स्यादल्पभिन्नं पिंडसंयुतं २५ इष्टीराश्रायणं
 श्राद्धमन्वाहार्यं च सर्वदा कर्तव्यं सर्वदा विप्रैरिष्टीः काम्याश्च वर्जयेत् २६ देवैकर्मणि संश्रांते त्रिंशो यत्रो
 दितोरविः सा तिथिः सकलाज्ञेया विपरीता तु पैतृके २७ वृद्धिमदिवसे कार्यं श्राद्धमाशुदयं द्विजाः क्षी
 यमाणदिने कुर्यात् श्राद्धं विदास्सयादिकं २८ मंत्रैश्चैव सगोत्रैश्च पितृमातृसहोदरे आसनं नैव दातव्यं
 श्लोक्तव्या एव भवते २९ ब्राह्मणं न सगोत्रं च पूजयेत्सितृकर्मणि नोपतिष्ठति तत्तेषां किंतु स्याच्च निराशा
 ता ३० सगोत्रं भोजयेद्यस्तु पितृश्राद्धेषु वै द्विजः हतास्तुः पितरस्तेन न शुक्तं फलदं भवेत् ३१ श्राद्धं कु
 र्वन् द्विजो ज्ञानात्सगोत्रं च स्तुभोजयेत् सलुमपितृदैवः स च नरकं प्रविपद्यते ३२ तस्मान्मगोत्रिणं विप्र

धिपूर्वकं सनातिमध्येभोज्यः स्यादुत्थितैस्तु द्विजोत्तमैः १३ दक्षिणाप्रवणेदेशे आहं कुर्वन्ति
णां वाचनो देशः स भोक्तो सधत्सि हत् १४ देशे काले च पात्रे च विधिना हविषा च यत् तिलैर्दमैः
श्वसं त्रैश्च आहं स्याच्छ्रद्धया सुतं १५ अर्घ्यार्थं भोजनार्थं च पात्राणि तैजसानि च मृत्पाषाणमयान्येके वि
दुरन्ये पराणि च १६ पलाशपद्मपात्राणि न निषिद्धानि यानि तु आहं हे सुतानि कार्याणि पात्राणि भोजना
र्घयोः १७ तृद्धि आहं सुमन्यं ते मृत्पात्राणि तु केचन शौनकस्य मतं चैतद्यथा कार्यं तु मृन्मयं १८ एकद्रव्या
णिकार्याणि भोजनाद्यर्घ्योरपि त्रीणि पितृकृपात्राणि द्वे द्वे वैश्वदेविके १९ एकस्य वैश्वदेवानि पितृका
न्ये च वस्तुतः इति वातानि कार्याणि भेदमेकत्र वर्जयेत् २० वरान्मृत्यार्कपत्रेषु कुंभीतिंदुकथोरपि को
षिदारकरं जेषु न सुंजीत कदाचन २१ नजाती कुसुमैर्विद्धान्बिल्वपत्रैश्च नार्चयेत् सुरभीनागकर्णाद्यैर्ह
यारिकाचनारकैः २२ विल्लैर्यस्यार्चयेद्द्विद्धान्पितृत्वाद्देति गर्हितः तद्भुंजते सुराः आहं निराशीः पितृभि
र्गतैः २३ सर्वाणि रक्तपुष्पाणि निषिद्धान्यपराणि च वर्जयेत्सितृकार्येषु केतकी कुसुमानि च २४ गोरमा
मृंगराजार्थैर्मक्षिका कुअकैरपि समर्पयेद्द्विजान् आहं हव्यकव्योदितो द्विजः २५ नदद्याद्दुसुलंत्वा
द्द्विजानां पितृदेवते धूपाभावे शुद्धो देयो घृतधूपो द्विजोत्तमैः २६ कुसुमं च दनं वर्ज्यं देयं गंधविभिभि
त्रिं ऊर्ध्वं च तिलकं कार्यं तैर्वा कुर्वात्रिपुंड्रकं २७ ऊर्ध्वं च तिलकं कार्यं देवैः पित्र्ये च कर्मणि निराशाः पितरो
यांति हस्वावित्रिपुंड्रकं २८ पवित्रं यदि वा दमं करे कृत्वा द्विजान्तरः समालभेत्तदुर्बुद्धिस्तच्छादमा
सुरभवेत् २९ गंधाश्च विधिना देयाः कर्पूरागकभिभ्रिताः ३०

दीपश्च सर्पिषा देयस्त्रिकलतं लेनवापुनः नकासुतैर्लेरन्यैर्वीकदाचित्सपपानसः ३१ दशमसमाश्रित्यकु
 लधर्मंतथापरे सूदयः श्राद्धभिच्छंतिपार्वणंतुमृताहनि ३२ स्त्रीणामपिपृथक्श्राद्धंतेमन्यंतेस्वधर्मतः
 मातामहस्पयौत्रेणमातुस्तेनसपिंडतां ३३ मातामत्यासहेच्छंतिमातुस्तेनसपिंडतां स्त्रीणांस्त्रीगोत्र
 संबंधात्सुगोत्रेणनृणांयतः ३४ सपिंडीकरणेकालेश्राद्धद्वयमुपस्थितं देवाद्यंयथमंजुचौसितृणांतदने
 तरं ३५ देवाद्यंपार्वणंप्रोक्तमेतश्राद्धमथापरं एकलंतुततः पश्चात्कृत्वाविश्रांश्चभोजयेत् ३६ येसमाना
 इतिद्वाम्यापूर्ववच्छेपमाचरेत् सपिंडीकरणंयस्यकृतंनस्याहुिजन्मनः ३७ अदेवंतस्यतद्द्वयंपिंडमेकं
 तुनिर्वपेत् सपिंडीकरणंचैतत्त्रियाश्चैवदश्याहिकं ३८ एकादशाहिकंत्वाद्यंमासिमासिचमासिकं व
 चैवंपंचकृतंयंमृताहनिचतलुनः ३९ नापुत्रस्यसपिंडलंकेचिदिच्छंतितद्विदः विशेषतो नपत्यस्यस
 त्यपुत्राधिकारिणी ४० विद्यमानः पितायस्यसचेद्यद्विपद्यते तदंतरासपिंडलं वदंतिश्राद्धवेदिनः
 ४१ आप्तुदयकसंभासाववांगेवतुकारयेत् कुर्यात्परिव्रजन्नेतत्त्वयंचापिद्विजोत्तमः ४२ संन्यसन्स
 र्वकर्माणितच्छ्राद्धानिचतद्दिने अग्निदाघदिनेचैकेकेचिन्मृतदिनेविदुः ४३ विदेशस्थेद्युताहस्तु कृष्णा
 वाद्वादशीसिता संश्रामेसंस्थितानांचमेतपक्षेशशिक्षये तेषांपार्वणमेवोक्तदश्याहेपिचसत्तमाः ४४
 चंद्रदशयानाशकसंयुगेयुःमेतपक्षे मृतवान्सपिंडः सपिंडतानंतरमाब्दिकानिभवंतितेषामिहपार्वणा
 नि ४५ अग्निमसर्पादिमृत्यूनांपणमासोपरिसल्किथाः दशान्हिकानिकार्याणिभ्रूयुधर्मविदोजनाः ४६ अ
 ब्दादूर्ध्वंवदंत्येकेकृत्वावैवप्यावंबलिं कृष्णार्त्वनंविनानावीकभ्रदत्तसुपतिष्ठति ४७ विद्युताहृदसपातेन

भोजयेद्विधिपूर्वकं सन्नातिमध्येभोज्यः स्यादुत्थितैस्तु द्विजोत्तमैः १३३ दक्षिणाग्रवणेदेशेऽच्छं कुर्वीत
 पेटुकं पितृणां वाचनोद्देशः सप्तोक्तोत्सयतृप्तिरुत् १३४ देशो काले च पात्रे च विधिना हविषा च यत् तिलैर्देवैर्
 श्रमवैश्च आर्द्रं स्याच्छुद्धं चायुतं १३५ अर्घ्यार्थं भोजनार्थं च पात्राणि तैजसा निच मृत्साषाणमथान्ये केचि
 दुरन्ये पराणि च १३६ पलाशपत्रपात्राणि न विद्वान्निथानितु आर्द्रेषु तानि कार्याणि पात्राणि भोजना
 र्थयोः १३७ तृद्धि आर्द्रेषु मन्यंते मृत्प्रयानितु केचन शौनकस्मृतं चैतद्यथाकार्यं तु मृत्प्रथमं १३८ एकद्रव्या
 णिकार्याणि भोजनाद्यर्घ्ययोरपि त्रीणि पेटुकपात्राणि द्वे द्वे वै वैश्वदेविके १३९ एकस्य वैश्वदेवानि पेटुका
 न्येव वस्तुतः इति वा तानि कार्याणि भेदमेकत्र वर्जयेत् १४० वराहस्थार्कपत्रेषु कुंभीतिदु कयोरपि को
 विदारकरं जेषु न संजीतकदाचन १४१ न जती कुसुमैर्विद्वान्बिल्वपत्रैश्च नार्चयेत् सुरभीनागकर्णाद्यैर्ह
 यारिकाचनारकैः १४२ बिल्वैर्यस्यार्चयेद्विद्वान्पितृ आर्द्रे तिरार्हितः तद्भुजते सुराः आर्द्रे निराशौः पितृभि
 र्गतैः १४३ सर्वाणिरक्त्युष्णाणि निविद्यान्यपराणि च वर्जयेत्सितृकार्येषु केतकी कुसुमानि च १४४ गोरमा
 सुंगराजार्थैर्मक्षिकाकुञ्जकैरपि समर्पयेद्द्विजान् आर्द्रे हव्यकव्योदितो द्विजः १४५ न दद्याद्गुलुं च
 द्वे द्विजानां पितृदेवते धूपाभावे गुडोद्देशो धृतधूपो द्विजोत्तमैः १४६ कुंभं च दनं वर्जयेत् देयगंधविभिश्चि
 तं ऊर्ध्वं च तिलकं कार्यं तैर्वा कुर्वाञ्चि पुद्गकं १४७ ऊर्ध्वं च तिलकं कार्यं देवेषु च कर्मणि निराशाः पितरो
 यानि हस्त्वा विप्रं त्रिपुद्गकं १४८ पवित्रं यदि वादभं करं कृत्वा द्विजान्तरः समालभे तदुर्बुद्धिस्तच्छुद्धमा
 सुरभवेत् १४९ गंधाश्च विधिना देयाः कर्पूरागरुभिश्चिताः शक्त्या वस्त्राणि देया नि तदसावे च निष्कष

क्षीपश्चसर्पिर्गदायस्तिरुतंलेनवापुनः नकाष्ठतंलेरन्यैवकदाचित्सर्पपानसैः ३१ देशधर्मसर्माश्रत्यकु
 लधर्मतथापरे सूचयः श्राद्धभिच्छंतिपार्वणंतुमृताहनि ३२ स्त्रीणामपिपृथक्श्राद्धंते मन्यंते स्वधर्मतः
 मातामहस्यपौत्रेणमातुस्तेनसपिंडतां ३३ मातामत्यासहेच्छंतिमातुस्तेनसपिंडतां स्त्रीणांस्त्रीगोत्र
 संबन्धादुंगोत्रेणनृणांयतः ३४ सपिंडीकरणेकालेश्राद्धद्वयमुपस्थितं देवाद्यंयमं कुर्वीसिनृणांतदने
 तरं ३५ देवाद्यंयानुंगोत्रोक्तंयेतश्राद्धमयापरं एकलंतुततः पश्चात्कृत्वाविश्रांश्चभोजयेत् ३६ येसगाना
 इतिद्रान्यापूगंनच्छंयगानरेत् सपिंडीकरणंयस्यकृतंनस्याहिजन्मनः ३७ अद्वैवंतस्यतद्देयंपिंडमेकं
 नृनिर्गणेत् सपिंडीकरणंनैतत्स्त्रियाश्चैवक्षयादिकं ३८ एकादशाहिकंत्वाद्यंमासिमासिचमासिकं व
 र्णंनृगंनकृतंयंगुताद्भिन्नतदुनः ३९ नाशुत्रस्यसपिंडत्वंकेचिदिच्छंतितद्दिदः विशेषतो नपत्सस्वस
 त्पुत्राधिभारिणी ४० विद्यमानः पितापस्यसचेद्यदिविपद्यते तदंतरासपिंडत्वंवदंतिश्राद्धवेदिनः
 ४१ श्राद्धद्वयंरुसंभामावगंगेवसुंकारयेत् कुयांत्परिव्रजन्नेतत्स्वयंचापिद्भिज्जोत्तमः ४२ संन्यसन्स
 र्वकर्माणि तच्छ्राद्धानिचत्तदिने अग्निदापदिनंचैकेकेचिन्मृतदिनंविदुः ४३ विदेशस्थेद्युताहस्तुकृष्णा
 नादादशीरिणा संश्रायेसंस्थितानांचप्रेतपदोशशिक्षाये तेषांपार्वणमेवोक्तंक्षयाहेपिचसत्तमाः ४४
 चंद्रदायानायाकरांसुगुणः प्रेतपदोमृतयान्त्सपिंडः सपिंडतानंतरमाब्दिकानिभवंतितेषामिहपार्वणा
 नि ४५ अग्निसर्पादिमृत्यूनांपण्मासोपरिसत्क्रियाः क्षयान्दिकानिकार्योणिन्मृत्यूधर्मविदोजनाः ४६ अ
 श्राद्धं गदं त्येकं कृत्वा येनंथागंचलिं कृष्णाचंनं भिनानावां अम्रदत्तमुपतिष्ठति ४७ विद्युताहृत्सपातेन

सर्पेणमहिषेणच इत्यादिकेनमृत्युः स्यात्तिथौयत्रचतत्रच ५८ तन्निमित्तस्यकर्तव्यंमासिमासिदश्यादि
कं कर्तव्यमवधौयावत्ततः कुर्वन्ति सखियां ५९ अनाशकमृतानोलु मृताहेपार्वणंभवेत् सन्यासविधिं
न्यतंकेचिद्दिदुरवैदिकं ५० एकोद्दिष्टमदंस्वात्तथैकार्यपवित्रकं आवाहनानौकरणरहितंत्वपसञ्च
वत् ५१ पूर्वोत्तररुवेदयोश्चाङ्गंस्वान्मातृपूर्वकं सितपीतादिपिष्टेनचर्चितेभूतलेचतत् ५२ ऽदिष्टं कृत्यं
तस्यनत्सगोवविधीयते आस्युदयिकदेवानिपूर्वाह्नेस्युरितिः ५३ तिलाक्षतोदकैर्बुक्तान्यासनानि
प्रदक्षिणं परित्ख्यादिपिष्टेनकृत्यंशांतिकपूर्वकं ५४ त्रीहयौयवगोधूमाअक्षताश्चाक्षताः स्मृताः अ
क्षताभलकैः पिंडान्दधिकं कंधुमिश्रितैः ५५ नांदीसुरवेभ्योदेवेभ्यः प्रदक्षिणकुशासनं पितृभ्यस्तन्सुरवे
भ्यश्चप्रदक्षिणमिति स्मृतं ५६ कर्कंधुभिर्यवेर्माषैः शमीपत्रैस्तिलैरपि अर्घस्तेभ्यः प्रदानव्यः पितृभ्यो
देवतैः सह ५७ मातामहानामप्येवंषड्देवत्सचरेद्भुजः सांगल्यापूर्वकं सर्वंगंधाद्यपिचदापयेत् ५८ तु
सिकृत्सितृमानृणोधूपोदयश्चरुगुलः द्रुताभिघारधूपोवायथास्यात्परिपूर्णात् ५९ दीपाश्चवहवोदेवाः
प्रतिविप्रघृतेनतु तैलनयेनकेनापिनवनीतेनचैवहि ६० मालत्याः शतपत्र्यावामक्षिकाकुञ्जयोस्तथा
केतस्याः पाटलाद्यावास्वजोदेवानलोहिताः ६१ वासांसिचयथाशक्त्यादद्यात्तेभ्योप्यनिक्रयं परिपूर्णं
यथातत्स्यात्तथाकार्यद्विजातिभिः ६२ सुवेषभूपणैस्त्रिसांकारैस्तथानरैः कुंकुमाद्यनुक्तिसांगैर्मा
व्यंतुनाक्षयैः सह ६३ स्त्रियोपिस्तुस्तथाभृतागीतनृत्यादिहर्षिताः दुंदुभीनादहृद्यंगामंगलस्वन
कारिकाः ६४ सोमसदोनिव्वान्ताश्चतथाबर्हिपदोपिच सोमपाश्चतथाविदन्तयेवचहविर्भुजः ६५

ज्ययाश्चरत्तथावत्सस्तथात्थन्येसुकालिनः एतेचान्येपिपितरः पूज्याः सर्वे द्विजाग्रजैः ६९ वसवश्च तथा
रुद्रास्तथैवादितिस्मृतवः देवता अपि यज्ञेषु स्वायंभुवादि कीर्तिताः ६७ एते च पितरो दिव्यास्तथा नै
तत्सुतादयः एतस्योत्राभ्यपौत्राश्च संख्याताः पितरो मताः ६८ एते आद्रेषु संतप्या सुभ्यं नाद्यैर्द्विजादिभिः
इमे संतर्पिताः सर्वोच्चीणयंति नृणां पितॄन् ६९ यथोक्तं केतितान्विभ्रान्भ्रान्तात्कालिसमागतान् दत्तार्था
न्कृतपाच्छोचाना चानासुपवेशयेत् ७० ये स्युरातसु खान्यद्विराचामंति पिबंति च न ते पांजायते तृप्तिरा
चामत्सृजादिते ७१ सर्वाणि स्वानि वक्राणि कायि छिद्राणि चान्नमनः तैराचानं संवेच्छु द्विस्त्वन्यथाप्य
शुचिर्भवेत् ७२ व्याहृत्य वैष्णवाचमं भ्रान्भ्रान्त्वसर्वमातरं शांतस्वतो द्विजान् च्छेत्कुरिष्ये आर्द्रमित्य
थ ७३ करं वै करवाणीति पृथग्सूनु द्विजास्ततः अनुज्ञातावचोत्थेत लुरुषक्रियतां कुरु ७४ ततो दमा
सानंदघादेवंभ्यः सचवंशुनः दक्षिणं जानुमन्वाभ्यतत्क्षणं च तदासनं ७५ पात्रद्वयमतोर्धयं तैजसं
चैककस्तुजं सासनं सपवित्रं तत्समभ्यर्च्य विधानतः ७६ प्राञ्जुस्वो मरतीर्थे न शान्नो देव्युदकं क्षिपे
त् यवोसीतियवांस्तत्र तूष्णीं शुभ्याणि चंदनं ७७ यवोसिपुण्यामृतमिश्रितोसिसगस्मैधान्यप्रसुरस्य
सुत्रं मरुचमुष्यपितृदेवतानां धरावतीर्णोसिहिवोसिपुंसां ७८ उत्साद्य पूर्वकमिमानमृतेन वेधाभूषः
प्रसन्नमनसा तदुपासितोसि चिदेषपत्तान्वरुणलोकहितायसिक्तो नामृतावरुणदेवतकावभूषुः ७९
आनीतवान्विधिरिमान्वरुणस्वलोकादन्नमभूस्तुषिथवा सुरलोकतृप्त्यै तसिष्टपक्कहविवापितृदे
वतानां तुसावसंतिदिविते वरदानवाचः ८० ततः सर्व्यं करं न्यस्य विप्रदक्षिणजालुनि देवाग्रांवाहयिष्ये हभि

निवाचसुर्दारयेत् ७१ आवाहयेत्पुत्रसातोविश्वेदेवासआगतः विश्वेदेवाः शृणुतेमभितिमंत्रद्वयंपदेत् ७२ सोमेन
सहराज्ञेतिकेचित्तवंत्यदोपिच व्याहृत्यमंत्रमावाह्यहस्तेदत्त्वापवित्रकं ७३ तमचयेषुद्विजंषुषैर्दयादर्धेऋतुनः वि
श्वेभस्तेषुदेवेषुएषोर्धः प्रदीयते ७४ यादिव्याइतिमंत्रेणपाणौविप्रस्यतेक्षिपेत् अपसव्यमतः कुर्यान्निवर्त्यवै
ष्णविवासांसिचंद्रंश्रजः दत्त्वापसव्यषडूत्वादद्यासितृकुशासनं ७५ सोदकाद्विरुणीभूतान्सतिलान्सकुशानपि
गोकर्णमात्रकान्साद्यान्प्रदद्याद्दामपाम्बतः ७६ चतुर्थ्यंतसगोत्रंचपितृनामचशर्मवत् उच्चार्यपरयोस्तद्दि
दंतुस्यकुशासनं ७७ पित्रार्थंमर्षपात्राणिसंपूज्यदक्षिणासुरवः तिलोसीत्येतदुच्चार्यचवस्थानेतिला
क्षिपेत् ७८ मूलग्नमव्यजालुःसमितृतीर्थेनवात्सरः पितृध्यानमनाः कुर्यात्सितृध्यानमशेषतः ७९ आ
वाहयिष्येपित्रादीननुशावाहयेतिच उशंतस्वेतिप्रोदीर्यतथायंतुनइत्यपि ८० अन्येष्यपहतासुराइ
त्याद्यपिपठंतिहि अल्पविम्व्यपोहार्थेवक्तव्यमितिकैरपि ८१ प्राग्वदिप्रार्चनंकार्येप्राग्वदर्धप्रसेच
नेप्राग्वन्मंत्रंसमुच्चार्यप्राग्वत्प्रासुरवमाजनं ८२ एतेतिलासुविधिनाशशिलोकतस्तुप्राहृत्यभूजन
दिनेचशुभाचधान्याः क्षिप्तामलागिषुरुषस्यचतर्पणाद्यैर्मंत्रितेषुसुविसस्तुकुतोभयंस्यात् ८३ ति
लोभिसंचद्रामृतंदेवतोसिहितोसितृत्यैपितृदेवतानां कर्तोसितृभिंपरमापितृणासुकस्ततस्त्वंविधिसंभ
वोसि ८४ पवित्राणिन्वसवाणिकृत्वातान्यादिपात्रके पितृभ्यः स्थानमसीतिस्तुअंकुर्यादथअतत् ८५
यस्तद्दरेचदसानादर्षपात्रंलुपैत्कं तद्विआहृमसोजंस्थास्तुद्धेः पितृगणैर्गंतः ८६ आश्विनप्रथमं

पात्रंतिष्ठंतिपितरोनृणां आद्रेतस्मान्नतद्द्विद्वारुद्धरेत्ययमंस्तुधीः १९ वाचयेत्परिपूर्णंत्वंवासोदत्वा
 भियानतः अस्तेतत्परिपूर्णं तु नृसुरेतद्द्विजातयः २०० ससर्पिरन्ममादायसपिधानं द्विजायतः मूला
 सर्वांन्द्रिजान् च्छेत्कुरियेन्नाभितिद्भिजः १ कुरुश्वेतित्यनुज्ञातोऽनुहोत्यनौततः पुनः प्राजनेपितृपा
 त्राणामितिमंत्रमुदीरयेत् २ अग्निशब्दं चतुर्थ्यं कवचं नामं तं समुच्चरेत् कव्यवाहनशब्दं च सोमं पितृम
 दित्वपि ३ पंक्तिमूदं नगं वात्र पृच्छेदिति ह केचन पितृआह्वप्रधानत्वात्सामगानायवायुनः ४ तृतीय
 मनसादद्याद्यमायस्तेतिनपुनः तूष्णीयंत्रतु होमादौ प्रजापतिस्तु तत्र तु ५ अहव्यवान्हितस्मिन्वा-
 न्मंगनादौ धंन्मनोगिरा अहव्ययागयतोवाणञ्जिभूद्यज्ञे प्रजापतेः ६ अग्नां वाहुतयः प्रोक्ताभित्स्व एवम
 नभिभिः अग्निवद्भिजपात्रेषु पश्चात्तज्जुहु याद्भिजः ७ अग्नोकरयाशेषं तु पितृपात्रेषु दापयेत् प्रति
 पाद्यपितृणां गृह्याद्द्वैतं चंद्रभिकं = यच्चाग्नौ करणं दद्यात्तदा विप्रकरेषु च तेनोच्छेधितमेतत्स्यत्स
 माभिराग्यं दंन ८ पितरः करवच्चास्तु वह्निवल्कास्तु देवताः अतः पाणौ न तद्देयं पात्रे देयं कुशान्वि
 ती १० नैत्यं देवि क्रमिमाणां गात्रेनायदिशकरे अनग्निं कस्तु तद्दद्यात्स्यमं वैश्वदेविकं ११ हुतशो-
 पयशोपाणां गात्रे दद्याद्द्विजोत्तमः पृच्छेत्सर्वं अथ क्तं सामान्येन द्विजोत्तमान् १२ दत्त्वाशौकरणं-
 नान्यं भियाणां नृभिः च्छेद्भिः परं देयमिति नृपुस्ततो विधिरनेतरः १३ प्रागन्मोकरणं दत्त्वा दद्यादन्य-
 च्छान्तिं कृत् एतं कृतं तु यं जानाः प्रीणयंति नृणां पितृन् १४ परिवेष्य हविः सर्वं तदर्थं यच्च तच्छुत्वं अ-
 भियंथ्यतताः यावगयोरागप्रदानवत् १५ अन्नपूर्णस्य पात्रस्थ कृतं व्यमभियेचनं आपोदत्त्वा तु संक

दत्तं भवतीह विद्वन् हेमांशुनिक्षेपहरिस्मृतिभ्यामच्छिद्रतामेतिपराशरोक्तिः ॥ अत्यक्षीरसारैरक्षवरं वडथोगा
च्छाकाभिधेयं भवतीह विद्वन् प्राण्यंगधूपान्धरीचादियोगात्साकस्यसिद्धिप्रवदं नितस्ताः ॥ श्रीहृद्योपव
गोधूमामुद्रामायास्तिलाअपि नीचारश्यामकाद्यं च अकृष्टसंभवानि च ३४ आरण्यकालशाकादिप्रतिपि
द्रापराणि च माहेयीक्षीरमध्यादिपद्भ्यादिपि शितानि च ३५ शर्करागुडखंडादिसंशुद्धं क्षौद्रमेव च पितृत्र्या
द्वेहविमुख्यं यद्वातहापलाभतः ३६ यद्देहिनामत्रशरीरसुक्ष्मेधाताससर्जाशननामक्रिचिन् तत्सस्यधा-
न्यान्मितिनिधैवमूत्रे सुनीद्रेणपराशरेण ३७ श्यामांवरधादिकं तु जातिर्यत्किंचिदस्मिन्सुषसाररूपं
अरण्यजं वा कृपिसंभावं वा सस्यंतदुक्तं सुनिनादिजेषु ३८ कांडोद्भवयत्त्वशनेषु किंचित्संकोद्भवं वा स्थल
संभवं वा यत्सुच्छसारं बहुसारमस्मिन्सर्वाणिधान्यानि वनूकदंति ३९ यत्सर्वसारं ससुषुपंचमदंनिःशू
करूपस्य नितमंत्रकिंचित् आप्यायनं देहभृतां तु सद्यस्तदुक्तमाद्यैरसनेषु चान्ने ४० प्रतिश्रुतं च सूक्तं
चक्रदुतिकंचयत्रयं केचिद्वृत्तुरदेयानि भोत्सातप्रतिरोपि च ४१ तुंडीरकान्यलांबुनिलिगारव्यानि
चयानि च श्राद्धे नित्यमदेयानि श्राहसत्यवतीपतिः ४२ सौंकारयान्च गायत्र्या दशावर्तितथाजलं पूतं तु
तेन तत्प्रोक्ष्य सर्वमन्त्रं विशुद्धये ४३ शुद्धवत्सोयदूष्मांज्यः पावमान्यस्तरत्समाः पूतेन वारिणेताभिरन्न
शोधनमुत्तमम् ४४ तद्विष्णोरिति मंत्रेण गायत्र्या च प्रकृतवान् प्रोक्षयेदशनं सर्वं शूद्रहृत्स्वादिशुद्धये ४५
गृह्णानि शिशुदेवानां यतीनां ब्रह्मचारिणां तावन्नदीयते किंचिद्यथावसिं डान्मनिर्वपेत् ४६ क्राजिकं द
पितकंचन्यृतं चानृतमंत्रवा पूर्वोक्तेन प्रदानत्वं मेकोदिसेयपार्वणे ४७ अपिंडदानतो दद्याद्यत्किंचि

ल्यापयन्नाहविधिर्वरः १६ वर्जितानिन्देयानिपितृणां तृप्तिभिश्चता हविष्याणिप्रदेयानिवदस्यमाणा
 निवर्जयेत् १७ निपावराजमाषाणुकुलित्यान्कोरदूषकान् मसूरान्मीतपाकं चतुलकं शपाभर्कटाः
 १८ आदक्यमितसिद्धार्थवस्तुविश्विन्नधान्यकं पण्यकंपरिदग्धं चमथितं च विवर्जयेत् १९ नापिनीर
 सनिर्गंधं करं जं सर्वसुक्तं अत्रोक्षितं च यत्किंचित्सुर्युषितं विवर्जयेत् २० लोहितान्ददानि योसान् च त्स्य
 सलवणानि च कुत कृष्या निलवपं सर्वाः पलांडुजातयः २१ कृष्याजीरकं च शायं भूतृणानि विवर्जये
 त् कुंभीकयूपपालं काकफलं तुंडुलीयकाः २२ तालिस्य च समलत्रासौ प्राञ्जन्कुसुंभिकाः कोविदार
 करं जौंचसुशुब्जामूलकं तथा २३ कूमांडंगौरवार्ताकं तुहत्यान्धफलानि च करीरफलपुष्पाणि विडंगम
 रिचानि च २४ जंवारिकासजं वीरासमृज्जाबीजपूरकाः जंवलंबुनिपिष्यत्यः पदोळं पिंडमूलकं २५
 मसूरं जनशुष्यं च ददच्छ्राद्धे पतस्यधः विषच्छ्रमहंतं मांसमन्यञ्च चिरसंस्थितं २६ नित्यं श्राद्धे विवर्ज्ये
 स्याद्दिदुराहचकोरयोः स्वायं सुचादिभिः सर्वैर्युनिभिर्यमदंशैर्भिः २७ निषिद्धानिन देयानि पितृणाम
 हितानि च २७ श्राद्धे निषिद्धानि विवर्जयेत्ततः पितृणां न तु किञ्चदेयं एकेन किञ्चिच्च परेण किञ्चित्किं
 चिच्च किञ्चिच्च परेर्भुनीद्रीः २८ सौवीरति कैले वणादिकैस्तत्याकस्य शुद्धिर्भवती हयेस्तु तद्दीजपूरान्म
 रीचादियोगात्सिद्धं देयं न तु दुष्यतीति २९ श्राद्धं तु पस्यद्दिजदीयमानपित्रादिकस्येह भवेन्ननुष्यैः य-
 द्दस्तु नस्येह मनस्यभीष्टमासीत्सु रातस्य तदेव देयं ३१ दालुञ्च यस्मिन् मनसो भिक्षापः श्राद्धाभवेद्यत्र तुरी
 चमले श्राद्धे देयं विधिनत्तं न तद्वत्तमस्य भिक्षामिति श्रुतिश्च ३१ आनीतमं भो निधि वल्लभ्यं निघट्य षणि

हेमांबुनिक्षेपहरिस्मृतिस्थामच्छिद्रतामेतिपराशरोक्तिः ॥ यत्स्त्रीरसारक्षवस्वडयागा

प्राण्यंगधूपान्मरीचादियोगात्साकस्यसिद्धिप्रवदंनितस्ताः ॥ श्रीहयोपव
अपि नीवाररयामकाद्यंचअकृष्टसंभवानिच ३९ आरण्यकालशाकादिप्रतिपि

३९ शर्करागुडखंडादिसंशुद्धसौद्रमेवच पितृत्रा

३६ यद्देहिनामत्रशरीरसुखैधाताससर्जाशननामकिंचित् तत्सस्यधा-

न्यान्नभितिथिधैवमूचेसुनीद्रेणपराशरेण ३७ श्यामांवरघादिकंकंतुजातिर्यत्किंचिदस्मिंस्तुपसाररूपं

३८ कांडोद्भवयत्वशनेषुकिंचित्संकोद्रवंवास्यल

यत्तुच्छसारं बहुसारमस्मिन्सर्वाणिधान्यानिवन्मूकदंति ३९ यत्सर्वसारं सप्तपंचमस्येनिःशू

आप्यायनंदेहमृतांतुसद्यस्तदुक्तमाद्यैरसनेषुचान् ४० प्रतिश्रुतं च सूक्तं

चक्रदुगिकं च यत्रयं केचिदूतुरदेयानिभोत्सातप्रतिरोषिच ४१ तुंडीरकान्यलांबूनिर्लिगास्व्यानि

मत्र श्राद्धे नित्यमदेयानिग्राहसत्ववतीपतिः ४२ सौंकार्याचगायत्र्यादशावर्तितचाजलं पूतंतु

तत्रोदस्यसर्वमन्त्रं विशुद्धये ४३ शुद्धवत्योयकूमांज्यः पावमान्यस्तरत्समाः पूतेनवारिणैताभिरन्न

शोधनसुत्तमम् ४४ तद्विष्णोरिति मंत्रेण गायत्र्या च प्रकृत्वान् प्रोक्षयेदशनं सर्वं शूद्रह्रस्वादिशुद्धये ४५

३ तावन्नदीयते किंचिद्यावसिंडान्ननिर्वपेत् ४६ कांजिकंद
धितं च तृप्तं चात्रुतमेववा पूर्वाह्नेन प्रदानत्वं मेकोदिसेथपार्वणे ४७ अपिंडदानतोदद्याद्यत्किंचि

अत्राहवासरं तन्नैवपितरोयानिआहंगृहंतिनैवच ५३परिवेषयेत्समं सर्वंपंक्तिभेदो नकारचेत् पंक्तिभेदो
 नृयापात्रीनित्यं ब्राह्मणानिंदकः ५४ आदेशीवेदविक्रैतापंचैतेत्रस्रघातकाः ५५ यद्येकंपंक्त्या विषमं ददा
 निस्नेहाद्रथादायदिचार्यलोभात् वेदेषु दृष्टसुनिभिश्चगीतंतद्ब्रह्महत्यासदृशंवदति ५६ देवाभ्यनुच
 नुष्याश्चवन्दिमस्यागतांस्तथा अनस्यच्यवसुं जानो नृथापाक इति स्मृतः ५७ पृथ्वीतेपात्रमित्येतद्यौरपी
 तिपिधानंके एतद्देवाह्रणस्यास्येसु होमिचामृतेमृतं ५८ इदंविष्णुरिति त्वेतंमंत्रसु च्यार्यचापरे द्विजा
 गुप्रबुतंत्रातेनिवेशंपितदिदः ५९ जस्यव्याहृतिभिः साग्र्यां गायत्रीमधुमतीरपि संकल्प्यान्मपपोशा
 नत्रुवाचमधुमध्विति ६० आपोशानं प्रदायान् नतत्संकल्पयेद्विजः संकल्यान्परकेयातिनिराशोः पितृभि
 र्गतेः ६१ आपोशानोदकेविप्रपाणोतिप्रतिथोद्विजः संकल्पं कुरुते मोहात्सुस्तेन पितरोहताः ६२ जस्य
 चवेणवान्त्रान्विमान्चूपाद्यथासुखं शुंजीरन्वाग्यतारोसुपितृदेवहितेषिणः ६३ तदुष्माशानंकार्ये
 राचावाच्यपितृप्रियं सूद्राश्चसूकरान्वास्तु कुटानपनायच ६४ सुंजंतेद्राह्रणायवात्तावत्सुपयंजपंज
 पेत् पावमान्यश्चवाक्यानिपितृवाक्यानिचैवहि ६५ ततस्तृप्तान्द्विजान्छेत्तृप्तान्तेतसुशासनं तृप्ता
 तिद्विजा दूतुस्तदन्वेषिकरेदुपि ६६ सकृत्सकृदप्योदत्वाशेषमन्त्रं निवेदयेत् यथासुशातथासुत्वापिं-
 डास्तदनुनिर्वपेत् ६७ यद्यदुक्तं द्विजेरन्तत्तदादायवित्तरः स्यात्प्रापकमित्योपेतं दक्षिणाभिसुखर
 तः ६८ अयनेत्यान्तिलान्दार्गान्दार्थमवनीतले यस्मिंश्चनिर्वपेत्सिंहाग्नीत्रनामं कपूर्वकाच ६९

स्तिये वनरकंनराये अग्नीहतेनाह्रणाय

यदन्तं प्रस्तां तु क्रमात्तेषु च निर्वपेत् प्रक्षाल्य सलिलं वारि अवनने जनवत्सुनः ६५ निव्रत्तानन्वयासिं डान्नुप
गंधभिलेपनेः दीपवासः प्रदानेन पितृन्ध्यायन्समाहितः ६६ वासोवस्त्रदशादद्याद्विधिवन्मंत्रपूर्वकं केनि
दत्राविकलोमकेचिन्मंत्रं तदिति ६७ अशीतिवार्षिके यस्तु दद्यात्त्रयोमस्त्रं शुकं तत्रैव शंभुदेयं स्वादि
धिसंपूर्णताकृते ६८ पवित्रं यदि वादंमंकरात्तत्र विनिक्षिपेत् प्रक्षाल्य हस्तावाचम्य ओक्षणादिकमाचरेत्
६९ निर्वप्यत्परेपिंडान्नागोवद्विजगोजनात् स्वादयेयुः शुकं तं स्नान्पितृणां प्रीतिनस्तराः सात्तामहानाम
येवं विप्रानाचमयेदय वाचयेत द्विजान्स्वस्ति दद्याच्चैवाक्षयोदकं ७१ दक्षिणाहेमदेवानोपितृणारज
तंमत्तं शक्त्या दद्यात्सधाकारं व्याहरेच्छ्राद्धकृद्भिः ७२ निष्ठपिंडान्तिके मूयाद्वाचपिष्ये स्वधामपि वा
च्यन्तामिति विमोक्तः प्रवदेद्भोजपूर्वकं ७३ स्वयंच्यतामिति मूयादस्तुष्ये तितद्धचः ऊर्जं वहति रुच्चय
जलं पिंडेषु सेचयेत् ७४ याः कश्चिद्देवताः श्राद्धे विश्वशब्देन कीर्तिताः प्रीयतांता इति मूयाद्विभ्रैरुक्तेस्त्रि
दंजपेत् ७५ दातारो नो भिवर्धेतां वेदाः संततिरेव च अक्षान्नोभाव्यगमद्गुहदेयं च नोस्ति ७६ सुअ
पिंडार्घ्यानाणि क्लृप्तानानि संस्वावान् क्षिप्त्वा पिंडेषु तो विप्रान्पितृपूर्वं विसर्जयेत् ७७ वाजे वाजे इति
प्रोच्य आमवाजस्य तान्त्वहिः नूयात्प्रदक्षिणं क्लृप्तसमर्थमिदमित्यपि ७८ पिंडानां मध्यमं पिंडं पितृन्
ध्यायन्समाहितः प्राशयेत्सुत्रकाराहुतां शार्थं आर्द्धकृत्स्नः ७९ मूयावापि सगोत्रावाप्राप्तुतेषु त्रकांक्षि
णी आधत्तपितं रोगं व्याहरेत्सुर्द्विजोत्तमाः ८० महारोगगृहीतो वा तद्रोगोपशमाय च प्रंतुमे पितरो
रोगमित्युक्ता प्राशयेच्चतं ८१ अन्वान् शुहुताशेषाक्षिपेत्सिं डान्द्विजायवा अजायवापि तान्दद्या

तस्यादिप्रसिद्धिजनं ६३ उच्चारं पितृकादेकाकात्यातामहायत्त एकैनेवहि चैकेपिपद्दैवत्यादिति श्रुतिः
 ६३ निदधुः पृथगुसृत्यप्रात्रेपिंडार्थमोदनं तथापाकमपीच्छति भिन्नगोत्रतयादिजाः ६४ अद्वैवेक्ष्य
 स्थाने तु च व्यसुपतिष्ठतां अभिरम्यतां स्वधास्थाने विप्रैरभिमताः स्मह ६५ ऊर्ध्वं तु शोषपद्यास्तु प्रति
 पदादिकाश्चयाः गुण्यास्तास्तिथयः सर्वादशापिसहपंचभिः ६६ न तत्र पातये सिंडान्संताने सुः कदाचन पिंडदानेन सु
 ये पितृभे च चोदश्यां गथाश्चाद्वादिकं फलं ६७ न तत्र पातये सिंडान्संताने सुः कदाचन पिंडदानेन सु
 नयः प्राहुर्वंशक्षयबुधाः ६८ संताने सु स्वचोदश्यां न पिंडान्यातये द्विजः पतयेत्तमभिस्यं च प्राहुः
 सत्यवतीपतिः ६९ मध्याहुक्तत्रयोदश्यां पिंडानिर्वपने द्विजः संसतानो न कुर्वीत मोक्षः के पिसुनीन्वराः
 ७० यः संक्रमे भातुदिने न कुर्वीदश्यां पिंडान्यातये द्विजः पतयेत्तमभिस्यं च प्राहुः
 सुतो जुजोवाः ७१ पंचमीपुत्रकासातु तथैवैकादशीतिथिः काममदात्समावास्यापंचस्यूर्ध्वं शुभाः स्यु
 ताः ७२ अन्नं क्षीरं घृतं दूधं मेक्षवकालशाकवत् एतैश्चैतर्पिता विभास्ते पांतृतास्तु पूर्वजाः ७३ देशाः
 वीणिकालश्च हविः पात्रं च सक्त्रिया पितृदेवै कंचित्तत्त्वं योगञ्च पितृभादिभिः ७४ शौचं च पात्रशुद्धि
 श्रद्धा च परमायदि अन्नं तृप्तिकृच्छ्रादे नूनमेतन्नचाभिषं ७५ यस्तु प्राणिवधं कृत्वा मांसेन तपये
 सितृत् सो विद्वान् चंदनं दग्धा कुयं दिगारविकयं ७६ क्षिप्त्वा हूपे यथा किंचिद्वाल आदातु मिच्छति -
 गतस्य ज्ञानतः सोपि तथा मांसेन त्राद कृत् ७७ अथान्यस्यापच्युत्सु गोश्च यथापपुच्यते कृतेन तेन ये शोक्तुमर्हन्तु यति
 च यथा च च स्वादिह तं यदि ७८ अथान्यस्यापच्युत्सु गोश्च यथापपुच्यते कृतेन तेन ये शोक्तुमर्हन्तु यति

तकीराश्चस्तेच्छेत्तत्रैवहतानराः पापमृत्यवएतेवैशुभांगत्यर्थसुच्यते ३ नारायणोबलिः कार्याविधानंतस्य-
कथ्यते ऊर्ध्वपण्मासतः कुर्यादेकैऊर्ध्वत्रुवत्सरात् एतेषांपापव्यपोहार्यकार्योनारायणोबलिः धींतवासा
शुचिः स्नातएकादश्यासुषोषितः ३ शुक्लपक्षे तु संपूज्यविष्णुमीरांयमतथा नदीतीरंशुचिं गत्वाप्रदद्याद्
शपिंडकान् ४ क्षौद्राज्यतिलसंसुक्ताह्रविषादक्षिणासुरवः आभ्यर्च्यपुष्यधूपार्घ्यैस्तन्नामगोत्रपूर्वकान्
५ विशुद्धांतमनाः कुर्यात्तत्स्तानंमसि क्षिपेत् निमंत्रयेत्तविभ्रांश्चपंचसमाथवानवद्दद्यादश्याकुतपेला
तान्धौतवस्त्रान्समागतान् कृप्याराधनकृत्त्यापादप्रदक्षालितान्युशान् ७ दक्षिणापुर्वनेदेशेशुचिस्थ
नुपवेशयेत् द्वौदेवेनुत्रयः पित्र्ये प्राञ्जुरवोदञ्जुरवान्द्विजान् ८ आसनावाहनाद्यंचकुर्यात्सर्वणत्रद्विजः
भोजयेन्मास्यभोज्येश्चद्वौद्रक्षवाज्यपायसैः ९ तृप्तान्स्तानथविभ्रेशान्मृत्पिष्टेद्यथाविधि साज्येननि
लमित्रेणगृहविव्येणचतानुनः १० पंचपिंडान्प्रदद्याद्द्वैदेवंरूपमनुस्मरन् विष्णुत्रह्मशिवेभ्यश्चत्रीन्पिंडां
श्चयथाक्रम ११ यमायसानुगायाथचतुर्थपिंडमुत्सृजेत् मृतसंचित्यमनसागोत्रनामकपूर्वकं १२ विष्णुं
सृत्वाक्षिपेत्सिंडान्यंचपंचमतः पुनः दक्षिणाभिसुरवोभूत्वा निर्वपेत्पंचपिंडकान् १३ आचम्यब्राह्म
णान्यश्वात्प्रोक्षणादिकमाचरेत् १४ हिरण्येनचवासोभिर्गोभिर्भूम्याचतान्द्विजान् प्रणम्यशिरसापञ्चा
क्षिनयेनप्रसादयेत् १५ तिलोदकंकरेकृत्वाप्रेतंसंस्मृत्यचेतसा गोत्रपूर्वक्षिपेत्साणोत्रुद्धौविष्णुंनिवे
श्यच १६ वहिर्गत्वातिलाभिसुतसमैदद्यात्समाहितः मित्रभृत्यैर्निजेः साहंपञ्चाहुंजीतवारयतः

१६ एवं विष्णुमते स्थित्वा यो दद्यात्साप मृत्यवे समुद्धरति तं प्रेतपाशशरवचो यथा १७ सर्वेषां पापमृत्युना
कार्त्तिकानाशयणो बलिः तस्माद्दूर्ध्वं च तेभ्यो वै प्रदत्तमुपतिष्ठति १८ एवं आर्द्धेः समस्तान्यः संतर्पयति वै वि
शार्यभोजनमत्रवल्लभ्यै स्वमरोगितां ३३ यथाः कुप्यभशोकत्वं सिद्धे चैवात्सवांछितं यथाश्चर्द्धिमात्सुभ्रतये
वालुचमांगतिम् ३१ अथान्यं क्लिन्निदारव्यामिपितृणां मुक्तिदायकं कृतेन स्वल्पकेचपि प्राप्नुवंति विधेः क्र
लं ३२ उत्सृष्टस्य विसर्गार्थं विधिस्तात्कालिको हि यः तत्रैव निक्षिपेद्भूमौ तिलदंभसमन्वितं ३४ नरके पुगताये वै अप
दायसर्वमुच्छिष्टसमवने जनवुद्धयाः तत्रैव निक्षिपेद्भूमौ तिलदंभसमन्वितं ३४ नरके पुगताये वै अप
मृत्युमृतामम एतदाप्याचनं तेषां त्रिरायास्त्वन्वीच्युनिः ३५ करस्वमध्यतो देवाः करपृष्ठे तु राक्षसाः षा
त्राश्चालं वनात्सञ्चान्तत्स्यान्तं दशयेत् ३६ दंभाश्च स्वयमानेयादक्षिणाग्रवणोद्भवाः छिन्नादंभा इति प्रोक्तं स्रग्दंभ
ताये वै इत्याद्यांश्च विवर्जयेत् ३७ नकुशं कुशाभित्याहुर्दंभमूलं कुशाः स्मृतः छिन्नादंभा इति प्रोक्तं स्रग्दंभ
कुतपः स्मृतः ३८ हरितायानिचादंभाः पीतकाः पाकयनिकाः सकुशाः पितृदेवत्याश्चिन्नावेवेत्स देवि
काः ३९ दंभमूलं स्थितो न ह्लादंभमध्ये जनार्दनः दंभाग्रंशं करस्तस्योदंभा एव च यान्विताः ३९ अहन्येका
दशे आर्द्धे प्रतिमासं तुत्सरं प्रतिमासं तुत्सरं कार्यमेको हि सुतुसर्वदा ३९ एकश्च प्रथमं आहमवगिब्दाच्च
मासिकं प्रतिमासं तुत्सरं चैव शेषं धिरुपं स्मृतं ३९ सपिंडीकरणार्द्धे सपिंडीकरणे एको हि षड्विधानेन नक्तुयाः पु

च्छ्रयानिने ॥ पित्रादयस्तु योयस्य राश्रयातात्सु क्रमात् संभूतेपार्वणंकुयोदाब्दिकानिपृथग्युथ
 क ॥ अयपिंडीकरणाद्भूवेपितुंयः प्रपितामहः सतुलेपमुगित्वेवप्रभुमः प्रतिपिंडतः ३६ सपिंडीकरणाद्
 अंकुयांशानंगनन्दा प्रतिसंवत्सरंनिबान्कागलेयोदितोविधिः ३७ सपिंडतातु कर्तव्यापित्तुः पुत्रैः पृथक्
 पृथक् स्नाधिकारमवचनादितरः आद्रकवृत्तत् ३८ यस्यसंवत्सरादशोऽसपिंडीकरणंमेव प्रतिमा
 गंतसः कृणोमसिं संवत्सरं तथा ३९ अर्वांसां वत्सराद्द्वौ पूणं संवत्सरेपि वा ये सपिंडीकृताः प्रेतान्तुनेषा
 पृथक् क्रिया ४० एकपिंडीकृतानां तु पृथक्कृतोपपद्यते सपिंडीकरणाद्भूवेपितुं कृष्याच्चतुर्दशी ४१ ये सपि
 ङीकृतास्तेषां पृथक्कृतोपपद्यते पृथक्करणे तस्यपुनः कार्या सपिंडता ४२ संस्थांश्चित्रयंपतिर्मात्रातयास
 दयपिंडयेत् तत्तद्भागं पिनामत्यातन्मात्राचापरेविदुः ४३ नान्यथातुपितामत्याभातामत्यातथापरे-
 पदं किं नदानं नराद्गत्रां प्रदीयते ४४ असुत्रायेभृताः किंचित्स्त्रियोवापुरुषा अपि तेषामपि प्रदेयं स्या
 दक्षोऽद्विष्टं नार्णणं ४५ अत्रात्र्यगृतांपंचकुगाराः संस्कृता अपि तेषां समानतानस्थान् स्वधानाभिरस्य
 गां ४६ तेषां सपिंडनास्त्राणां कार्यं निगुंनयोविदुः स्वस्वासाहापरे तस्यास्ति स्मात्राचापरेविदुः ४७ अ
 नान्यपुत्रेण पुनसगनाभिरस्यतां एकाद्विष्टं संवत्सरे पुनस्यथानाभिरस्यतां ४८ मित्रबंधुसपिंडेभ्यः स्त्री
 कुगारस्यनेगदि दद्याद्देगासिकं त्रान्द्रसंवत्सरंतु नान्यथा ४९ अप्रत्यगतांश्चैव देशकालव्यवस्थया
 पापयाक्रियगापुत्रः सगयेगदिनिर्गपत् ५० वात्सायं हरपते स्तुदिमानं वलिंगमेव च हदीकृतांचवि
 द्द्विष्टोऽपि कदिगरीपरी ५१ निकलेषु च संवत्सरे स्वपमेकैव सादितः अंगीकरोति यं कृतां सविधिस्त

स्थानेतरः ५२ इत्यहं याचते यस्तु वर्णा न्वात्वांस्तु नित्यशः श्लेष्ठांश्च शौडिकांश्चैव सविभो बक उच्यते ५३
 यस्तु यं ण्डुदात्सासु वर्णगोपहारकः संगृहीतसवर्णस्त्रीसविभोगण उच्यते ५४ मृते भर्तृरिचानरीर
 हस्यकुरुतेपतिं तस्य वैस्त्रावचेद्भर्तृसानरीरणकास्मृता ५५ अन्यदत्तासु या कन्यापुनरन्यत्र दीयते
 अपितस्वानभोक्तव्यं पुनर्भूसाप्रकीर्तिता ५६ कौमारपति सुत्तृज्यया परं पुरुषं अत्रिता पुनः पत्सु गृहं गच्छे
 तु नमः सायकीर्तिना ५७ असत्सु देवरेपुस्त्रीबांधवैर्याप्रदीयते सवर्णाय सपिंडाय सापुनर्भूस्मृती
 यका ५८ संभामेद्वादशो वर्षे यागभंन विभर्ति हि धारितं तु तयारे तोरे तोथाः साप्रकीर्तिता ५९ या प्र-
 तुर्च्यभिचारेण कामं चरति नित्यशः तस्या अपि नभोक्तव्यं सा भवेत्कामचरिणी ६० पतिं हत्वा तु याना
 रीरृहादन्यत्र गच्छति वरेपुनरमते नित्यं स्वैरिणी साप्रकीर्तिता ६१

मायतृतीयास्वैरिणी च सा ६२ देशकालाद्यपेक्षैव युक्तभिर्याप्रदीयते उत्सन्नसाहसान्यस्मै चतुर्थी
 तः ६३ श्राद्धं तैश्च न कर्तव्यं प्रतिलोमविधानतः वर्णाश्रमब्रह्मिः स्थास्ते संकीर्णजन्मसंभवाः ६४ मातृ
 णां च पितृणां च त्रयाणां नैव पिंडदाः उपपत्तिस्ततो यस्तु यश्चैव दिधिषूपतिः ६५ परपूर्वपत्तेर्जाताः स
 वं वज्याः प्रपलतः अजापालादिजातांश्च विशेषेण तु वर्जयेत् ६६ मृतासु गमनं नस्ति ब्राह्मण्याच्च
 इतरेषु च सर्वेषु तपः परममुच्यते ६७ मर्तुश्चित्सांसांसा रो हे द्या च नारीपतिव्रता ६८

कादगोप्राप्तेपृथक्सिद्धेनियोजयन्त ॥ ७० ॥ श्रौतेश्चस्मान्मंत्रैश्चदंपत्यावैकतागता ॥ एकमृत्युमृ-
 तंतोन्वेद्दन्द्वावैकत्रयौद्दुता ॥ ७१ ॥ एकत्वंचत्रयोपस्माज्जातामाद्यावसानकं एकादशादिकंश्चा-
 द्भूमेकमेवस्मृतंनुधेः ॥ ७२ ॥ आरुत्थमनुश्चितिमंगनायाप्राप्नोतिमृत्युबहुसत्वसुक्ता एकादशा-
 हेपितयोर्विधेयंश्चाहं पृथक्स्वगंमपेक्षसद्भिः ॥ ७३ ॥ एकत्वमिच्छंतिमतिप्रहीनाएकादशाहादिसु-
 चैनुनायीः तैस्वगंमार्गविनिहत्सुसुः स्त्रीसत्वयातान्नरकंधिवासं ॥ ७४ ॥ स मानमृत्युनायसुसु-
 तोभतांतुयोपिता तस्याः सपिंडतानेनपिंडमेकंतुनिवंपित ॥ ७५ ॥ स्त्रीपात्रोपितृपात्रेषुसचयदकमे-
 यदि श्राद्धंत्रिपुरुपेत्रीणितत्वत्वक्षपितृत्वति ॥ ७६ ॥ पत्यासहपराभृत्यातेनेयास्याः सपिंडता पि-
 तामत्यापिचान्यत्रवाक्यमाहपराशरः ॥ ७७ ॥ अन्यप्रीतोन्नचान्यस्यतृप्तिः कुत्रापिदृश्यते एवंधीमा-
 न्पुत्रापितृभ्रातृकत्वमात्रयेत् ॥ ७८ ॥ एकत्वात्प्रथमोधर्मोनायोलुप्तोभवेद्भुवं तस्याः सुकृतसाम-
 ध्यात्सुतुः स्वर्गमिद्रेष्यते ॥ ७९ ॥ मत्रांसहमृतायातुनाकलोकसमीहया साद्यश्चाद्धेपृथक्सिंधाने-
 कत्वंनुधेः स्मृतं ८० ॥ पतिमृत्युस्त्रियामृत्युनिमित्तमेवजायते निर्निमित्तो न वैमृत्युर्मृत्युना नैक-
 ताभवेत् ८१ ॥ मत्रांसहमृतानाशिशतारंयासमुद्दरेत् तस्याः पतिव्रताधर्मः पिंडिकेनहताभवेत् ८२ ॥
 वलीपस्तेनधर्मस्यनुच्छलादागमस्यच धर्मणलुष्यतेपापमेकत्वेसमतातयोः ८३ ॥ नैकत्वं-
 चतयोस्तस्माद्भक्तव्यंश्चाह्मकर्मणि पृथगेवहिहकर्मव्यंश्चाह्ममेकादशाहिकं ८४ ॥ श्राद्धानियानिका-
 र्याणितात्तुक्कानिपृथक्पृथक् कर्मव्यंयैस्तुनेषुक्ताविशेषंतुनिवोधत ८५ ॥ औरस्याद्याः स्मृताः

त्रिभुवनभिर्द्वादशैव तु यथाजात्यनुसारेण वर्णानामनुसारतः ८६ आह्वयप्रदाः क्रमेणस्युः पूर्वाभा
 रः परः तस्माद्योजायते पुत्रः स भवेत्तस्य पिंडदः ८७ तस्मान्नस्मादपीहंते स्मृताः प्रेतत्वमाग
 ताः तस्मादवश्यमेवं हि आह्वयकार्ये विजानता ८८ मृद्मस्यदासिजः पुत्रः कामतस्युसपिंडदः जा
 त्याजानः सतामातुः पिंडदः स्यात्सुतोपि च ८९ जनकस्वन किंचित्स्यादथाह्वयं प्रवर्तनात् वायुभृता
 अपितरो दत्ताभिकांक्षिणः सदा तस्मात्तेभ्यः सदा देवं स्मृतिधर्मरतेर्जनैः ९० ये रक्त्वांसां सगंधुपा
 यरासिपरिलोदेशे च कालसहिते अस्सुपात्रदत्तैः प्रीणंति देवमनुजान् पितृवंशजानान्तेषां नृणां च पित
 र्गणदाभायंनि ९१ मया आह्वयविधिः प्रोक्तो वर्णानां पितृत्वसिद्धिर् एवंपदास्यतियः आह्वयं सर्वकामा
 लक्षणं ९३ इति बृहत्साराशरीये धर्मशास्त्रे सुप्रतभोक्तं संहितायां आह्वयधिकारे पंचमोऽ
 ध्यायः ५ अथातः संप्रपक्ष्यामिशुद्धिपाराशरोदितो स्मृतकेष्वथवाशौचे यथावत्तां निबोध
 तः श्रियासंप्रसूतकंप्राहुः शावमाशौचमुच्यते चावत्कालचयन्मानं तथा तावन्निबोधत १ के पांनि
 तंगयस्यातां केषां चिन्वारणां तिके अपः शौचास्तथा चान्यस्मृताश्चैकाहिकाः परे ३ त्रिपट्टदशद
 गद्यास्यादशभिः सह पंचभिः तान्ये च त्रिगुणान्याहुर्वदं त्येव मनीषिणः ४ वक्ष्यमाणं निबोधध्वसु
 क्तं क्रममिदं वधाः शक्तिजो यन्मूर्तिनां तानां च विष्णुध्यानरतानां च सदेवद्वान

संसर्गवर्जयन्त्यादकिल्बिषी ९ यदंतिसुनयः प्राच्याः संसर्गादोपकारणं असंसर्गः स्वकर्मस्थो
द्विजोदोपेर्नलिप्यते ६ दानोद्वाहेदिसंश्रामे देशविप्लवकादिषु सद्यः शौचं द्विजातीनां सूतकाराणां
चंचोरपि ३० दातृणां वृत्तिनामैकेकथयः सनृणामपि सद्यः शौचमदोपाणामृत्युर्थमंधिदः कलौ
३१ सर्वमंत्रपवित्रः स्यादग्निहोत्रीपडंगधित् राजाचत्रोत्रियश्चैव सद्यः शौचाः प्रकीर्तिताः ३२ दे-
शान्तरगतेजातेमृतेवापिसर्गोत्रिणि सन्यथेकनिवासेषु सद्यः शौचं विशेषनं ३३ सद्यः शौचं विधा-
तग्र्यमवांन्द्रानजन्मनः बोधवादिषु विज्ञेयमन्यदूर्ध्वविधीयते ३४ नाशौचसूतके स्यातां नृपती
गोकदाचन यत्नकमप्रवृत्तस्य ऋत्विजो दीक्षितस्य च ३५ प्रथमिंडं मृते वाले निदं शौच्यत्रचश्रुते
जातेनापि विशुद्धिः स्यात्सद्यः शौचादसंशयं ३६ सपेदस्याग्निरेकाहाद्वाह्लाणाः शुद्धिमाप्नुयान् त-
यैकाहानृपे संस्थेनयैव ब्रह्मचारिणि ३७ दुग्धित्सेराष्ट्रभंगे च विपत्काल उपस्थिते उपसर्गमृते-
चापि सद्यः शौचं विधीयते ३८ गोद्विजायै विपन्नानामाहवेषु गतासु पां तेषो गिभिः समाज्ञेयाः
सद्यः शौचाः प्रकीर्तिताः ३९ विप्रसंस्थे प्रतादर्षां क्रौत्रिये च द्विजे मृते अनृचाने सुरौ चैव आचा-
र्येणापि संस्थिते ४० स्त्रीणामसंस्कृतानां चत्रोत्रिये च नृपे मृते त्रिरात्रमेष्वशौचं स्यात्तथैवोद-
कदायिनां ४१ विद्वानग्निर्कोविप्रस्त्रिरात्राच्छुद्धिमाप्नुयात् मनीषिणो परेऽप्युपरसपिंडं व्यहृष्य-
हं ४२ मेतीमृतं च यः शरद्रं ब्राह्मणो ज्ञानदुर्बलः अलुगच्छन्भीचिमानं त्रिरात्रमस्युचिर्भवेत् ३३ पद्
रात्रनयरात्रं च रागसृशा विशुद्धिकृत् अहंचैव विशुद्ध्यर्थं मशास्त्रविदो विदुः ३४ अनाथब्राह्म

गं प्रतं यं गंहंति द्विजातयः पदे पदे यज्ञफलमनुपूर्वेल भंति ३५ असुचित्वं नते षालु पापं वासुभकारि
 णां जलायं गार्हपत्यं सद्यः शुद्धिः प्रकीर्तिता ३६ असगोत्रमसंबंधयेत भूतं तथा द्विजं उद्गादं गध्वा
 द्विजाः सर्वस्वानान्तं सुचयः स्मृताः ३७ एक रात्रं वदं त्येके सद्यः स्नानमथा परे गोगृहादि स्मृतानां च सु
 नयः शुद्धि कारणां ३८ हुतः शूरो विपद्यंत शत्रुभिर्भयं क्रुञ्चन् चित् ससुक्तो यतिवत्सद्यः

सि ३९ सन्यासी संस्थिता योगी सन्सुरखो योरणहतः सूर्यमंडल भेत्ताराविति प्राहु मं नीपिणः ३९ परा
 सुप्रसंहते सैन्यं यो युद्धाय निवर्तते तत्पदानो हितु ल्वानि स्युरित्याह पराशरः ३९ वदनेन प्रविशोद्येयां
 लाहितं शिरमः पतन् सोमपां नत सुल्यायिंद वारुधिरस्ववे ३९ सैन्यासेन गृतायेस्यु ये संप्राप्ते न
 सुत्यजः सुक्तिमाजोनरास्तेस्युरिति वेदोपि कीर्तयेत् ३९ सद्यः शौचं विधातव्यं शुद्धिरेवं विधीय-
 तं तेनाच्यंत गृता लोकात्साद्याद्द्रक्ष्यवपुर्गताः ३९ साक्षात्तं विहीनानां सूतकं ब्राह्मणानुवा अशौ
 चं द्वादशाहं स्यादिति यासां शरो वधीत् ३९ साक्षात्तं द्वादशाहं तु पक्षी वैश्यं स्थपावनः दृष्यलस्य तथा
 भासाः व्यहोदं ज्वपिथमंतः ३९ क्षपाच्यक्षिणी सद्भिः मालुलादिषु कीर्तिता

योगारसमिताः ३९ स्वावर्गं संस्य विद्वांसो मासादगं चतुर्थकात्
 चतुर्के ३९ क्षपाच्यसनि रोगात् परार्थी निकदयं काः तृणावतो निराचाराः पितृमातृविवर्जिताः ३९
 त्वीजिता आनपत्याश्चंद्रवद्रा ह्यणवर्जिताः परद्रव्यग्रहस्वांताः सदा स्मृतकिनः स्मृताः ३९
 कनन्योन्निषा अन्यदापयते यदि पूर्वगोचरं तु सुभ्यंत जातं जानं मृतं मृतं ३९ एकपिंडाश्च दायादाः

प्रयुक्तनिर्केतनाः अन्यान्यप्रभृतेषां गितेषां प्रसूतकर्मणो ५२ मूर्ध्नि प्रयाते च देशोतरमृतेषु च
५३ अजातदत्ता च याला च चर्गा मां द्विनिर्गताः न तेषाम-
स्मिन् संस्काराणां च नोदकक्रियाः ५४ विवाहोत्सव च ननु अंतराभूतसूतके पूर्वसंकल्पितानया
भोग्यान्तान्प्रयन्ति नः ५५ शिल्पिनः कारुकाश्च दाम्सीदासास्तथैव च इत्यादीनां न तेषां ताम
नगद्विधाश्चिः ५६ पितापुत्रेण जातेन दद्याच्छ्राद्धं यथाविधि तत्राप्यनंतकदानं कृतं व्युत्त
त्रनानि ५७ प्रगये च द्विजातीनां न कुर्यात्संस्करणं यदि दशाहाच्छ्रुत्य ते माता अवगात्थ्य पिताश्चिः
५८ गतिमानां दमिको धान्नां दानं दद्यात् ५९ अथैव तेषु न तस्याग्निः प्रदीयते ६०
नर्यायान्नाटकं दद्यात्प्रापिकृयां दशोत्तं संपण्यं गीगां वापि जलेन वह्निना तथा ५० नखाना
दग्निपन्नं तयान् यत्प्रयाति नः अथाग्नेहाचनोदाग्निनेषु दद्यान्मृतस्य च ५१ किं तु तां निरवने
द्वेषां कुर्यान्निर्वादादकक्रियाः पणसांसेतुगतं कार्यासुनिः प्राहं पराशरः ५२ सर्पादिप्रासमृत्सूनां
गन्दिदाशोदियाः क्रियाः शालग्रहं प्रद्विजैः कोपे संस्थिसंनचनादिकं ५३ तत्कृत्वात्सुक्तदिवससु
दिवदग्निपणः ५३ अन्यायगंतनिर्वाणां च यादारां ययति हि अग्निदाश्चैव तेषां तयोदकादि
दोषिणः ५४ उद्वेगनेर्गुणस्यापि पच्छिद्योत्सागरज्जुके सर्वेते पापसंयुक्ताः प्रापश्चित्तस्य भाजनाः
५५ गार्ग्यगन्तार्योन्निर्वोदिकृत्त्वादाव्यापकालं तममुक्तमेषां पराशरस्य सुजनिः सूतायवाच्या
राणो निष्कृतिगोद्विजैसाः ५६ सुगन्तारोन्च योरुक्तासु द्विषंथासु पूर्वशाः सर्वपापविशुद्ध्यर्थं प्रा

यश्चित्तमयोन्यते ७७ मनुयीयाज्ञवल्क्यस्तुवसिष्ठः प्राहनिष्कृतिः साकृतादिसवर्णानांसतिधर्मे
 चतुष्यदेः ७८ मानसावाचिकादोपास्तथायेकायकारिताः धर्माधीनानृणांसर्वेजायतेतेष्वनिष्ठ
 तां ७९ तेषुपरादाणाप्रत्यहशुभमिच्छतां शक्तिजोनिष्कृतिंप्राहयुगधर्तुसारताः ८० विक्र
 तव्यवहाराणापापोनिष्कृतिक्वद्विजः कतिविप्रैः कथंरूपैः रितिवाच्याभवेद्विसा ८१ तद्रूपचप्रवस्था
 भिसायावद्विजैर्भवेत् यथाविधात्रविद्यास्युरिति विद्वन्प्रकीर्त्यते ८२ पर्षद्शावराप्रोक्ताब्राह्म
 णैर्वेदगारगैः सायद्रूपासधर्मास्यात्स्वयभूरित्यकल्पयत् ८३ वेदशास्त्रविदोविप्रायंभूयुः ससंपेच
 वा नयोवापिसधर्मः स्यादेकोवाध्यात्मवित्तमः ८४ संयमंनियमवापिउपवासादिकचयत् तद्वि
 रापरिपूर्णास्यान्निष्कृतिव्यवहारिका ८५ नलक्ष्णेणापिभूर्वाणानचेवाधर्मवेदिनां विदुषांनापि
 लुथ्यानानचापिपक्षपातिनां ८६ श्रुताध्ययनसंपन्नः सत्यवादिजितेंद्रियः सदाधर्मरतः शांतः ए
 कः पर्यत्समर्हति ८७ नसाष्टौनेतरुणैर्नसुरूपैर्धनान्वितैः त्रिभिरेकेनपर्षस्याद्विद्विद्विदुषापि
 वा ८८ वयसालघवोपिस्युष्टूद्वाधर्मविदोद्विजाः शिषवोपिहिमध्यस्थाः सर्वत्रसमदर्शनः ८९
 नसाष्टौर्भवेद्विप्रैर्द्वेष्टास्युष्टूद्वाहवादिनः यत्रसत्यंसधर्मः स्याद्यच्छलंतन्नगृह्यते ९० नसासप्ता
 ः ष्टुद्धानतेयेनवदंतिधर्मं नासौधर्मोयत्रनोसत्यमस्तिनोतत्सत्यंयच्छलेनावु
 किं ९१ निष्कृतेव्यवहारेचप्रतस्याशांसनेतथा धर्मंवाद्यदिवाधर्मपरिषत्वाहतद्रवेत् ९२ प्र
 विप्रयपवदंतेवैसभानामग्रतः स्थिताः यथाकालप्रकृत्युक्तेप्रयश्चिन्तंतीरितं ९३

चतेदेवावदन्ते त्रिद्विजातयः सर्वकुर्वन्ति नियतंगतपापं न संशयः ७३ प्रसादो द्विविधो ज्ञेयो देव्यश्चा
सुरेष्वच क्रीडया पिचतत्रैव देवास्तथैव ते द्विजाः ७४ व्यवहारे गोसमेस्तु प्रभूयाद्वापितैरतः य
याकृतचयस्यापंतथैव विनिवेदयेत् ७५ यस्तपामन्यथा द्यूयात्स पापीयान्मसशयः सत्यमसत्यमे
वात्र विपर्यस्तं च वेदितः ७६ स एवाचूतवादी स्याद न ते नरके भजेत् ज्योतिषं व्यवहारं च प्रायश्चि
त्तं चिकित्सितं ७७ अजानन्यो नरो द्यूति साहसं किमतः परं व्यवहारश्चरैः प्रोक्तो मन्याद्यैर्धर्मवा
दिभिः ७८ प्रजाभिर्न तु सर्वाभिर्माल्यैश्चैव तु मानवैः तच्छोधकप्रमाणानि लिखितादीनि तैर्वि
ना जलादीनि च दिव्यानि सांख्योक्तशपथानि च ८० अन्ये जनपदाचारा अष्टुर्धर्मस्तथापरः प
रिपद्माल्पणैर्मैथ्यानिर्णेत व्याचथा विधि ८१ नान्यजात्यनुसारेण देशकालादिधर्मतः कर्तव्यं सत्त
मैः सर्वैः माननीयो विवादिभिः ८२ गोत्राह्मणहतादीनां तथा दंशादि कारिणो तसकृच्छ्रेण शुद्धिः
स्वादिति पाराशरो ब्रवीत् ८३ भोजयेद्वाह्मणान्यत्वात्सृष्यागोश्च दक्षिणा जायंते पापनिमुक्ताः
शक्तिस्तनोयथावचः ८४ अनाशकान्निद्यत्ताये ब्रह्मचर्यं तथा द्विजाः विडालिकास्ते विज्ञेयाः स
बंधमविचिंताः ८५ सर्वे प्रवेशिताये ये च वैडालिकैः समाः तेषां सर्वाण्यपत्यानि पुल्लकसैः सह
घातयेत् ८६ स्त्रीणां च बालदृहानां क्षुषिणां कुशरीरिणां उपवासाद्यशक्तानां कर्तव्यो सुग्रहश्चरैः
८७ शाल्वादेशं च कालं च वयः सामर्थ्यमेव च कर्तव्यो सुग्रहः सद्रिभुंनिभिः परिकीर्तितः ८८ लो
मान्गोदान्मथान्मैथ्याद्यदिकुचुरसुग्रहं ते भूदानरकं याति शानथा प्राप्तपातकाः ८९ ब्रह्मभ्रश्च

सुरापत्रस्तेथिशुर्वंगनागमः एतेषांनिष्कृतिंभ्रूयादेतत्संसर्गिणामपि ९० द्वादशाब्दानिविच
रेद्ब्रह्मस्तत्कपालभृत् सर्वत्ररव्यापयन्कर्मभिक्षांविभ्रेषुसंचरन् ९१ दृष्ट्वाह्मेतुंससुद्रस्यस्मा
त्यावेलवणांभसि ब्राह्मणेषुचरेद्रिक्षांस्वकर्मदापयन्शुचिः ९२ सुंडः सन्ससिरवावर्जः सकोपि
नोनिराश्रयः चीरन्चीवरवासावैत्रिः स्माधीसन्शुचिब्रती ९३ वीताक्षश्चचरेच्छांतः छत्रोपान
द्विवर्जितः ब्रह्ममोस्मीत्यहंवाचमिति सर्वत्रवैवदेत् ९४ गवांचविंशतिंदद्याद्दक्षिणां वृषसंसुतां
ब्राह्मणेष्वोनिवेद्येताः शुचिरारव्यायभूपतेः ९५ परोहंसंप्रत्यवसितोप्रायश्चित्तमिदंस्मृतं ब्राह्म
णानांप्रसादेनतीर्थधुरामनेनच ९६ अवभृथेः श्वमेधस्यस्मात्वाशुद्धिमवाप्नुयात् आरव्यायन्
पतेर्वापितेनसंशोधितः शुचिः ९७ महापापानिसर्वाणिकथयित्वा महीपतेः निष्कृतिं तद्दि
द्यादन्यथातेपितत्समाः ९८ रोगातांगोरुंवापिमांगरेवेदसमन्विते दृष्ट्वाकृत्वानिरातंकाद्रह
हाशुद्धिमाप्नुयात् ९९ असंख्यातंधनं दत्त्वाविभ्रेष्योवाविशुद्ध्यति अरण्येनिर्जलेजस्वाशुद्ध्यद्विर्वे
दसंहिताः १०० सुरापस्याथवदस्याभिनिष्कृतिंश्रोतुमर्हति सुरापोनसुरांतस्योपयोवाजलमववा १

तसंगोभूत्रमाज्यंवाभृतः पीत्वाविशुद्ध्यति जटीवावालवासावाब्रह्महत्याघ्नतंचरेत् ३

पिवेन्मद्यंदिजातिवाकदाचन पुनः संस्कारकरणाच्छुभ्रंदाहपराशरः ३ सूर्येकृत्वानुवर्णस्वशु
द्धेः सर्वेदिजातयः समर्थसुशलराज्ञेरव्यापयन्स्तेयकर्मतत् ४ शक्तिः चाभायनस्तीक्ष्णांस्मायसंद
डमेववा स्वादिरंलकुंडंवापिहंन्यादेकनतंनमः ५ जीवन्निपिसंवेच्छुद्रोमन्मन्त्रोवातेनपाषण्ड

अनेनसंगुर्ध्रदिनिपाराशरोद्वर्वात् ६ अथः स्त्रीप्रकृतिं कृत्वा वन्तिवर्णोच्चतांथमेत् शुर्वगना
 गमीतस्यालोहमथ्यातुशाचवेत् ७ वृषणीपुनरुक्तल्यनेअस्यासुत्सृजेत्सुं समृतः शुद्धिमा
 प्रोतिनान्यातस्यतुभिकृतिः ८ संवत्सरचरत्कृच्छ्राजापत्यमथापिवा चोद्रायणचरद्वापित्री
 न्यारान्निपयंतद्विवः ९ व्रतेषुक्रियमाणेषुविपत्तिः स्यात्कथंचनः समृतोपिभवेच्छुद्धिनिधमं
 विनिर्णयः १० अनिदिष्टस्यगोपस्यतयोपपातकस्यच तच्छुद्धयेपावर्त्तुकथोच्चद्रव्रतसमाहितः
 ११ निद्रग्यासापयोन्न्यापराकंवाचरेद्रुतं अनिदिष्टस्यपापस्यसुद्धिरेपाप्रकीर्तिता १२ ब्राह्म
 णाः दानिवेहत्वागयांद्द्यात्सहस्रकं वृषेणैकेनसमुक्तं गणदस्मात्सुच्यते १३ वर्षाणित्रीणि
 यापुथैत्रक्षेत्रस्यव्रतंचरेत् चोद्रायणाभियात्रीणि कृच्छ्राणित्रीणिवाचरेत् १४ वैश्यहत्वाद्द्विजा
 त्रितदाद्भगंक्रमंचरेत् शतमेकरावादत्वांचरेच्चोद्रायणंनच १५ कृच्छ्राणित्रीणिवाचकथान्वच
 नाद्दिद्रुपागसो येहत्पुरमदुष्टास्त्रिचातुर्वर्णादिजातयः १६ सुद्रहत्वाद्भ्रतंतैतुचरतः शुद्धिमाशुभुः
 न्द्राचआसुलोम्येनाहत्वाव्यभित्तिरिणीं मुनयः शुद्धिमिच्छंतित्चंद्रव्रतनेकेचन १७ व्यभि
 नापुनंहत्वागोपितोत्राक्षणादपः हनिथेतुवस्तमविक्रमाद्घुविशुद्धयेःसाक्षीनांतुनरोह
 नागगान्धराहस्यकं सास्थीनांतुनरोहत्वाभिरस्थीनांसहस्यके च्चिर्णेनशुद्धिमाप्नोतियोषाह
 न्यात्रगंचरेत् १८ अथगोधस्यवद्व्याभिनिकृतिंत्त्रातुमहंय यथायथाविपत्तिः स्याद्भवातयात्
 योच्यते १९ गोपतीपंचगव्यारीगोषराचीचगोलुगः सासमेकं व्रतंचित्वांगोप्रदानेनशुद्धयति २०

चौरव्याघ्रादिकेभ्यश्च सर्वप्राणैः समुद्भूयेत् गतप्रतापपेकाच्च तथा ल्यत्रोपकारतः ३२
 ह्यणान्श्चात्सुपधूप्यादिपूर्वकात् दद्याद्वांसुषमंचैकंततः शुद्धेस्सकिल्बिषात् ३३ सुनयः केचिदि
 च्छंति विचित्रासु विपत्तिषु यथासंभवतस्तासु निष्कृतिश्च पृथक्सुथक् ३४
 पिसुष्टिप्रघातने योऽक्रणतारणसोभंवेधने विद्युदग्नयः ३५ गृहकुड्यप्रपातश्च बद्धव्याघ्रादिभक्ष
 णं क्षुत्तुद्भूरो गचि क्लिप्तासु तथानिदोहवाहने ३६ मृत्युस्थानानि चैतानि गवामतिप्रधावनं प्राञ्ज
 वीसुथगेतेषु प्रायश्चित्तंपराधारः ३७ उपेक्षणे च पंकादौ तयोपविष भक्षणो वक्ष्यमाणकर्मणोत्त
 च्छृणुध्वं द्विजसतं माः ३८ शस्त्रेण त्रीणि कृच्छ्राणि तदर्थं वासमाचरेत् अभ्यनादे च रेत्कच्छुम्
 सिडयापिकृच्छ्रकं ३९ यस्यातुदे च रेत्कच्छुसाक्षात्सु ह्यातु तच्चरेत् योऽक्रणोपादमेकं तु तारण्या
 दमेव तु ३१ रोधने कृच्छ्रपादे कृच्छ्रमेकं तु बोधने कूपपाते च रेत्कच्छु अर्द्धवाण्यां समाचरेत् ३२ भगो
 शाकृत्सिडघाते च भ्राजापत्यं च रद्विजः क्षुत्तुद्भूरो गचि क्लिप्तासु कृतसुत्येक्षणो चरेत् ३३ पतितोपे
 कलगनागामवलुभांच योनरः स्वस्य वान्यस्य वा त्सेह्यासोर्धे कृच्छ्रं च रत्युचिः ३३ एकात्वे ह्युभि-
 यंद्वाद्येऽदिता चिन्मिथे तगोः पादं पादं च रेत्युस्ते प्राह पाराशरो मुनिः ३४ सुबद्धा ये वालुतागोप-
 रयतानोपकुर्वते घातनोपेक्षणं भ्रोकं च रेत्युस्तेऽन्नं जराः ३५ यागतांदौ विपद्ये तस्वेडितासांप्रप
 द्यवा पादद्वेडितयोक्तं तत्कृतोन्नतमाचरेत् ३६ अचक्षारसु दोषेण गौर्विपद्ये तथस्वसः
 पादं च रेत्सुध्वै किं निहयाच्च दक्षिणां ३७ योगामपालयत्सु ह्यत्वा दस्यं यथा ह्येह कं यदस्मिन्नेव

तदोषानदाकुञ्चार्थमाचरेत् ३८ घासं योऽनुधातं स्य तृपातं स्य न वाजलं स्वीकृतस्य न च दद्यात्स
तत्साद्व्रतं चरेत् ३९ एकपादे तु लोमानि द्वाभ्यां भ्रशुभिकृतयेत् पादत्रये शिरवावर्जं स शिरवं तु नि
पातने ४० स शिरवं वपनं कृत्वा त्रिसंध्यस्य पगाहनं गवामध्ये वसेद्रात्रोदिवगाः समनुव्रजेत्
४१ तिष्ठति भिश्च तिष्ठेत् व्रजं तितिभिः सह व्रजेत् पितृभ्योः पित्रे नो यं वायंती भिश्च संविशेत् ४२
शृंगकर्णादिसंयुक्तं च सौत्कृत्य तदा व्रतः विप्रौ कस्तु चरेद्दिक्षां स्वकर्मरव्यापयन्वती ४३ गोम
स्य देहिमे भिक्षामिति वाचसुदीरयेत् मासमेवं व्रती चोत्वा गोमदानाद्दिशुभ्यति ४४ याचकद्वान् वि
कित्सायं विशाल्य करणाद्यच्च औषधादिप्रदानाय विपत्तौ नास्ति पातकं ४५ विद्युत्प्राणाग्निदाघाभ्या
कुण्डस्य पतनादिभिः गोभिर्विपत्तिमापन्नेस्तत्र दोषेण विद्यते ४६ पालस्य पश्यतारण्ये गानुव्या
द्यादिभिर्हता अकुर्वतः प्रतीकारं कृच्छ्राधतस्य पावनं ४७ एवं त्वन्येषु पालेषु तथान्यारण्यगा
भिषु पाले संवोपयत्सु चैर्हता तत्र न दोषमाकृ ४८ गर्भिणी गमं शाल्या तु तद्द्रुमं भुवि शाल्यतः यत्न
तो गाविपद्यं तत्र दोषान विद्यते ४९ गमस्य पातने पादो हो पादो गात्रं स भवे पादो न व्रतमाचरे
हस्तागमं चेतनं ५० अंगप्रत्यंगसंभूते तद्द्रुमं चेतनान्विते द्विरुपांगो व्रतं कुर्यादे पागो व्रतस्य नि
कृतिः ५१ वस्त्राद्युत्सासने गोश्च गलदामकं दोषतः पादयोर्विधने चैव पादो न व्रतमाचरेत् ५२
घंटाभरणदोषेण गाश्चेद्द्वंधनमासुयात् चरेद्द्वंधं व्रतं चैव भूपणार्थं कृतं तं यतः ५३ यः श्वात्पापा
पसंभीतो विभ्रागधनतस्परः तद्वत्तानि कृत्वा द्रुतेनाः शुभमश्नुते ५४ अन्यत्प्राणिवधस्या

चौरव्याघ्रादिकेश्यश्चसर्वपाणोः ससुहृदरेत् गर्तप्रतापपंकाच्चतथान्यत्रोपकारतः ३२ भोजयेद्वा
 ह्यणान्यश्चात्पुष्पादिपूर्वकात् दद्याद्वात्पुषमंचैकं ततः शुभ्येत्सकिल्बिषात् ३३ सुनयः केचिदि
 च्छंतिविन्त्रासुविपत्तिषु यथासंभवतस्तासुनिष्कृतिश्चपृथक्पृथक् ३४ शस्त्रवस्त्राशमसृत्पिंडय
 पिसुष्टिप्रघातनं योऽक्रणतारणरोधबंधनं विद्युदग्नेयः ३५ गृहकुड्यप्रपातश्च बहुव्याघ्रादिभक्ष
 णं सुतृडुरोगचिकित्सासुतथातिदोहवाहने ३६ मृत्युस्थानानि चैतानि गवाभनिप्रधावनं यात्र
 वीत्पृथगेतेषु प्राथञ्चित्तं पराशरः ३७ उपेक्षणे च पंकादोतथोपविषमक्षणे वक्ष्यमाणक्रमेणेते
 माः ३८ शस्त्रेणत्रीणि कृच्छ्राणितदर्थं वासमाचरेत् अभ्यानादेचरेत्कच्छ्रेमृ
 कं ३९ यस्यातुदेचरेत्कच्छ्रेसाक्षात्सुष्यातुतच्चरेत् योऽक्रणे पादमेकं तु तारणपा
 णादेदेकच्छ्रेमेकं तु बंधने कूपपाते चरेत्कच्छ्रे अर्द्धं वा व्यासमाचरेत् ३९ रोगो
 ररेह्विजः दक्षतृडुरोगचिकित्सासुकृतसुखेक्षणो चरेत् ३३ पतितोप
 रः स्वस्यवान्यस्य बोलेह्यासोर्धेकच्छ्रे चरत्युचिः ३३ एकचिद्दुहिभि
 त्तुगोः पादं पादं चरेत्सुस्ते प्राहपाराशरो मुनिः ३३ सुबद्धायेवालुभागांप-
 क्षणं प्रोक्तं चरेत्सुस्ते अंतजराः ३३ यागतांदो विपद्येत ह्वेडितासांप्रप-
 तत्कतीव्रतमा
 दक्षिणां

तथापरां सुत्काविप्रस्तदन्स्थाच्छुभ्रश्चंद्रमतेनसु ७२ कामंतस्तुहिजः कुच्यदुक्तस्त्रीगम
नंयदि चंद्रमत्तद्व्यंशुधैप्राहपाराशरोमुनिः ७३ दुग्धंसलवणंसंस्कृत्सदुग्धान्निशिसामि
षान् दंतच्छिन्नात्सकृद्दतान्मृथगपितजलानपि ७४ योद्यादुच्छिष्टआज्यतुपीतशोफजलपि
वेत् एकैकशोषित्युध्यर्थविप्रश्चांद्रायणंचरेत् ७५ वासांसिधावतोयस्यपतंतिजलयिंदवः त
दपुण्यंजलस्थानरजकस्थशिलातिकं ७६ तत्रपीत्वाजलंविप्रः श्रांतस्तृट्परिपीडितः तदेन
सोपित्युध्यर्थं कुचांचांद्रायणम्रत् ७७ शैलूषींरजकींचेवनदींचेवेषुवादिनीं गत्वाचांद्रायण
कुचांजथाचर्मपजीविनीं ७८ गानृपचैवैरथचमूद्रवायुनलामजं क्षत्रियादिस्त्रियंकृत्वा
विप्रश्चांद्रायणंचरेत् ७९ ब्रह्मणान्मदश्चूद्रः शूद्रान्ब्रह्मणोप्यदन् हावयेतावभोज्यान्
चरेतांतोशशिम्रत् ८० विप्रेणासंत्रितोविप्रः शूद्राहूतश्चयोश्चुते आमंत्रयितृमोक्तारौसुध्ये
तामैदवेनतौ ८१ समानर्षिश्चयोगक्त्वेभ्यानासहसगोत्रजां मातुलस्यसुतांचापि विप्रश्चांद्राय
णंचरेत् ८२ पीतशोषंजलं पीत्वा सुक्तोच्छिष्टमथाज्यकं अत्वाभूत्रपुरीषेतुविप्रश्चांद्रायणंचरे
त् ८३ सूनाइस्ताच्च गोमासमत्वाभद्यभकामतः पीत्वाचंद्रमत्तकुचास्यावनसुद्धिदपरं ८४ सा
ग्निः सत्यचयज्ञान्यानकुधीतद्विजाधमः परपाकरतो नित्यमात्मपाकविवर्जकः ८५ अदाता
चसदा लुब्धः स्वपचः परिकीर्तितः यो द्विजोस्थान्ममभानिसकुच्यदं देवम्रत् ८६ रापिकागण
धोरन्मयदन्मयदुयाचकं सीमंतोन्नयने सुत्काहिजश्चांद्रायणंचरेत् ८७ अजानन्यः समश्री

यान्द्रजचभियोद्विजः सोमस्थसमसम्भानिद्विजश्चांद्रायणंचरेत् ॥ ८८ ॥ महापातकिनामन्त्रे
 योधादज्ञानतोद्विजः अज्ञाना तसकृच्छ्रेतुज्ञानाच्चांद्रायणंचरेत् ८९ ॥ प्रपातविषवृन्दबुधप्रप्र
 ज्येद्वनवासिकान् च्युतोहतश्चहंताचप्रत्यवास निकाः स्मृताः ९० ॥ केचिदेनद्विशुध्यर्थेभिच्छंति
 त्रतमंदनं दक्षिणासत्पागांचदद्युश्चद्विजभोजनं ९१ ॥ गृहद्वारेतिथीप्रासेतस्मादत्वासमश्नुते
 अगोज्यमशनंतच्चशुक्लांचांद्रायणंचरेत् ९२ ॥ सव्यहस्तस्थितेदर्भेधोद्विजः ससुपस्पृशेत् ॥ अ
 म्भानेनतुल्यंचपीत्वांचांद्रायणंचरेत् ९३ ॥ शुक्लाशय्यागतः पीत्वाविप्रश्चांद्रायणंचरेत् ॥ अ
 स्त्र्येणसमतर्द्रेप्रायश्चित्तंसंभवेत् ९४ ॥ आसनारूढपादस्तुविप्रस्थार्थमधःकृतः धरासुरवेनयो
 मुक्तेद्विजश्चांद्रायणाच्छुचिः ९५ ॥ उदृत्यवामहस्तेनकिंचिसिबतियोद्विजः सुरापानेनतुल्यं
 पीत्वांचांद्रायणंचरेत् ९६ ॥ स्पृष्टेनयेनसस्नायाद्यदितन्हृतमश्नुते चरेच्चांद्रायणंस्तुध्येत्रीणिकृ
 त्त्राणिनाद्विजः ९७ ॥ चांद्रायणंनवत्राद्धेपराकोमासिकेमतः न्यूनाब्देपादकृच्छ्रस्थादेकाहः पुन
 राब्दिके ९८ ॥ स्नानमन्त्रेषु कुर्यात्प्राणायामंजपंतथा यः श्वेरिणीनांचपुनस्तुवाचयः कामचार
 द्विजयोषितांच कृतोभृतापाकमनापदद्याद्विप्रः सचंद्रव्रतस्तुद्विकृत्स्थान् ९९ ॥ वेम्भन्यज्ञान
 चेडालोद्विजातेयंदितामृति ब्रह्मकूर्चेचरेन्मासंत्रिस्नायीनियतेद्रियः १०० ॥
 न्वस्त्राणिन्वासनानिच वहिः कृत्वादेहेद्रहंसस्तुद्धीमोजयेद्विजान् १०१ ॥ गाविंशादि
 दपाचदक्षिणा इमंचनिक्रयंशुः कौपिचांद्रायणंचरेत् १०२ ॥ अस्थपापस्थस्तुध्यर्थंचरेत्सोतपचन

याधितैः कुर्याणोः शुद्धिराप्यते ५ सुरामूत्रपुरीषाणालीढालेकमकामतः पुनः संस्कारकरणा
च्छ्रयताद्द्वाराशरः ६ अभक्ष्यमक्षणाविप्रसंयैवापेयपानकृत् व्रतमन्यस्त्रकुर्वतवदंत्यन्येदि
मानमाः ७ कुराश्रजान्वित्यपालाशधिल्वोदुवरवारिणा पीतेनजायतेसुद्धः पद्मरात्रेणानसंश
यः ८ द्रोणयामुशीरकुंभांशः श्वसृष्टाकुशावारिच पीत्वारण्यप्रपातोयंपंचगव्यपिवन्मुचिः ९
मांश्वितमशाज्यानांपयोदधिघृतपिवेत् द्विजातेरूपवासस्याच्छद्रोदानेनसुध्यति १० तप्तो
पपीतज्यौगस्तसंक्रुञ्चरद्विजः वांतातेतज्जलेसद्यः प्राजापत्यंसमाचरेत् ११ रजकाद्यंबु
यानगन्नापत्यसुर्येः स्मृतं यातजलेतदर्थेतुसूद्रः स्यात्वादकृच्छ्रकृत् १२ चोडालकूपानेनमह
दनाप्रजायते गोगूत्रपापकाहारः सुध्येतदिवसैस्त्रिभिः १३ घृतं दधितथादुग्धं वसन्तोष्टेनसुद्धि
मान आभीरस्पर्शं मुक्ता कृत्वावायूद्रभोजनं १४ दुपदांवा द्विजो जस्वामानस्तोक्वमथापिवा
द्युथानिपीडितः पञ्चादिनिमाद्द्वाराशरः १५ सूतकान् द्विजो सुक्तात्रिरात्रोपोपणाच्छुचिः तोय
यागलंसोकुर्यांसंचगव्यनिपेवणं १६ द्रोणाधिकतदर्थंवाप्रस्थंप्रस्थाद्धंसेववा घृतमुच्छिष्टसं
गुष्टयोदाणाच्छुचितामियात् १७ पेयरूपं शृतं पक्वं अन्नं काकाद्युपाकृतं तद्भासस्थानसंस्था-
गाल्युगंद्गाल्युराञ्जनान् १८ केचिद्दंतिशुद्धितास्तस्याग्निनावच्युदनं केचित्पणवच्युत्केनवारिणा
प्रादाणाग्निदुः १९ केशाकीटकसंहरदमन्मसिकयाघान् मत्स्यान्

३२ स्थावास्मिन्नाद्यादत्रिवापित्यदस्यवा अर्थकृच्छ्रं चरेत्पूर्वात्तदर्धमपराचरेत् ३१ प्राजाप
त्त्रिगः गन्वाविद्गन्वागदमान्चरेत् सूद्राः सृष्टाचरेत्कृच्छ्रं सूद्रीदानेनसुध्यति ३२ ब्राह्मण्या
सृष्टाः स्मिन्ना ३२ दस्योदस्यवाचनं चरेत्तापादकृच्छ्रं दकृतेस्नानविशुध्यति ३३ द्वितीयापरयोः
द्विद्विन्त्रकरशापमेः स्नानं वायनिराहारापंचगव्येनसुध्यति ३४ उदक्याब्राह्मणीस्मृष्ट्वान्मेद-
नान्पानिर्मुक्तेः गोभूत्रपानिकाहाशयइरात्रेणविशुध्यति ३५ उच्छिष्टो ब्राह्मणः स्मृष्ट्वा द्विजाति
नान्वापिगगतं नस्यपंचगव्यसंस्तुभ्येच्छिणिं कृच्छ्रं पावापुनः ३६ वदतिकवयः केचिदेतद्दोषा
ः ३७ अथ च गायत्रीज्ञानं विकल्पकत् ३८ क्षत्रिगयादिभिरुच्छिष्टैः संसृष्टो व्रतमाचरेत् ३९
द्विजः इतरसाविमागतः ३९ उदक्या ब्राह्मणः स्मृष्टो ब्राह्मणो दस्यवाचरेत् ३९
व्यशास्यतु चिंमेव ३९ क्षत्रियांचवधे र्वाचजानन्वात्वासकामतः चरेत्स्नातपनं विप्रस्तपो
प्रागत् ३९ उच्छिष्टो ब्राह्मणो स्मृष्टाः स्नानावापुनपलनवा अगुन्दाभाभवेत्तावद्य
विशुध्यति ३९

मूत्रिणीब्राह्मणोगत्वासासंसासार्धमेववा गोमूत्रचावकाहारोमासाधेनविशुध्यति ३० मृता-
 प्यस्वजनींगत्वाप्राजापत्यंसमाचरेत् वैश्वपत्नीसमोगत्वाचरन्सांतपंतसृचिः ३१ मूत्रिणीद्वि
 योगत्वागोमूत्रयोवकाशनः दशभिर्दिवसैः शुभ्रैर्दशयोवाप्येवमेवहि ३२ उत्तमागमनेनायः -
 सर्वेतेस्युः कटारिना महापयंचसंभ्राज्याः खरयानेनयोधितः ४० चंडालमेदभिन्नानामभिग
 म्यसकृन्म्रियः शुभ्रैपयोव्रतंकुर्यान्मासार्धमघमर्षणं ४१ गतितांचडिजाप्रस्त्रीप्राजापत्ये
 चरेद्द्विजैः तैलिकस्यश्चियंगत्वातथामघकृतः स्त्रियं ४२ अज्ञानाभिगतौस्त्रीगांपुसासुलोमज
 म्यन् इमानिष्कृतिमिच्छंतिघृतयोनिंचकेचन ४३ पितृव्यभ्रातृजायातुमातृश्वसारमेवच ४४
 गिनींचेवधात्रींचगत्वाकृच्छ्रसमाचरेत् ४५ षण्मासान्केचिदिच्छंतिसंगम्यैताविसुद्धये कृ
 च्छ्रंधमंविदोविप्राः सुद्धितत्वार्यवेदिनः ४६ युरुपत्नीं द्विजोगत्वामातृषसुदुहितृषु क्षिपेच्छु-
 धर्यमात्मानसुसमिद्धेग्नौहुताशने ४७ उपाध्यायनृपाचार्यशिव्ययोपिद्रमीनरः षण्मासकृच्छ्र
 चरणाच्छुद्धिमाहपराशरः ४७ कृतचांडालसंस्पर्शः सकृन्मूत्रकरोद्विजः षट्सात्रोपोषणाच्छु
 ध्येद्दुत्कावांतेनवद्युभिः ४८ उर्ध्वोच्छिष्टस्यसंसुद्धौ केचित्प्रजापतिव्रतं पराकंपंचगव्यंचकौच
 दाहर्मनीपिपाः ४९ उच्छिष्टोब्राह्मणः स्पृष्टः उच्छिष्टेनद्विजेनतु आचम्यैवतुसुध्यैतांविष्णुना
 मालुकीतनात् ५० द्वात्रिंशेणतुसंसृष्टोब्राह्मणो नक्तमोजनात् वैश्वेनचैवसंसृष्टो नक्ताशीपं
 चगव्यपा ५१ मूत्रेणैवलुसंसृष्टः एकसात्रोपवासकृत् उच्छिष्टैः पुनरेतैस्तुप्रोक्तं दिशुणमर्हति ५२

उच्छिष्टः शूद्रसंस्पृष्टः शुनावापि द्विजोत्तमः एकरात्रोपवासेन सुहृः स्यादपरे विदुः ५१ अत्र
च्छिप्रोपियः स्यात्सत्त्वावर्णी विसुध्यति उच्छिष्टस्तस्य संस्पृष्टे चरेत्सजापतिव्रते ५२ राजका
द्यं त्यजेत् स्पृष्टः शुद्धे तस्याहमाचरेत् उदक्या ब्राह्मणी कच्छात्सजापत्या दद्यापरे ५३ उदक्या
ब्राह्मणी स्पृष्टा सुनावाद्यपलेन वा तावतिष्ठेन्निराहारस्मात्वाकालेन सुध्यति ५४ उदक्या स्पृ
तिकाले च संस्पृष्टो रस्ति मितेरवौ दिवा तद्दत्तं तु नास्पृष्टा शुद्धे द्विप्रोगिनसंनिधौ ५७ वदं त्यपा
पवित्रत्वं दिवा सूयां सुमारुतैः सुनयो धमवेत्तारोरात्रो च द्रासुमारुतैः ५८ सकृच्च ब्राह्मणः प्रा
श्यप उहपचगव्यकं हेम्नो दद्याच्च पण्मा पान्दत्वागां च विसुध्यति ५९ पंचाहेन नृपः शुद्धे स्यंच
मापान्द दच्चगां चतुर्भिर्दिवसे वैम्यश्चतुर्मासानावासाह ६० अहेण तु चतुर्थस्तु ददन्नापत्रयं
चगां सकृत्शुशान्मवेच्छुद्ध एतदाह पराशरः दक्षरक्तनिः सार्ये विप्रस्य कामतो कामतोपि वा गा
यत्र्यष्टसाहस्रेण जसेन स भवेच्छुचिः दशयौयस्य हरते भूमिं हेमगामश्च मेव च सतं यस्मात्प्रभा
द्यैव तदुक्तः शुद्धिमाप्नुयात् ६३ आख्याय मूपतेर्वापितेन संशोधितः शुचिः
वातपसावा सुचि नरः ६४ तिलावसूनि काष्ठानि अंत्यजस्थापिते भूमनः स्पृष्ट्वा देवलकं चैव स-
वासाजलमाविशेत् ६५ म्बजंबूक वृक्षाद्यैश्च यदि दक्षो भवेन्नरः सचैलोजलमाविश्य दत्वाज्यं सु-
द्धिमर्हति ६६ शुनाप्राणावलीटस्य नखैर्विलिखितस्य च यतीनां दर्शनं कार्यमग्निनाचोपचुड
नं ६७ अत्रज्ञागुरवे क्लानकं तस्य च भोजनं नस्तत्र दर्शनं चान्ये पराशर उच्यते ६८

शच्यनादृष्टजं वृक्रेन वृकेणावा दिशंयाभाचतेसूर्यस्तां दिशंसाविलोकयेत् ६९ दिवसेपियथा-
गत्रोन्ननादृष्टो मंत्रोद्भिजः विप्रमदक्षिणीकृत्य गृत्तं प्राग्धविशुभ्यति ७० चतुर्वर्णासु चिन्तारिकृता
भिरगगनापि च प्रदाल्य भाभितोधस्तादाचातसु सुचिन्तरः ७१ विप्रैर्मस्युनिनास्मानंकेचिद्राक्षि
शितो विना नाशियानवद्विशस्तद्द्विगशो चेत्यजः सुचिः ७२ अभिगच्छसुताथय हतावृत्तास्त्रि
यंद्भिजः नकुर्यंतसचस्मानं नामिरथस्तुशोधयेत् ७३ तंकारं तु गुरोः कृत्वाहुकारं तु गरीयसः प्र
साधेतायनभान्भ्यात्वात्वात्सुद्भोद्भिजोन्ममः ७४ विवादेशास्त्रतो जित्वाजयोयस्थनजायते -
भ्यागानं ग्रायंतं तस्य नमो भावे न दुष्कृतं ७५ ताडयित्वा तृणेनापि स्कंधेनावधरज्जुना कलहा
दपि निजं न्यतं प्रयाद्यथिनुभ्यति ७६ उद्दूणे तु चरं लुक्कृमति कृच्छं निपातने कृच्छ्रगति कृच्छ्रा
गृभ्याते कृच्छ्राभ्यंतरं गौणिते ७७ प्रेतमूद्रान्च दग्ध्वा च तु ह्निः स्वाना दिजन्मना उपवासेन चैके
नत्रस्वकृन्च गायनं ७८ प्रेतामृतं च यः मूद्रं द्वाक्षणोत्तानं दुर्वलः अलुगच्छेत्पीथमानं त्रिरात्र
गन्तुं निगंगेयं ७९ त्रिरात्रं तु ततः पूरणं दर्शित्वा ससुद्रगां प्राणायामशतं कृत्वा धृतं प्राश्य विशुभ्य
ति ८० अंगल्यादंतं क्राभुं पत्न्यत्वं संलघणं तथा मृत्तिकाभक्षणं चैव तुल्यं गोमांसभक्षणं ८१
कृत्वा न्य नमते ते गार्हितं तु ध्यय मात्मनः चरेच्छ शिब्रतं विप्र इति प्राहुर्मनीषिणाः ८२ वदंति
कृपयाः केनित्कृच्छसातपंत तथा तदधं पादकृच्छं वा प्राहु रन्ये हि जौत्तमाः ८३ अधो छिद्यो-
द्भिगोत्राणाघातयधनं हि किंचन शुक्लानाचम्य वा कुयान् च मूत्रे केहनिष्कृतिः ८४ नक्तोप

पचासावाद्ये तु अन्यत्र द्विशुणं चरेत् अष्टोत्तरशतं जस्वा गायत्र्याः सुद्धिमर्हति ८५ अधोच्छि-
 द्यो द्विजः स्पृष्टः सुनावाष्टवलेनवा नक्षत्रदर्शने श्रीयात्पंचगव्यपुरः सरं ८६ अधोर्ध्वोच्छिष्टविप्रा-
 द्याः श्वोच्छिष्टाः शूद्रसंस्पृष्टाः उपवासेन सुध्येयुः पंचगव्यस्य पानतः ८७ श्वकाकीकाकसंस्पृष्टौ
 सुजनो ब्राह्मणो यदि तदन्वस्य परित्यागात् तन्नानकृत्वा विसुध्यति ८८ विनायज्ञोपवीतेन भोजनं
 कुरुते यदि अथ मूत्रपुरीषे वारेतः स च न मेव वा ८९ त्रिरात्रोप्यो धितो विप्रः पादकृच्छ्रं तु भूमिपः
 अहोरात्रोपितो वैश्यः सुद्धिरेषा पुरातनीः ९० विप्रस्य दक्षिणे कर्णे नित्यं वसति पावकः अंगुष्ठे दा-
 णे पाणौ तस्मान्तेन च संस्पृशत् ९१ प्रेक्षणं शशिनोर्कस्य ब्रह्मा विष्य वीशसंस्मृतिः गायत्र्याः शत-
 साहस्रं सर्वपापहरं स्मृतं ९२ गायत्र्यष्टसहस्रं तु ब्रह्महत्याविशोधनं शूद्रवधो द्विजाद्यस्य गाय-
 त्री त्रिसहस्रकं ९३ राज्ञः पंचसहस्रं तु स्याद्द्विशश्वतदर्धकं योगेन गतशीलसुयदिवस्वात्स-
 दानरः ९४ तावुभौ सर्वदा त्स्याज्यानिश्चितं सर्वकर्मसु मक्षिकासंततिद्वारा विभुषो ब्राह्मणं विद-
 वः ९५

आत्मसहस्रं तथैव च आत्मनः सुचयः सर्वपरेषामसुचीनि तु
 ; स्मत्वा स्नात्वा स्पृशेद्देवततः सुध्येत्स आतुरः ८७
 पलायने तथारण्येषु शर्दोपो न विद्यते ८८ आद्यसूंगीसमो

द्वितीयस्यापि तस्मृतं शिरः प्रोक्षणमन्येषामन्यत्राचमनं विडः
 ; तत्संगीतृतीयमागीतु रीचस्तु न दोषमाकं ८९ आद्यस्य हृत्संवेत्त्वान्
 पलायानं विडः

दंतधावनकल्परः दिवाकीर्तिसमस्तावद्यावद्भुवनपश्यति १ पद्याभ्यलोहाफलकाष्ठचर्ममा
डस्थलेवास्वयमेवशौचं पुंसांनिशास्वध्वनिनिःसस्वानांस्त्रीणांचसुद्धिर्विहितासदापि ॥स्त्रे
हस्युष्टेनयेनस्यात्काष्ठाद्यैर्यदितत्सृशोत् नाचारोहणवत्सृशोत्तत्रोपसृशानाच्छुचिः ३ म्लच्छ
भूतासनासृशोत्त्रेवायदिवारवले उपसृशोच्छिरः श्रोत्रसंसृद्धो जायते द्विजः ४ वस्त्रसंस्पर्श
नेतस्यसंचैलांशोपगाहनं अंगसृशानवत्तद्विवदेति द्विजसत्तमाः ५ चंडालोदकसंसृष्टः
शुद्धः स्नानेनजायते तथातद्गोडसंसृशोस्नानमाहुर्मनीषिणः ६ उदक्यासृशनेस्नानमसुके
नागतोपिवा तत्सृष्टेपिमवेत्स्नानंतुल्याः सवारजस्वलाः ७ संस्पर्शमेदभिन्तानांतयेवन्न
ह्यपातिनां पतितानांचसंसृशानमेवविधीयते ८ रजस्वलादिसंसृशोत्तपसृशानमुच्यते ९
दक्याचास्तृतीयेन्हिकेचिदाचमनंविदुः १० प्रथमेहनिचंडालीद्वितीयेब्रह्मघातिनि तृतीयेर
जकीप्रोक्ताचतुर्थेस्नानतः शुचिः ११ पुरुहुतः पुरादेत्यंत्रिशीर्षां कंजधानयत् तद्वधब्रह्महत्या
याः स्त्रीणांसंप्रददौफलं १२ आसातत्सृष्टिस्त्रीणामसृशयत्समाभवेत् अशौदिनत्रयेष्वेत
च्छुक्ररुर्वादि कल्पिते १३ शिवरात्र्यपुलिदाश्चकेचदाश्चनदास्तथा एतान्नजकंसतुल्यान्केचि-
दाहुर्मनीषिणः १४ रजस्याद्यभिगाः म्वलेवैशयोगोमूत्रथावके पितृतिषडुयाहोभिः कृच्छ्रवा-
द्विरुणंभवेत् १५ ब्रह्मदात्रियविदजाताः मूद्रास्तेषुक्रमेणतु क्रमातिक्रमतश्चान्ये म्लच्छास्य
वणसंभवः १५ः शौज्याशानास्तु सच्छूद्राः शौज्यान्ताः परेऽस्तुताः आमाशानानि शौज्यानिभ्यु

तसु च्छिष्टसु च्यते १६ दासनापित्तगोपालकुलसिद्धिर्गणः शौज्यात्पानापित्तश्चैव यश्चात्मा
ननिवेदयेत् १७ पर्युषितं चिरस्थं च शौज्यं स्नेहसमन्वितं यत्र गोधूमावस्ते होततोगोरसविक-
याः १८ आपद्गतो हि जोश्नीयाद्गृहीयाद्वायतस्ततः नसल्लिष्येत् पापेन पद्मपत्रमिवांससा १९ अ-
रसूताभिः केचिद्द्रिद्रपोक्षणा सन्त्यंते विष्युभंत्रेण कलिधर्मसमाश्रिताः २० आमंसांसघृतं दू-
द्रं स्नेहाश्च फलसंभवाः स्लेच्छं मांडस्थिता दूष्यानि क्कंते सुचयः स्मृताः २१ आभिरमांडसं-
निपयोदधिघृतानि च तावत्सुतं हितद्वांडयावत्तत्र तिष्ठति २२ पूतानि सर्वपण्यानि कारुह-
स्तस्थितानि च अदत्तानि च भक्ष्याणि चलतस्तु हिजातिभिः २३ सर्वस्योपस्कं रं तु क्कांशश्चारक्तो
नि च पुष्याणि चैव सुधुंति प्रोक्षितानि न संशयः २४ अलेपं मृचयं मांडमांडसंचय एव च
दिवसु ध्यंति सलेपवन्दि चूलनात् २५ कांस्थं च भक्ष्यनासु ध्येन्मद्यमांसवि वर्जितं सुरा-
धैरुसु ध्यते तापलेपनैः २६ अलिंसं मद्यपूर्वार्धे स्नात्न मस्लेन सुध्वति रजसांश्च
दुष्यति च ससुदः २७ सत्येन पूयते वाणिधर्मः सत्येन वर्धते तस्मात्सत्यं हि च कथं मात्मारु-
हो ज्ञानमैः २८ रथ्याकर्दमतो यानि नावापथ्यतृणानि च माकताकेण सुधुंति निशि च
माकतैः २९ यथासंभवच्छुक्कानि पापं चिन्तानि सन्तमाः ३० काञ्चकानि सचाणि चान्कला

गानंरुक्तंदिनेः सांतपनंदिजेः ३३ समाहेनतुक्कच्छोयमुनिभिः पारकान्ततः एतत्तुत्र्युणतसैः
महासांतपनंश्रुतं ३४ यज्ञापत्यंतुक्कच्छस्यपराकस्त्रियुणोमहान् एकभक्तेचनक्तचअथाचि
तशुयोगणं ३५ पादकच्छोयमुद्दिष्टस्त्रिसंभजापतिव्रतं अयमवातिकृच्छ्रः स्यात्साणिपूरान्न
गोजनं ३६ कृच्छ्रान्तिकृच्छ्रपयसादिवसानेकविंशतिं दिनैर्होदशाभिः प्रोक्तः पराकः समुपोपितैः
३७ एकत्त्रहं रुश्रहादिनिनक्तंचेवतयाश्रुतं संप्राशयतिलपिण्याकंनक्तंतोयंकुशोदकंक्षचमे
दुपपाराः स्यात्सोम्यकृच्छ्रोचसुच्यतं ३८ चोद्रायणेचकृच्छ्रेचत्रिकालस्नानगात्ररेत् रुानह
वंभक्तच्यव्रतंतुचापरंवापि ३९ वाग्निकंजालाशरीरस्यस्नानकायंतथाव्रतं असामर्थ्येनकाय
स्यवाच्याप पदनुग्रहं ४० ब्रह्मकृचंभवदयाभिव्रतानासुत्तमंव्रतं कृतेनयेनमुच्यतेभुष्याःस
र्वैकृन्विपैः ४१ नीलिकायास्तुगोभूत्रंक्रणायाः शकृदुद्धरेत् अभावंसंववणायाः कपिलायाः
गगुद्धरेत् ४२ पत्नानिपंचमूत्रस्यअंगुष्ठापंतुगोमयं क्षीरंसप्तपलंघ्राद्यंतथादक्षः पलत्रयं ३५
घृतंचोष्टकंघ्राद्यंपलमेककुशांससः मंत्रैः सर्वाणित्वैतानिअभिसंभ्याथमिश्रयेत् ६६ गा
यत्र्याश्रंगंगंगुत्रंगंधहारंतिगामयं आप्यायस्सेतिचैक्षीरंदधिक्रात्वोदधिसृत्तं ६७ तेजोसिसु
कृगित्याज्यंपदंपस्यत्सांशोदकं निष्यन्मंपंचगव्यंचपात्रंपुक्रमतः पितृवृत् २८ मध्यमेनपलाशा
स्यतसत्रणपिचैर्हिजाः द्वितीयंपक्षपत्रेगद्वेक्षपत्रेणचापरं ३० चतुर्थेनाम्नपात्रेणतसिबेद्भ
तरुत्तरः आलोक्ष्यप्रणोनेनमध्यप्रवर्णेनतु ३१ उहृत्यप्रणवेनेवप्राशयेत्प्रणवेनतु वि

निहिजानिभिः ३३ प्रायश्चित्तनयत्रोक्तं धर्मशास्त्रप्रवक्तृभिः द्विजैस्तत्र प्रकल्प्यं स्थाद्धर्मशास्त्रा
यानिवदत्यास्यतस्तानि निबोधतेति ३३४
इति दृष्ट्याशाशयिधर्मशास्त्रसुब्रतत्रोक्तसंहि
णानु पापक्षयकृतैः स्याद्भार्येतुमहोदयः ३३ चंद्रवृथाचरेद्रासाकुक्कुळष्योदयनयंत्रं चंद्र
क्षयनभोक्तव्यं यवमध्यशशिवत् ३३ विपरीतक्रमेणाश्वत्थादावादायहासयंत्रं वधयेदन्यप-
क्षेत्रपिपिलीमध्यमेदवं ३३ अष्टावहोसमन्नीयात्सवतीप्रतिवासरं अष्टयासिकमित्येतच्चंद्रा
यणमथापरं ३३ शतद्वयं तु पिंडानां चत्वारिंशत्समन्वितं मासेनैवोपसृजितं चांद्रायणमथाप
दिनेयदम्नीयादष्टौयासाद्धिनंप्रति चांद्रायणं यतीनां तु व्रतज्ञैः प्रोक्तं पापापनोदनं ३३ म
क्तैश्चतुर्थैवाचारितैरपि उपवासैश्चतुर्भिश्चकुक्कुः षोडशभिर्दिनेः १७ उष्णजलपथः सपि
वासुभक्ष्यस्यहंतिष्ठेत्तसकुक्कुः यमुन्वते ३३ पलमेकं जलं पीत्वा पलमेकं
; पलमेकं तथाज्यस्यमानमेतत्प्रकीर्तितं ३३ पयोदुग्धं च रात्रीचबिल्वपत्रं कुशीदकैः
प्रत्येकंप्रत्यहं गव्यं मूत्रं शकृत्य योदधि ३३ पुनः कर्मोक्तं ३३ शोडशयोगं चत्वारिंशत्कर्मैः

षण्णंस्त्रागयेद्वन्त्यापंचगव्यंनचान्वयेत् ३३ कुसोडंजुहुचान्वत्रैः पंचगव्यहुताशनं संव्याहृत्या
 नगावन्त्यातयेवप्रवणान्तु ३३ ब्रह्मकूर्चमिदं प्रोक्तं प्रतपंचदिनात्मकं पंचगव्यंचसंप्राशयपंच
 गत्रापयासकृत् नक्तनवासमस्त्रीयाद्यावच्छक्तयोदितानिच ३४ पंचाहिकंपारणकं प्रतस्यास्य-
 प्रकृतिं नितं हंसवंपापानि ब्रह्मकूर्चमिदं प्रतं ३५ अन्ये वदंतिकथयः उपवासं विना प्रति अपहो
 मादिकृतं व्यं दं यतानं न गवया ३६ पंचगव्यंच होतव्यं पंचगव्यं स मस्त्रीयात् ब्राह्मणान्मोजयेत्ता
 वद्यावन्तुर्वादिदं प्रतं ३७ यत्पगस्थिगतं पापं विद्यते पुरुषस्थिहि ब्रह्मकूर्चोद्हेत्सर्वसमिद्धोस्ति
 शिंभनं ३८ यानं नियापा निगंयंति पुंसो देवा दकामा दथ कामतो वा उक्तानि ते पासुनि नाप्रतानि
 श्रुद्वाथं गतानि पराणि चान् ३९ धर्माथं मेतानि कृतानि पुंसो दद्युर्दिवौकस्त्वविसुक्तसिद्धिः अ
 त्राणि पुंजनमशोपक्रान्तं मः शरीरं त्रिचरन्विभाति ४० यस्यास्ति शीतिः पुरुषस्य पापादिच्छेच्च
 नर्त्तदायं गेन शोचः प्रत्ययतं च प्रतदानं जाप्यं भोर्दियसे तन्न तदन्यदस्ति ४१ वदंतिदानं सुनयः प्र
 धानं गन्धं गन्धान्वादिदास्ति किंचित् विरोधं नं स्वयमिहाणि पूज्यं वदामि तस्मादथदानधर्मान्
 ४२ इति ब्रह्मन्त्याशारीये धर्मं गान्धेयं प्रतशोचं संहितायां देवादिप्रतनिर्णयो नामाः ३३
 चः ३ दानानि विधिना साधं जगोपा नि पराशरः व्यासस्थाना निवद्व्यामि श्रुयतां दिजसत्तमोः
 १ दानं प्रायतं स्वर्गं सुर्यदानेन लभ्यते ददासु त्रचदानेन पूज्यो भवति मानवः २ नदानात्सर्मा
 धर्मास्त्रिपलां कुरु गिद्यते तरगादानं प्रदातव्यं याशाक्त्या सदानरैः ३ सुसुक्ष्मवोपि योगीशां मिदा

मात्रोपजीविनः तोयमंलंचवांछंति किंभुनः सासुराशिणः १४ सर्वोपस्करसंशुक्तेगृहचगृहमातृकं
 वृषद्विशुक्तेसीरचट्टपमेकंतयैवच १५ गृह्यश्रयायाः प्रदानंचधेनुदानमथापरं द्विसुरवीसोरसे
 चींचतिलथेनुमतः परं १६ घृतधेनुंपयोधेनुहेमधेनुंसुविस्तरं कृष्णाजिनप्रदानंचवाजिस्यंद
 नमाहसः १७ एकवाजिप्रदानंचतथातस्यपरिश्रहः सुवासनादियानानिहस्तिरथंतथागजं १८
 गजदानंचवदयामिकन्यादानफलंचथा भूमिदानफलंचदत्तेतुलापुकथमेवच १९ हेमरूप्यप्रदा
 नंचनाणकादिसमन्वितं त्रपुसीसकताम्नादिसर्वधातुप्रदानवत् २० नक्षत्रतिथियोगेगुचद्य
 हानस्ययस्कलं विद्यादानफलंतस्यप्राणदानस्ययस्कलं २१ अमयादिकदानानिप्रतिग्रहेयथावि
 धिं इष्टापृताफलोपेतौसर्वविस्तरतोमया २२ शक्तिसूनोः श्रुतपूर्वकथयामिक्कमाच्छृणु गोभू
 हेमादिदानानामुर्वधामप्यनुत्तमं अन्नदानमपेक्षते सर्वे अपिद्वौकसः २३ अन्नार्थमातरिस्वा
 यमन्नाथंचतथानलः अन्नाथंसवितादेवोवातिज्वलतिमासते २४ अन्नकामः ससज्जंदविधि
 रप्यशिलंजगत् अन्नात्परतरंतत्वनभूतंनभविष्यति २५ दद्याद्योहरहस्तस्मादन्नंविभायसान्वः
 नृतवायदिवाचामंसस्वर्गसुखमेधत् २६ शोभनान्नमृताकुंभान्पुष्कानोपरिपूरितान् अपूपे
 मोदुकाद्यैर्वादत्त्वादिविभुखवसेत् २७ मणिकंकलशान्वापिचामावयतिशक्तिः सुसुभाद्रि
 द्विजोक्तसुससर्पाशोदिवन्नजेत् २८ योहिजान्याययेत्तोयमन्थानपिपिपासुकान् प्रपाञ्चसावय
 त्त्वेदंवलोकमवाप्नुयात् २९ पट्टधातुणाटिकंहरात्तत्कान्

सर्वेषां

सीतेचावरणानिच २० उपानसादुकेचैवददत्कामानवाप्रुचात्र समथान्यसमायुक्तं सर्वं अहसम
ल्लितं १९ सर्वोपस्करसंयुक्तं सर्वालकारसूचितं हिरण्यगोवृषाश्चैवतूलशाख्योपधानकैः २२ वी-
रुथीभूपणोयुक्तं सकास्थताम्ब्रभाजनं पट्टयान्यादिसमायुक्तं ददत्सानायमानवः २३ प्रकृष्टिकञ्चि
तं कृत्वा सर्वलक्षणसंयुतं सृभयं वातथावन्मृदुत्वावाभ्यमथतथा २४ दत्त्वास्थानमवाप्नोति प्राजाप
त्यमसंरायं २५ प्राकारायत्रसौगर्पागृहाण्युञ्जैस्तराणिच माणिक्यगारुडवंज्यमौक्तिकेकैर्मूषितानि
च २६ देवकन्यासहस्रेणसंयुतो गीतनृत्यकः सेवमानोमरुत्संधेर्वधसासहसंयसेत् २७ अनडुहो
चभ्रुवांहावलवंतौ सुलक्षणां तरुणौ सुविषाणोचघराभरणभूपितौ २७ अडुष्टावेककणोन्वसोशि
रोदक्षिणान्वितौ आहूययोहिजाग्रायमन्त्यादद्यात्सुमानवः २८ सोनद्वारामतुल्यानिस्वर्गेव
र्षाणि तिष्ठति अम्बरोभिर्वृतो नित्यं संव्यमानः सुरासुरैः २९ एकोपि हि वृषो देवः ध्रुवं हः सुमल्लक्ष
णः अरोगश्चापरिक्रिंष्टायस्मात्सदशागोसमः ३० एकमदत्तेन वृषेण यस्माद्भवति दत्तादशासोरभे
चः माहेपियोधरणीसमानस्तस्माद्दुधात्पूज्यतमोस्ति कोन्यः ३१ गृष्टिदानं प्रवक्ष्यामि च यादं यद्दि
जात्तमे योविधिर्दीक्षिणायाश्च तथा सर्वं निबोधत ३२ एकरात्रोषितः स्नातो गोदातापंचगव्यपः प
चाभूतेन संस्नाप्यसंपूज्यगारुडध्वजं ३३ सर्वस्वावत्संसंयुक्तासितयज्ञोपवृत्तिनीं सुविषाणोसु
रूपान्च शुभलक्षणसंयुतां ३४ हेमकल्पिनं मृगोचसुरकथंचरणाग्रकां पथस्विनीं सुरीलांचहिर
ण्योपरिभंस्थितां ३५ हिरण्यं वाचयित्वाग्नेसहिजायोपपादयेत् प्रत्यस्सुरवायविप्रायर्गुष्टिचत्ता

५१ धर्मज्ञाः केचिदिच्छन्ति कुतपेच निलास्तुतं ५० आस्तीर्घला
जन्तुनः निलास्तुप्रक्षिपेत्तत्र कृष्णाटकचतुष्टयं ५२ कुचादुत्तरतो म्यणं आद

५३ आस्थेयुडमंथनस्थाः सास्त्रास्तूत्रमर्थनिष्ठा

५४ प्रशास्तपत्रप्रयोगा कलदंतवर्तनस्था सुभस्वरमथलो

५५ नारंगोत्रे जिपूरेश्वतथावेनारिकेलकेः व दशम्लकपिर्येयश्चमणिसुक्ता

५६ धेनुसीद्विचिंधांकलाश्रद्धयापरयान्वितः ५७

५८ श्रीयतामिति कुचांच्चगृष्टिविद्वांनि सामभ्युत्तरास्तुरंगं सम्यगुच्चाय

५९ संवयापैः स्वयसुक्तोपितरंचपितामहं ६० प्रतितामहंतया पूर्वपुरुषा

६१ स्ताञ्चितयांचवचतुष्टयं ६२ द्विजेंद्रास्तारमस्यतान् तिलधेसुप्रदोनरः ३

६३ पितावतः ६४ चतुर्दशतथांचेचददसुश्चास्तुमोदकाः दीचमानंचप

६५ प्रयोगसंपिष्टुप्यंति पल्पमानंचमानवाः तेष्यशोयधिमिसुक्ताविष्णु-

६६ नियां ६७ नशांनयश्रीलांयकृशायामलारायच तिलधेसुनरोदघाद्देदस्मानाचसीद

६८ भगवन्सालिदादरस्त्रिलधेसुददातियः एकशत्रुं नभंस्यातिलानतिश्चलनः ६९ दातु

७० णारस्यगस्यग्यवतोद्विजः चाद्रायगादप्यधिकंशस्तंतिलमद्भागं ७१ एवंमनिगृही-

७२ षिचंनयानिधिनाद्विजः सतारयतिदातारमात्मानंचनसंशयः ७३ प्रतिग्रहसुदीसाग्नाद

उरवेरिनाः नरकुरतीहृतच्यत्राजपहोमादिकेषु चः ७६ नदानदीयतेतस्त्रौगंतकर्मणिचो-
 अयं निकाकंतकृतकर्ममृतस्योषधदानवत् ७७ अद्यातः संभवत्यामिधुतधनुमपिद्विजाः च
 नसाविधिनादेवातभवत्यास्यशेषतः ७८ वदामिधेनुधुतपूरकल्याविधिचवस्तनचयोः प्रकल्प
 तस्याः प्रदानेनफलचयत्त्यादिक्रियाचपात्रत्सुपर्वयच्च ७९ गौक्षीरसपिसुधुरवउदमासत्नायवि
 षंनुमवारिणाच सपूज्यपुण्यैश्चिलियगधेदयान्निवेद्यचसधूपदीपं ७३ धृतं चवह्निधुतमे
 वसामोधुतंचसूयोधुतमववारिः प्रदेहितस्माद्धुतमेवविद्वान्धुतं प्रदत्तेसकलमदत्तं ७४ धुतेनग
 ल्येनतुपूणकुसः प्रकल्पनेगोः करकञ्जवल्गुः हिपण्यगामोमणिरत्नशासोक्रुफव्यकपूरसुचारु
 नासा ७५ सुरोचकृष्णारागुरुदारवेचसोवपानेत्रपदसूत्रसास्त्रा लोमचपुच्छुउदुधवक्रुजि
 हाश्चतस्यावरशकरायाः ७६ द्राक्षात्तनीसरजूरेरन्यैः स्वादुकलेमपि उरस्यातत्रकृतव्याना
 अपृष्ठंचथीमता ७७ सुसुधासिधुतमिधुतवत्साहतातथा धान्यैश्चसमाभिः पाशैर्होमा
 निमित्तसर्वैः ७८ कांस्यदाहाप्रकृतव्यासितवत्साहतातथा सितछत्रसमाधुक्कासित्वासा
 रसूषिता ७९ वत्सस्यकुयादिनिभूषणानिमोक्तानिमवाण्यपियानिधत्ते अंगानिसर्वाणिच
 तद्वदस्य छत्रंचवत्प्राणितथैवधिमैः ८० गृहाणचैनासमपापहर्तुस्तारसंसारपयाधिपानः
 संसारनारोभवन्मिदवस्वंगप्रदानसमविभ्रराज ८१ विष्णुः सुरशाधुतराश्मिरस्यादानननु
 वास्तुचरकिंस्त व्याहृत्यचैतद्दिजहस्तानां दत्त्वास्तमस्तेतिचवारिके ८२

द्विजेनात्र च द्रव्यं सुक्तं संप्राप्त्यस्वपिप्रतभालसुधौ कायंगसुक्तोरिवलकिल्विपैः सप्राप्तो निकासा
नृत्तदुग्धमित्रान् ८३ धृतदक्षिणवहानद्योचत्रप्राथम्यकदंगाः तेषुलोकैषुविशेषशसपुण्येषूपजाय
ते ८४ पितृरुः श्वेत्तयेससतुरुघास्तस्येय्यथः तेषुतान्द्विजलोकैषुसुनयन्त्यस्तकि ल्लिषः ८५
सक्रागनामंत्रपृष्टिः कथिनातवसुव्रत विष्णुलोकनरायतिसकामाधृतथेसुदाः ८६ जलधेनुप्रव
त्यर्थाभ्रानयेदत्तत्रायथा देवदेवैर्वाहृधीकेशाः सर्वेशाः सर्वभावनः ८७ जलकुम्भद्विजश्रेष्ठसुव
गारजनतः स्थितं सगन्धगमंभयंस्तुआस्थेयान्यैः समन्वितैः ८८ सितवस्त्रसुगच्छन्नेदुवाप्लव-
गोभितं कुष्ठगाम्भीसुराशीरगालकामलकेशुतं ८९ प्रियंशुपत्रसमुक्तमित्तयज्ञोपवीतितं सोपा
नहंचनान्द्वन्द्वार्धपद्मसंस्थितं ९० चतुर्भिः सधृतं पात्रैः सिलपूर्णेऽश्वनुदंश स्थगितं दधिप्रा
त्रंगधृतं द्वादशनामं गन्धं ९१ गोधितः समस्यन्वैवासुदेवं सुरेश्वरं ३१ सुपधूपोपहारैश्चयथाविम
गसंगायं तेशिन्कुम्भाक्रियेऽसुसंपत्सांयदाकदमैः ९२ प्रतिघातत्रकुर्वीतमंत्रैर्वैदचतुष्टयैः क
ल्पयन्क्रियंतांसगन्धस्यजनादनं ९३ पूजयेद्दत्ताकृतं द्दत्तं जलमयं सुधः अत्रोच्चुरपरैके
नित्यं गंधं नृनिर्गितां ९४ पंचांशानतुः कुशास्यचतुर्थांशानवापरे एवं संपूज्यगोविंदं जलधेनुस
गलान्का ९५ सितवस्त्रधरः शांताधीनरागोविमत्सरः दद्याद्विभ्रायतां विभाः शीतयं जलशाधि-
नः जलशार्थाजगंधानिः प्रीयतां केशागोमम इति चोच्चार्य विप्रेंद्राविभायमतिपादयेत् ९६ अ
पत्तारागिनाताच्यगंधारात्रमनः परं अनेन विधिना दत्त्वा जलधेनुं द्विजोत्तमाः ९७ सर्वाल्हा

१. शरीरारोग्यध्यायनिमानवः शरीरारोग्यदीर्घायुः प्रशास्यसर्वकामुकः २० चृणां भवति द-
 २. तायाजलधेनोत्संशयः तेषिदानं विनायांति विव्यलोकमसंशय १०० हेमाज्यावुतिलेविद्वि-
 ३. धेरुचयपिकल्पिता तयापिते च मन्थास्तुधसंशास्त्रमना कृताः ३१ मक्षणीसिंचय इत्युधेन-
 ४. गेसुप्रकल्पितं तस्माद् शयंतदास्येति च दसं चः प्रतिष्ठितं पुनः संवृत मन्त्रेण तदा कुचन सुद्रया
 ५. कृतेनिसजनेन धावस्तु कृत्तुन संवेत् ३ अथान्यत्सप्रवक्ष्यामि दानानामुत्तमं परं य इत्यामान
 ६. नैकेन वासुनः ३१ हीनानेव प्रकृतं व्यासत्यासंपदिसिद्धिजाः पलान्यामपि च द्वाभ्यां पले
 ७. फले ७ चतुर्थांशेन धेनवस्तु हेमवत्संप्रकल्पयेत् अलंकारान्धसर्वेपि गोवद्रत्नैः प्रकल्पिताः ९ सकाशा इत्यु-
 ८. क्राजतं कुचाद् दूधुराद्यैः विपश्चितः अलंकारान्धसर्वेपि गोवद्रत्नैः प्रकल्पिताः ९ सकाशा इत्यु-
 ९. देवस्य यास्तु न्यावचुधिरः दत्त्वा प्रासो हरे लोक सामथेय सुदीरिता ३० सुक्ता फलशफाका वा
 १०. प्रवालकविषाणिका मृदापानसुरवसुक्ता शारवभृगोतराभता ३१ कर्पूरागुणनासावाशका वा
 ११. मयजिहिका मृदापानसुरवसुक्ता शारवभृगोतराभता ३१ कर्पूरागुणनासावाशका वा
 १२. स्थाना सुपयुग्मपाञ्चसांसासामसास्त्रावती तथा ३२ इत्युक्ते ललाटात्तद्रक्षादिरदना
 १३. लंकेरेभ्रकतज्यौकणौ प्रसूचकोत्पकः ३३ सपट्टमूत्रलागूलासमथान्यकान्ये च ता न्यवपाथे

नुमार्थाय विप्राय प्रतिपादयेत् अश्वमेधसहस्रस्य दत्त्वा फलमवाप्नुयान् ॥ कुलानां द्विसहस्रं
तु स्वर्गमायानि निश्चितं किमन्येषु बहुभिर्दानैरलं हेमगवानया १७ हेमधेनुप्रदानेन कृतायां ग्राय
ते नरः हिरण्यगर्भो भगवाञ्चीयतामिति कीर्तयेत् १८ उपवासविभुद्वात्मा दद्यात्सोमरविप्र
हे दीयमानान्च पश्यं नियेन राहेमगासिमां पठ्यमानान्च शृण्वंति ते पियांति त्रिविष्टपं १९ तत्रा
स्ते लिखितारो हेसुवर्णधेनुसंततिः रत्सोभूतपिशाचाद्यास्ततो नश्यंति दूरतः २० एतामथोक्त्वा
स्तव वत्ससर्वा गुह्यादिका विस्तरत्रयोवः इत्स्वाकुवेण प्रमृत्तिक्षितीशाजसुदिवं यो विधि
वत्सदाय २१ इति सुवर्णधेनुदानं अथ दृष्ट्या जिनस्यापिषद्वेदानविधिसुभं प्रमाणान्च वि
धेयस्य यस्मै विप्राय दीयते २२ वैशारव्या पूर्णिमास्यो च कार्त्तिक्या मपिसत्तमा एतयोस्तत्प्रदातव्यं
रविमोमगृहेपिवा २३ अक्लिष्टमच्छिद्रमलोमकं च सद्भाणरं भ्रंशशफसशोकं सांडप्रदेशं सविधाण
यन्त्रशस्तप्रदाने असिमृत्तचम २४ एवमेतद्विधे च मगृहीत्वा द्विजपावनाः कल्पयेद्वत्सतद्वच्च
हेममृगादिकं तथा २५ मृगे हेममयेतस्य शंफास्य रजतस्य च सुक्ताफलेऽश्लोकं कुंभं च्छात्स
विवर्जितः २६ अत्रुलिसेमहीपृष्ठे प्रास्तुते कुतपोस्तुके तत्र प्रसारयेत् चारोतिले स्तदथ पूरयेत् २७
वदंति तद्दिदुःसर्वं च सुद्रोणो सुपूरयेत् पुंसोनाभिप्रमाणं लुशाशिक्षिर्चात्सरे विदुः २८ दानुमात्रं व
दंत्यन्ये राशिक्षिर्चादिनिद्विजाः तिलेऽश्वपूरयेत्स आदजिनं च समंततः २९ हेमनाभं च तं कुंभोर्ध्वे
स्नाकर्पेयासतमाः शान्त्यावापि प्रकृतं च्यमनः अक्षिचंथां प्रवेत्त ३० सोवर्णोस्त्रीरुपणं नृपाञ्जना-

श्रीगणेशाय नमः
शिवस्युतं श्रीगणेशाय नमः
दद्याद्दशदिने चतुर्दशदिने पूर्णचन्द्रस्येह क्षिणतो विजाः ३३ शक्त्या वापि अकृत्यं विनाशात्पुनः कुर्यात्
वासोभिः सखाच्छाद्यसमन्ततः इष्टमतिदिशतु भार्गवस्य सवत्स्रवत्स्रभूषणाः चतस्रो गृह्यः काचं
इत्यन्ये तद्दिदोषिदुः ३३ वदन्ति सुनयान्ये ध्योसामर्गमाहात्म्यवदितः शान्तिविधात्र विद्वांसः पुराणा
यविदोपरं ३३ यत्तु कृष्णाजिनदद्यात्सदुरभ्युगसयुतं तिलैः प्रच्छाद्य वासाभिः सवत्स्रवत्स्रभूषणाः
तं ३७ सससुद्रुहोतेन सरोलवनकानना चतुरध्याभवद् नानुश्रितानात्र स रावः इत् कृष्णा
जिने तिलाच्छ्वाहिरण्यमष्टसर्पिषि ददाति यस्तु विभाय सवत्स्रवत्स्रवत्स्रभूषणाः चतस्रो गृह्यः काचं
स्तैर्विहमरलभुते तिलैः वेत्नात्तनभापवासोषिणा रावत्स्रवत्स्रवत्स्रभूषणाः चतस्रो गृह्यः काचं
कान्तिस्यावासमाहितः दद्याद्दशदिने चतुर्दशदिने पूर्णचन्द्रस्येह क्षिणतो विजाः ३३ शक्त्या वापि अकृत्यं विनाशात्पुनः कुर्यात्
दशदिने चतुर्दशदिने पूर्णचन्द्रस्येह क्षिणतो विजाः ३३ शक्त्या वापि अकृत्यं विनाशात्पुनः कुर्यात्
वसन्तश्च विशषमपरं नुश्रितं पुष्यवाचनचोदयोः तदनपेवदिलोममाग्नीवचप्रसारयत् ३३ च
नसुधुतथा विष्णुवपारजनाभिच विभाय शक्त्या पात्राणि घृताद्यैः प्ररितानि च ३३ च
त्समिद्धानि परिस्रुत्य तु पुनः प्रसुष्य च परिस्तीस्यं मन्त्राणि घृताद्यैः प्ररितानि च ३३ च
काल्पविभाय प्रतिपादयन् नालिः सुशक्त्यैः नालिः सुशक्त्यैः नालिः सुशक्त्यैः नालिः सुशक्त्यैः

द्रायवाचविलाप्रतिग्रहं पञ्चाङ्गुक्तां दकं दद्याद्वापमिग्रहस्थितिः ॥ यमर्गानामथोगाथामुद्रा
हरति तद्दिदः दानृणासन्नमाना चविशेषप्रतिपत्तये ॥ ६८ ॥ गोभूहिरेण्यसंयुक्तं भागं सेकं ददाति
चः ससर्वपापकमापि सायुज्यत्र ह्यणायजन् ॥ ६९ ॥ प्रोक्तेन च तेन मुनीशामागं दद्याद्दिजेन्द्रादिधि
नाप्रयुक्तं पापानि हत्वा सपुरातनानि प्रयाति चैधानवपुषीवयोगी ॥ ७० ॥ सुगनासनं च यादुद्यादिमा
नारथमनुत्तमं दूवयाने दिव्यानि स्तूयमानः सुरासुरैः ॥ ७१ ॥ चारथं हयसंयुक्तं हंसपुष्परत्नकृतं
कृतरज्जुचपट्टाद्यनेत्रपट्टैः कृतरपि प्ररतत्वावस्थगितं वस्त्रैः पट्टैः पट्टालिकैः सुभैः सुकांकल
स्त्यानकमणिभिश्चापशोभितं ॥ ७२ ॥ हयाचरुचिरै वस्त्रभूषिता वत्सलकृतैः ताम्रपुगरत्नैस्त
सुखयन्त्राभिशोभितौ ॥ ७३ ॥ सप्रयोगाकशायुक्तौ ग्रीवाभरणभूषितौ सुमलत्तपारांशुक्तागकृ
णातत्रयोजयेत् ॥ ७४ ॥ रषिसोमग्रहदद्याच्छुभवान्यत्रपवर्षणं मद्दद्याद्वाद्दिजाश्याचमश्राश्लनक
लोकता ॥ ७५ ॥ वसं द्रविशमगत्रसंयमानः स देवतैः एकैवापि ह्येवदत्तासवालकारभूषितं सुल
क्षणसुवानचसाचलोकमवाप्नुयात् ॥ ७६ ॥ मद्दद्याद्द्विगंधारम्यं ह्यभरत्नविभूषितं दिव्यवस्त्रैः प्र
रिच्छन्नेत्रपट्टादिभिः सुभैः ॥ ७७ ॥ सौवर्णैरुर्ध्वं चंद्रश्चशजते वापिभूषितं सुभैः सुकांकलैरभ्य
नीकवज्रादिभिरुत्था ॥ ७८ ॥ राजा सुलक्षणापता सुशीलानिकजावपि सुभदत्ता सुकूपैव हेमा
लंकारधारिणौ ॥ ७९ ॥ दिव्यवस्त्रैः परिच्छन्तो कर्णशंखावलवितौ पट्टनेत्रादिकक्षौनी विशिष्टम
णिसंदिता ॥ ८० ॥ इदं कुरथ च समुज्यपताकादिविभूषितं शाभित्तपुष्पमालाभिः शंखदंडुभिनिः

सुवेदायविप्रायचदिवेदायाथवापुनः सुचयेवाहिवेदायत्रोत्रिषायकतेष्टं अल
यात्समस्यर्च्यद्विजातये निहृत्यसर्वपापानिविष्युलाकंसगच्छति ६४ एवंहस्तिरथंद
व्यमानश्चतुस्रजः अनंतकालमातिष्ठेच्छरवचक्रगदाधरः ६५ पश्यतिसरथरं चतुस्रजस्तत्रसे
राद्विजाः त्रिपिष्युधुरं चोतिवासिभुजवचोयथा ६६ एकं वापिहियोदद्याद्भस्मिन्स्वनिष्प
णं सवस्त्रहंभर्तुननरवरजतकल्पितैः ६७ अणिसुक्ताफलं यत्कुरुषुते सुवर्णं रजतांस्त्रिभुज
चतुविप्रायचतुवदायवादिजाः ६८ योदद्याद्विधिवत्सोपिसदाविष्णुपुरं वसेत् प्रयोक्त्वा
तयुणफलं ६९ अन्वोदाहनक्रमवाज्ञोतिपराशरवचोयथा अलंकृत्यतुघः कन्याया
कन्यादानात्परं सुतुः पुत्रदानं शतात्तरं ७० सुभिसंस्पृशतदद्याद्भस्मिन्स्वनिष्प
कृतुल्लान्निविष्युलाकंसदावसेत् ७१ दशहस्तं भवदशशुभिसंस्पृशतदद्याद्भस्मिन्स्वनिष्प
वशशौचंभपरिकीर्तितं ७२ अपिगोचमभावेणशुभिमदद्याद्विजातये विष्णुलाकमवाप्नोति
केचिद्दुर्भनीधिणः ७३ एतद्भस्मिन्सहितान्विप्रंशालुभयतादश तानेवद्विगुणान्द्विरिति
केचिन्निवर्तने ७४ दंडानां च हस्तानां च त्वारिण्डाद्दशाहना पंचत्विशुष्यात्सासुके

निवर्तनं ॥ बालवत्सकधेनूनांसहस्रं यत्र तिष्ठति तद्वनिवर्तनं प्रहुरि निके चिन्मनीषिणाः ॥
नाम्न पत्रं पिपट्टे बाले खयित्वा च शासनं ग्रामं विभ्राय यो दद्याद्गृहशरीरं क्षित्तं पुनः ॥ सीरुस्ये क्रस्य
वादद्यात्तस्य पुण्यं किमुच्यते भूः पासुकणिका तुल्याः समाविष्य पुरं वसत् ॥ १ ॥ भूमिदानात्सरोध
मोऽर्थे लोकेऽपि न विद्यते पादं कमात्रदानेन यस्या विष्युः पुरं स्थितिः ॥ २ ॥ तस्य दानात्सरोधमस्तद्धते
पातकं परं तस्मात्तोयलतो दद्याद्दूरणं त्रुविजयेत् ॥ ३ ॥ इहैव भूमिदानस्य प्रत्यक्षं चिन्मिदन्ते -
क्षितिदः स्वर्गतो नष्टः क्षितिनाथः पुनर्भवत् ॥ ४ ॥ सुनक्ति च पुनर्भोगान्यथा दिवितथा सुवि गजे
रस्मिन् रसुंक्तो हेमरत्न विभूषितः ॥ ५ ॥ वारस्त्री गणसंसेव्यसूयमानश्च चंदिभिः छत्रालंकारसंयु
क्तो गीतवाद्योत्सवादिभिः ॥ ६ ॥ इत्यादि भूमिदानस्य चिन्हं तेषु स्तकीर्तितं विन्ते नापि हि यः ॥ ७ ॥ इत्यादि
भिर्विभ्राय यच्छति ॥ ८ ॥ यावत्तिष्ठति सामूमिः सः स्वर्गं तावदेतं ॥ ९ ॥ गृहभूमिं च यो दद्याद्दद्यादा
त्प्रभगात्रके गृहोपकरणं दद्याद्गृहदानं फलं लभेत् ॥ १० ॥ हस्तमात्रं च यो दद्याद्भूमिं विभ्रायमानवः त
स्यापि हि महापुण्यं दद्यात्तुलमात्रकं ॥ ११ ॥ नैतस्मात्परमं दानं किंचिदस्ति धरातले पुण्यं फलं प्रवृ-
त्त्याभि विशेषणतु च्छृणु ॥ १२ ॥ यत्र हेमानिस आनिमिषाभिर्भूषिता निच प्राकारा यत्र सोविणा
श्चतुर्द्वारा सतोरणाः ॥ १३ ॥ विद्या अप्सरसो यत्र तासां संधास्वने कशाः याद्दृष्ट्वा क्लमदेवोपि भवेत्ला
मातुरः क्षणान् ॥ १४ ॥ सुकेशाः सुललावाश्च बालचंद्रोपमं ध्रुवः सुनासाकर्णगंडाश्च विबोधाधरप-
ल्लवाः ॥ १५ ॥ सुग्रीवश्चुजपाणयथाः पीनोऽनुंगपथोधराः सुमथ्योरुनितं वाश्च सुश्रोण्यश्च सुभोरसः

पादाः सुनरवास्तथा ॥ केनरूपेणतावपर्यासंवत्सपरसोदिजाः सुवे
 ष्वरसांसधैवतस्वत्सुषणाः दिव्यासुलेपलिसांगादिव्यालंकारसूषिताः १६ सुनी
 वद्यावहासुवेहसितौ उष्यंचसूषिमिदानस्यकथिततववत्सुक १६ मेरुधरिचक्रिकुलपवनाच्चपा
 शोणवः स्वर्गतलावधिनि दानानिसवाण्यपिमोगकामैः प्रोक्तानिदेधानिपुराणविद्भिः १७ वृष्णावा
 त्तुल्यसुवण्योरजतद्रव्यमेवच प्रयच्छतिद्विजात्र्यस्यस्तस्याप्येतकल भवेत् १७ त्तुल्यसुवण्युपुरेता
 भिः पापैर्यदियुक्तामवंचरः सतैः पापैर्विनिमुक्तेः प्रोक्तं विष्णुपुरंभवेत् १८ त्तुल्यसुवण्युपुरेता
 यमानाचचनराः पश्यन्तितेपितृभित्तियेपिस्तुरमुसोदकाः १८ पुमान्चसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि
 त्तुल्यसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि १९ पुमान्चसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि
 त्तुल्यसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि २० पुमान्चसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि
 त्तुल्यसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि २१ पुमान्चसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि
 त्तुल्यसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि २२ पुमान्चसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि
 त्तुल्यसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि २३ पुमान्चसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि
 त्तुल्यसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि २४ पुमान्चसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि
 त्तुल्यसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि २५ पुमान्चसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि
 त्तुल्यसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि २६ पुमान्चसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि
 त्तुल्यसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि २७ पुमान्चसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि
 त्तुल्यसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि २८ पुमान्चसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि
 त्तुल्यसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि २९ पुमान्चसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि
 त्तुल्यसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि ३० पुमान्चसुवण्युपुरेतावदिवारवडलवणवापितोलि

नहंमथेनुवत् १० अर्चवित्वाह पीकेशंपुग्येहि विधिपूर्वकं अग्निस्तुद्धं सुव
 णचविभाराहूचच्छति ११ समुत्काविणुलोकं तु यदागच्छति संसृती तदासोतेन पुग्येन यन
 : १२ योक्तुश्च मद्वाद्येनेत्राह्मणाद्यच्च सोतीवधनसमुत्कारूपयुक्तः प्रजाच
 र्नाणकानि विचित्राणि नानामानियोनरः तथाताम्रचक्रास्यचत्रसुवासीसकादिवा १३ यो
 द्वाद्भक्तितीर्थस्थः सोमलोकमवाप्नुयान् संसृज्यतु तं लोकं रूपवानिह जायते १४ यत्तद्दानानि
 चाविप्रसोत्पंतं सुखं संधते सोजनाभ्यंजनार्थं च भवेत्सोपिसुरवीनरः १५ सततं तैलदानं न भोज
 नाभ्यंजनाद्यच्च स्त्रियदेहोतितं जर्स्वीरूपयुक्तः प्रजायते १६ मृगनाभिवृत्तं पूरं तगरं चंदनादि
 कं गंधद्रव्याणि यो दद्याद्दही श्रीगोसजायते १७ तांबूलं पुष्पमालांच पुष्पाणामरणानि च यो द
 द्याद्द्वैवान्मोरीधनयुक्तश्च जायते १८ शशिरतौ च यो दद्यात्तदमलं संधनं रससिद्धोद्गराग्निः सु
 न्मजारूपयुतो भवेत् २० यो दद्यात्तुलं मानां च नित्यमेधोसिमानवः श्रियायुक्तो भवेत्तत्र संपरायं
 पराजितः २१ अथ किं बहुनोक्तेन दानधसविवेचने यद्यदिष्टं तं मूलोके तदेव प्रतिपादयेत् २२
 तिलाद्दमांश्च नित्याथ तृपान्वास्तरणानि च सोपि सुहृत्सुखं स्वर्गं जातश्चात्र धनी सुखी २३ सु
 डमिहुरसारवंडुग्धं रवजूरचाधकान् दत्त्वा फलानि सर्वाणि स्वाद्भूमिसुराणि च २४ रम्यानि स
 र्वं शाकानि सहिं सुलवणानि च स्थाल्यादिगृहपात्रं च दत्त्वा गोत्राधिको भवेत् २५ कृष्णं च पुंस
 दत्त्वा घृतालचपटालकं शुभानिकं दमूलानि सुहृदः पुत्रवान् सुखी २६ बदिराम्लकपित्तानि रस

सुजासुजोषगुल्काश्चसुपादाः सुनरवास्तथा ॥ केनरूपेणतावपर्यभिव्यक्त्यप्सरसोहिजाः ६५ वै
 व्यावागणिकाः सर्वोदिव्यस्वगन्धभूषणाः दिव्यासुलेपलिसांगादिद्व्यालंकारभूषिताः ६६ सुनी
 नामपिचेतोसियादृष्ट्यासुसुः क्षणात् वण्यतेताकथंद्व्याचालक्ष्मीप्रतिभोपिमाः ६७ वषावा
 प्सरसांसंधैर्दृष्टतश्चामरधारिभिः गीयमानश्चगंधर्वैः स्तूयमानः सदैवतैः ६८ यसाद्विष्णुपुरंता
 वद्यावहासुर्वहेक्षितौ उण्यंचभूमिदानस्थकथितंतववत्सुक ६९ मेरुधरिचक्रिकुलपवनाश्चपा
 थोर्णवः स्वर्गतलावधिनि दानानिसर्वाण्यपिभोगकामैः प्रोक्तामिदेयानिपुराणविद्धिः नक्त आ
 त्मसुल्यसुवर्णयोरजतद्रव्यमवच प्रयच्छतिद्विजात्र्येभ्यस्तस्याप्येतत्कलंभवेत् ७० त्रहसहत्यादि
 भिः पापैर्यद्विदुक्ताभवेन्नरः सतैः पापैर्विनिसुक्तेः प्रोक्ते विष्णुपुरं वसेत् ७१ तुलापुरुषभूमिचदी
 चमानांचचेनराः पश्यतितेपित्तयोनियेपिसुरसुभोदकाः ७२ शुडवाचदिवारखंडलवर्णवापितोलि
 तं योदद्रात्यात्मनातुल्यंनारीवासुरयोपिवा ७३ पुमान्प्रद्युम्नवत्सस्यान्भारीस्यासुरतैः समा सु
 मंगरूपसंपन्नसुजातातोत्रिविष्टपं भूहिरण्यदक्षिणासुक्तं सवस्त्रभूषणान्वितं अलंकृत्यदिः
 उयतेपरिधाव्यचवाससीः द्रखंडादितोलितंसर्वविभ्रम्यः प्रतिपादयेत् सर्वकामसमृद्धात्मान्विर
 कालवसे ७४ उष्ट्रेखराजंमहिषंचमेषमश्वंकरंशुमहिषीमजांच द्रुसुः खरोप्राविकमं वसे
 ७५ मदेयं ८ नराणिरत्नानिचहे मरुत्यैः शुभानिवासासित्तताम्रकोस्ये उपा
 दकृत्वाहमादिदानंहिजपुगपिभ्यः ७६ वदनिकचिदतानिकृत्वाहममयान्यपिस

श्रृंगोर्वस्त्रैरत्नेर्गोभिस्तुरंगमैः आदत्तैः प्राणहीनेनप्राणदानततोधिकं ७७ अल्पं प्राणाजलं प्रा
रसुच्यते तस्मादौषधदानेन दत्तास्युरसवोद्विजाः ४४ प्राणदानं च यो दद्यात्सर्वेषां
मपि देहिनां सयाति परमस्थानं च त्रदवन्ननुभुजः ४५ यो दद्यान्मधुरं वा च मान्वासासनकरामृतौ
तं नातं स्वसर्गोमेधफलमेत् ४६ क्विवाोधवधिरादीनारोगान्तं कुशरीरिणो तेषां च दीयते

४७ ये यच्छंति दद्यादानं सातुकं पेनचेतसा

नाभुजैः ४४ अथान्यत्संश्रयद्व्यामितिथिमासगतं द्विजाः यत्प्रदानं सुनिश्रेष्ठविशिष्टं जायते फलं
सयागं शिरदानं पूर्णं चंद्रनिथौ द्विजाः विधिना तत्प्रवक्ष्यामि च त्रदानं महाफले ४७ अस्मिदं
कांस्रगानं च लयगाप्रस्थं प्रुरितं हिरण्यना भवस्त्रेणकोसुमेण तु वेष्टितं ४८ स्नातः स्नानांथावि

तयाग्रं सोभायकूपुलावण्ययुक्तो भवति मानवः ४९ गौरसर्पकल्केन पौष्यासु
त्तारिगंगरः सपुनरभियुक्तव्यः कुंभनगव्यसोर्पणा ४९ सवंगशोपधैस्तोयैः फलपुष्पसमन्वितैः
ससयगंगंगं दद्यात्प्रदद्यात्तद्विजन्मने ५० घृतेन स्थापयेद्विष्णुं सक्त्या चैव प्रपूजयेत्

दद्यादंगोपुतं दद्याद्द्विजातपे ५१ दत्त्वावस्त्रसुगंदगाल्सापवासः समाहितः कर्मणातेन धमज्ञः
पुष्टिगाम्रोन्वयुगं ५२ ग्राह्यां कुर्वन्तिलैः आर्द्रपुच्यते सर्वपातकैः सुसंशयनमास्तीरिफाल्जिन्या
सद्विगांगयं ५३ स्नादौ विणसपुक्तो भायं सुतर्तिलमेत् नरः प्राप्नोति धर्मज्ञः प्रमाणं राजवेन्मानि
५४ गरीचिन्त्युमगंगारं रूप्रसोभाग्यसंसुतं प्राप्नोति विपुलान्मोगान्नात्र कायाविचारणा ५३ पूर्ण

दाडिमामिच चारंगश्चासलकान्दत्वात्प्रवागिहजायते २० याचनराभहाभक्त्यादद्याद्दुतसि
 सगदत्तमवत्तस्यधनुदानसमफलः २१ योधिनेतृणकाष्ठानिब्राह्मणाद्योपपादयन्
 मंसुख्यपूर्णकासोत्रजायते २२ योधिनेतृणकाष्ठानिब्राह्मणाद्योपपादयन्
 वागचनोहरकृपवत्यः पोरंदरास्तागणिकासवर्गि २३ महोदानादिक्रव्यासाकामोपसुखोनिजदत्तदेहागी
 चकविपुंविद्वन्व्योविद्वान्वाययेत् २४ योधिनेतृणकाष्ठानिब्राह्मणाद्योपपादयन्
 नाचविभाणापादास्यगसुपानहा २५ महोदानादिक्रव्यासाकामोपसुखोनिजदत्तदेहागी
 देवशास्त्रवाच्यतमं हिजः २६ अथापयेद्दिजाशिव्यानिधादानतदुच्यते २७ उपाध्यायंनिधा
 योपयस्यकृत्वाचवतं मत्स्याविदाच्यच्छेद्यः परं ब्रह्मसूतोविशत २८ विद्याधिनेचविभाय
 योदधाद्रोजननरः शदास्यगतथास्तानसोपिविद्याशमास्वत २९ विद्याधिनेचविभाय
 स्त्रोत्सामत्स्याचमद्विजाः सत्रसमाप्तादप्येति सुचानाद्यानि समुतो ३० अ पंचपाठचद्विभाय
 वापिपुमादरः तस्यदानस्यवैशिव्यानिष्कामिकृत्सुसामः ३१ अ पंचपाठचद्विभाय
 द्यामदानेननुल्लयमस्ति दानधरिव्यामविनाशिकिचिन्माल्पदचसतततदुव ३२ योगात्
 स्यापथपथ्याददातनरायदि अन्यस्यापिचकन्यापिमाणदः सतुनिष्क ३३ किञ्चित्

मूषणोर्वस्त्रैरत्नैर्गोभिस्तुरंगमैः आदत्तैः प्राणहीनेनप्राणदानततोधिकं ७७ अन्नं प्राणाजलं प्रा
 णाप्राणाश्चौषधसुच्यते तस्मादौषधदानेन दत्तास्युरसवो हिजाः ७८ प्राणदानं च यो दद्यात्सर्वेषां
 मपि देहिनां संयाति परमं स्थानं च तदेव च्छुभुजः ७९ यो दद्यान्नाधुरा वा च मान्धासनकरामृतो १
 ययोगानिनातं स्वसगोमेधफलं लभेत् ८० कृविबोधवधिरादीनां रोगात्कुशरीरिणां तेषां यद्दीयते
 दानं दयादानं तु च्यते ८१ ये यच्छंति दयादानं सानुकुं पेन चेतसा ते पितृदानधर्मेण विष्णुलोकम
 वाप्नुः ८२ अथान्यत्संप्रवक्ष्यामिति थिमासगतं हिजाः यत्प्रदानं सुनिश्चेषु विशिष्टं जायते फलं
 गार्गशिरैदानं पूर्णं चंद्रैतिथौ हिजाः विधिना तत्प्रवक्ष्यामि चत्प्रदानं महाफलं ८३ अश्लिष्टं
 कोस्य पात्रं चलवणप्रस्थपूरितं हिरण्यनाभं वस्त्रेण कोसु मेणतु वेष्टितं ८४ स्नातः स्नातो वा वि
 प्रायसं वस्त्रं प्रतिपाद्य च सोभाय रूपावप्ययुक्तो भवति मानवः ८५ शरीरसर्पकल्केन पौष्यासु
 त्सारिणो नरः सपुनरभिषेक्तव्यः कुंभेन गव्यसर्पिणा ८६ सर्वगंधोपधैस्तोयैः फलपुव्यसमन्वितैः
 ससुवर्णसुरवंदस्वामदद्यात्तद्दिजन्मने ८७ घृतेन स्थापयेद्दिष्णुं सन्ध्यात्वेव प्रपूजयेत् घृतं च २
 इयादन्नो घृतं दद्याद्दिजातये ८८ इत्यवस्त्रयुगदद्यात्सोपवासः समाहितः कर्मणानेन धर्मज्ञः
 पुष्टिगामोत्प्लुत्तमं ८९ साध्यां कुर्वन्तिलैः आर्द्रसुच्यते सर्वपातकैः सुभंशयनमास्तीर्य फाल्गुन्यां
 सद्दिजातये ९० रूपाद्रविणसंयुक्तो भार्यो रूपवती लभेत् नरः प्राप्नोति धर्मज्ञः प्रमाणं राजवेभ्यनि
 ९१ नारी च सुभंभारिरूपसो भाग्यसंयुतं प्राप्नोति विपुलात्मो गान्नात्र काया विचारणा ९२ पूर्णा

मासीसुसर्वासुभासकक्षस्युतासुच एतेषामेवदानानां फलदशसुगलं मेत् ६२ महापूर्वासुचेतासुफ
 लमद्वयमस्युते द्वादशसुसुकुपक्षस्यचेत्रेवक्ष्यप्रदोत्तरः ६३ अस्यथानुलभतेभोगान्नाकलोकवि
 नम्बरे इत्येतत्कथितं विप्राफलचेतस्यसनभाः ६४ योदद्याद्देमवैशारेवमेवकद्वादशीदिने सुक
 योपादुकाछत्रेविष्णुलोकमवाप्नुयात् ६५ आस्तीर्यशायनं दद्यात्स्त्रीनिशेषशायिनः आषाढसुकुद्वा
 दशयाम्बित्तद्दीपाद्यपामवेत् ६६ श्रावणेष्वक्षदानेन विष्णुसासुज्यमृच्छति गोप्रदोयातिगोलाकमा
 सिमाद्रपदेहिजः ६७ श्रीणयेदस्वशिरसमम्बदत्वात्थाश्विनो कुलत्रयससुहृत्वविष्णुलोकमवा
 नुयात् ६८ केवलस्यप्रदानेन कार्तिक्यां भोगमाप्नुयात् प्रदानं लवणानां तु मागशीर्षमहाफलं ६९
 धान्यानां च तथा पौषेदारूपामभ्यन्तरं फाल्गुने सर्वगंधानां भवेद्दानं सुखप्रदं द्वाभराक्षसं सुता
 चेत्त्रेद्वादशीतु महाफला मासेतु माधवेसुकुद्वादशीकरसंयुता ६९ वायव्ये न्युतासुकुसुचोमूल
 नवैष्यावी नभस्याः श्विनयोः पुण्याश्रावण्याजक्षसंयुता ७० पौषेक्षसंयुता चार्जमागे च हृत्तिक
 न्विता सहस्येभिभसंयुक्ता तपस्यादित्यभान्विता तपस्येयुर्वक्षसुक्ता द्वादशीपावनास्थिता नक्षत्रसु
 क्तास्वेतासुदत्तदानाद्यन्तकं ७१ मेपचमेषसंक्रांतौ गोष्टपातृषसंक्रमे शयनासनदानं च भिद्युना
 पगमेतथा ७२ सक्तुर्कंप्रवेशे च प्रदद्याच्छर्करासुभां सिंहशोचपात्राणां तेजसानां प्रदायकः
 ७३ कन्याप्रवेशे वस्त्राणां सुषीणां पयःसुतं तुलाप्रवेशे धान्यानां वीजानामपि चोत्तमं ७४ वृश्चिके
 च सुषस्त्राणां विष्णानां दानसुत्तमं धनुप्रवेशे वस्त्राणां चानामपि पुण्यद ७५ अपराशोचदारु

गांदानमन्त्रः सुरवन्दं कुंमप्रवंशदानतुगावामर्थतृणस्थ च ॐ मीनप्रवेशे म्लानानाम् ॥

पिचोत्तमं दानान्पथेनानिमथाह्निंद्वाः प्रोक्तानिकालेषुसुनिः प्रदाय प्राप्नोतिकाभाभ्यनसावि
मंभ्रान्तस्मात्प्रशंसतिदिक्कालदानं ॥८॥ अशोचिसूतकंचवनदेचनप्रतिग्रहः सन्तोषपितथोदैय
रादानामपदक्षिणा ॥९॥ रात्रौदानंनदातव्यंमथंसदा इमानीर्थाणिदंयानि विद्याकल्पाश्च
निर्ग्रहः ॥१०॥ देवानामतिथीनांचगथामपिचपूजनं ॥ अमचस्वदानकालेयदाभसंसुपस्थितं ॥
अन्पनिर्ग्रहाधिप्रदान्यास्तसुचिभिर्हिंसैः ॥ अशोचिसूतकेवापिनचयात्याभभवतिने ६३ अम
क्तान्नभग्नस्तथासुक्त्तशिशोपिनः स्माल्वाचम्यगुपस्पृशयगृह्णीतत्रयतः शुचिः ॥३॥ द्रव्यस्थानम
गृहीगानराशमथानिनन्देत्तन् तेषंदधान्नादातादानेतिथिरचस्युतः ॥६॥ प्रतिगृहीतासाविवंस
नंगचगुदीरंयन् राधेन्द्रयंगतस्मयंतद्वचंनसंदेवहिं ॥ ७॥ समापयंततः पञ्चात्कारांस्तुत्वाप्रति
ग्रहं प्रतिग्रहंपदद्वैः प्रतिगन्धर्दितानगान् ॥६॥ मंदपटच्चराजन्धोचपांसुचतथाविशः मन
गान्गयोत्तुद्रंनृत्तंयस्संस्मियाचनं ॥७॥ सोकारंवाक्षणाञ्चैवाप्तिरोकारंमहीपतो उपांस्तु
धनयोपरगेत्तुद्रंस्नस्तिगचोदितं ॥८॥ नदानेवरासदधाभ्यभयान्पोपकारिणे ननृत्यगीतरालिभ्या
शगंनारथगोनेकः ॥९॥ पात्रांभोपिचोविप्रः प्रतिगृह्यप्रतिग्रहं ॥ असत्सुविन्निर्जितं

गंभोदेनैनागद्विशवः ॥ नंचयंकुरुतपस्तुशवादायततलनः धर्गार्थेनोपसुंजीतनंतत्करंमप
॥१०॥ नंचयंकुरुतपस्तुशवादायततलनः ॥ नंचयंकुरुतपस्तुशवादायततलनः ॥ नंचयंकुरुतपस्तुशवादायततलनः ॥

वदन्ति सुनयोगाथापरोक्षदानसकलं परोक्षमक्षयदानं प्रत्यक्षात्कोटिशोभवेत् १३ पात्रं मनसि
संचित्यगुणवत्तदभीप्सितं अक्षुब्राह्मणहस्ते वा भूमौ वापि जलं क्षिपेत् १४ दानकाले च संश्रा
मे पात्रे वा सान्निधौ जलं अन्यविप्रकरे दत्त्वा दानं पात्राय दीयते १५ विष्णुसूर्वरुणो यत्र गृणंतीह
करोदकं तद्दानं ब्रह्मसंप्राप्तमक्षय्यमिति विष्णुगीः १६ लक्ष्मीमहाचयदत्तं दरिद्राया र्थिने हि
जाः तदक्षय्यसमुद्दिष्टमिति पाराशरो वदत् १७ राज्यं ऋष्टं तु राजानं सूयोर राज्ये निवेदयेत् वि
ष्णुलोका चिरमुत्स्काभूयो भूमिपति भवेत् १८ प्रतिशुत्या द्विजाया र्थयोगयच्छतितं पुनः नस्मारय
ति विप्रोऽपि तुल्यस्यादुपपातकं १९ प्रतिशुत्य च यत्किंचिद्द्विजेभ्यो न प्रयच्छति सर्वे द्वादशजन्मानि
गृगालयोनिमाप्नुयान् १९० गृध्वादीन यवस्थाभि यथा लक्षणलक्षितान् मानं भूमि मिलादीनां च
श्रावत्तन्निवोधत १९१ अजातदंता यत्तु स्याद्द्रुमदंतसमन्विता वर्षादवाक्त्तु यथा च्च वशिकेति नि
गद्यते १९२ सुशीला च सुवर्णा च नीयोगा च पयस्विनी सवस्ता प्रथमस्ता सुगृह्णो रभिधीयते ३ अ
गाथापरिक्रुष्टा प्रसवत्स नसूतिका सूतासर्तपयोद्युक्ता सागोर्भूमिसमा मता ४ पूर्वोक्त्युण संसु
क्ता प्रत्यक्षप्रसवा तथा सा च गोर्धेनु रित्युत्का वसिष्ठज वचो यथा ५ पचगुजा भवेन्नापः कर्षः पाड
शभिश्चनैः नैश्चतुभिः पलं प्रोक्तं तोल्यमानं पुरातनैः ६ षड्दं नरं कहस्ताभिः प्रभृतिभिश्च तसूभिः
मानकेनैश्चतुर्भिश्च सतिकेति निगीचते ७ ताभिश्च तसूभिः प्रस्थश्चतुर्भि रशटकस्तथा ८ दोणैश्च
तुर्भिस्तैरुक्ता धान्यमानमिति स्मृतं ८ निलप्रसृतिभिर्मांडचतुर्भि र्यत्सपूर्यते नैश्चतुर्भिश्च कर्षः

अतश्चतुर्भिश्च ये कलं ९ परदंते चतुर्भिः स्यात् श्रीपादीत चतुष्टय

॥ स्मृतः १० किं च यं च हनुं केन दानस्य तु पुनः पुनः दीयते यद्दरिद्राय तद्दक्षयं कुटुंबिने ११
अथाप्यन्तमत्र दद्यामिदानीं निष्कलानि च तथा निष्कलजन्मानि यथा वर्तन्निबोधत १२ वृथा
जन्यानि च न्यासि च यादानां निषोडशा तानि पृथक्प्रवक्ष्यामि निबोधयेद्विजोत्तमाः १३ अपुत्रस्य
ग्रंथाग्रन्थे च धर्मवर्द्धिकृताः दूरीकृतस्य वृथा जन्मव्याधितस्यापि निष्कलं १४ पुण्यस्थानेषु यद्दत्तं
ग्रंथादानं न दुच्यते आरूढपतितं च य अन्यायोपाजितं च यत् १५ व्यर्थं मद्राक्षणादानं पतितं तस्कर
पिच गुणारथीति जनके कृतं मंत्रागयाजके १६ ब्रह्मबोधोत्तयद्दत्तं यद्दत्तं वृथलीपतौ
नंगयस्य चोपपत्तिगुहे १७ स्त्रीजिते च यद्दत्तं व्यालयाहोषि निष्कलं परचारकेषु यद्दत्तं वृथा दा
नाणि गोदृशा १८ तगावृत्तं वा दद्याद्द्रवाल्लोधाच्च मानवः विद्यादानं हितत्सर्वं मुक्तैर्गर्भस्थ एव
दि १९ इत्यथारात्नदानानां वदानमंत्रकारणान् याददाति द्विजातिभ्यो बालभावे तदस्मृते २० स्वयं
नीनान्यदानं गच्छत्याशां च भद्रदीयते

२१

गान्ध्याचारगवसु दीयते यद्ददति दुर्गपतिमृतिवार्धके २२

गन्धर्गः दानग्यानि द्विजातिभ्यः स्वर्गभारगर्भीपाता २३ भूगोः प्रतिग्रहं कुर्याद्भूमि कृत्वा प्रदक्षि
णं भ्रूः कल्पयेत्पाकन्यादासीदासावपि द्विजाः २४ करं तु हृदि दिवि न्यस्य धर्मो ज्ञेयः प्रतिग्रहः
सिग्गगरस्योच्छाकणो जन्मसदाशुवा २५ तथा चिंकराफानां तु सर्वेषामभिशेषतः प्रतिगृहीता

गान्गुंगुच्छेदकणाजिनंतया २६ कर्णेजाः पशवः सर्वेद्यात्थापुच्छेविचक्षणैः प्रतिगृहसथोष्टस्यस
 रुत्थनपादुके २७ इयायांतुरशोक्षेवाछत्रंदेप्रदीयते दुभाणामथसर्वेषामूलैर्न्यस्तकरोसवेत्
 २८ आसुथानिसमाथायतयासुच्यविभूषणं धमंभजोद्विजः स्पृष्ट्वाप्रविश्यचतथागृहं २९ अवती
 येनसर्वाणिजलस्थानानिचैवहि उपवेश्यचशश्यायांस्पर्शयित्वाकरणवा ३० द्रव्याण्यन्यान्यथाद
 यसृज्जात्रास्त्रागः पठेत् कुन्यादानेतुनपठेन्नद्रव्याणिपृथक्पृथक् ३१ प्रतिगृहं द्विजत्रेषंतत्रैवा
 तसंयतिते द्रव्याणामथसर्वेषां द्रव्यसत्रयपाप्मनः ३२ वाचयेज्जलमादायआकारेणप्रतिग्रह
 प्रतिग्रहस्ययोधमंनजानानिविधिद्विजाः सद्रव्यस्तेयससुक्तोत्तरकंप्रतिपद्यते ३३ अथापिवद्व्या
 मिविधिविशेषान्वाजिप्रदानेचप्रतिग्रहेच दान्गृहीतोत्तरपियेनपुण्यंस्वर्गायजायितमृगुवमेत
 ३४ गृह्णातियोनंविधिवद्विजेंद्रः कुथादसोपंचदिनानिपूर्वं पंचोपचारैस्तुतविक्युपूजाकृत्वाड
 मन्वृत्तदुग्धहोमं ३५ चक्रामइत्यादिमरुत्तदीयसांकारभूरादिभिरन्यितंच प्रत्येकमष्टौशुद्धया
 द्विजेंद्रः सांयणमंत्रेणचतहदष्टौ ३६ षड्वाप्रचुक्रंविशतंशुहोतिकुर्याच्चगायत्रीजपसहस्रं यस्मा
 त्प्रगृह्णन्तुपुर्गद्विजाग्रस्तथास्वमात्मानमजनयेत् ३७ दानापिचैत्प्रतमाविदध्याद्विजाग्रव
 त्याक्तमपापस्तुष्टौ द्वावभ्यभूभूजनेकमेतेसर्वत्रपूज्योद्विजष्टंदमथ ३८ इतिअस्वप्रतिग्रहविधिः
 जानानियो स्वस्यप्रतिग्रहंचपुराणगीतास्तुसर्वेतिगाथाः ३९ विशेषपुण्यप्रतिपादनायतिथौ
 मद्रत्तद्विजयत्रयत्र ४० त्रावणेत्सु रूपस्तेषु द्वादशयांप्रीचतेहरिः गोप्रदानेनविभ्रद्रवदस्यतन्मनी

धियाः ॥ पुष्यसुक्रे द्विजश्रेष्ठाद्वादश्याधृतधनुके घृताचिः त्रीणानायालभदधात्फलद्राघिनी ॥
 केशवशीर्षानुश्यावसवकामफलप्रदा ॥ ज्येष्ठमाससि
 नेपदाद्वादश्यांजलधेनुको दत्वाविभ्रायविधिनामीत्यथत्यनुश्यायिनं ४३ यत्रवानत्रवाकालयद्भान
 विशेषार्थमिदं प्रोक्तं नान्यकालनिषेधकं ४४ विष्णुसुहृद्विश्विप्रम्योनिः स्वभ्यायत्प्रदी
 भवेत्तदुदयदानं उक्तमल्पाक्षरैरिदं ४५ देशकाले च पात्रे च धनन्याचारगतं यदि दौघ्यत्तं प्राप्स
 ४६ चंद्रवायदिवासूयहृष्टराहामहाग्रह आक्षयंकथितं दानकचिद्
 ४७ द्वादशीषु च सुक्लुषु विशेषः भ्रवणानं च यत्र च हीयते किंचित्तदन्तं प्रजायते ४८
 विशेषाहुधनुक्तेषु पक्षांतषु च सवदा तृतीयाषु च सवांसु सुक्लास्तत्र विशेषतः ४९ वैशाखसुक्लपक्षे
 तु विशेषोपादृपमानवः आषाढीकार्त्तिकीमाघीवैशाखी च विशेषतः ५० पौर्णिमास्यश्चतस्रापि प्रो
 क्तादानमहाफलाः व्यतीपातेषु सर्वेषु माससु द्विजोत्तमाः राशिसंक्रमकालेषु तीम्ररश्मिविशो
 पतः ५१ तुलामेषप्रवंशेषु योगेषु मिथुनस्य च रवेर्महाफलं दूत्तं तेषु अपि स्वान्महाफले ५२ सुदाभा
 ः प्रविशति मकरद्विजसत्तमाः आषाढस्य जने च वैषाखे च तथैव च ५३ द्वादशीप्रभृतिप्रोक्त
 मिथुनं च तथा कन्यां कासुकं मीनमेव च ५४ प्रविष्टेषास्करेषु पुण्यं कथितं द्वि
 जसत्तमाः पडशीतिषु रवंनामदानं दिनचतुष्टयं ५५ अश्लिन्मनाले च दूत्तं पुत्रोत्तमाः
 रास्कारे च नपुत्रस्य तदक्षयं प्रकीर्तितं ५६ इष्टयोर्विधिषोक्तास्त्रासुक्ताश्चाथथोदिताः सर्वा

आरामेषु प्रकृतव्यापितृदेवोपभोगदाः २०६ गाथासुदाहरत्यत्रतद्विदः कवयोपर एकाशी
 कलोकानुक्तार्थेषु पादपाः २०५ अन्वत्यमेकं पितृकदमेकन्यग्रोधमेकं दयाचिन्त्रिणीकं
 कपित्यबिल्वामलकीत्रयंच पन्चाम्बवापिनरकंनयाति २०६ स्वादतियावति फलानि वृक्षान्
 २ न्दिग्धानरपक्षिसंघाः तावतिवर्षाणिवसंतिनाके वृक्षैकवापीस्त्रिदशोधसेव्याः २०७ या
 तेषुण्यानिमहीरुहाणां देवैकसामूर्धनिभूतलेवा पिवंति तावति च वत्सराणाशतानिनाके
 रमतेगवापि २०८ यत्कालपकैर्मधुरै रजस्वशाखाव्युवैः स्वादुफलैर्नगौघाः सत्वानिसर्वाण्यपि
 तर्पयति तच्छ्राद्धदानसुनयोवदति २०९ उद्दिश्य विष्णुजगतामधीशं नारायणयुः सुकृतं क
 रति अनंतमाप्नोति कृतं तु तस्य यस्मादनंतो भगवात्सुराणः २१० दानानिसर्वाण्यभिधाय
 वेदानिष्टं च पूर्तं गृहमेधिकं कुर्वति शांतिं मनुजाधिपाय हस्त्याभितस्मादथ सर्वशांतिं
 २११ उक्तानिसर्वदानानि पूतं मिष्टं च तत्समं अतः सुभायवद्व्यतेर्गुणेशादिकशांतयः २२
 इति बृहत्साराशरोक्तेधर्मशास्त्रे सुब्रतश्रौतसंहितायां दानधर्मोच्छिष्टतृतिर्निर्यानामअष्टमोऽ
 ध्यायः ८ त्रिभिः श्लोकसहस्रैस्तु त्रिभिर्वृत्तशतैरपि पराशरसुखाच्छ्रुत्वाशास्त्रं प्रावा
 च सुब्रतः १ शांतीनामथसर्वासाग्रह शांतिः परास्मृता ग्रहेभ्योपि गणेशस्तु तस्य शांतिर
 योच्यते २ यदिष्टं कृतकर्माणि भवति फलदानिह तथा धर्मार्थकामाश्च संसिद्धयुः सदान्
 णां ३ तन्मृभिः क्रियमाणानां सर्वेषां कर्मणामसु विघ्नार्थमसृजद्ब्रह्माशंकरश्च विनायकः ४

तेनोपहृतंसांशुकर्मस्यान्निष्कलं कृतं स्त्रीणामपितथासर्वे क्रियमाणानुनिष्कले ॥ जलावगा
 हनंस्त्रमेकव्याद्वारोहणतथा स्वरोष्ट्रम्लेच्छसंसर्गमुडकापायवाससां ६ प्रथत्यात्मानमेवेहि
 सोदंतिप्रतिवासरं यानिकुर्वतिकर्माणि तानिस्युः क्लेशदधिकच ७ कजन्मूत्रोनराज्यास्यावरा
 स्थानवकन्धका अंतर्वला अपत्यास्या आचारत्वनसद्विजाः ८ अर्थयानस्तुविद्यांस्याकृषि
 कृष्यस्यसंपदा वणिगृत्तिर्नलाभेनशुज्यतेतदृतः सदा ९ तस्मान्दुपशात्प्रथं कुयच्छानि
 यकी स्वपनंकारयेत्तस्यविधिवत्सुण्यवासरे १० चतुर्थ्यामुक्कूपदोतु अयनेचोत्तरेशुषे सु
 र्यसर्वेसिध्यर्थकुयोच्छानि विनायकी ११ स्वासनासीनमाप्राच्य भारक्तुहवचमणि सितसर्प
 पवल्केनसाज्येनोत्सादितस्यच १२ विलिप्तशिरसस्तस्यसर्वेर्गधेस्तथोषधीः अष्टौवाचतुरोवा
 पिस्वस्तिवाच्यसुभान्दिजान् १३ एववर्णेस्वतुर्भिश्चपुंभिः कुंभैश्चयज्जलं समानीतक्षिप्रुत्तत्रव
 द्यमाणोसूदस्तिमाः १४ अश्वेभस्थानवल्भीक दृदसगमभृत्तिकाः येचनंगुगुलंगंधान्त्सिन्नं
 मसितास्तिपेत् १५ एतद्देपावनंस्नानं सह स्वाहासमृषिस्यूतं तेनत्वाशतधारेण पावनान्यः पुनस्तसु
 १६ नवभिः पावसानीभिः कुंभतमभिः मत्रयेत् शक्रोदिदशद्विक्पालात्रस्त्रेशशंकरादयः १७
 आपत्तेमंत्रुदोर्भाग्यंशांतिं ददतु सर्वदा सुभित्रियानइत्याद्यै मंत्रैरेकेभिश्चन १८ वदतिवद
 तांश्रेष्ठदोर्भाग्यस्योपशांतये ससुद्रागिरयो नद्योसुनयश्चपतित्रताः १९ दोर्भाग्यंमंत्रुतेसर्वेशांति
 यच्छतुसर्वदा पादशुभ्योरुजघात्रानिबेधोदरनाभिषु २० स्तनोरुवाह हस्ताग्रगीताअंशुगाम

धिषु ३६ नासाललाटकणस्तुकेशात्रेधुचयत्स्थितं तदापोमंजुदोभाग्यंशांतिथच्छुसर्षया
 स्नातस्वमस्तकेदर्शान्साज्येनपरिगृह्यत्व जुहुयात्सार्धपतैकं औदुवरसुवेणच कर्मितश्चसंमि
 कुम्भाडोरजपुत्रश्चद्यतेस्वाहासमन्वितः २३ नामभिश्चवल्लिदद्यान्म
 त्रेनमःस्सथान्वितैः चतुर्थयसमाश्रित्यसूर्यैस्तुक्शास्तथा २४ निधायतेपुसर्वेषुसुकुस्तुक्शात्र

ओदनंपल्लोपितंपकामान्मत्स्यकानपि २५ तथामांसचकुल्माषाणश्चैवत्रिविधासुगा-
 रकौडिरिकानूपान्फलानिमूलकस्वजः २६ गणेशमातुः पावत्यास्ततः कुचादुपस्थितिं दुवांसपप
 सुर्येश्चतृणमथाजल्लिपेत् २७ सोभाग्यसंविकेदेहिभगंरूपंयशोपिच
 शोयंचदहिमे रक्तं गणेशमातरंवालयत्किंचिन्नादंमोक्षितं

अतस्त्ववाससीसुकुपरिधायव्याहतेसुभे सितचंदनलिभांगः सितरक्तसूपणान्वितः २७ तानं-
 त्याश्चद्विजान्स्वान्मोजसैद्विविधाशनैः वस्त्रयुग्मयुरोदंयतेयुतस्यवराशियः ३७ एतेनसंपूज्यग
 णाधिनाथविभोपशात्संजनीतयास्य स्मार्तैकिसम्यग्बिधिनासमानं प्राप्नोतिथान्यान्यनसास
 रच्छेत् ३१ स्नात्वाविधायान्वेनमधिकार्याः संपूज्यलोकान्साविवबधुलोकान् आचार्यैश्चैवान्वनि
 ताकुमारीः प्रथमस्त्विमः त्रियसंनिगुर्वी ३३ स्मृत्युक्तसंश्रैर्विधिवत्सुक्तमिदं त्वद्विजानंदनपूजनं
 व कृत्वांतरायान्विनिहत्यसवाकुचादथाताम्रहयागमेन ३४ इतिविनायकशांतिः सु
 धीनाव्यासपुरव्यानाशाक्तिसूत्रपुरोद्वीत् सुभाययमहपूजायावदनस्तानिबोधत ३५ यद्वर्णा

तेषां यदधिदैवत्वं सौमिधो दक्षिणा च या ३६ यस्य यत्र च दिक्
: होमकर्मणि ये विप्राया संख्यासमिधासपि ३७ अग्नि कुंडममाण्डु-

: ३८ रक्तः कश्यपजोभासुः सुक्ला

ब्रह्मसुतः शशी रक्तो रुद्रसुतोभौमः पीतः सोमसुतोबुधः ३९ पीतो ब्राह्मः सुराचार्यो शुक्रः सु

कम्पुगृहहः शनिः कृणोरवः पुत्रः कृणोरहुः प्रजापतेः ४० कृष्याः केतुः कृशा नृत्यः कृष्याः पाशाः

त्वयाप्यमी कालिगोकोयासुनः सोम आवत्योमीम उच्यते ४१ सागथोबुध इत्युक्तसंघवस्तुष्ट

: संधवोदानवाचार्यः सौरिः सौराष्ट्रदेशजः ४२ राहुः सिंहलदेशीत्योसंघदेशमवोग्नि

: जन्मदशाइमप्रोक्ता गृहजातकवेदिभिः ४३ शसुरविस्सुमान्वद्रस्करंभोमंहरिबुधं ब्रह्माण

४४ कालराहुचित्र्युसंकलमित्यधिदेवतं एतदिज्ञाथयः कु

४५ अर्कस्वर्काय होतव्यः सर्वव्याधिविनाशनः सुधांशवे च भोमायुषा

काशः सर्वकामिकः ४६ स्वदिरश्वार्थलासायमंगलायविवेकिभिः सु रूप कृदपाभागोसवव्या

धिविनाशनः ४७ प्रभाप्रदस्तथास्वच्छा होतव्योभरमंत्रिणे उजिसोभाग्यकृद्देयः देत्याभात्या

यसहितैः ४८ शमीपापोपशात्यर्थ होतव्यामदगामिने दीर्यायुधर्मकृद्वा होतव्याराहवेहिजाः

४९ धर्मविद्यार्थकृद्दर्पः सद्भिर्भूवृहिसूनुवे दधिहीराज्यसंभित्त्रासमिधः सुभरुद्देयः ५० प्रादश्या

भिकाः सर्वा अष्टावष्टान्तरशात अष्टाविंशतिरेकैकं संख्येणात्र तिदेवतं ५१ कलसुप

५२ कलसुप ५३ कलसुप ५४ कलसुप ५५ कलसुप ५६ कलसुप ५७ कलसुप ५८ कलसुप ५९ कलसुप ६० कलसुप

सुक्तादन्यपुरक्षां नवभवन्कलेख्यंचतुरस्वतुमंडलेः ॥ ५१ ॥ अथ अथापठ्या वक्ष्यमाणकर्मणः
 मध्येतुमास्करः स्याद्यः पूर्वदक्षिणतः शशी ५३ दक्षिणेन धरासूत्रवृधः पूर्वोत्तरेण तु उत्तरस्यासु
 राचार्यः पूर्वस्याभृगुनंदनः ५४ पश्चिमायोशनिः सूर्याद्राहुदक्षिणपश्चिमं पश्चिमोत्तरतः केतुर्
 तस्याप्याग्रहाः क्रमान् ५५ पंचवामंडलेख्यांशान्यांदिशियावकात् ताम्बोकंस्फाटिकअंद्रोर
 च्चंदनकोपरः ५६ सोमस्तनुः सुराचार्यैस्वर्णवर्षैः प्रकीर्तितौ राजतोषुगुपुत्रअक्रुप्याचसः श
 नेत्ररः ५७ राहुअशशवः कायः कायः केतुअकास्पजः सवानेनच्यथान्कृत्वासमभ्यन्ध्याः सदा
 ग्रहे ५८ लेख्यापद्वपकेः सैः सैर्विधिवत्सिष्टकेनवा गृहणासाधिदेवानांप्रतिष्ठापनमंत्रकान्
 ५९ वदंतिमंत्रतत्वार्येदिनोद्विजसन्तमाः आदित्यगर्भमित्युक्तमग्निपूतमनेनचः ६० एता
 म्यास्थापयेदकत्र्यंबकमितिशंकरः ६१ अस्वत्तरमितिशितांसुश्रीअ्वतेइतिपार्वतीं स्यानापृ
 थिवीतिमंत्रेणपदकंदतिवायुहं इदंविद्युवृथाः स्याप्यास्ताद्विणोरितिब्रह्मरं इद्रासांसुरा
 चार्यआत्रस्तान्तिपेधसां ६२ इद्रदविभृगाः सूषेसजोषेत्समराधिपं शनोदुविरवेः सूषुयमाय
 त्वातथायमः ६३ आयंगोरितरहुअ्वकालः कार्षीसीतिच ब्रह्मजज्ञेति कतुअचित्रअ्वित्रा
 इमोरिति ६४ शुधुरेताअमंत्राअमूलमंत्रास्तथापरे आकृष्येनेतितीव्रांशोरिमंदेवानिशाकरं
 ६५ अग्निगूर्धतीमामस्यउदुध्वस्ववृधस्यच बृहस्पतेरितिगुरोरन्नात्सपरिश्रितोभृगोः ६५ शनो
 देवीशानेगंजुः कांडात्कांडात्परस्यच केतुंकृण्वन्मग्निभृगोरितिमंत्राः प्रकीर्तिताः ६६ वेदमंत्रे

यत्सुताविहजातादेशेषुषुच तेषांयदधिदेवत्यं स्रमिथोदक्षिणाचया ३६ यस्मयत्रचदिक्
 प्रागमंडलस्यादिवस्तनः होमकर्मणिथेविश्रायासंख्यासमिधामपि ३७ अग्निंकुंडप्रमाणं
 प्रमाणसमिधामपि सर्वमेतद्यथोद्देशवद्व्यामिद्विजसत्तमाः ३८ रक्तः कश्यपजोभूलुः सुक्री
 ब्रह्मसुतः शशी रक्तोरुद्रसुतोभौमः पीतः सोमसुतोबुधः ३९ पीतोब्राह्मः सुराचायाशुकुः सु
 क्रधुगृहहः शनिः कुषोरवः पुनः कृषोरगृहः प्रजापतेः ४० कृष्याः केतुः कृशानृत्यः कृष्याः पापाः
 स्वयाप्यमी कालिगोकोयासुनः सोमआवत्योभौमउच्यते ४१ मागथोबुधइत्युक्तसैधवसुष्ट
 हस्पतिः सैधवीदानवाचार्यः सौरिः सौराष्ट्रदेशजः ४२ राहुः सिंहकदेशीत्योसैधदेशभवोनि
 जः जन्मदेशादसंप्रोक्तागृहजातकवेदिभिः ४३ शशुरविमुभाचंद्रस्करभौमहरिबुधं ब्रह्माण
 चशुकविद्याच्छक्रंशुकंयमंशानि ४४ कालराहुंचिन्त्युतंकेतुमित्यधिदेवतं एतदिज्ञाययः कु
 यान्तत्सर्वसफलंभवेत् ४५ अकंस्वकायंहातव्यः सर्वव्याधिविनाशनः सुधांशवेचसोमायुषा
 लाशःसर्वकामिकः ४६ खदिरश्चाथलाभायमंगलायविवेकिभिः सुरूपकृदपाभागोसर्वव्या
 धिविनाशनः ४७ प्रभाप्रदस्तथास्वच्छाहोतव्योभरमंत्रिणो उजिसोभाग्यकृद्देयः देत्याभत्या
 पसाह्वैः ४८ शमीपापोपशात्यथंहातव्यामदगामिने दीर्घायुर्धर्मकृद्बर्वाहोतव्याराहवह्निजाः
 ४९ धर्मविद्यार्थकृद्सः सद्भिर्भैर्वह्निमूनवे दधिह्नीराज्यसमिधामिधः शुभरुद्देयः ५० प्रादेशभा
 त्रिकाःसर्वाअष्टावष्टान्तरशात अष्टाविंशतिरेकेकसंख्येषात्रतिदेवतं ५१ वृद्धोसुकभूयस्व

शुक्तादन्यत्रुरस्तां नवभवनकेलेख्यंचतुरस्रं तु संडलं ॥ ग्रहास्तत्र प्रतिष्ठाप्यैव स्वस्वाम्याण
 मध्ये तु भास्करः स्याज्यः पूर्वदक्षिणतः शशी ५३ दक्षिणेन धरासूत्रुर्बुधः पूर्वोत्तरं णतु उत्तरस्थोस्तु
 राचार्यः पूर्वस्याभृगुनंदनः ५४ पश्चिमायां शनिः सूर्याद्राहुर्दक्षिणपश्चिमं पश्चिमोत्तरतः केतुरि
 ति स्याप्याग्रहाः क्रमान् ५५ पदवामंडले रव्याईशान्यादिशि पावकालं तास्त्रोकं स्फाटिकं अंद्रार
 कचंदनकोपरः ५६ सोमस्तुः सुराचार्यैस्वर्णवर्णैः प्रकीर्तितौ रजतोभृगुपुत्रश्चक्रप्याचसः श
 नेत्ररः ५७ राहुश्च शिवः कार्यः कायः केतुश्च कास्यजः सवानेन न्मथान्कृत्वासमभ्यच्याः सदा
 ग्रहे ५८ लेख्यैः षड्वर्णैः स्वैः स्वैर्विधिविस्मृष्टैश्च वा गृहाणांसाधिदेवानां प्रतिष्ठापनमंत्रकान्
 ५९ चंदतिमंत्रतत्त्वार्थवेदिनो द्विजसप्तमाः आदित्यगर्भमित्युक्तमग्निपूतमनेन च ६० एता
 म्यास्यापधेदकं च वक्रमिति शंकरः ६१ अस्वत्तरमिति शीतांस्तु श्रीश्च ते इति पार्वतीं स्योनापृ-
 थिवीति मंत्रेण यदक्रंदति वायुहं इदं विष्णुर्बुधाः स्याप्यास्ताद्विष्णोरिति वहरिं इद्र आसांस्तु रा
 चार्य आत्रह्मन्निवेधसां ६२ इद्रदविभृगाः सूनुंसजोषेत्समराधिपं शनोद्विवरवैः सूनुंचमाय
 त्वातयाग्रमः ६३ आथगौरिति राहुश्चकालः कार्ष्णिरीसीति च ब्रह्मजज्ञेति कस्तुश्च चित्रश्चित्रा
 वसोरिति ६४ तुरेताश्च मंत्राश्च मूलमंत्रास्तथापरे आकृष्योनेति तत्रांशोरि मंदेवानिशाकरं
 ६५ अग्निगूध्रिति सोमस्य उदुध्यस्व बुधस्य च वृहस्य ते रित्युरोरणात्परिश्चितो भृगोः ६५ शनो
 देवी शने गंतुः कांडात्कांडात्परस्य च केतुं कृष्यन्परिनसूनोरिति मंत्राः प्रकीर्तिताः ६६ वेदमंत्रे

विनाकश्चिद्विधिर्नास्ति द्विजन्मनो कर्तव्याश्चरवोमंत्रैः स्वैः स्वैश्च प्रतिदेवतं ६७ सधृताः सधृताः
 श्वापिहोतव्याश्च द्विजैस्त्रिस्तलाः मध्यमानामिकामूलानुर्युष्टचतसृभिः ६८ यापंतैर्युलिभि
 र्ग्राह्यास्तिलैस्तावद्विरहृतिः हस्तमात्रपृथक्केन वैधोपितावतैवतु ६९ बाहुमात्रवदत्सकं
 ऐकेचारलिमात्रकं चतुरस्रखनकुंडं एकथो निसमन्वितं ७० सुभमखलयासुक्तसुशातिकर
 मुत्तमं होमार्थमंडपं कुर्याच्चतुर्द्वारसतोरणं ७१ चतुर्द्विदुध्वजाः कार्यानावावर्णाः शुभावहाः
 तथातत्रोदुकुं माश्वदूर्वापल्लवसस्युताः पुनर्नवीकृतसूक्ष्मदयाभावआश्रयेत् ७२ षड्कमनि
 रताः शांतापनदग्धाः प्रतिग्रहैः नियोज्यास्तेग्निकार्यादौ सुकुर्याच्चत्राद्विजोत्तमाः ७३ प्रतिग्रहाग्नि
 दग्धस्यजपहीमादिकमस्तु यस्यमंत्राण्यवीर्याणि तत्कृतकर्मनिष्फलं ७४ ओदनं सरुडभार्गोः पा
 पसंचक्षुपाहतः हविष्यं भूमिपुत्रस्यदीरान्नंचतुधस्यच ७५ पादिक्यं द्रक्षुत्रस्य दध्नाचभागवंस्य
 च पूणहविः शनैर्गंतुः रमवाहोः सितश्रितं ७६ चित्रान्नभग्निस्सूत्रोच्यभोज्यान्नासचिराद्विजाः
 कृतहोमस्तथान्येपियेसहृत्ताद्विजोत्तमाः ७७ यथावर्णानिवासांसि देयानिकुसुमानि च देया
 गंधाश्च सर्वेषां देयोधूपश्चरुगुलः ७८ धेनुः शंखो वृषाः स्वर्णवासांस्थन्वसिताचर्गोः अचञ्चला
 गलान्श्चैव क्रमशोदक्षिणाः स्मृताः ७९ प्रसहं प्रतिमासंचप्रत्यब्दं वा विधानतः वर्षिणिभिश्चग्रहाः
 पूज्याः राजभिश्च सदेवहि ८० इत्यितोयस्तु यस्यस्यात्पूज्यस्तस्य प्रचलतः वैधसेतेर्गिर्युक्ताः प्रा
 स्वभाक्तपूजयिष्यतः ८१ वरं यच्छति सत्कृत्वा विप्रवाचिन्हिनृपास्तथा असंतुष्टादहं त्यजेत्तस्मा

ज्ञानचयेत्सदा ८२ अहाधीनमिदं सर्वं सुहृत्प्रियत्वादि कं जगत्प्रभावाभावो च तस्मात् ८३
 मात्राहः ८३ सातुकुलैर्गृहैर्थाभिरुक्त्यात्कर्मणिमानवः सफलानिभवंत्यस्थनिफलानि स्युरन्वया
 ८४ कुर्वन्ति चेत्तद्विधिनात्राहाणामातिथ्यमब्दप्रतिवासरथे आरोरयदेहाधनधान्यसुक्तादीर्घाद्युक्तः
 स्त्रीसहिता भवन्ति ८५ इतित्रहशान्तिः वत्सस्त्वकस्मात्सदनयेदद्भुतं वयोविशेषोयुग्दर
 ण्यवाशिनः विशेषतोऽगृध्रकपोतपिगलास्तथैववाल्क्यकसकाकिवायसाः ८६
 गानिऋक्षकादिवाप्यकस्मादकुतोपिभिर्भयाः विशान्तियस्येत्दतीवचाद्भुतं गृहपुरेशान्तकमे
 यमिन्द्रये ८७ अत्यद्भुतानि जायन्ते गृह्युतस्य वदेद्बुधः धनधान्यक्षयंचापिभायापुत्रक्षयन्त्या
 ८८ यस्याद्भुतानि जायन्ते वर्णानां गृहमधिनां नानाविधानि तेषां तु प्रशांत्येशान्तिरिष्यते ८९ मयं
 वाजायते शत्रोर्नृपाद्वाजायते भयं तस्माच्छान्तिर्विधातव्याथथोक्तासु निपुंगवैः ९० यदि गोधूम
 शारवायायवशारवोपजायन्ते सवेगोधूमशारवास्थाद्देवं सवाशनेष्वपि ९१ सर्वपेतिलशारवो-
 च्छित्तिलशास्त्रासु सरपपांः माथसुद्भेद्भुवन्तथारक्तदृष्टिर्भवेद्यदि ९२ अंतःप्रपूर्णं सैः पुञ्जलम्न
 रिनयदीप्त्यन्ते उद्गतं च कूपानां विनतुं मधुजालकं ९३ विधिवद्वासुलिगश्च निर्वोप्यवायवं चक्रं
 गहागताय सततं लूटं पुत्रप्रशास्त्रु ९४ त्रिपत्सु सततं हुत्वासवत्रयन्तु ल्यता स्थियोवागोम
 हियोवास्तुतोवाचकपुङ्गवा ९५ दौर्द्रीयत्रप्रजायते शान्तिस्तत्रविधीयते सुषवद्भोद्वचनस्याद्भु
 वाम्भयदाकुरुते ९६ अन्वतरीप्रसूते हि प्रस्वेदः प्रतिमासु च सृदंगपटहादीनामभुक्तोपि ध्वनि-
 पाठः फ. १४ चयत्रपुङ्क

यदि गृहकाकपोताद्याविशेषुर्थदिवागृहे यवपिष्टेर्ना

रुणदवत्यं जुहुयाद् रुणायात् महावरुणदवायबलानांपतयेतथा ६९ अ

जुहुयाच्चक्रं जुहुयाद्दुहितिसिक्तोसंत्रैश्वरुणायात् ७० अन्यस्युल्यतत्त्वा

दवतः इद्रचापदणारात्रौशस्त्रज्वलनंतथा ७१ जाम्बशफक्खातंज्वलनंचप्रतीक्षणां स्थू
णाप्ररोहणायस्थाद्राडस्थान्मप्ररोहणं विद्युन्निर्घातवज्याणापतनवाभवेद्यदि श्वसृदाका
कंससर्गविपरीतान्यदर्शनं सुभायत्वरुद्राज्ञयोनिर्वायोविधिवद्भुजेः अग्नयेस्त्वग्निराजा
यमहावेन्वानरायच ७२ द्येभसमच्चैतन्त्सर्वं च देह्युधः ग्रहशांतिश्चसर्वत्रशानेः पूजावि
शेषतः ७३ दक्षिणाः सहपागोश्च वस्त्रयुग्मद्विजातचे प्रदद्याद्दोषशांत्यर्थसर्वोत्पातेषु वैदि-

जाः ७४ एतेषु चान्येष्वपि चाहुतेषु जातेषु सावित्रीजपसहस्रं होमविद्वद्यादपि विष्णुसंत्रैश्वर
शमंत्ररपवाद्भिजन्त्या इति शांतिध्यायेद्भुतशांतिः अग्निध्यास्ये रुद्रायां शांतिश्चा

गृहमेधिनां पचागानां विधानं तु यत्कृतं हंति पातकं ७५ ब्राह्मणो विधिवत्सोत्वासर्वोपद्रवना
शानं कुर्याद्विधानं रुद्राणां यजुर्विधानं निमित्तं ७६ इषेत्वादिषु संत्रेषु रवं ब्रह्मातेषु चाक्रियाः ७७
शमणवशुक्लेषु सुसुवस्वपि त्रिचक्रं ७८ आर्षेष्टदश्रुद्रवत्यन्यासंच विनियोगतः पराशरोदितं
द्वेषोपसुनिविभापितं ७९ मनोज्यातिरवो ध्मग्निभूयानं च समाणिते मानस्तोके इति त्वे तत्प्रथमं
पंचकस्मारेत् ८० चाने रुद्रेति चूडायामिरोस्मि मं हर्दणं च असंख्यातासहस्राणिललादेवि न्यसे

द्विजः-६ चक्षुषोर्विन्यसेद्दु व्यवकृत्तुथजामहे मानस्तोके इतित्येतन्नासिकाथान्यसेद्दु ॥ ० ॥
त्यथनुर्वक्रनीलश्रीवितथागले नमस्ते आसुधेतत्स्मरेन्मंत्रप्रकोष्ठयोः ८ विन्यसेद्रास्तु
मंत्रोपयेतीर्यानीतिहस्तयोः नमोस्तुकिरिकेभ्योवहदयेचमनाशनं ९ नाम्यांविद्वान्यसेन्मंत्र
नमोद्विरण्यवाहवे शुद्धमंत्रस्तुसंस्मर्यादस्माकद्रायइत्यपि १० मानोमहानइत्युवोरैपतेरुद्रजा
नाः अवरुद्रमित्यतजंथयामंत्रमुच्चरेत् ११ कवचमध्यमोवद्धेतुदुपधिल्लिनइत्यपि न
नीलश्रीवाचभ्रमुचधन्यनोरुक्कं १२ यएतावतइत्येनविदध्याद्विस्मवधनं ॐ नमामिनिनम
स्कारंनतांभगवतेभुनः १३ रुद्रायेतिविधानशोदशाक्षरततोत्यसेत् प्रणविविन्यसेन्मूर्ध्निनकार
नासिकांतरे १४ मीकारतुललादाथ्रभकारसुखमध्यतः गकारकठदेशेतुवकारहृदयन्यसेत्
१५ तैकारंदक्षिणहस्तेरुकारंथामतोत्यसेत् द्राकारनाभिदेशेतुयकारंपादयोन्यसेत् १६ त्राता
रंशिद्रत्वं नोनेसुगनः पंथामित्यपि तत्वायामिवदेदानोनिधुक्तिरित्यपरयेत् १७ वचंसीमत
मीशानंअस्मेरुद्राइतिसरेत् स्योनापृथिवीनात्थेत्द्विजः कुर्वतसंपुटं १८ सुत्रामादिदिशापा
एन्प्राच्यादिसुस्मरं दय रौद्रीवरेणमेतद्दृक्कलापापैः प्रभुव्यतं १९ यक्षरक्षपिशाचाद्याः प्रतभूत
ग्रहादिकाः दुष्टदं वत्सशाकिन्यारेवत्यावृद्धकाश्र्याः २० सिंहव्याघ्रादथअन्येचदुष्टाश्रापदाहि
जाः स्फुंछावंधकचौराद्यायमदूताष्टकादयः रौद्रभूतमिमसर्वेद्विजं पश्यंतिवन्हिवत् देदीष्य
मानमर्वाभिदुष्टादिवंधकारक २२ दत्त्वमानादवीयांसः समधान्नः सुधामभिः प्रणश्यंतिहिचे

दुष्टाहिजानेरुद्ररूपिणाः २३ प्रंचास्यंसौम्यमात्मानं सर्वाभरणभूषितं मृगलांछनमूर्धानं शुद्धस्फटि
 कसंनिभं २४ फणासहस्रविस्फुजदुरगेद्रोपवीतनं सप्तान्निवज्ज्वलद्रालजटाजूटकिरीटिनं स
 हसकरवद्भ्रजलवद्भागागविभूषितं ब्रह्मांडस्वडवत्कारकपालकरधारिणं २५ देदीप्यमानं चंद्राक
 ज्वलदग्नित्रिलोचनं त्रैलोक्यद्योतिहृद्रास्वल्कधकापालमालिनं २६ दीप्तनक्षत्रमालारुद्राक्षमा
 लाधरं द्विजः निःशेषवारिसंपूर्णकमंडलुधरत्वर्जं २७ जगद्वाधियेकहृत्नादमजंडमरुधारिणं केसु
 रवद्धनारंग्रभूमिमणिविराजितं २८ सरवलाकिंकिणीमालासुक्तरावविभूषितं बुधुराव्यक्तनि
 गच्छद्रभीररवचूचुर ३० सइसपट्टनीलाभां व्याध्रन्वसोत्तरीयकं विद्युल्लताप्रभागराश्रुतमूर्धसु
 चेतं ३१ समस्तभुवनाभारधारणांक्षासनस्थितं त्रैलोक्यवनितामौलिवंदेदेहान्दंपावती ३२
 लक्षसूयप्रभास्वत्त्रलोक्यकृतपादुर अमृतपुतलदृष्टांगदिव्यभोगसमाकुल ३३ द्विरदेवतास
 मायुक्तसुरासुरनसंस्कृतं नित्यशाश्वतसंव्यक्तव्यापिनं नदिनंधुवं ३४ द्विजध्यात्वैवमात्मानं सम्य
 क्कद्रस्वरूपिणीं संमध्वस्तातरात्मासत्ततोयजनभास्वरत्वं ३५ अनुलितसुलिसत्त्वदेशगोचरमभा
 नके स्थंडिलं बुजमालिरव्यसंत्रैः प्रक्षालनपुनः ३६ तत्र प्रजामकृतव्यानसंश्रयभवाय च सानो
 हातमित्त्वमिद्धमंत्रस्मरं दुधः ३७ स्वललाटे पुनध्यायेत्तजोरूपं शिवं द्विजः दशाक्षरेण संत्रे पाद
 घात्सादाध्व्यके पुनः ३८ न्यासमंत्रं च सौकारैर्मानसोक्त इ नित्यपि शशवायेति संत्रे णदृद्याद्रथोद
 कादिकं ३९ पुष्पधूपप्रदीपादियथा लाभने वेद्यकं दशाक्षरेण तेने वनमः कुर्यात्पुनर्द्विजाः ४०

रत्नलक्षः प्रणवचजपे द्विजः ५६ अथत्यप्रणवेने शंभिकिरिति विसर्जयेत् ५७ रुद्रकृपा द्विजाय धत्तु
र्यान्तर्द्विसिध्यति अक्षान्वातिलान्वापियवान्वासमिधोपिवा ५८ शंभवायेति जुहुयात्सवा
स्तानज्यसिक्तवान् पंचपंचायपदपृष्वभाषावष्टोतथापिवा ५९ दशादशौकादशानां जुहुया
त्साधको द्विजः द्विजः सदारसंतुष्टः सुचिः स्नातोयत् द्वियुः ६६ जपतपणहाभादोरतोत्रोवत्सर्ज
पेत् दशानां सोम्यमेधानां फलप्राप्तिर्वे द्विजः ६७ सोवणपृथिवीदानपुण्यभास्नायते नरः महा
पापापपापं अमुक्तो रुद्रत्वसृच्छति इदं एकादशगुणान्बुद्रानाम्प्रत्यायात रुद्रतां रुद्रजापीत्युचीः
पुण्यः पांक्तं चः श्रीः रुद्रकृवरः ६९ पूर्वजानां शतं संकृता रथे रुद्रजाप्यकृत् एकतो योगिनः सर्वे
शानिनः सहस्रद्वैतैः ५० एकतो रुद्रजापीतुमान्यः सर्वे सुदेवतैः पात्रमत्रपवित्रतुनाधिकं रुद्रजा
पिनः ५१ तस्यैतदं च तदुक्तदानं त्यापकल्पते वेदांगवेदिनामंतः शिवभक्तः सदाधिपः ५२
सिद्धहस्तानां शंभुः ५३ अथातः सिद्धिकामः सक्तुदमूलफलाशनः गोभूत्र्यावकक्षा
रदधिशारायाज्यभोजनः ५४ हविष्यभोजनो वा सोविशो सुन्यन्भोजनः जपहोमादिकुर्वाणां च यो
कफलभारभावेन ५५ शिरसा सह रुद्राणां जमिदशशतैश्चुत् सर्वमत्राभयतस्थवाह्येण स्यात्कका
रिणः ५६ सिद्धामत्रा द्विजद्रस्यचिंतिता र्थफलप्रदाः रुद्रस्यैवास्मसर्वे ते भवतीन्स्वरनादिनाः ५७

कादशशुभाकुम्भात्तत्त्वविधिसम्भितात् सहिरण्यान्सवश्चाश्वफलपुष्पोपशोभितात् एकैकाद्
 शाहमात्मानमन्यंवाहितकाम्यया विनायकोपसृष्टं चस्वायात्काकपदाहत् ७ मृतवत्सोकाकवंध्या
 स्नापयेच्चतथानरात् जपदेतत्सकृद्द्विप्रः सर्वदोषैर्विसुव्यते ८ अनड्वाहचवश्चाणिदद्याद्धेनुचद
 क्षिणां भोजयेद्द्विदुषोविप्रान्समासौकर्मणिद्विजः ९ सक्तैकादशवश्चाद्यैयथाशक्त्यासमर्चयेत्
 अथवाचरुमैक्षाशीसशिरोरुद्रसहस्रकं १० जपद्रोष्टेतथारण्येसिद्धदोत्रेशिवालये अग्न्यागारिस
 सुद्रेवानदीनिर्जरपर्वते ११ जपेदन्यत्रवासिद्धान्युचोदेशे मनोरमे धीरोदृष्टप्रतोमोनीत्यक्तक्रोधो
 यतेद्रियः १२ धौतवासीस्त्वथः शायीरुद्रलोकमहायते नमोगणेश्वर इत्यस्यमंत्रस्य ब्राह्मणोद्युतं
 १३ जस्वाचत्रीफलैर्दुत्वासर्वकार्येषु सिद्धिं प्राक् नमोस्तुनीलकंठार्येत्यन्मंत्रेणसप्तधा १४ आवह्यो
 दकसं मंत्र्यविधातंत्रवणेजपत् विषेणसुव्यंतसद्यः कालदृष्टेजिवति १५ विषस्याभिसर्वात्
 १६ रस्यतस्यकर्हिंचित् ग्रहयस्तज्वरग्रस्तं रसः शाकिनिदूधितं १७ ब्रह्मराक्षसग्रस्तं वा अन्यदो
 षोपगृहितं प्रसुचधन्वन इति मन्मनासपपस्तथा १७ ताडयन्सुचसुचति ब्रूयाच्छीघ्रतुसुचति -
 नमः शशवदस्यमंत्रस्यचायुतं द्विजः १८ जस्वास्वदिरसमिधोदुत्वाविप्रसहस्रकं तीक्ष्णतैलपु
 तं सन्ध्यां त्राने चायुतं जहि १९ फट् फट् कारेण जुहुयात्स्योरोगश्चिप्राद्रवेत् जलमध्ये शतावता
 त्सद्यो वृष्टिर्निगद्यते २० नाभिसान्त्रेजले विप्रः प्रविश्य जुहुयाज्जलं कुथादेकाणवां धात्रीमंत्रमाहा-
 यतो मृश २१ नमः श्वस्य इत्यसुनामंत्रेण तु सहस्रकं लवणमध्वाद्दतीनाराजाशीघ्रं नमो २२

कादशसुभाकुंभाकुंभात्तुत्यविधिसम्भितान् सहिरण्यान्सवस्थान्श्चफल्गुयोपशोभितान् एकाद
शाहमात्मानमन्यंवाहितकाम्यया विनायकोपसृष्टं चरुयात्काकपदाहंतं ७ मृतवंत्सांकाकवंध्यो
रुमापयेच्चतथानरान् जपेदेतत्साहृदिप्रःसर्वदोषेविमुच्यते ० अनडा हचवस्थ्याणिदद्याद्वेत्तुचद
क्षिणां भोजयेद्विदुषोविग्रान्समासौकर्मणिद्विजः ६ मात्केकादशवस्त्राद्यैर्यथाशक्त्यासमचयेत्
अथवाचरुभैक्षाशीसशिरोरुद्रसहस्रकं १० जपद्रोष्टुतथारण्येसिद्धदेवेत्रशिवालये अग्न्यागारेस
सुद्रवानदीनिर्जरपर्वते ११ जपेदन्यत्रवासिष्ठान्युचौदेशेमनोरमे धीरोहृष्टव्रतोमीनीत्यक्तकोयो
यतेद्रियः १२ धौतवासीस्त्वधः शायीरुद्रलोकेमहाद्यते नमोगणेष्यइत्यस्यमंत्रस्यद्राहणोयुत्
१३ जत्वाचत्रीफलेहुत्वासर्वकार्येषुसिद्धिमाकु नमोस्तुनीलकंठायेत्यमंत्रेणसमथा १४ आवर्त्यो
दकसं मंत्र्यविषातत्रपणेजपेत् विषेणसुच्यतेसद्यः कालदद्योपिजीवति १५ विषस्याभिसवोन
स्यान्परस्यतस्यकर्हिनित् ग्रहयज्ञाज्वरयुक्तस्रक्षः शाकिनिदूषितं १६ ब्रह्मराक्षसग्रस्तंवा अन्यदे
पोपगूहितं प्रसुचधन्वनइतिभस्मनासर्षपैस्तथा १७ ताडयेन्मुच्यतेचिन्मूधाच्छीघ्रतुसुचति -
नमः शंभवेइत्यस्यमंत्रस्यचायुतंदिजः १८ जत्वारवदिरसमिधाहुत्वाविप्रसहस्रकं तीक्ष्णतैलकु
तंसम्यञ्जतिचायुतंजहि १९ फट्फट्कारेणजुहुयात्सथोरोगश्चिसुद्रवेत् जलमध्येशतावता
त्साद्योवृष्टिर्निगद्यते २० नाभिसान्जलेविप्रः प्रविश्यजुहुयाज्जल कुथादेकाणवांधात्रीमंत्रमाहा-
नमः स्वभ्यइत्यसुनामंत्रेणतुसहस्रकं लवणामध्यहुनीनाराजाशीघ्रवशोभवेत् २१

सुं

दसुणाः पलाशसंभियामहावाणीप्रवर्तते त्रिसुणेनचपद्मानांपातालं सिध्यतिश्रुवं चतुरंगेनमं
 त्रेणचरदात्रीः प्रवर्तते ससुद्रगानदीकूलंपुलिनैवापवित्रके २४ स्वद्वोपरिष्ठीकलानाहुत्वात्रिशत्
 यानानिच रवद्विविन्धाथयोविप्रः शिवाज्ञातः प्रजायते २एअणिमाद्यदसुपांहुत्वाजपन्मंत्रसहस्रक
 अणिमादिक्रिसिद्धीनांपतिरेवमवेद्भिजः ३६ छंदोदेवतमापेयमथातः शतकद्रिये ज्ञानेनकमसस्य
 छंदिज्ञानायेनजायते ३७ आद्यानुवाक्येरुद्राणामाद्यायांचरुचिर्द्विजः छंदोगायत्रमन्यासुअनु
 ३८ पंक्तिस्सुविशेषथाअनुह्रस्मससुस्मृतं हयोञ्जगतीविप्रोक्तमाद्यानुवाक
 ३९ अन्यानुवाकप्रथमाष्टहतीजगतीतथा अनुसुप्तचतृतीयात्राहयोस्त्रिष्टुप्स्मृतोद्विजः ३०
 अपरानुगत्यानुष्टुप्अनुवाकद्वयस्मृतं रुद्रः सवांसुदवत्यधिविभियोगोपथोच्यते ३१ यज्यायतादिव
 दं क्वंशिवरांकन्यमात्रकं रुद्रसुदवतापदसुविभियोगोजपादिसु ३२
 प्रसुदवता सुनयोयोगगद्गीजसृष्टीनारायणः स्मृतः ३३ छंदः सवासुवास्तुष्टुपविभियोगोजपादिसु
 अष्टः यद्यतइत्यादिउत्तरनारायणोऽक्रपिः ३४ आसुः शिशानइत्यादिरभतिरथसुच्यते पूर्वानुवा
 नोदेवतांत्रिष्टुप्छंदः प्रकीर्तितः ३५ एतन्नाम्नासुनिस्तत्रदेवताचामरेस्वरः त्रिष्टुप्छंदोजपादोच
 विभियोगोपथोच्यते ३६ व्यंक्तमितिनंवात्रुवाशिष्टस्थापंमुच्यते देवताअर्थमार्थत्रछंदस्त्रिष्टुप्
 प्रकीर्तितः ३७ विनाइहचइत्यादांस्तृयादेवतमुच्यते एतत्सर्वचित्यसर्वद्विजागन्योरुद्रजाप्य
 एत ३८ यदद्वारगतंक्रमतत्स्यकलंदंभवेत् वेदाध्यायेभ्यदानृणाञ्चहायाद्रविणस्यच ३९

नामानुपः कीर्तिभूयस्त्वरुद्रजापिनः इमंमंत्रंपवित्रंचरहस्यंपापनाशनं ७७ रुद्रविधिंविधिश्चेष्टं कुया
 द्विप्रः शिवरतः शैवागमविशेषज्ञो वेदे वेदांगपारगः ७८ ७ बुयाद्य एतद्विधिविद्विधानं शंभोरजस्वप्रथि
 तैर्द्विजेंद्राः प्राप्नोति लोकसंशिवस्यसाक्षादत्रापिसस्याच्छिववत्सपूज्यः ७९ मंत्रणिसर्वाणिवस
 द्विजस्यनिर्देशकमाणिसर्वतिसस्य यः साधयेत्सोक्तविधानविज्ञो मन्त्राभिपूज्यासु च शशुक्लस्या
 त् ८३ मंत्रं त्रिनेत्रं जुहुयाद्दुनाशेया बिल्वपत्रधृतदुग्धमिश्रैः निहत्सृत्सुश्रिय मतिथान्त्र्याप्राप्नो
 त् ८३ मंत्रं त्रिनेत्रं जुहुयाद्दुनाशेया बिल्वपत्रधृतदुग्धमिश्रैः निहत्सृत्सुश्रिय मतिथान्त्र्याप्राप्नो
 तिपञ्चाच्छिवलोकमव पंचभागाश्च षड्भ्रातः पंचद्रुपंचवारुणं षट्जातीजपित्वा तु सर्वपापैः प्र
 सुच्यते ८५ इतिवृहत्साराशरे शास्त्र्यायै रुद्रशान्तिः अथातः तडागा
 धिन्सुमं क्रुतेनयेन तेषां प्रतिष्ठासंप्रजायते १
 द्युत्सवप्रोक्तो विधिः सोयमकीर्त्यते २ दीर्घिकासु तडागेषु मल्लिहत्सासु यो विधिः तं वसिष्ठो वदत्स
 म्ब वदशरथ स्वप्रयच्छतः ३ तस्माच्चक्षुतवाच्योक्तिः सुश्रावातः पराशरः तत्समादेन तत्सोक्तो यो
 विधिः सोयसुच्यते ४ तडागादिनिपानान्थावन्नोत्सर्जनं कृतं तावत्तद्परकीर्त्यं तु स्नानादिनाम न
 हं कः ५ अप्रतिष्ठितं देवानां कायपूजनं नरैः अप्रतिष्ठितं स्वानामपेय तोयसुच्यते ६ तदुत्सर्गः
 विचित्रशाब्धं न कुर्वीत इत्युवाच पराशरः ७ तद्विधिस्तु चिः शान्ता ब्रा
 विपरीतमतिर्यस्यात्तत्कृतकमनिकलं तडागपातिपृष्ठे तु मडपंकारयेद्द्विजः पू
 र्वात्तरुपवेदेशेऽनुचिः स्वस्थः समाहितः ८ चतुरस्रं चतुर्द्वारं दशाहस्तप्रमाणकं स्वामिहस्तप्रमाणे

ननोरगाभिन्वकारयेत् १० पताकाविविधाः कार्यानानावर्णाः समंततः सुमपल्लवसंयुक्ताद्वारेषु क
लशाः स्मृताः ११ यद्योवर्णाग्रयाकाष्ठं यथाकार्यः प्रमाणतः तत्रायुपात्रवद्वयामिवर्णानाहित
काम्यथा १२ पालाशान्नाक्षणस्योक्तानं यथाधस्तुभू सुजः वैल्वो वैषयस्ययूपः स्याच्छूद्रस्योदुवारः
स्मृतः १३ शिरः प्रमाणो विप्रस्य आकं दक्षत्रियस्य च उरः प्रमाणो वैश्वस्य शूद्रस्य नाभिमात्रकः १४
त्रैदिकापादभूलेनूयुं स्तत्र निरव्ययं यूपस्य दक्षिणे भागे तोरणं तत्र कारयेत् १५ त्राह्मस्थाने च त
त्राथ्यं अग्रं गागाः प्रकान्तिताः तेषां सुतरतः सोमं कुवेरं कुविदं गतुः १६ धनदं धन्वना गतिं इशाना
स्यां नगं करं आकृश्यात्त्यादिभिर्मंत्रैः स्वैः स्वैर्ग्रहाभ्यं पूजयेत् १७ आतारमिन्द्रमितींद्रं अग्निं द्रुतमि
तिगायकं अग्निः प्रयुरित्यादिधमराजं द्विजोत्तमः १८ तद्रिण्योरिति वै विव्युत्तमः सततिभिर्ऋति
गमरायन्मुद्रादिमंत्रैः रामं कर्दीस्तथा १९ वरुणस्योत्तं भनमसि वरुणं च प्रपूजयेत् एवं द्वाविंश
भिः त्रानानि गत्रोक्तानि प्रयश्च्युह २० इमं मेतन्मः सत्वन्मत्तत्वायेति उदुत्तमं ससुद्रोति ससुद्रेति
त्रीन्यागुद्रानि भुवं २१ दशभिर्वोरुणैर्मंत्रैः अहृतीनां शतद्वयं शतमर्थशतवापि विशाल्यष्टोत्तरश
नी २२ गार्गादक्षरांतं गपिशानां यं वा प्रदीयते अलाभे चैव गां दद्यादेकामपि पयस्विनीं २३ अरोगां
गन्तरं गृन्तां गुरुषां भूयगां न्विनां सौराणाराजनास्ताम्नाः काश्याः सीसाः स्वशक्तितः २४ मत्स्या
नन्कादयः कार्या विधिधानं हृत्तपः गोवत्सो वत्सवद्भौतो आग्नेय्यो दिशिसंस्थितो वायव्याभिसुरो
नपगारपद्धारिसोध्यतः २५ वत्स्युग्मानि विभेत्स्योसुद्रिका छत्रिकादयः सन्त्याते सप्रदातव्याः प्रसा

नाभ्यस्ततो द्विजाः ३६ विप्रान्संतो व्यदेयानि दानानि विविधान्यपि हेमपुरुषसंयुक्तां शय्यां दद्यात्स्व
 द्विः क्तितः २७ आसनानि प्रशास्तानि भाजनानि निवेदयेत् एतत्सदक्षिणी कृत्य आत्मना च विप-
 तं च्यतः २८ प्रसादये द्विजास्सर्वांस्त्वांछन्त फलनरः कृतं जलिपुराभूत्वा विप्रिणामयतः स्थितः
 ३१ मूयाद्देवान्भवंतो न सवै विप्राश्चतुर्धराः तेषु यत्तारयन्मसांसा राणवतो द्विजाः ३० आराता
 मस्मपुण्येन नूतं कर्म प्रसाधकाः कूर्मचसकरमस्थान्सीवर्णान्तत्र कारयेत् ३१ सीनास्तुराज
 नात्तत्र नाभ्रादुं रुकाः स्मृताः जलकुंजरगोधांश्च शशास्तत्र प्रकल्पयेत् ३२ अन्येपि जलजास्तत्र श
 क्तिस्तस्मात्प्रकल्पयेत् इमपुण्यप्रशास्तं च तडागादि विधि नरः ३३ वापी कुपतडागादौ कारयेद्ब्राह्म
 णीषुधैः खानयित्वा तडागादि स्वभावात्प्रशाब्जवर्जितः मानवः ऋडिति स्वयेयावदिदं श्रुतं दश
 ३४ एतद्विधानं विदधाति भक्त्या रवातेषु सर्वेषु तडागकेषु सोसुत्रकामैः परिपूर्णं देहोसुं के धरि-
 त्वाभिहस सर्वभोगान् श्रुत्वा दंतिके चिह्नरुणस्थलोके प्रयाति भागान् चरुणस्थसुक्ते सुक्ता चिरं म
 त्पुनर्धरि त्वां न रं द्रतां मतिपराशरोक्तिः ३५ इति बृहत्पाराशरोयेतडागादिप्रतिष्ठाः अ-
 यातः सप्रवक्ष्यामि हि जेंद्राश्चूयतामिसौ लक्षहोमविधिपुण्यकोटिहोमविधिनतः १ स्वयंशुचं सु
 वाचुभ्रागश्मत्तानपितामहे तमिमंसं प्रवक्ष्यामि श्रूयतां पापनाशनं रयेत्चेह ब्राह्मणाः कार्याभू
 मियायत्रमंडपं याः समिधो यत्र मत्रा अन्यच्च तत्र च दवेत् ३ लक्षहोममिमविप्राः कथ्यमानं नि
 वोधत सुग्माश्च न लजः काया ब्राह्मणाये विपश्चितः ४ निचममन्नसपत्न्याः सहितापाथिवेन

तु नित्यं जप रताये च नियोज्यास्तादृशा द्विजाः ७८ कंदमूलकलाहारादधिद्वाराशिनोपिवा प्रागुद्
व्यांसमेदेशे स्थंडिलतत्रकारयेत् दत्तत्रवेदीं प्रकुर्वीत पंचहस्तप्रमाणकां दक्षिणोत्तरआया-
मेत्रिशालुपूर्वपश्चिमेऽङ्कुडानिरवन्तितव्यानि अशुलान्येकविंशतिं निधापयद्द्विरण्यत्ररत्नानि
षेविधानि च ८८ सिकतोपरिदातव्यातत्राप्यग्निं समिधयेत् ग्रहांश्चैवसनक्षत्रान्दिशि प्राच्यांस
चयेत् ८९ अवदानविधानेन स्थालीपाकप्रकल्पयेत् आज्यं भागाहुती हुत्वानवाहुत्या च होमयेत्
९० अग्निं सोमं तथा सूयं विष्णुं चैव प्रजापतिं विष्णुं देवान् महद् च मित्रं सिद्धकृतं तथा ११ स दधि मधु
घृतानां समिधाप्यं प्रजापतिं होमं च सुः सहस्रं च मंत्रं चैव यथाक्रमं १२ चतुर्विंशतिगायत्र्याभ्यां जला
कंतिपट्टं तथा त्रिशङ्गं हादि मंत्रं च त्वारिंशैश्च वैष्णवैः १३ कृष्णोड्युहुसुः पंचकिरकायास्तुषोडश
हव्याद्दशमहस्त्राणि जातवेदस इत्युच्चा १४ पंचसहस्राण्यन्यनिजुह्यादिद्रुवतैः हुतेशतमहस्र
तु अभिषेकं विद्यापयेत् १५ पुण्याभिषेके यत्सोक्तं तत्सदा यत्सुभं भवत् अथ षोडशभिः कुर्मैः साहिरु
ण्यैः समंगलैः १६ सर्वोपधि समायुक्तैर्गानारत्नविष्णुपितैः अभिषेकततः कुर्यात्त्वानमत्रयथोचितैः
१७ मगांसेतुततस्तस्मिन् अधानादक्षिणाः स्मृताः गजान् च रथानानि भूमि वस्त्रयुगानि च १८ अन्न
च गोरान्तं गन्धस्त्रिजां चैव दक्षिणाः दृषेणोकादशेनाथदातव्याद्दशधेनवः १९ स्वशक्तिं तोमदांतव्या-
वित्तशाक्यनकारयेत् एषं कृतं तु यत्किंचिद्गृहपीडासमुद्भवं २० सोममाकांशजवापि अरिष्टं यच्च
जायते तत्सर्वं लक्षहोमेन प्रशमयति निश्चितं २१ शान्तिं भवति षष्टिश्च बलतजः प्रवर्धते दृष्टिर्भवति

राद्रुपुसर्वोपद्रवसंक्षयः ३२ इतिरहत्याशयरेलसहोमविधिः अथानः
 शिंहिजाः श्रुपतामादरेणैवसर्वकामफलप्रदः ३ सातुधानादिजाः प्रोक्ताकस्त्रिजोयागकर्मणि विवि-
 धाश्वेवधमाश्वसदारगिरताश्वये श्वरणीयाविशेषथाग्रहयागक्रियाविदः एकागविकलोविशोधन
 धान्यापहारकः ४ सवोगविकलयसुयजमानेहिनस्त्रिसः तस्यात्सर्वप्रथलेनवेदागविधिकोविदः
 ५ प्रकृतव्याविशेषेयाग्रहयज्ञविदोद्दिजाः ग्रहादद्भुः फलनागाः मूरश्वैवनरेस्वरः अध्येताश्वेवमं
 ज्ञाणाश्वामशोचरंशत ६ सएवश्रुतिविवेचः सर्वकामफलप्रदः आवाहनीयोथलेनप्रणिपत्य
 पुनःपुनः ७ एवंकृतेषुथक्किचिद्ग्रहपीडामशुद्धवं तत्सर्वनाशयेद्दुः खरुतमेसोहृदंतथा ८ तस्याच्छ
 तयुगाः प्रोक्ताः कोटिहोमः स्वयंभुवा आहुतीभिः प्रयलेनदक्षिणाभिः फूलनवा ९ पूर्ववद्ग्रहदेवानांआ
 वाहनविभर्जने होममन्त्रास्तएवाक्तास्थानदानंतथैवच १० मंडपस्थचवद्याश्वविशेषचनिबोधत को
 टिहोमंचतुहस्तचतुहस्तायतपुनः ११ योनियग्रहचोपेतंतदव्याहुस्त्रिमेषल ह्यशुलेनोच्छ्रिताकार्या
 रशुलापद्मशुलस्तत्रवित्तारः पूर्वयोरवसस्थने वितस्त्रिभान्नायानिः स्यात्समायुलिकविस्तृता १३ क
 मंपुष्टेथ्यितासथेपाश्वेनश्यायुलोच्छ्रिता गजोष्ठसहशासहदायनाच्छिद्रसंपुताः १४ एतत्सर्वशुक्रुड
 पुयानिलक्षणभरितं मेखलापरिसंवत्त्रअन्वत्यत्रप्रभिनिया १५ वेदेचिहोमस्य्याहितस्त्रिजोच
 तुष्टयं चपुरस्तासमानहन्त्रिभिर्वैभैः समावृताः १६ वप्रमाणपूर्वोक्तवेदिकायास्तथाच्छयः ततन्यो

उशहस्तिः स्याद्यंडपश्चत्तुसुखः १७ पूर्वद्वारे च संस्थाप्य बद्धं च वेदपारगं स्रुवेदं नयायास्यपञ्चमे
सागवदिनं १८ अथ वेदं दिनतद्दुत्तरे स्थापयेद्बुधः होमेष्टौ ब्राह्मणाकार्यवेदवेदांगवेदिभिः १९ एवं
द्वादशभिर्प्राप्ते वस्त्रमाल्यालुलपनेः पूर्ववत्सूत्रे द्वन्वयासंवासाभरणैर्द्विजान् २० रात्रिसूक्तं च सौरं
च पावमानं च मंगलं पूर्वतो बह्वचः शान्तिपावमानं सुदुःखं २१ सूक्ते रौद्रं च सौम्यं च क्रुमांडोः शान्ति
रेव च पाठयेद्दक्षिणे द्वारे यजुर्वेदि नसुत्तमं २२ सोपणं मथे वंशजभागे नयै रूद्रसंहिता ज्येष्ठसामान
द्या शान्तिं छंदोगः पश्चिमे पठत् २३ स्वविधानतया शान्तिं अथवा त्तरतो जपेत् पंचभिः सप्तभिर्वा यज्ञो
मः कायं सुपूर्वत् २४ स्नानदानं च मंत्रास्त एव द्विजसत्तमाः वसोधारायिथान्तु लक्ष्म होमं न दिव्य
ते २५ अननविधिना यस्तु ग्रहपूजासमाचरेत् सर्वाङ्गान् चिरं सुक्ता अंते विव्युत्तुरत्र जेत् २६ यः
पठच्छृणुयाद्वापि ग्रहागमि मंजरः सर्वपापविनिर्मुक्तः स गच्छेद्दृष्यावपदं २७ अस्वमेधसहस्राणि
दशवाधा च मानवः कृत्याम्रकलमात्रो नि कोटि होमान दस्युने २८ अक्षहत्यासहस्राणि श्रूण हत्यानु
दानि च नश्यंति कोटि होमेन स्वयं सुवचनं यथा २९ अपेदिरेयस्य पिता महाद्याः स्वप्नापि पातं न गरीय
सातान् उद्धृत्या कंसनयेद्भिः सर्वान्चः कोटि होमं नृपतिः करोति ३० राट्टु मनोवांछति वृष्टि युक्तं धान्यैर्
ननेः पशुभिः समतं निदं हृत्ती रोगमदस्तु तस्थयोलक्षकोट्यो हवनं विदध्यात् ३१ यः काटि होमं विदधा
ति मूमुत्तदं नरो लक्षशतं शुहाति अत्वब्दमात्रोति स दीर्घमायुश्चुक्ते स पत्नान्विजयेद्दुरित्रीः ३२ यो ब्रह्म
घातं शुरुदारगामीयासादिदाहाद्दुवपापयुक्तः पापैरयोपैः पुरुषो विमुक्तः सकोटि होमादिदुवधत्वमेति

तन्मात्तदा मूपतयं विदमुष्टिप्रजासोरव्यवलः सपुष्टेः आसुः प्रष्टुष्टैविजयाय कीर्त्यैलक्ष्मादिहोमेगु
 अत्रान्यसप्रवक्ष्यामि विधिपावनसुतमः अ
 दत्रागमेन ३४ इति नृहत्याशारे कोदिहोमविधिः अनपत्यस्य पुत्रार्थं चक्रवैभाडकसूत्रं सहस्रशीपसूक्तस्य
 स्मनातप्रभावाथरघुर्षोत्रस्य धीमतः १ अनपत्यस्य पुत्रार्थं चक्रवैभाडकसूत्रं सहस्रशीपसूक्तस्य
 विधानं नरुपाककृतं २ यैर्नृपैः कृतं पूर्वमन्यैरपि द्विजोत्तमैः सिद्धतिस्त्वमत्राणि विधि विद्भिर्हि
 ज्ञोत्तमैः ३ उपासितानि तद्गत्यात्रात्रियैः सुतिपारगैः आत्मविद्भिर्निराहारैर्ब्रह्मिभिर्मन्त्रविन्तमैः ४
 क्रियमाणाः क्रियाः सर्वाः सिध्यन्ति व्रतचारिभिः नपाठान्धनात्स्नानान्नात्मनः प्रतिपादनात् ५
 प्राक्तनात्कर्मणासुसासनाः सिध्यन्ति सिद्धयः सुकृपक्षसुभवारैश्चुभनस्तत्रगोचरे ६ द्वादशशुभ
 कामोर्गचरुकुर्वीतवैष्णवं दंपत्योरुपवासुः स्यादेकादश्याशिवालये ऋद्धिः षोडशभिः सत्यगन्ध-
 यित्वाजनादनं ११ चक्षुःकृपसूक्तं तत्रापत्यत्नकास्यथा प्राप्नुयाद्दद्यावपुत्रचिरासुः स नतिदस
 ८ द्वादश्याद्वादशाचरुन्विधिवन्निवपेह्विजः यः करोति महायागविष्णुलोकसगच्छति ९ इत्या
 ज्यं विधिवत्सूत्रं मृगिषाः षोडशभिस्तथा समिधो स्वस्य वृक्षस्य दुत्वाज्यं शुक्रयात्युनः १० उपस्थान
 ततः कुवांश्यात्वात्तुमधुसूदनं इविहोमेततः कृत्वा दद्यात्सत्तुताहुतीः ११ कामप्रदनमृष्टृत्य
 नारिनारायणमति स्यात्सुचहविः शेषं वसेल्लघ्वाशनीरुहे १२ विधिनेमंततः कृत्वा कतव्यं द्वि-
 जतर्पणं अन्यस्थात्पुनिवततयावदूर्ध्वमनिर्वेदि १३ अत्रसूतासृतापत्यायाचकन्याप्रसूभिव
 त् द्विप्रसाजनयेत्तत्र पाशाशरवचायथा १४ होमानेदक्षिणादद्याद्धमवाससितलान्वसु

शुभिंदिरण्यरत्नानियथासंप्रवसेवच ॥ यः सिद्धमत्रः सततद्विजद्रः सपूज्यावष्ट्यावाधिवत्सुताथ
इदंविधानंविदधातिसंभ्यक्सुत्रमाप्नोतिहरिप्रसादान् १४३ इति बृहत्साराशंखुम्भाशंखुम्भूलक
शिकान् अथानः संप्रवक्ष्यामिअहमत्राधिदेवतं आपच्छदस्ययस्मानात्कर्मस्थानात्सफलकृतं १४४ आ
कृष्णानेनिगंत्रंस्मिन्देवदसविनामहन् हिरण्यसुस्वरूपाद्सुः स्त्रिष्टुष्टदः प्रकीर्तितः ३
निसोमाचदवतंगानमासुनिः गायत्राच्छदउद्दिष्टविनियोगायत्रेभित् ३ अग्निभूयति
दयंभोमउच्यते विरूपादासुनिर्धामाच्छदोगायत्रसुच्यते ४ उहुध्यस्वमिमंत्रस्यबुधोदेवतम् १ रते
सुनिर्गुणोपिगन्तयन्त्रिष्टुष्टदः प्रकीर्तितं ५ बृहस्पतेइतीत्यस्यदेवतापिबृहस्पतिः आपयस्सम
दस्यमिच्छदस्त्रिष्टुष्टदप्रकीर्तितं ६ सुक्लमितिहीत्यत्रसुक इत्यधिदेवतं सुकृत्त्रापितथापंचविराट्छ
दः प्रकीर्तितः ७ शान्दादगिरितित्यत्रशनिदेवतसुच्यते सिधुनामंत्राधिबिडाच्छदोगायत्रसुच्यते को
शान्दाडादितिराहुदेवमहितदुच्यते ऋषिः प्रजापतिः प्रोक्तोऽनुष्टुष्टदः प्रकीर्तितः ८ कुकेषुहणवन्नि
निर्धाकदयनकतुर्वृद्धिं साधच्छदसमायंचगोयत्रच्छद एवहि १० स्योनाशुशिवितिमंत्रस्यस्कृदस्य
देवगोरभूता आप्यमर्धातिथिअत्रस्वयंभूदेवतंपरं ११ गभारव्यअसुनिअत्रवृहतिच्छदउच्यते इ
दंनृत्तानिंदेवत्वदंद्रपरभूतावृधेः १२ आप्यकुलास्यचासुत्रत्रिष्टुष्टदः प्रकीर्तितं यस्मिन्नक्षेतिवा
त्यत्रयगायदेवतांपरः १३ ऋषिस्तुदलागांचत्रिष्टुष्टदः सारदुधः ब्रह्मजज्ञानमित्यत्रकालोवेदे
यनगहन् १४ आप्यनुगामदेवस्यात्रिष्टुष्टदवृधेः स्मृतः अग्निंदूतमितित्यस्यअग्निवेदेवतास्मृता १५

आपंमेधानिधिनामछंदोगायत्रमेवहि असुमेसोमइत्यत्रसोमोवेदेवतंस्मरेत् १६ मेधानिधिपरिहाथ्या
 षंअनुष्टुप्छंदमिच्यते पुरुषसूक्तस्यदेवत्वपुरुषएवमतंबुधेः १७ आपंनाराचणोस्तीह छंदस्यानु-
 षुपित्वपि १७ इंद्रायंदोमरुत्वंतामरुत्वान्देवतंमहत् आपंतुकस्यपञ्चेहगायत्रीछंदएवहि १८ उत्तानवर्णइत्यत्र
 रुत्वंतमित्यत्रसुरेद्रोदेवतामता अत्रापिकश्यपार्षन्वगायत्रीछंदइत्यपि १९ प्रजापतेइतित्यत्रदेवताचअज्ञा
 इंद्रोदेवतमुच्यते आपंसारव्यस्यचात्रोक्तेअनुष्टुप्छंदइत्यपि २० प्रजापतेइतित्यत्रदेवताचअज्ञा
 पतिः हिरण्यगर्भस्याषतुत्रिष्टुप्छंदोमृतबुधेः २१ आयंगोरितिचेवात्रदेवताफुलिगोमता सर्परा
 जोसुनिस्तत्रगायत्रीछंदउच्यते २२ आनूनइद्रवृत्रहःसुरेद्रसगणेश्वरः तथाषवामदेवोस्वगाय
 त्रीछंदइत्यपि २३ जातवेदसइत्यत्रजातवेदस्तुदेवताः काश्यपस्यार्षमंत्रापिछंदस्त्रिष्टुप्प्रकी
 र्तिते २४ आनोनिशुद्रितित्यस्मिन्देवतायुरुच्यते आर्षमंत्रवसिष्ठश्चअनुष्टुप्छंदउच्यते २५
 दावाकाशदेवत्सुनिः प्रोक्तः प्रजापतिः छंदोगायत्रमित्युक्तंविनियोगोचथामित् २७ एषोउच्येति
 चाथ्यत्रअश्विनोदेवतंस्मरेत् प्रकृण्वस्याषमात्रापिछंदोगायत्रसुत्तमे २८ मरुतोयस्यहिदाय्य
 मरुदेवत्वमुच्यते गौतमचसुनिर्विदिच्छंदश्चप्रथमसुने २९ छंदस्तथापंसहदेवतेनशालोद्वजो
 यः कुरुनेविधानं वेदोक्तमयंपदद्वानिसम्यक्सर्वफलकपुरिहाथसुत्र ३० योलसहोसंथदिकोटिहा
 मराजाविदध्यात्सतिवषमेकं राष्ट्रभिवृष्टिविजयः सुभिस्यमारोग्यतास्यात्सुकृतस्यवृष्टिः ३१ मव
 तिसुत्राः सुभवशरुच्येदीघासुपोराज्यधरागिज्जाः ३२
 व लविक्रमाब्धाः प्रतापवर्नोरवि

चद्रतुल्याः ३२ इन्द्राद्युक्तानां शरथमशास्त्रसु प्रतमाक्तसाहतायाशातिविधानमिणवोनामनकला

आयः ६ अथातानुपतेधम्वदद्यामिहितकाम्यथा पराशराऋतंविश्रावदयमाणंनिवोधत ९
ममृद्मौपुरोदेवः पूज्यासोपरदववत् संविधानाहिसर्वस्वरक्षितोशासिताचसः रंद्द्रागिन्यम
विन्नराजलरामानस्विनां शीताद्वीशानभान्द्व्यप्रह्लादथासृजन्मृपः इन्द्रपोनेधानृपः शंभुनृपो-
क्रांविश्वरुद्राः द्रोताहृतीन्द्रपः कर्तानृणांकमंजुसावतः क्षुनासृदधदिराजाननपिदंडविधास्यन्
नागस्यन्नायदान्तयाकोभविष्यज्जगत्स्थितिः फनाग्रहीअसुराडाशास्त्रुष्यपितृदवताः अभविष्य
त्राकागापानन्याऋतद्विः इभिरुणापियथासृणांसदापूज्यः पतिमवेत् तथाराजापिलोका-
नापूज्यः स्याद्विरुगापिसन् ७ स्वकमस्थान्मृपोलोकान्मतिपौत्रानिवोरसान् शिस्तयेद्वमविहंडेर
भृगंकारिणामनात् ८ नरान्दइधृतः कुवाद्मंरान्नाथसाधकान् समथान्म्वपत्याद्रीन्शूरान्स्वामि
हिनाद्यतान् ९ नृचीन्याजान्स्वभसमान्भ्रान्नुद्राकरहितान् लेखकानपिकायस्याचूलेख्यकृत
विचक्षणान् १० आमात्यान्भ्रिणादूतान्यथोदितपुरोहितान् प्राडिवाकान्शस्त्राशान्तिनापारद
कानपि ११ शूरानात्यान्चिन्वाज्ञान्यरथिन्वासकारिणः सर्वस्थानेषुचाध्यक्षान्कृत्यचदिनः प
२ १२ गहायनाः कुमाराणां मनःपुरस्वरक्षणं वृद्धान्कृत्वा नृविभान्नुचीनाद्याश्चमीरकान् १३ य
यादितानिदुर्गाणिकृपांसेष्वपिरक्षणं उद्वहृद्यदितंस्त्रीणांचेनः संबधकारणात् १४ सुगुप्तक
स्निगदानमानरक्षप्रयत्नतः प्रातः संध्याचनार्द्धमृदुषुं वचनश्रुतिः १५ यथोक्तकाचरज्येच

नित्यं कुयां सरीक्षणं कोशो माधरथादीनां हेतीनां चर्मणा मपि १६ कुयां दालोकने नित्यम्
 नालस्या महीपतिः असात्समं चियो च्छुपां सन्मानं नित्यशोपि च १७ देवाचनें सदा होमः शान्तिकं च
 यज्ञादानं तथोत्सात शमनायाथशांतये १८ वजने विषयासक्ते मूर्तिदानं स्वशासनं प्राणि
 वज्रिंतं देशे च नीतिशोभं च हृद्रवेत् १९ नित्यसुत्साहयुक्तं च विजिगीषुकदायुधः सदा लंकारयुक्तं
 सुसदं वै प्रियभापकः २० सदा प्रजाहितं युक्तः पूज्यानां केथसौ नृपः सदा सधुसुसन्मानं विपरिनि
 २१ दंडं दक्षयु कुर्वाणो राजा च न फलं लभेत् २२ द्वाभ्यां धूर्तिं जात्वा लोभान् सन्मानं सन्मानयेत्
 : पीडां करोति चामीषां राजा शीघ्रं सथं व्रजेत् २३ यस्तु सन्मानयेद्वा नित्यं विधांश्च पूजयेत्
 षासुरं पिजायते २४ पीडयमानो प्रजा रक्षेत्काथस्थे च्छादुतस्करैः धान्ये

२५ हीनिवाहं गुरुके च भवेत्तत्र विज्ञेयः मासे महसिया
 नार्थी कृतघ्न्याहयोपवान् २५ प्रयाणं विधिवत्कुर्याद्बृहस्पतेः शान्चलसिद्धिदा
 पृथ्वरदाचयन्तु २६ तत्रावासविधायैव रात्रौ रक्षेत्सथं बल २६ चतुर्दिक्षु च सैन्यस्य निशि शूरान्धनु
 धरान् स्वयं राजानि युंजति समीक्ष्य भूचलावल २७ राज्यस्थं बहुपुणान्मत्तासं धि विग्रहयानका
 आसुनं भंश्च हृद्ये संस्य कृतात्वासमाचरेत् २८ निर्मेदं स्वबलं कुर्वाणं निहन्त्या सिन्नवतनं दा
 : कर्म करान्दासांस्त्रिं दंतोरक्षयेत् २९ निकटस्थानि नित्यं जानु त चेद्धितं प्रभोः तस्मा
 ३० एते परस्वयं बलेन सदन्यास्ततो परं यथापराजान् जानित

थासेदं समाचरेत् ॥ परमात्मप्रधानानां व्यलीकशब्ददूषितं उत्थापयेत्स्वापनायाः स्याद्यथाचि
तमेदना ॥ परसैन्येवह गतांस्त्रिविधांस्तुहकानपि कारयेद्भरदानादिविपानाननेकराः
३३ स्वसैन्येगरदानादिनृपोयत्नेनरक्षयेत् निसुज्यविशःशुकपाकृत्यं सर्वनिशामयेत् ३४ अंत
र्भाक्त्स्वहिःशूरान्साकारांश्चक्षिणोत्तरान् धर्मज्ञान्कुलसंपन्नान्बिभृयादात्मसंनिधौ ३५ प्रविश
न्परदेशेचप्रजाःस्वीकृत्यसंविशेत् उत्साहभागलोकान्दुरीकृत्यत्रजंनृपः ३६ सस्यादिदाहये
त्सर्वेयवसान्निधिनानिच भिद्यात्सर्वनिपानानिप्रकारपरिखास्तथा ३७ अपसृत्यसमादायभू
मिसाधारणंनृपः गमयेद्दार्पिकान्मासानासाद्यस्वधरांनृपः ३८ ननुहमात्रयेद्राजान्कुर्यात्स्वबल
क्षयं साम्नाभेदेनदानेनत्रिभिरवृणसंशयः ३९ वदति सर्वैर्नीतिज्ञाः दंडस्त्वगतिकागतिः नहु-
ज्यवशासायाति यथाशत्रुस्तथापरे ४० आक्रांत्यादसंसूच्यापिभिद्युमृद्वापिभूतलं नातोयते
तयुद्वाययुद्वासिद्धिरसिद्धिवत् ४१ स्वधामात्मतिकेदेशेयुद्धमिच्छेत्स्वधमविति ननुप्रविश्यदू
र्गमिसुहृच्चवसमाचरेत् ४२ किंचित्सुतेषुलोकेषुक्षपायायुद्धमाचरेत् सुधीरव्यसनेच्चापिपयो
धयत्परसैनिकान् ४३ व्यूहं व्यूहं वृथाकेवारक्षामाराप्यचात्मनः सैनिकास्तांसमस्मान्प्रयत्नेद्यु
द्धविन्नृपः ४४ सन्मानयत्समस्मात्प्रयोद्धान्प्रनापनीन्तृपः अन्विच्छजयलक्ष्मीचिनीतिज्ञःपृथि-
वीपतिः ४५ स्त्रेहेनापिसमपत्न्याशाच्यास्थायिपिहिमानवः पुण्यैरपिनसुध्येतयतोसुहृद्विपत्तये ४६
हीनेपरवलमत्वानिकस्ताहमनादरे समस्तबलसंयुक्ते स्वथसुस्थाययोधयेन् ४७ नहन्यान्

सुक्तकेशंचनासीननिरायुधं पराङ्मुखेनपतितंनतवास्मातिवादिने ५८ अन्यानपिनिषिद्धांश्च
 नहन्याद्दसंविन्मूपाः हत्वाचनरकेश्यानिभूषणहत्यासमेतसान् ५९ पराङ्मुखीकृतेसैन्येयोयुद्धाय
 निवर्तते पदानिकतुल्यानिभूष्यार्थस्वामिनोपिवा ६० शिशोहतस्यवक्रयविशतैरक्तविदवः -
 सोमपानेननेतुल्याइतिवासिधजोम्रवीत् ६१ युध्यतेभूमृतायेतुभूम्यर्थेचैकचेतसः
 भियगैरेवैयातित्रिविष्टपं ६२ एषएवपरोधमौनृपतेयद्रणाजितं विप्रस्योदीयनेविजंभजास्यः
 आसपथनया ६३ यदादुवशमायातिसदेशोन्यायतोजितः तद्देशव्यवहारंपायथावस्यरिपालयेत्
 ६४ रणाजितेनविजनेनराजाकुप्यान्मरवाह्निजान् अचयेद्विधिवद्राजासाधुन्सन्मानयेदपिःपर
 मातुलः स्वसुरावधुरन्योवापिहयोचितः अदंज्यः कोपिनास्येवरानानीतिविदोविदुः ६५ सु
 मतिप्रोदंशूरभशाशुशगदं सोत्साहंविजिगीषुंचसत्वारजानियामयेत् ६६ मत्वाचाथवतः सर्वा
 न्भयुक्तानग्रहद्वेषत् साथकांश्चनिर्जुजितसर्वथार्यसुपाजयेत् ६७ सर्वाण्यपिहिविचानियत
 स्ततोपिराजनि प्रविशत्येवतोयानियथासर्वाणिसागरे ६८ नृपश्चापदिजानाशादेवद्रव्याणि
 कोशवत् आदायरसदात्मानुनस्तत्रचिक्षिपेत् ६९ विन्वाधुषिकाणाचकदयस्थापियःदने
 पाखडिगणिकापित्तंहरन्नातानकिल्बिषी ७० देवप्राक्षणपावर्डिगायकागणकादयः वणिग्वा
 धुषिकाः सर्वेस्वस्थेराजनिमुस्थिताः ७१ यथावन्दिश्वगोमांसदहन्पिन्नपातकी आददानस्तथा
 राजाधनभातोनकिल्बिषी ७२ गृह्णीयात्सर्वदारजाकरान्योशीडथच्यजाः स्तोकेस्तोकान्मुथक्मा-

स्वारासुं कंठुनि रंधरां ६० सदान्नाद्यमिनाभाव्यं नृपेण विजिगीषु नृपो नान्यैः कदा
चिदभिग्रयत ६१ तदेव तदिसंथाय निरुत्साहो नृपा भवेत् देवपांरूपसंयोगैः सर्वाः सिद्ध्यति सिद्ध
यैः ६२ न कनचक्रगारयः प्रयाति नचैकपक्षो दिवधातिपक्षी एवं हि देवेन नकेवलं नपुंसोऽर्थसिद्धि
नरं कारकतये ६३ केचिद्भिर्देवस्य नकेवलस्य माधव्यमिच्छति मतिप्रणीताः पुंस्कारसुक्तस्य नरस्य
केचिद्व्यवत्रहद्रापुरुपायोसिद्धिः ६४ अत्युद्यमीचक्रतहेतिपरित्रमीचयोचो न्वितश्चरुणवांश्चसु
धांश्चानिद्रान् माभ्राति नवविधिनास परास्तुरेनस्वीयादरस्यपरिपूरणमनुसात्रः ६५ सुस्त्राणि ह
स्याणि नराणानां नानाद्रकांरो विभवोनरस्य उर्वपितस्त्रुपकारताच सर्वहिमंस्तुल्यमतिदेवा
न ६६ कुर्याद्देवपुत्रा मकृतोपि देवास्तथानस्थितानामपि चार्थसिद्धिः केषां प्रभुत्वं बहुजीवितं च
गांकां पि देवावलंबानतां ६७ पुंस्त्रीप्रयोगादथ सुक्रशोपात्को देहमध्ये विदधाति गर्भं स्त्रीयां हि
नैगिप्रनचापि योगं मर्गापि चंपानसु देवचंद्रा ६८ कासातुर्गमस्य नसंभवोस्ति केषां च सुकननुषी
यं हाने दोगानि गर्भकचंद्रवशात्कांचि सुगमं नदधाति देवान् ६९ धानां विधाता भिज्जकमयो
गां हि गि अत्र हं प्रकृतं नृगोऽथ गान्यैः देवोरगाणां च तदेव सास्यं सत्वे कर्ता च मनुद्रवाना ७० देव
गायानां पि राहस्यं नत्रा देवा हि गाराः क्षुभगां मिताभून् देवास्तयो धेके वणां दकत्व देवाद् देव चि-
त्रनराच नृपिः ७१ यद्येज्यगुभान् पर्वोस्ति देवात्कुचात्तथा पीहनयो नृकायं उद्दीपयेत्कमनरो नृ
काराद् देपि तं कर्गं तनो निलक्ष्मी ७२ देवेन केचिन्मसमेन केचिन्केचिन्मकारेण नरस्य चाश्याः सि

ध्येनचलेनविधीयमानास्तेवाप्रधानंनरकारमाहुः ७७ स्वामिप्रधानाप्रजादुर्गकोशा दंडचमित्रा-
 णित्त्वनीतिविज्ञाः अंगानिराज्यस्यवदेतिसप्तसप्तसंगशुक्तोच्यतेनृपतिमंहीसुक ७८ दुष्टत्वसृष्टन
 रेयुदंडराजाविधनेनिरुणोयसिद्धे दंडस्यमलोर्जितवित्तसत्त्वंपुसाथदानस्यबलवुहीनं ७९
 अन्याचतोयवुजनंनरेशाः संपीडयवित्तानिहरंतिलोभात् तल्लोभवन्हांपरिदग्धदेहागतासुषुक्ते
 पिभवंतिभूपाः ८० दंडोमहान्मध्यमकन्यकस्तुभानंजुनस्यत्रसुरेणुक्रादिः सोशीनिसाहस्यपणो
 महास्यादर्थाधिकीतस्यतदन्यकोच ८१ सवाथपादश्चहरश्चदंडापत्यानृपेणोतिवदन्तिसतः
 द्विविच्छेदनमारणंचनिवांसनराहृतएवसद्यः ८२ ज्ञात्वापराधमजुगस्यचस्तुदेशचकालचरपुर्वय
 च्च दंड्येतिदंडंविदधातिभूभृत्साम्यमवभ्रानियुरदरस्य ८३ यः शास्त्रदृष्टेनपथानरेशोदंडविद
 ध्याद्विधिवदराश्च सोतीवकीर्तिंविनोतिशुविमायुश्चदीर्घेदिविदेवभोगान् ८४ यस्त्यक्तमार्गा
 णिकुलानिराजाश्चणीश्चजानिश्चरुणांश्चलोकान् आनीच्यमार्गविदधातिधर्मोनाकेपिगीवाणरा
 णोःप्रशस्यः ८५ हर्यंश्चअग्निंयमवित्तनाथशीतासुरूपणिहिबिभ्रतीह सर्वेपिभूपास्त्वहपंचरू
 पांचकथ्यमानंनृपुतहिजेन्द्राः रक्ष्यदिजिगीषुधूनशास्त्रपाणिस्त्विषुसमालव्यसंचिन्हसंन्यः स
 वांस्तपस्मानिहजेसुकामस्तदासहयंश्चइवहभाति ८७ अकारणात्कारणतोपिचैषमजादहोल्का
 सुसमिद्धरोचिः यदातदेनंनृपतीतिविज्ञास्तनूनपानंप्रवदन्तिरूपे ८८ धर्मासनस्यः क्षुतिशास्त्र
 दृष्ट्यासुमासुमाचारविचारकृत्स्यात् धर्मपुदानत्वथकृत्सुदंडं तदावनीशास्त्रिहधर्मराजा ८९

यदात्ममात्माद्विजयाच्चकादीन्व्यहृष्टचित्तस्तु यथोचितेन धनप्रदानेन करोगित्वाच्चिन्त्यन्दा
सौद्रविणेरावस्थान् १० समस्तुशीतस्तुगुणप्रयुक्तायदाप्रजामेपञ्चुभायपरयेत् अरान्तमुनिगि
मत्सरः सन्नदोच्यतेसोमइवक्षितीशः ११ आशानृपाणापरमहितजोयस्तामस्येनसयास्त्रेव
ध्यः ब्रूयन्चक्रुवाच्चवेदञ्चभूभृत्कार्यतदैवेषुधिसर्वलोकैः १२ दुर्धर्षनिम्मान्यसमान्दीपित्त्रे
यान्मनुष्यः परुषंनृपस्य यस्तस्यतेजोष्ववमन्यमानः सद्यः सपत्नस्वसुपतिपापान् १३ आन्द्राय
सर्वविदधानिपर्यच्छृणोतिजानातिचकास्तिशास्ति कस्तस्यचाज्ञानविभतिराज्ञोः समस्तदे
वाशाभवोहिचस्मात् १४ यः स्वधर्मस्थितोरजाम्प्रजार्धमेषणपालयन् सधकामसमृद्धात्माविष्णु
लोकमवाप्नुयान् १५ इतिबृहत्साराशयेराजधर्मः अथविगोषनंगच्छेद्दिनावासहमायथा
जितेन्द्रियावासुस्वन्नित्यंश्रौतग्निकर्मकृत् १६ वन्येषुन्यशनेमैधैः श्वामानीवारकंशुभिः क
दमूलफलेः शाकैः स्नेहैश्चफलसंभवेः १७ सायंजातञ्जुहुयाश्चिकालस्नानमाचरत् चमूची
यरवासाह्न्यान्समशूलोमजदधिरः १८ पितृश्चतपथोप्लस्यदेवाश्चाजस्रमचरन्त १९ अचयेद
नित्यीन्नित्यंतथाभृत्साश्चपोषयेत् २० नकिंचित्पतिगृहीयात्स्वाध्यायनित्यमाचरेत् सर्वसत्व
हितोपेतोदांतश्चाध्यात्मचिंतकः २१ संसृष्टस्वांतकोनित्यदानशीलः सदाद्विजः किंचिद्भेदुंस-
मास्थायतहुत्थावतयत्सदाश्च एकाहिकृतुकुर्वीतभासिकवाथसचयं षण्मासिकवादिक्कवा
यशार्थंचवनेवसन २२ त्यस्कातदाश्विनेमासिस्थानमन्यत्समाचरेत् यथावदग्निहोत्रतुस

भिदज्येसुपालयेत् ८० चांद्रहृच्छ्रपराकाद्यैः पक्षमासोपवासकैः त्रिरात्रैरेकरात्रैश्च आश्रमस्थः
 क्षिपेद्बुधः इति धेन्नाम्रनिकरत्तत्र स्वध्यादथस्तथानिशि अतं द्रितो भवं नित्यं वासरं प्रपदं नयेत्
 १० योगाभ्यासरतो नित्यं स्थानासनविहारवान् हेमंतग्रीष्मवर्षासु जलाग्न्याकाशमाश्रयेत् ११
 दंतोत्करवलि कोवापिकालपक्षसु गेववा स्याद्वाभ्रकुट्टि कोविप्रः फलस्नेहैश्च कर्मकृत् १२ शत्रौमि
 त्रसमः शांतस्तथैवसुरवदुःखयोः समदृष्टिश्च सर्वधुनिवासग करवने १३ स्लेछव्याप्तानिसर्वा
 णिवनानिस्युः कलौयुगं नमूपाः शासितारश्च ग्रामोपातेवसेदतः १४ ग्रामाश्च नगरादेशास्तथा
 रण्यवनानि च क्षितीशरक्षितान्येव सर्वेषां फलदानिह १५ अथ मधुपतेस्तस्मात्कृत्यंशं संहिजा
 यतः योगवारण्यवासवाकुर्वीत तद्वृत्तया १६ सुत्रामानलवायुनायमचंद्रविवस्वतो इशवि
 तेशयोद्गृह्णामात्राभ्यो निसितो नृपः १७ परत्रिकचयत्किंचिद्यत्किंचिद्वकं भवेत् विभृथादृदि
 जातीनां तत्सर्वं सिद्ध्यति श्रुवं १८ नृपतेः अथ संतस्मात्साधोयज्ञादिकं द्विजः रक्षात्रिकथयित्वाश्रय
 आकायं समाचरेत् १९ धेनुपूर्वं सिद्धस्य त्वासीदुवांससोपि च वनवासाश्च मस्थस्य स्य वह्निकाया
 यतोऽश्रयेत् २० फलस्नेहायदा नस्युः कालवैशुण्यतो द्विजाः तदा गोदुग्धसर्पिभ्यामग्निकार्यं स
 मापयेत् २१ तद्वासर्वेषु कालेषु तथा सर्वांश्च मधुन् गोदुग्धादिपवित्रं स्यात्सर्वकार्येषु सत्तमाः २२
 वनवासिसुसवसु भिदाकुया इनाश्रमी तदा सर्वं प्रकुर्वीत पितृदेवार्चनादिकं २३ अष्टोसुजितवा
 ग्रसान्नाभामादात्स्यथलवान् वासनाः संक्षयगच्छेदनिकाशः प्रागुदीनिकाः २४ विधायविप्रो

वनवासधर्मान्सर्वांनिमानुक्तविधिक्रमेण संशोध्यपापानिवसुर्विशोध्यब्रह्मा

द्राः ३५ आश्रमत्रयधर्मान्नाकुचरितानेद्विजास्ततः द्वयस्यवाततः पञ्चाच्चतुर्थाश्रममाचरेत् ३६
द्विजोत्तमोयदापश्येदल्लिपलितमात्मनः उपरामस्तथाक्षाणाक्षेप्यकामस्यसद्दिजाः ३७ समीक्ष्यपु
त्रपौत्रवादृक्षापादुहितुःसुतं अधीत्यविधिवद्दाम्कृत्वायागान्विधानतः ३८ निश्चयंमनसःकृ
त्वाचतुर्थाश्रममाविशेत् प्राजापत्यविधायदिवनाद्वासधर्मोपिवा ३९ समस्तदक्षिणाश्रुक्तान्सर्व
वेदांस्ततश्चतान् अग्निनात्मनिचरोष्यदंडान्विधिवदाहरेत् ४० किञ्चिद्दंडं समास्थायतेनधर्मेण
यतयेत् वाङ्मनःकायदंडान्प्रतथासत्त्वादचोरुणाः ४१ त्रयोपिनियतायस्यसत्रिदंडानिकथ्यते
कमंडल्वक्षिणांलाचभिक्षापात्रमथापरं ४२ कायाचवासाकोपीनंकायाश्रयस्त्रमेवच शिखाय-
ज्ञोपवीतीचदंडानान्नितयेतत्राः ४३ द्विकालंविधिवक्तानंभिक्षयाचकंभोजनं शुद्धैकदृष्टिर्वि
प्रैयुसकर्मनिरतेषुच ४४ भिक्षाचयायतेःशोक्ताग्रतचयातयेवच असंभावश्चद्रूपतथाचशि
ल्यिकारुभिः ४५ अवक्तृत्वंतथास्त्रीभिःकृत्यमेतद्यतेःस्मृतं नकदंबकसंरोधो नित्यमकांतशील
ताः ४६ सदैवप्राणसंरोधःसद्गवाध्यात्मचिंतनं मुद्गेषुदायोलाध्वममयपात्रयतेस्मृतं ४७ सुद्धिर
द्रिरमीषानुगोवालेत्रावधधणं नदंडनचदंडनविनावतेनवातथा ४८ सोक्षावाप्तिमवैतुसांकितु
साध्यात्मचिंतनत्समत्वसुखवदुःखेषुतथाविद्वेधरागयोः ४९ आत्मान्ययोः
चिंतनं यनिभिस्त्रिभिरकत्वदाभ्यापंचभिरववा ५० नस्थातव्यंकदाचित्स्थान्तिष्ठंतोनाशमाशु-

प्रात् बहुलं यत्र भिक्षुणो वातोस्तत्र विचित्रकाः ५३ स्नेहपेयून्यमात्स्यं भिक्षुणो नृपतेरपि तस्मात्
लिनसवितव्यतपोधिना ५३ आत्माभ्यासरतस्येव ब्रह्मप्राप्तिभवेद्यतः त्रिदंडग्रहणादे

५३ अध्यात्मयोगसुक्तसु ब्रह्ममात्माभिलाषुकः अर्तेंद्रियो हि दंडाहोयुवानस्य
तथासरुकः ५४ युवासकसाथा भिक्षुरात्महृदप्रदूषकः भिक्षुर्गृहवसत्यत्र कामायात्सोपि गच्छ
ति ५९ तस्मद्यनातु हृद्धान्वेसहतेन वपालयेत् एकरात्रं तु निवसेद्भिक्षुः स्य गृहागणे ५९ इतस्यै
तारयैत्युवाच शक्तिः पितृभारतः भिक्षुयस्यानसुक्त्रहूयो गाभ्यासरतो भवेत् ५९ परिणाम-
श्रयोगेन कृतकृत्या गृही भवेत् निमसा निरहकारः सर्वसहः प्रसन्नधीः ५९ ब्रह्मण्यात्मनि गो-
माधेसु नो म्लेच्छे च तुल्यदृक् चिन्तानियो वै कथितानि धत्ते वर्तेत यो वै विहितेन भिक्षुः यो ध्यात्स
वेदीसतं जितस्तः स ब्रह्मकाये गमन करोति ५९ वनस्थ भिक्षुर्धमान्यानुवाच पराशरः य

थावदभिधायेतात्पद्याभात्रममेदकान् ५९ इति सुहृत्पाराशरैवानमस्थधर्मकः ॥ अथातः
संभवत्यासिसेदमात्रमसंभवं ब्रह्मचर्यादिकानां च याथावत्स्थानिवोधतः ५९ चतुर्धा भात्रमाणा
तु भेदो दृष्टामनीषिभिः प्रत्येकशावदाभ्यनन्तृणुर्ध्वं द्विजसत्तथाः ५९ ब्रह्मचारी गृहस्थश्चुवानम
स्योचति सथा एतद्रूदाच्यवस्था भिक्षुताश्च पापनाशनात् ५९ चतुर्धा ब्रह्मचारी स्याद्वाधत्रो वैधस
स्तथा प्राजापत्यो ब्रह्महति लुपा निपुत्रकथ्युकः ५९ अस्मारकवपाशी स्याद्वाधत्रो वैधस
वतं तं भिक्षुचानि सगाधत्रो यं प्रकीर्तितः ५९ कृतज्ञाद्वा दशाब्दानियोधी चानश्चतुः श्रुतिः भि

द्वयात्र ह्यचर्यंगतिप्रद्वाराः सउच्यते ६ गुरोवांशुफुत्रस्य तस्य ल्यावापिसन्निधौ योवसेदभ्यसन्
ज्ञानं ब्रह्मचरिसर्गैश्चिकः ७ गृहसु चतुर्भेदोवातांशालीनवृत्तिकौ आचारस्मथैवान्योद्यारं सान्या
मिकस्यथा ८ कृपिगौरद्वयाणिज्यः कुर्वन्सर्वाक्रियां द्विजः विहितं रात्मविद्यैश्च वातांशुभिः सउ
च्यते ९ ददात्यर्थेति यजेत याजेत्येत्न च पादयेत् कुर्वोत्कमाप्रतिग्राहीशालीनोऽयानकृद्द्विजः १० उ
क्तस्तत्कार्यदस्यान्क्रियाः कुचाल्प्रतिग्रही पादयञ्चैव आदानं याचावरः सउच्यते ११ शिलोच्छा
न्याभ्युत्तादिः कृद्गताग्निश्च उच्यते आत्मविच्चक्रियाः कुचाहोरसंन्यासिकः स्फुत्तः १२ वानप्र-
स्यञ्चतुर्भेदांशुवृत्तानसउद्वारः केनपोवालखिल्यश्च तच्छूषणमथोच्यते १३ फलसूक्तैरुच्छान्ने
रग्निं कर्मवृत्तवसन् कुचाल्प्रमहायदान्भवेत्खानम आत्मवित् १४ प्रातर्दिष्टदिगानीतैः फलाक
द्रारागंधैः उदुवराभंज्ञानपिचयज्ञाग्निं कर्मकृत् १५ चतुरोभ्यासकृदग्निं कार्यं कुर्वन्वृत्तवस
न फलसूक्तैः कर्तव्यं च नान्भैः श्रुतिचोदितैः १६ उच्यते परिपूतास्ते स्म आयाचितवृत्तकः अन्ये
र्गंगेर्गान्भान्श्रुतं पः पंचयज्ञकृत् १७ वृत्तस्योत्तमस्योत्तमस्योत्तमस्योत्तमस्योत्तमस्योत्तमस्य
दानंज्ञाः क्रमांतं सन्निवृत्तं १८ चतुर्भेदः परित्राट्स्यात्कृदीचरं बहुदको हंसः परमहंसश्च
गद्वर्गते पृथगर्थक १९ पुत्रस्य भ्रातृपुत्रस्य भ्रातृपुत्रस्य भ्रातृपुत्रस्य भ्रातृपुत्रस्य भ्रातृपुत्रस्य
वृत्तिग्राहकद्विजः २० प्रातिचायं कृतसोपिवावासः पूतवारिपः तथाभिदुडभृच्छान्तिआत्मज्ञः स
कृदीनरः २१ संयोग्यं बहुदकोनामयः पवित्रितपादुकः धारवासनोपर्वताभिधातुकायाचवस्वभृ

त् २३ साधुवृत्तिर्द्विजोक्तानुभिक्षाभागात्मचिंतकः बहुदकस्त्वयंशेषोयः परिच्चाद्विदंडुमृत् २३
 एकदंडधराहंसाशिवोपवीतधारिणः वायोधारकराशानामभूतानामभयप्रदाः २४ वसंत्यकस्त
 पात्रामनगरपंचशवरी कषयंतोव्रतदूहमात्मध्यानरतः सुदा २५ एकदंडधरासुंदाः कथाकोपी
 नवाससः अच्यक्तलिंगोच्यक्ताः सर्वदवचमोनिनः २६ शिखादिरहिताः शांताउन्मत्तवेषधा
 रिणः मन्मन्यामरौकस्तुवासिनोव्रह्मचिंतिकाः २७ एतेपरमहंसोवृत्तेष्टिकाव्रह्मभिसुवः ३
 कास्त हंसमेदस्वरत्नः प्रसज्जगजरा ३० ध्याय ह्यच्यप्रतचरिभद्राभेदागृहस्थस्य तथेवयम्
 योरप्यवासिद्विजकमभेदोयतेस्तथानैष्टिकसुक्तिभेदः २९ चतुर्णामाश्रमापातुभेदमुक्त्वापरा
 शरः अथानवोद्विजायोगंमृषुध्वंपापनाशनं ३० इतिश्रीबृहत्साराशरेयमंशास्त्रेसुव्रतमो
 क्तमहिनायात्र ह्यचारीगृहस्थवागप्रस्थयतिममृत्याश्चमचतुष्टयभेदानामदशमोऽध्यायः १० सु
 सुदवोपिराजते देहाहंहातितोयथा शरीरशास्त्रथात्राहुः परब्रह्मलयगमः १ रववास्वन्धुधानी
 क्षिरारथमशानान्तिव तन्मुरव्यगुणसंयुक्तसंचदिल्लयत्यजन् २ सुकृशोणितसंयोगस्त्रिको
 सुपापसंभवः दुःखेनदशाभिमासेध्यायंतंमूरिदाहदः ३ जनन्यादोहृदे श्रावंगमस्थस्यापिदुः
 शिवतः अत्यंतजायमानस्यथोनिच्यंननिपीडनान् ४ जातस्यवालरोगाद्येयोरिनीगृहदोपतः
 देहिनः सर्वदादुःखं तजन्मादिकं गृहः ५ एवंवात्येमहदुःखं मन्मथाद्योवनेपित्तत् त्विथावि
 नापिमाहंवादारिच्यंस्वयंचोपिवा ६ सुचन्द्रस्माप्रथमोवत्तरक्षणार्थोहितोयके वृहत्स्यवा

नयोर्द्विवन्तस्माद्दुःखमयं वृषुः ॥ सांसेनलेपितं वद्धं स्मायुभिः कुल्यसंचचं मीदुमेहनसंपूर्णं
कफपित्तवसाश्रितं ॥ असेध्यपूर्णवस्त्रवत्सर्वथासर्वदासुचिः तृष्णायाः क्लानगथाद्यैर्निर्गंध
क्रियते बहिः ॥ दुर्गंधं सर्वरंध्युस्वभाणोद्देगकारकं सततमवतते मध्यं किदहस्योच्यते शुभं १०
मृतस्य हश्यते किंचित् तृष्णांकोपरितस्य तु ११ कइहो

१२ पृथगात्मा पृथक्

पृथक्पृथक् मृतानि पृथक्तेषां गुणोत्करः १३ पृथक्पाणादिवायुश्च
तद्गतिश्च पृथक्पृथक् पृथक्पृथगितित्वे तच्छरीरं किमिहोच्यते १४ आरभकानि चान्यस्य ते युया
तितदंसकाः आत्मा चान्यदवाप्नोति पावनी संपुनर्वपुः १५ चः पश्येच्छृणुयाज्जिज्ञेत्वा दद्विद्या
तरेद्वेत् स्वध्याच्च जागृयाद्भ्रूच्छेद्दिद्याद्वाथेज्जपेत्सरत् १६ गृह्याद्यदप्येद्दद्याज्जायतजनये
दपि सास्तिकश्चित्सरोदेहाद्यादेहीति निगद्यते १७ नैकसस्यान्तद्दुहस्मिन्धत्यभिज्ञाकथं भवे
त् एकदृग्दृष्टरूपस्वपुनरन्येन पश्यतः १८ अद्राक्ष्यदहवस्तुत्तद्वतस्तुशाम्भय यथापक्षं च
पश्यामि प्रतीतिवस्य जायते १९ दर्शनस्य शनाभ्या च ग्रहणादकवस्तुनः अस्ति त्वात्मा परो
देहाद्यादेहीति निगद्यते २० गृहीत्व गृहमध्यस्थो भग्नं किंचित्समाचरेत्
आदत्त्वसिकञ्चनः २१ ज्ञानयोगफलेनायं कर्मयोगफलेन च स एव युज्यते कुर्वन्नुद्देश्यो-

तस्य ताविति २२ तावत कर्मणा यंच वाध्यते कर्मणापि च उभयथापि नैवात्र मत्स्यस्य हश्य

सस्याद्योबहिर्नैवमुच्यते रेचकं तं विदुस्तज्ञा रेचतेयः शनैः शनैः ४० नवेगाद्रेचयेद्वायुं सर्वथानि
गतेभ्यात् मोचयेन्न्येदमंदंतु वह्निस्यात्कुंभितोपथा ४१ नासाग्रस्थितपाणिस्तु यत्कीकञ्चाल
नक्षत्रम् अनिलं रेचयेद्योगनभदनतिवेगतः ४२ न ज्ञायते निलोचस्थानिः सरन्नासिकाग्रतः
स्यास्तेकुंभतो जस्रं प्राणायामीसुच्यते ४३ दीर्घायुत्वं परज्ञानं समस्तार्थयोगसिद्धयः देहेतस्मा
वतिष्ठंतोचनप्राणोवशीकृतः ४४ चत्रतिष्ठतिजीवः स्थानिः सृतेमृतमुच्यते सक्तिनथायतेप्राणो
ब्रह्मासिः सतिचत्रतु ४५ प्राणाएवायमास्तेचप्राणो देहस्य पाहकः शरीरान्निर्गतेप्राणेनात्मानि
ग्रहवाहकः ४६ देहस्यैकायदाजीवो बहिराकाशमास्थितः तदागिर्विषयो वायुर्भवेदन्नसंश
यः ४७ सतदासवदेहधुनासाग्रमास्थितः शिवः प्रत्यक्षः सर्वभूतानां तिष्ठते न च लक्ष्यते ४८ न
स्वसति यदावायुस्तदानिष्कल उच्यते नाभिस्थितं तु विज्ञाय जस्रं वंधादिसुच्यते ४९ देहस्यः
सर्वसत्वानासजीवनिष्पृणोति च धर्माधर्मैरवष्टब्धो देहो देहव्यवस्थितः ५० सकृत्संकजसंस्थः
सन्नधश्चोर्ध्वं प्रधावति धर्माधर्मैर्महापाशैर्गृहीतः सन्नवर्तते ५१ ऊर्ध्वं सुच्छसते यावत्प्राणा
रव्यस्तु समीरणाः तावत्प्राणस्तु विज्ञेयो यावन्नासाग्रमास्थितः ५२
न्वसिति द्विजः न्वासनहिंसमायोगादाकाशास्तु नरागतः ५३
कल उच्यते सर्जवि इति विख्यातः सविद्युः समहेम्बरः ५४ ध्यातव्या देवतास्तत्र क्रमेण पुरका
दित्यु ब्रह्मविद्यवीन्मयास्तेषु ध्यानेषु विधिविद्विजैः ५५ लीनपंकेजवत्सम्यादासीनं नाभिम

ध्यतः महात्मानंचतुर्बाहुं पूरकैस्तु हरित्सारन् ५६ त्त्वत्स्येकुंभकैः अर्धेद्दृक्षापांक्रमलासनं रक्तं
 दीवरवर्णाभंचतुर्वक्त्रं पितामहं ५७ रत्नकेशं करं ध्यायेच्छुलाटस्थं त्रिभूलिनं सुहृत्स्फटिकसे
 काशसंसारार्णवतारकं ५८ एवंपवनसंरोधाद्देवतात्रयचिंतनात् अभिनवाख्यं भसायोगादाव
 रं शुद्धतेत्रिभिः ५९ निरोधाद्भवद्वास्तुस्तस्माद्ग्निसक्तोजलं इति त्रिदेवतायोगान्छुध्यते
 तः शुनर्दिजाः ६० व्याहृतिः प्रणवोपिताः प्राणाद्यामास्तु षोडश अपिष्णूणहणंमासास्तु नंद्यहर
 हः कृताः ६१ आतरन्तुश्चसायंच पूरकं म ह्यणोत्तिकं रत्नकेशं तृतीयेन जालुयात्परमंपदं नभा
 णनाथपानेन वास्तुवेगेन भोत्वयेत् प्रायुक्तेन प्रयोगेण भोत्वयेत्प्राणसंयमी ६३ शरीरंच शिरोशी
 वाविद्वाभ्याणीचपाह्वयं सर्वैर्गोनिश्चलीकृत्य आपूर्य सर्वनाडिकाः ६४ संहृत्यागानिससर्वाणिकु
 मं वक्ष्यामि कर्तुः ६५ सनोवलांगस्तुकुचादस्तु निरोधनं ६५ कृत्वा सुसंयमान् विद्वान् विधिवत्से
 उपस्थेन अतरस्तुध्यते यस्मात्तस्मादाचमनं समृतं ६६ इत्युक्तः प्राणसंरोधो देवतात्रयसंस्तुतः
 त्रिमात्रप्रणवस्तत्रध्यातव्यः सर्वयोगिभिः ६७ सम्यग्मानस्य ध्यानस्य विज्ञातिः स्यादसात्रिके
 तत्परनिकले ज्ञानं तद्दिदुर्बलं चिंतकाः ६८ मृदु मध्यांतसत्त्वाच्च स्थूलसूक्ष्माणभावतः त्रिवि
 धंप्राणसंरोधेषु विदुस्ते तत्त्ववेदिनः ६९ त्रियगाया विशेषेण प्रत्याहारो यस्तु न्यते सर्वप्रायुक्तमे
 वास्तु विशेषेषु निरोधत ७० वात्स्यं वास्तुतथोत्साहं तमा कृष्य शनैः शनैः निकंध्यन्ति धिव-
 योनीपत्याहारः सञ्च्यते ७१ आहृत्याभिसु रवीकृत्य रवानियत्रनिरुध्यन् चिंतयेन्नियच्छली

कृत्यप्रत्याहारोपसृच्यते ७५ नविसंगंनतद्धानासासुस्वारावपर्ययः लघ्याकाशानिगिच्छेयदचल
 लंपयानिनत् प्राणादिवापवस्थूलाः संकल्पाद्यास्तथाणवः निरोद्धव्यास्तथावृतेप्राणस्यम
 कारिणाः ७६ वायुरेकोपिदेहस्यः क्रियाभेदेनभिद्यते प्रकर्येणासमंताच्चनयनादिः क्रियाः स्वृताः
 ७७ अधिआर्तनकालेभ्यः कमभ्यश्चासुसंप्रभा सर्वांनिलांस्तथास्वानिनिरुद्धैकत्रधारयत् ७८
 सार्धमान्नेदविद्विद्वान्सयोगीन्द्रह्रस्विचमः स्यानद्विजन्माविधिवन्नितांतमभ्यस्यययातिविधेः
 परस्य पराशरोक्तं बहुभिः प्रकारैरुक्तोविधिः प्राणनिरोधनस्य ७९ अत्याहारोविशेषस्तुभो
 क्तस्तस्यैवविचमं: यगभ्यस्वामुचाइह्रससर्वदापरमव्ययं इमिनायायामभ्यस्याहारपिधिः
 एतंरत्नगुनरात्रुक्तैः कदाचिदिहदृश्यते संसृतप्राप्तुचाद्येनशक्तिसूत्रसदम्बवान् ७८ उक्तस्तु
 संगमः पूर्वेभिविधायमलनाराणः नित्रोपध्वंचतुर्थेणुध्यानंप्रणववेधसः ७९ विधिवत्प्रणवत्
 ध्यानयेकचिनस्तुयोन्यरोन् तस्मान्पेनिरासुक्तात्सासयोगीयोगिनांवरः ८० तन्ध्यानमसुस
 रोपयुंयगमपिहोच्यते तदन्वयानपेक्षचिन्तक्षेपविवर्जितं ८१ चतुर्णामाश्रमायास्तुभे
 दगुण्णापराशरः अयात्रधीद्विजायोगंशुशुभंपापनाशनं ८२ इतिश्रीसुहृद्वापराशर
 योग्यशास्त्रेसुश्रुतयोगिकसंहितायांआत्रमग्नितेचननामएकादशोऽध्यायः ११ तच्छातगिम
 नंनन्देशानयत्ततारुहं नक्षेपंतुहरेपंचवीजसुक्तेस्तदुच्यते १ संचित्यव्याहृतिः सततम्
 गम्यगान्कभित्त्वात्तापरत्रक्षणिगोजयत् ३ कृतसुक्मवर्नाजो वरप्रयेत् ४

तेऽदिस्थिताः एतत्सर्वेषु चैकत्र संस्मरंश्चान्द्विजः ३ ओंकारवर्त्मनानेन उद्ब्रूयोपरिच्योज
 येत् गोजयत्सर्वमप्येतस्मिद्धयोगीसु उच्यते ४ शून्यं मृतपुत्रयः प्राणान्धासजीवेति संज्ञितं चक्ष्मा
 दुत्सद्यतेन्धासः पुनस्तत्र निवेशयेत् ५ आद्यं तं प्रणविद्वन्धटाकाशवदप्यसेत् सपश्येत्स्मि
 लमुहं पुरुषं तमसशयं ६ अंतर्वक्त्रबहिः संपत्सर्ववस्तुं डलीकृतः आतव्यः प्रणवस्तत्र मध्यगंधा
 मसंस्मरेत् समात्रासच बिंदुश्च तदेव परमं पदं तद्मस्य हि तज्ज्ञात्वा सतस्मिन्नेव लीयते ७ अथ
 मंप्रणवो वक्त्रेऽक्षरः प्रथमाक्षरः सर्वं सत्त्वमात्रोति सप्राप्य परमपदं ८ पुनश्च मृतपदं विद्वान्
 स्तार्थमवतिष्ठते नादबिंदुसमस्यासात्प्राप्त्या स रमं पदं ९ यदि प्राप्य निवर्तते भारसः स्वातं मृत
 च सर्वेष्वमातृकावर्णापुनस्तत्र विशंति च ११ वर्णात्मा सन्न वर्णास्तु स मस्तवर्णजीवनं न दीघ
 नापि हस्तं च न दोषं नाप्यधोषवत् १२ न विसर्गेन तद्धीनं सानुस्वारविपर्ययः हृद्याकाशानि वि
 ष्टं च दत्तं प्रयति तत् १३ ज्ञानयोगी त्रिषष्टिर्वैश्वंति ब्रह्मराशि च तस्य दुर्योगिभिर्धैर्यं व्योमय
 स्य तु मध्यं १४ व्योमातं सततं ध्येयमनताकाशमव्ययं चित्तयोमावयं च हृदियोगी चोदया
 त् १५ एतद्ब्रह्म त्रयीरूपमेतद्द्रुगस्त्रयीमयं एषा सा परमा सुक्तिर्गत्वा यानि निवर्तते १६ आदाय च
 पप्रणवंच वाणं संधाय चात्मानमवेक्ष्य लक्ष्यं सतद्विधितत्र निवेश्य योगी प्राप्नोति नित्यं पदं सु
 क्तिकामं १७ उद्देश्यतः किंचिदवादि विद्वाभ्यां विधेयं ध्वनिपूवकस्य सर्वविधानविधिवच्च
 सस्य गवत्संममर्थो विधिरवन्वास्य १८ इति ब्रह्म

प्रवदन्वाभिनिधानं ध्यानकर्मणः नचामतोविधिः कार्यः परब्रह्मात्मिकारकः १ कर्मात्मानकृत्स्नि
 दित्युक्तः परात्माकिंपरंततः वदस्यसायागिमिदंविद्याः शृणुध्वंभक्तितत्सराः २ स्त्रीयेनकर्मणाचयोः
 शरीरग्रहणंभवेत् कर्मात्मानस्तउच्येनेनियतापरमात्मनः ३ यानस्मृशतिसत्याद्यस्तथासुखा
 दयोरुयाः कदाचित्कृतकमाप्तिपरमात्मानतः परे ४ निष्ठाज्ञानविद्येनेरुणायनस्मृशोनिहि
 स्माजः सक्तयमेतस्मान्लोकजातोभिधीयते ५ स्वात्मानमेवचात्मानंवेष्टयेत्कोशकारवत् कृ
 मणंप्रगान्तु वात्यस्वार्थविमोहितः ६ तस्माद्विवर्जयेत्कर्मस्वर्गादेरपिसाधकं संसरेत्स्वर्ग
 तः कर्मद्वेषेनसुपुनर्गनः ७ संसेवापरमाभिद्व्याह्वयपाराशमोक्षयोः कर्मस्थानमिन्द्रया
 त्रीकृतमात्रोपमुच्यते ८ वैदिकः कर्मयोगस्यदिवोव्यापतंकस्तुतः येनेहावतिक्रलंचशा
 नयोगरागनोभ्यसत् ९ त्द्विनिः सृजनादीनांसहस्त्राणां द्विसप्ततिः तन्मध्यावस्थितंनेजः शशि
 मंगोयतातियत् १० तन्मध्यमंडलेत्यात्माविधूमाचलदीपवत् तन्मध्यावस्थितंनेजः शशिप्रमे
 यमानियत् ११ तन्मध्यमंडलत्यात्माविधूमान्चलदीपवत् सज्ञानव्योविदित्वातंसंसरेन्नपुन
 येतः १२ पृथीमूलमयोवक्रंतवत्सत्यवस्थितं नास्तुत्सादनवातेनकृत्वादोभ्योविक्रामवे
 त् १३ धिक्तास्वतंस्यमध्यनुचलदीपधिरवतत् तदूर्ध्वनिः सरत्कुम्भसूक्ष्मं तच्च विचिंतयेत् १४
 ललाहारेनिगण्डुत्तद्योगीभूध्चिंतयेत् नावमच्चिंतयेद्यावन्निरालंबत्वमृच्छति १५ निरा-
 लंबं च दाध्यानं कुर्वतो निश्चलं भवेत् तदा तदुच्यते ब्रह्मसयोगी ब्रह्मविनमः १६ तस्य टंचपटा

शक्तिः शिवश्चेति चैतन्यमितिसंज्ञितं उत्तरोत्तरवैशिष्ट्याद्योगाभ्यासंप्रवर्तते ११ सए कोनि
श्वर्लाभूतकमात्मापसुपाजितः नविभेति सए कार्कीपरेयांजायतं मयं ३३ तदेवंगनिभिन्नं
ध्यानं चस्थास्ति यागिनः सविशेषतमजंशानं कदाचित्संसरेन्नतु ३४ अयं कश्चिन्नतु वै कश्चिन्नतु गार्हः
परेन्धरः एकएवमहंशोवैतज्ञोः स्थिधेनिकीत्यंते ३५ नाभि मध्यस्थितं विद्धि विद्धि निद्रास्तु निम
लं रवि वद्भ्रजमानं तु काशद्रशिमगणैर्दिजाः ३६ चिंतयेत् हृदि मध्यस्थं दीप्तिमान्मूर्धमंडलं तस्य
मध्यगतः सामो वह्निश्चंद्रशिवो महान् ३७ तन्मध्ये तु परं सूक्ष्मं तद्द्वयायद्योगमात्मनः तन्मध्येनि
तचेदेतत्त्वं दूययाक्रमेणतु ३८ विंदुमध्यगतो नादो नादमध्यगतो ध्वनिः ध्वनिमध्यगतस्तार
स्तारमध्यगतो सुमान् ४० जीवात्मा कायमध्यस्थस्तत्रापि देहवर्जितः वक्रनासापुटस्य स्तुभुं-
जने विषयाच्चक्षुः ४१ इत्येतत्स्थानसांगंतु वदंति कवयो दिजाः कौकणाश्चिन्नपूर्यास्तं चित्तपात्र
संज्ञकाः ४२ ब्राह्मणोयुचसर्वेषु यत्स्ते उत्तमा मताः एते यां वंशजाः सर्वे विज्ञेया ब्राह्मणाः रक्ल ४३
माध्यंदिनाश्च देशस्था गौडद्राविडगुजराः कार्णाटातैलंगाद्यापि चिन्नपूर्णस्य वंशजाः ४४
अतश्चिन्नस्य पूर्णयोनिं द्यात्तस्य क्षयाभावेत् केचिदन्त्येन्यथा ब्रूयुः रूपं ब्रह्मविदो विधेः ४५ न
नामापि हि दुःखं स्वप्नशर्मयन्निरंतरं ब्रह्मणो रूपमानं दंतस्तु का तु फलम्यते ४६ सर्वव्यापि च
एकरुचश्चानंतश्च भावकः समंतव्योजरोऽस्य स्थासर्वव्याप्यचयः स्थितः ४७ एकं व्योम यथानं
कं गृहाद्यैरुपलक्ष्यते एकोऽद्यात्मानथानेको जलाधारेषु सूचयत् ४८ विन्धरूपो मणिर्षट्त्संगृ

क्वातिअनेकशः उपाधितस्तथात्मैकोनानावादेनधर्मतः ४९ कलाकाष्ठादिरूपेणवर्तमानादिभेद
 कृत् एककालोपथानानातथात्मैकोप्यनेकथा ५० देहमध्यस्थितं देवं योन्यायतिमृदधीः सौ
 कलथंमधुत्यत्स्रकृशायाशोशिरिंजजत् ५१ यस्तीर्थधानंजपयज्ञहोमास्तुथाद्वयुथेवनवेभिवि
 णुं समांसपिंडपरित्यट्टरादज्ञः प्रथवेदधिरुत्थपृष्ठः ५४ द्वौमार्गावात्मनोज्ञेयौत्राह्मणौब्र
 ह्मचिंतकेः अभियातिविदित्वायौसायुज्यंपरवेधसः ५५ विद्वन्धुमादिरकोविद्विनीयस्त्वन्वि
 रादिकः प्रत्येतव्योप्रयत्नेनयत्नतीतिरजायते ५६ धूमः क्षपासितः पक्षोदक्षिणायनमेवच लो
 कः पितृश्वसोमश्चमातरिन्वायुवर्णने ५७ पाथोथात्रात्रिकमादेतंसंभवंतिसमाश्रिताः अर्चिर्दिने
 सितः पदास्तथान्वेवोत्तरायणे ५८ देवलोकरुस्तथासूर्येविद्युतंचक्रमादिमान् मानसाः पुरुषायां
 तिजानंताब्रह्मलोकता ५९ पत्रयातापुनर्नेह संसरंतिद्विजानयः इममेवद्वयंविद्वन्भंतव्यसनतं
 द्विजैः ६० ज्ञानेनयेनविज्ञातुज्ञानमोक्षोचिसिध्यतः गृहारण्यस्यभिद्गूपांचथाणामपिधीमता
 ६१ ज्ञानसमानमेतद्देइतिब्रह्मविदोबिदुः यथादहतिवैधोसिसमिद्धश्चात्सुसुसणिः ज्ञानम
 स्यस्यमानतुतथादहति संसृतिः ६२ तस्मान्भागद्वयेनापिआत्मानेयोद्विजोत्तमैः येनजानेतिने
 योतिदेदुन्मुक्तादियानिषु ६३ पतंगत्वंकमिद्वंवाकिदत्वमथवायुयात् एताभ्योप्यधमास्वेवजा
 येतंतंकुयानिषु ६४ विद्याविद्येचमंत्यदतस्त्वगमोक्षयोः विद्यामोक्षमद्वात्रीस्यादविद्यामृत्यु
 जन्मकृत् ६५ ज्ञानयोगस्तथाकर्मविद्यानिद्येवुधैः स्मृतं अपवर्गोपवर्गवाकर्मकृत्वानिवेदयत्

साध्यान् स्वर्गागोबर्ह्याम्बुधाधी याम्यस्यमानस्तु भवेद्विधान्द्रस्वामिकृत्त्वान्त्रियतं द्विजानां
 ८३ मत्याहारश्च योगश्चान्वित्तरतस्तथा उक्तं द्विजहितायाश्च ब्रह्मावाप्तिकरं तथा ८४ अंगु-
 ल्यंगुमुजानादः क्षणस्वात्तद्व्यधटिः द्वाभ्यां चैव धटिस्ताभ्यां निमेषोपि च तद्वयं ८५ तैः पंचदश
 भिः काष्ठात्तान्त्रिंशत् कलाः सृजताः तद्विंशतिविभागश्च धटिकेति प्रकीर्तिता ८६ तद्वयं च सुहृतं
 स्वान्त्रिंशद्भिः क्षणादिनां तस्यै च दशकपक्षस्तद्वयं भासु च्यते ८७ तद्वयं च तु पितृकृतं तद्वयं का
 लउच्यते तस्माद्द्वयं च त्रयोक्तं तद्वयं वत्सरः स्मृतः ८८ पंचभिस्त्रैः युगः प्रोक्तः स द्वादशकपक्षिकः
 यष्टिकः षष्टिगुणितो वास्मते युग उच्यते ८९ तस्माद्धर्मचन प्रोक्तं तद्वयं वत्सरः स्मृतः षष्टिकः
 सोपिकालज्ञैः मजानाद्ययुगः स्मृतः ९० तद्वयं तु कलिः प्रोक्तस्तद्वयं द्वापरो भवेत् कलित्रयेण त्रयेतास्वा
 ल्कृतः कलित्रयं युगं ९१ कलिभिर्दशभिर्ब्रह्मन् चतुर्गुणमिति स्मृतं चतुर्गुणसहस्रेण ब्राह्मणः
 कल्प उच्यते ९२ अष्टयुगाशो वत्संश्रयासायं संश्रया च तावती ९३ तदेकसप्ततियुगमन्वन्तरमिति
 स्थितं मन्वन्तरद्वयं नृशक्रपातः प्रकीर्तितः ९४ एतन्मानं नवधां योशातं ब्रह्मस्ययः स्मृतः ब्र
 ह्मस्ययानेनापि विणोरे क्रमं हंशवेत् ९५ एतद्विष्वसमानेन शतवर्षेण तत्स्ययः तत्स्ययस्त्रिगु
 णोऽपि ब्रह्मस्य त्रिगुणं ९६ एकमाब्दिकमन्वन्तरं ९७ एकमाब्दिकमन्वन्तरं ब्रह्मशते द्विजाः कुरुक्ष्वात्मनि ली
 पेत्तन्निजकलं निरामयं ९७ निरामकपञ्जगद्भ्यामव्योमातीतं पंगुपदं तन्निदध्यानसंशुश्रुत्वा स
 नवैव गिलायते ९८ परंपराणां परमं विचिंत्य परात्संपदिष्टपदादतीतं क्षणादिकालकर्मशब्द

चण्डिकातिंततत्सदमध्यं च १९ तमात्मरूपं परमं व्ययं च विच्चेच्चरं विश्वभरं प्रपद्ये शांतिं च
 गत्वा विधिना च योगप्रियाति तदं परमं व्ययं च १०० कालं ज्ञानं न योगो च योगिभिर्ध्यानकारि
 भिः सुसुप्तुभिः सदा ज्ञेयं निरालंघ्यं परंपदं १०१ पराशरो दितं शास्त्रं च त्रुवर्णां अथाय च वै
 दित्यं प्रयत्नसदाध्यं च द्विजातिभिः १०२ आत्रिचिव्यति यः आदि त्रा ह्यणान्भक्ति तत्परः प्रा
 प्र्यति पितरस्तस्य तृप्तियं नान्वृत्ती द्विजाः १०३ दश द्वादश चार्धो वासस मघद्पंचगम्यः दैविके
 पंचकेश्यपि न्योकाः आध्या द्विजातिभिः १०४ अद्दं नृपुयाद्वापि आवयेत्याहयेदपि सप्रथमस्त
 तमस्तोमान्न ह्यलोकमरात्रुयात् १०५ त्रिभिः श्लोकस हरेस्तु त्रिभिस्तु त्रिभिस्तु त्रिभिस्तु पराशरो
 दितं धर्मशास्त्रं वाचसुप्रतः १०६ नमोस्तु याज्ञवल्क्याय मंत्रं वै विष्यावेनमः गीतमायवसि-
 प्रायनमः पराशराय च १०७ इति श्री हस्ताराशंरधमंशास्त्रे सुप्रतप्रोक्तसंहिताया
 योगोपदेशो नाम द्वादशोऽध्यायो १२ श्री कृष्णापंणमस्तु ४३ ॥४३॥

॥४३॥

॥४३॥

॥४३॥

॥४३॥

पद्म पराशरस्मृतिः श्रीधर शिवलालजी गोंडना ह्यणसले मावा दका आपका मज्ञातुक्त ज्ञानसा
 गर छापखानामें छाप्पां सुवदमये ठिकाणा वाहेरकोट सुबादवी मारवाडीवाजार साह
 नगर साई नजभूषणदासके घरमें संवत् १९२१ शके १७८६ रक्ताक्षिनामसंव
 त्तार आपाटलुकुपक्षे समामि मगमन् स्वार्थं परंपकारार्थं च सुभंसप्रलु ४३

प्रागक्रवमाणोलुनिरपेक्षं तु मोक्षकृत् विष्णवेयुरवेवापिकर्महत्वानिवेदयेत् ६७ आत्मनः फलं
निवृत्त्येकमक्रवणरः तैनेवोच्छिन्नशान्तिस्तेनान्यद्वापजायते ६८ हरिशानित्यमभ्यस्यसर्वं
वृत्तं विद्यादसंश्रद्धमहानेपसदाथेयाजितेन्द्रियैः ६९ एकएवहिसन्वेद्योयत्परनास्तिकि
त्सोतिमृत्वुवप्रयात्यवानिवर्तके ७० एषएवतृणांपथाद्ब्रह्मावेदसुपामते चेषेजन्मस्वनेकेतु-
विधिवच्चकचेतसः ७१ नमस्त्यानापियोगेनाभ्यासेरकजन्मना ब्रह्मासिजायतेपुसाकितु-
नना ७२ ज्ञानाभ्यासिनतद्ब्रह्मकृतेदवस्वरूपकेः नप्रापतेपरब्रह्मनवाभ्यासिनसुदया ७३ ब-
हुभिः किमुपायेस्तुयामैवायथविस्तरेः एकमेवाभ्यसेतत्संयेनचित्तेवसेन्द्रिः ७४ एकैवभाव
सुद्विसुचथास्वास्तियतातथा अन्यत्कुथान्ननस्यन्यद्विरुद्धमिति सर्वथा ७५ भावः स्वर्गायभो
द्वादयोपरिपोधितः भिन्नभावोभवेतातोभावमवविशोधयेत् ७६ परिशक्तो नरो नार्योसा
ह्लादमनिचोचनः तल्यस्थोपिसकामोताभावहृनिनकामयेत् ७७ एकोभावोहरोकायोयथा
सौनिश्चलोभयेत् तदुध्यापंचतागच्छस्वगमोक्षमवाप्नुयात् ७८ त्सत्कापिबिबिधान्मोगान्त
पस्मान्मतिदुष्करं मृत्वुकालेमनिसोस्याचान्गतिचिन्तमानवः ७९ योगः मयोगः कश्चिनः सत्या

मंत्रप्रयान्तं तत्सदमर्थ्यं च १९ त गाल्म रूपं परमं व्ययं च विन्धे चरविन्धे च भरप्रपद्य शातच
 ८ वधिना च योगी प्रयान्तं द्वे परमं व्ययं च १०० कालज्ञानं न योगो च योगि भिर्ध्यानकारि
 भः सुसुनुभिः सदा सं च निरालंबं परंपदं १०१ पराशरादितं शास्त्रं चतुर्वर्ण्यं अथाय च वै-
 तथ्यं च न सदाध्यं द्विजातिभिः १०२ आवचिष्यति चः आर्द्धे ब्राह्मणान्भक्ति तत्परः आ
 नयितरस्तस्य नृसिंघेनाम्हर्ता द्विजाः १०३ दशइदशचाष्टौवाससपइपंचगश्च्यः दैविके
 पिन्त्रोकाः आन्धा द्विजातिभिः १०४ चइदं नृपुचाद्वापि आवपेत्साठयेदपि सप्रध्वस्त
 इव क्षुद्राकमराशुचात् १०५ त्रिभिः स्लोकसहस्रैस्तु त्रिभिस्तु त्रिभिस्तु त्रिभिस्तु पराशरो
 शास्त्रप्रयोगान्मुद्रतः १०६ नमोस्तु यासपल्लव्याय मनेव विष्यावेनमः गौतमाय च विमि-
 ः पाराशराय च १०७ इति श्रीष्टुहत्साराशंरधमंशास्त्रे सुब्रतप्रोक्तसंहितायां

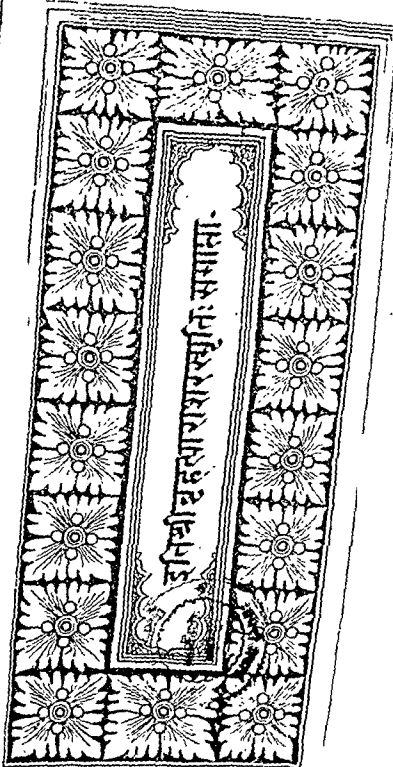
श्री कृष्यापणमस्तु ४

॥ ४ ॥ ॥ ४ ॥

॥ ४ ॥

॥ ४ ॥

शरदभूति श्रीप्र शिवलालर्जा गौड ब्राह्मण संलं भावादका आपका प्रज्ञाशुक्त ज्ञानसा
 ध्यायं द्राप्या सुवदमर्थे दिकाणा वाहेरकाट सुवादेवी मारवाडीवाजार साह
 नमूपण दासके घरमे मंत्र १९२१ शके १७८६ रक्ताक्षिनाम संव
 रूपक्षेसमाप्ति मगमत् स्वार्थं परंपका रार्थं च सुभंभवतु ४

A decorative border consisting of a grid of stylized floral motifs, possibly lotus or sunburst patterns, arranged in a rectangular frame. The motifs are arranged in a grid, with a central vertical band containing text.

इति श्री दहस्याराशरस्थितिः समाप्ता -

